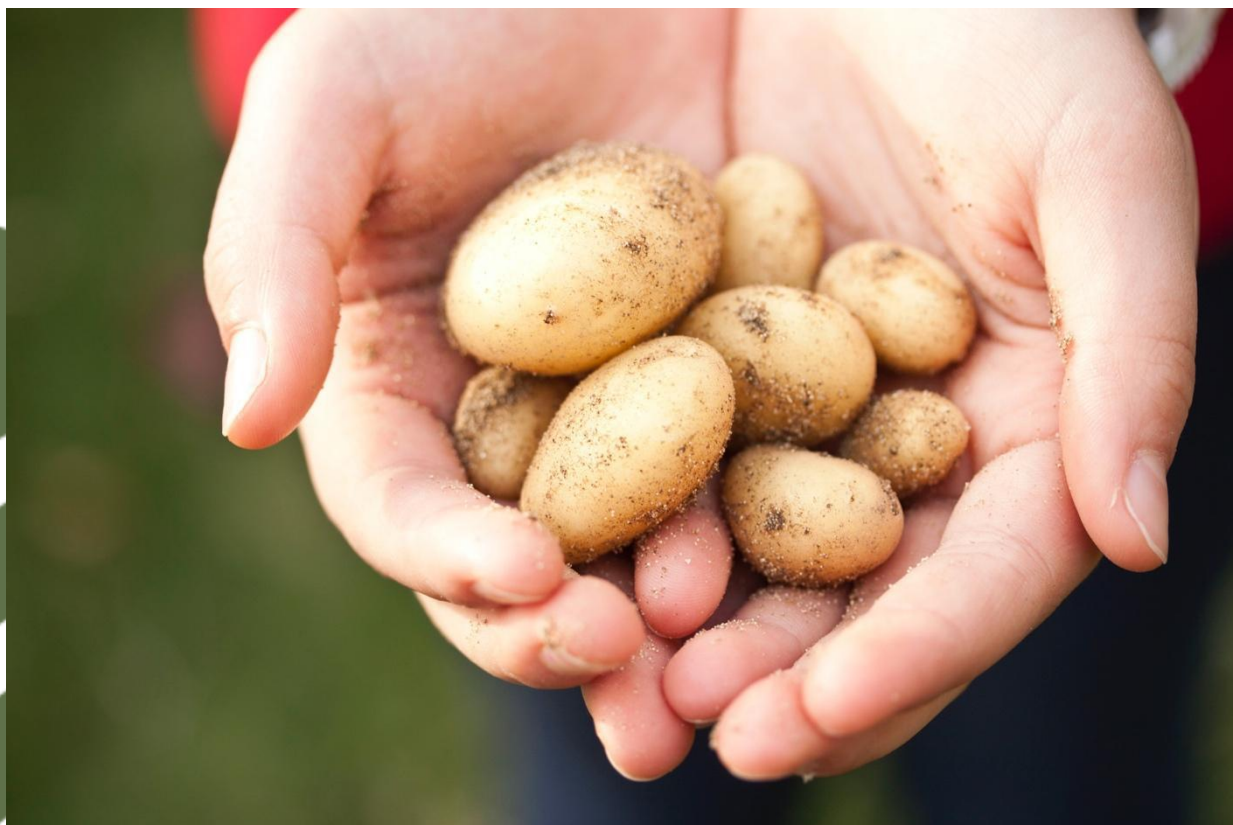

Paquet de treball 3 Cultivar la planta

EU FOOD SECURITY HUB

Kit d'Eines per a la formació professional

iasis

Taula de Continguts

Introducció	7
Llista de Trencaglaços	11
Trencaglaç 1 - Dues veritats i una mentida	11
Trencaglaç 2 - El joc dels noms	12
Trencaglaç 3 - Relleu de la xarxa alimentària	13
Trencaglaç 4 - Cites ràpides de competències i necessitats	14
Trencaglaç 5 - L'arbre del treball en xarxa	15
Trencaglaç 6 - El Debat "Guerra d'aliments"	16
Trencaglaç 7 - Lasanya humana	17
Trencaglaç 8 - Crear una pintura	18
Trencaglaç 10 - El meu N.O.M.	20
Mòdul de Formació 1 - Gestió operativa dels programes de sobirania i seguretat alimentària	21
Unitat de Formació #1 - Selecció de productors segons els requisits de sostenibilitat per al subministrament dels programes de sobirania i seguretat alimentària.	22
Unitat de Formació #2 - Planificació eficaç i habilitats organitzatives dels programes de sobirania i seguretat alimentària	25
Unitat de Formació #3 - Compromís col·laboratiu amb socis educatius i socials en programes de seguretat alimentària	30
Mòdul de Formació 2 - Gestió d'equips inclusius	33
Unitat de Formació #1- Estereotips	34
Unitat de Formació #2- Combatre els discursos d'odi i promoure una comunicació inclusiva	41
Unitat de Formació #3 - Aprendre a prevenir i gestionar conflictes	48
Mòdul de Formació 3 - Formació i Orientació per a la Inclusió Laboral	56
Unitat de Formació #1 - Competències transversals bàsiques per a un bon rendiment laboral	57
Unitat de Formació #2 - Competències transversals avançades per a un bon rendiment laboral	64
Unitat de Formació #3 - Tancar el cercle: construir la teva imatge professional	68
Mòdul de Formació 4 - Sensibilització i activació comunitària	73
Unitat de Formació #1 - Construcció de grups: lideratge i empoderament per a l'activació comunitària	74
Unitat de Formació #2 - Desitjos, canvi, imaginació: autoactivació i activació comunitària	80
Unitat de Formació #3 - Narratives: per a l'autocreació i la comunicació	84

Mòdul de Formació 5 - Mòdul de formació sobre solucions d'economia circular	90
Unitat de Formació #1 - Introducció a l'economia circular	91
Unitat de Formació #2 - Sistemes alimentaris circulars a les ciutats	95
Unitat de Formació #3 - Feines ecològiques en l'economia circular	99
Mòdul de Formació 6 - Emprenedoria	102
Unitat de Formació #1 - Introducció a l'emprenedoria en seguretat alimentària	103
Unitat de Formació #2 - Desenvolupament d'un pla d'empresa en seguretat alimentària	108
Unitat de Formació #3 - Llançament i escalat d'empreses de seguretat alimentària	115
Mòdul de Formació 7 - Sistemes alimentaris sostenibles	121
Unitat de Formació #1 - Introducció als sistemes alimentaris sostenibles	122
Unitat de Formació #2 - Canvi climàtic i sistemes alimentaris	129
Unitat de Formació #3 - Cadena de subministrament i consum alimentari sostenibles	137
Mòdul de Formació 8 - Sistemes agrícoles sostenibles	146
Unitat de Formació #Unit 1: Introducció a les granges sostenibles	147
Unitat de Formació #2 - Sistemes de certificació i producció agrícola	156
Unitat de Formació #3 - Relacions entre productors agrícoles i consumidors	164
Annexos	170
Mòdul 1: estió operativa dels programes de sobirania i seguretat alimentària	171
Annex 1: Taula de verificació creuada	171
Annex 2: Unitat d'Avaluació 1	172
Annex 3: Unitat d'Avaluació 2	174
Mòdul 2: Gestió inclusiva d'equips	176
Annex 1: Unitat d'Avaluació 1	176
Annex 2: Unitat d'Avaluació 2	177
Annex 3: Escenaris per a jocs de rol:	178
Annex 4: Unitat d'Avaluació 3	179
Mòdul 3: Orientació per a la formació i la inclusió laboral	180
Annex 1: Competències VIA	180
Annex 2: Targetes de situacions	184
Annex 3: Perfils de caràcter i escenaris laborals	186
Annex 4: Joc de rol sobre adaptabilitat i responsabilitat	192
Annex 5: Unitat d'Avaluació 1	200
Annex 6: Arribar a l'illa	202
Annex 7: Unitat d'Avaluació 2	204
Annex 8: Activitat de presentació ràpida	206
Annex 9: Unitat d'Avaluació 3	208

Mòdul 4: Sensibilització i activació comunitària	209
Annex 1: Habilitats de lideratge	209
Capacitats de lideratge	209
Annex 2: Unitat d'Avaluació 1	210
Mòdul 5: Economia circular	211
Annex 1: Unitat d'Avaluació 1	211
Annex 2: Unitat d'Avaluació 2	213
Annex 3: Unitat d'Avaluació 3	215
Mòdul 6: Emprenedoria	216
Annex 1: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària	216
Annex 2: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària	218
Annex 3: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària	221
Annex 4: Unitat d'Avaluació 1	223
Annex 5: Plantilla de pla d'empresa en seguretat alimentària	225
Annex 7: Unitat d'Avaluació 2	228
Annex 8: Unitat d'Avaluació 3	229
Mòdul 7	230
Annex 1: Unitat d'Avaluació 1	230
Annex 2: Unitat d'Avaluació 2	231
Annex 3: Cicle de vida del iogurt de maduixa	232
Annex 4: Impactes del canvi climàtic: Regions	234
Annex 5: Unitat d'Avaluació 3	241
Mòdul 8	242
Annex 1. Els principis de la FAO per a la producció agrícola sostenible i polítiques i estratègies clau	242
Annex 2. Unitat d'Avaluació 1	246
Annex 3. Certificacions específiques a Espanya, Grècia, França i Itàlia	247
Annex 4. Protocol bàsic hipotètic per a joc de rol: Visita de campanya del Comitè de Garantia	251
Annex 5. Materials per al joc de rol: Visita de campanya del Comitè de Garantia	255
Annex 6. Estudis de cas sobre sistemes de garantia participativa	259
Annex 7. Unitat d'Avaluació 2	262
Annex 8. Creem junts una plantilla ASC (Agricultura Suportada per la Comunitat)	265
Annex 9. Unitat d'Avaluació 3	270

Aquesta publicació va ser cofinançada pel programa Erasmus+ KA220-VET de socis de cooperació en formació professional. Aquesta publicació s'ha produït amb el suport financer de la Unió Europea. El contingut d'aquesta publicació representa les opinions dels autors i és responsabilitat exclusiva del projecte EU Food Security HUB, i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Unió Europea.

Introducció

Introducció

El Kit d'Eines de Formació Professional (FP) és un recurs dissenyat per a donar suport als professionals de la formació professional a tota Europa. Aquest kit té com a objectiu millorar les habilitats i competències de les persones formadores implicades en iniciatives locals de seguretat alimentària, agricultura social i la integració de persones en risc d'exclusió social.

Usuaris Objectiu

El kit està destinat a una àmplia gamma d'usuaris, incloent-hi:

- Persones formadores en l'FP: Individus responsables d'impartir programes de formació.
- Institucions Educatives: Escoles i universitats centrades en la formació professional.
- Organitzacions de la Societat Civil (OSC): Grups que treballen en temes socials i desenvolupament comunitari.
- Administració Pública: Òrgans governamentals implicats en la creació i implementació de polítiques públiques.
- Empreses Socials: Organitzacions que prioritzen l'impacte social juntament amb el benefici econòmic.

Objectius

Els objectius principals del Kit d'eines d' FP inclouen:

- Millorar les habilitats professionals
Proporcionar a les persones formadores FP recursos complets que millorin les seves capacitats d'ensenyament i coneixements en seguretat alimentària i pràctiques sostenibles.
- Promoure pràctiques inclusives:
Fomentar la comprensió de la gestió inclusiva d'equips i les estratègies d'activació comunitària que empoderin els grups marginats.
- Suport a iniciatives locals:

Dotar els professionals amb les eines necessàries per a implementar programes locals efectius de seguretat alimentària i iniciatives d'agricultura social.

- Facilitar la col·laboració:

Afavorir associacions entre institucions educatives, administració pública i empreses socials per a un enfocament més integrat en la resolució dels reptes de seguretat alimentària.

Conceptes clau inclosos

El kit inclou diversos mòduls de formació que cobreixen àrees crítiques necessàries per a desenvolupar programes efectius de seguretat alimentària i millorar les capacitats professionals. Els principals conceptes s'organitzen en mòduls de formació específics:

1. Gestió operativa dels programes de sobirania i seguretat alimentària.
2. Orientació per a la formació i inclusió laboral.
3. Emprenedoria en seguretat alimentària.
4. Sistemes agrícoles sostenibles.
5. Sistemes alimentaris sostenibles.
6. Sensibilització i activació comunitària.
7. Solucions d'economia circular.
8. Gestió inclusiva d'equips.

Conclusió - Com utilitzar el conjunt d'eines

El Conjunt d'eines d'FP serveix com una guia pràctica per a les persones formadores FP que volen millorar la seva capacitat d'impartir formació en el context d'iniciatives locals de seguretat alimentària. Es recomana als usuaris:

1. **Explorar els mòduls:** Familiaritzar-se amb el contingut de cada mòdul, centrant-se en les àrees més rellevants per a les seves necessitats formatives o objectius organitzatius.
2. **Implementar sessions formatives:** Utilitzar els recursos proporcionats per dissenyar sessions formatives atractives que incorporin les millors pràctiques en sostenibilitat, empenedoria i compromís comunitari.
3. **Col·laborar amb els companys:** Participar en tallers o discussions amb altres professionals de l'FP per compartir experiències, reptes i solucions relacionades amb la implementació dels conceptes del conjunt d'eines.

4. **Avaluar els resultats:** Després de realitzar les sessions formatives, avaluar l'efectivitat del conjunt d'eines, tot recollint comentaris de les persones participants per perfeccionar contínuament l'enfocament.

Trencaglaços

Llista de Trencaglaços

Aquesta secció està dissenyada per a proporcionar trencaglaços pràctics i atractius per a les sessions de formació sobre seguretat alimentària de la UE. Busquem aquells que siguin efectius, concisos i fàcils d'implementar. El nostre objectiu és crear una col·lecció diversa de 10 trencaglaços versàtils que es poden adaptar a diferents mides de grups i entorns.

Trencaglaç 1 - Dues veritats i una mentida

Descripció del Trencaglaç: Cada participant pensa en tres afirmacions sobre ells mateixos: dues certes i una falsa. Després, comparteixen aquestes afirmacions amb el grup, i els altres han d'endevinar quina és la mentida.

Objectiu: Els objectius d'aquest trencaglaç són permetre una connexió personal entre les persones participants mitjançant la identificació d'interessos i activitats comunes, de manera divertida, creant un ambient relaxat i minimitzant l'efecte de nerviosisme i timidesa que pot afectar els primers contactes.

Durada: La durada del trencaglaç depèn del nombre de persones presents a l'habitació. La durada estimada és de 2 minuts per persona més 2 minuts per a la introducció de l'activitat.

Materials necessaris: No es necessiten materials ni recursos.

Instruccions:

1. Introducció: La persona facilitadora explica les regles del joc a les persones participants.
2. Crear afirmacions: Cada participant pensa en tres afirmacions sobre ells mateixos: dues han de ser certes i una ha de ser una mentida. Les afirmacions poden ser sobre qualsevol tema, com experiències personals, aficions, èxits o interessos.
3. Compartir amb el grup: Un per un, cada participant comparteix les seves tres afirmacions amb el grup, sense revelar quines són certes i quines són falses.

4. Endevinar: La resta del grup intenta endevinar quina de les tres afirmacions és la mentida. Després que el grup faci les seves endevinalles, les persones participants revelen quina afirmació era la mentida.
5. Tancament: Al final, les persones participants poden dedicar una estona extra a explicar les afirmacions certes amb més detall, per a més conversa i connexió.

Trencaglaç 2 - El joc dels noms

Descripció del Trencaglaç: Cada participant ha de dir el seu nom juntament amb un adjectiu positiu que comenci amb la mateixa lletra que el seu nom (per exemple, "Joan Joiós" o "Clàudia Creativa"). Cada persona següent repeteix els noms i adjectius anteriors abans d'afegir els seus propis.

Objectiu: L'objectiu d'aquest joc ràpid és ajudar a memoritzar els noms mentre es crea una atmosfera positiva i energètica. També fomenta la creativitat i estimula la imaginació, deixant les persones participants relaxats i motivats.

Durada: La durada del trencaglaç depèn de la quantitat de persones presents a l'habitació. La durada estimada és d'1 minut per persona més 2 minuts per a introduir l'activitat. Tanmateix, si hi ha molts participants, ja que cadascú ha de repetir tots els anteriors, la durada pot augmentar.

Materials necessaris: No es necessiten materials ni recursos.

Instruccions:

1. Introducció: La persona facilitadora explica les regles del joc a les participants.
2. Primera persona: El primer participant diu el seu nom i adjectiu en veu alta. Per exemple, "Soc la Joana Jovial".
3. La següent persona repeteix i afegeix: El segon participant repeteix el nom i adjectiu de la primera persona i afegeix els seus. Per exemple, "Aquesta és la Joana Jovial, i jo soc el Carles Creatiu". Cada persona següent ha de repetir tots els noms i adjectius anteriors abans d'afegir els seus propis. El repte augmenta a mesura que s'afegeixen més

noms, requerint que les persones participants prestin atenció i recordin la seqüència.

Trencaglaç 3 - Relleu de la xarxa alimentària

Descripció del Trencaglaç: Una introducció curta, interactiva i física per a demostrar com estem tots interconnectats a través del menjar i els sistemes alimentaris.

Objectiu: L'objectiu és 1) dinamitzar el grup i portar activitat física a la formació i 2) representar visualment com estem connectats mitjançant una activitat divertida.

Durada: Normalment, només hauria de durar entre 10 i 15 minuts com a màxim.

Materials necessaris: 1) Un espai gran obert (o a l'exterior, si el temps ho permet) i 2) un fil de llana o cordó.

Instruccions

1. Reuneix les persones participants i explica breument el propòsit del joc: "Tots juguem un paper en un sistema alimentari més gran que està interconnectat: com una xarxa! Aquest trencaglaç ens ajudarà a explorar com estem tots connectats en el món dels sistemes alimentaris sostenibles."
2. Demana a tothom que pensi en alguna cosa relacionada amb el menjar (per exemple, producció d'aliments, transport, residus, salut del sòl, etc.) que sigui important per a cadascú, o de la qual siuguin apassionats.
3. Fes que tots es col·loquin en un gran cercle. Dona el fil de llana a un participant. Aquesta persona haurà d'agafar l'extrem del fil i llançar la bola a una altra persona del cercle, però abans, haurà de dir alguna cosa relacionada amb el sistema alimentari (per exemple, "M'importa el malbaratament alimentari," "M'apassiona l'agricultura local," o "M'interessa la salut del sòl"). Després de dir-ho, llença la bola de llana a una altra persona del cercle mantenint una part del fil. Qui rep la bola

ha de compartir alguna idea relacionada amb el sistema alimentari i després passar-la a una altra persona.

4. A mesura que el joc avança, es formarà una xarxa de llana al voltant del cercle. Cada persona ha de recollir i passar el fil, tot establint una connexió amb un altre aspecte del sistema alimentari (per exemple: "M'interessa reduir l'embalatge dels aliments" o "Estic interessat en les dietes vegetals").
5. La bola es pot llançar diverses vegades fins que tothom hagi tingut l'oportunitat de parlar i connectar el fil. Al final, tindreu una xarxa visible de fils interconnectats.
6. Quan tothom hagi compartit, demana que mirin la "xarxa alimentària" que s'ha creat. Parla breument sobre el simbolisme de la xarxa: com els diferents aspectes del sistema alimentari estan interconnectats i com les accions de cadascú—per petites que siguin—impacten el sistema més gran. Destaca la importància de la col·laboració, la sostenibilitat i com cada part del sistema juga un paper en aconseguir un sistema alimentari més saludable i sostenible.

Trencaglaç 4 - Cites ràpides de competències i necessitats

Descripció del Trencaglaç: Aquesta activitat està dissenyada per a connectar les persones amb les seves necessitats, oferint a totes les persones participants l'oportunitat d'expressar les seves habilitats així com les seves necessitats i intentar fer intercanvis.

Objectiu: L'objectiu aquí és fer que les persones parlin sobre les seves experiències dins de les seves xarxes i organitzacions i que es coneguin millor. A més, afavoreix l'intercanvi entre organitzacions, enforteix compartir habilitats i necessitats, i obre oportunitats per a fer un seguiment futur de projectes, iniciatives o esdeveniments.

Durada: La recollida d'habilitats i necessitats dura només uns minuts, potser cinc com a màxim. L'acció de "connectar" o "emparellar" es pot personalitzar per a l'esdeveniment, però podria durar fins a 15 minuts aproximadament.

Materials necessaris: Notes adhesives (Post-it) notes i una pissarra (o simplement una paret), així com retoladors i etiquetes de nom.

Instruccions:

1. Explica les regles del joc. Cada participant ha d'escriure les seves habilitats o competències en una nota adhesiva, amb el seu nom. A continuació, escriuran les seves necessitats (personals, organitzatives, de xarxa, etc.) en una altra nota adhesiva. Divideix la pissarra o paret en dues seccions per a cada tipus.
2. Instruïu les persones participants perquè revisin la paret i busquin un "emparellament" apropiat i passin uns 5 minuts intercanviant-se idees amb un altre participant sobre com satisfer les seves necessitats.
3. Fomenta almenys dues rondes d'aquest intercanvi per tal que tothom tingui l'oportunitat de ser el receptor de necessitats i el proveïdor d'habilitats.

Trencaglaç 5 - L'arbre del treball en xarxa

Descripció del Trencaglaç: Les persones participants creen un "arbre" visual on cada branca representa una habilitat o interès diferent que tenen. Escriuen el seu nom en una fulla que s'adjunta a la branca que correspon a la seva habilitat o interès.

Objectiu: Aquest trencaglaç té com a objectiu mostrar visualment les diverses habilitats i interessos de les persones participants, promovent el treball en xarxa i la col·laboració entre els assistents.

Durada: Aquesta activitat sol durar uns 15-20 minuts.

Materials necessaris: Paper gran o cartó, retoladors, i notes adhesives o formes de fulles prèviament tallades per a escriure els noms.

Instruccions:

1. Introducció: Explica el propòsit de l'Arbre de Treball en xarxa i com ajudarà les persones participants a connectar-se a partir d'interessos o habilitats compartides.
2. Creació de l'Arbre: Dibuixa el tronc d'un arbre gran al tauler i etiqueta les branques amb diferents habilitats o interessos (per exemple, "Màrqueting," "Parlar en públic," "Cuina").

3. Afegir Fulles: Les persones participants escriuen els seus noms en notes adhesives o fulles i les col·loquen a les branques corresponents que coincideixin amb les seves habilitats/interessos.
4. Treball en xarxa: Anima les persones participants a caminar, llegir les fulles dels altres i a iniciar converses basades en els interessos o habilitats compartides identificades a l'arbre.

Trencaglaç 6 - El Debat “Guerra d'aliments”

Descripció del Trencaglaç: Les persones participants es divideixen en dos equips i se'ls dona un tema relacionat amb l'alimentació per a debatre, com "Val la pena pagar més per aliments orgànics?" o "S'hauria de prohibir el menjar ràpid?" Cada equip prepara arguments per a la posició assignada abans de presentar-los al grup.

Objectiu: Aquest trencaglaç fomenta el pensament crític, el treball en equip i les habilitats comunicatives, mentre les persones participants participen en debats sobre temes alimentaris rellevants que poden portar a converses més profundes sobre valors i preferències personals sobre l'alimentació.

Durada: L'activitat sol durar uns 20-30 minuts, temps folgat per a la preparació i les presentacions.

Materials necessaris: Una llista de temes per al debat sobre alimentació i un cronòmetre per a controlar els temps de parla (opcional).

Instruccions:

1. La persona facilitadora explica les regles del debat i divideix les persones participants en dos equips.
2. Selecció del tema: Es presenta un tema per al debat relacionat amb l'alimentació i se'ls dona uns minuts per a preparar els arguments.
3. Debat: Cada equip presenta els seus arguments a torns, amb límits de temps per a cada ponent per a garantir l'equitat.
4. Declaracions finals: Després que ambdós equips hagin exposat, es permet un període breu de rèplica on els equips poden respondre als punts de l'altre equip.
5. Votació: Concloure amb una votació per part de les persones participants per a determinar quin equip ha presentat l'argument més

sòlid, destacant que l'objectiu és fomentar la discussió més que crear conflictes.

Trencaglaç 7 - Lasanya humana

Descripció del Trencaglaç: Cada participant rep el nom d'un ingredient per fer lasanya que està fixat a l'esquena. Mitjançant preguntes de sí/no a les altres persones participants, han d'esbrinar quin ingredient tenen i, quan la persona formadora/facilitadora ho indiqui, els ingredients s'han de combinar en l'ordre donat.

Objectiu: Joc d'alta energia per a ajudar les persones participants a començar a sentir-se més còmodes en un grup nou.

Durada: L'activitat sol durar uns 15-20 minuts, donant temps per a la preparació i les presentacions.

Materials necessaris: Fulls de paper (o notes adhesives) amb els noms dels ingredients o fotos d'aquests.

Instruccions:

1. Enganxeu una targeta amb el nom de l'ingredient (per exemple, "carn") a l'esquena de cada participant. Cada jugador haurà de passejar-se per la sala i fer preguntes de sí/no per a descobrir quin ingredient té a l'esquena.
2. Indiqueu l'ordre correcte dels ingredients per preparar una lasanya humana: carn, ceba, all, tomàquet, sucre, julivert fresc, fulles d'alfàbrega, sal, pebre negre, plaques de lasanya, formatge parmesà, mozzarella i salsa beixamel. Comenceu amb la frase inicial: "Tinc gana! Mengem!" Totes les persones participants han d'esbrinar quin ingredient tenen i després trobar els altres per a formar una lasanya humana completa.
3. La persona formadora pot demanar a les persones participants que donin la seva opinió sobre el joc,
4. Com va afectar el fet de no poder veure la teva targeta a la teva comunicació? Quina estratègia vas utilitzar per a crear la lasanya? Quan va ser eficaç la teva comunicació? Quan no ho va ser? Quan has estat en una situació real on tenies informació limitada sobre alguna cosa?

Trencaglaç 8 - Crear una pintura

Descripció del Trencaglaç: Crear escenes col·lectives partint d'una instrucció donada a una persona sense que els altres participants en coneguin els detalls i veure com aquesta s'interpreta i es completa pels altres.

Objectiu: Dinamitzar el grup i portar activitat física a la formació, alhora que es veu de manera visual com tothom pot contribuir a un objectiu comú del grup mitjançant una activitat divertida.

Durada: Aproximadament entre 10 i 15 minuts, depenent del nombre i la creativitat de les persones participants.

Materials necessaris: No es necessita material específic. Es requereix un espai adequat.

Instruccions:

Un participant ha de representar amb el cos el detall d'una situació (per exemple: un aficionat cridant a l'estadi, un passatger al metro, algú que agafa un producte al supermercat) i després, un per un, els altres participants componen la imatge general segons la seva interpretació. Per tant, no es garanteix que, partint del passatger al metro, s'acabi creant una imatge d'un vagó de metro amb passatgers.

Trencaglaç 9 - Bingo humà sobre alimentació a la UE

Descripció del trencaglaç: Les persones participants han de moure's aleatòriament per la sala i fer preguntes a altres participants segons les preguntes proporcionades per la persona facilitadora. L'objectiu és trobar almenys un participant que respongui afirmativament a totes les preguntes. A mesura que es desplacen, les persones participants han de repetir els seus noms i poden presentar-se davant la resta.

Objectiu: Aquest trencaglaç ajudarà les persones participants a conèixer-se millor i familiaritzar-se amb els noms dels altres. També, com requereix

aixecar-se i moure's contínuament per l'espai, pot ser útil per a activar l'energia.

Durada: Depèn del grup. La durada suggerida per a un grup de 20 persones és de 15-20 minuts.

Materials necessaris: Aquí teniu una llista de preguntes diverses, però es pot modificar segons els interessos, edat, context del grup, etc.

- Qui ha assistit a un concert l'últim mes?
- Qui ha participat en un altre esdeveniment d'intercanvi / programa internacional?
- Qui prefereix la muntanya a la platja per a les vacances?
- Qui ha tastat algun aliment “estrany” / “exòtic”?
- Qui ha viscut en un altre país més de 6 mesos?
- Qui ha canviat de pentinat l'últim mes?
- Qui li agrada llegir / mirar el mòbil al vàter?
- Qui ha treballat / treballa en una escola / centre educatiu?
- Qui practica ioga?
- Qui compra roba en botigues de segona mà?
- Qui compra habitualment a mercats locals / cooperatives agrícoles?
- Qui és vegà / vegetarià / segueix una dieta basada en vegetals?
- Qui ha viatjat a tots els 5 continents?
- Qui parla més de tres idiomes?
- Qui té mascotes que no són un gat o un gos?
- Qui no ha estat mai a Itàlia?
- Qui sap com cultivar plantes?
- Qui col·lecciona coses “estranyes”?

La fitxa original (en anglès) es pot trobar aquí: [Human Bingo - icebreaker.doc](#)

Instruccions: La persona facilitadora ha d'explicar l'activitat i proporcionar a cada participant una còpia impresa de les preguntes, juntament amb un llapis o alguna cosa per a escriure els noms dels altres participants. La persona facilitadora comunicarà el temps disponible per a l'activitat i resoldrà possibles dubtes. Quan passin uns 10-15 minuts, la persona

facilitadora haurà de preguntar qui és el participant amb més respostes afirmatives i si algú ha trobat alguna cosa interessant sobre un altre participant, tot animant-los a compartir les seves experiències.

Trencaglaç 10 - El meu N.O.M.

Descripció del Trencaglaç: Aquest trencaglaç anima les persones participants a presentar-se de manera creativa, utilitzant les lletres del seu nom de pila per a compartir fets interessants sobre ells mateixos. Afavoreix la creació de vincles, millora la retenció dels noms i genera un ambient divertit i participatiu.

Objectiu: Ajudar les persones participants a conèixer-se i a familiaritzar-se amb els noms dels altres membres del grup.

Durada: Dependrà de la mida del grup, però cada participant hauria de disposar de prou temps per a compartir el seu acrònim. Per a un grup de 20 persones, es recomana una durada de 25-30 minuts.

Materials necessaris: No es requereixen materials.

Instruccions: La persona facilitadora donarà als membres del grup entre 3 i 5 minuts per a pensar en fets interessants que comencin amb cadascuna de les lletres del seu nom. A continuació, cada participant compartirà el seu acrònim amb la resta del grup.

Exemple:

Hola, soc la Montserrat.

M és per muntanya, perquè m'encanta fer excursions als Pirineus.

O és per olives, que són el meu aperitiu preferit.

N és per Nadal, la meva època preferida de l'any.

T és per teatre, perquè m'agrada molt actuar.

S és per sardanes, que vaig aprendre a ballar de petita.

E és per escriptura, ja que m'agrada escriure contes curts.

R és per ràdio, perquè n' escolto cada matí.

R és per riu, on m'agrada passejar quan fa bon temps.

A és per animals, especialment els gats.

T és per tortell, que no pot faltar a casa meva per Reis.

Mòdul de Formació 1

Gestió operativa dels programes de sobirania i seguretat alimentària

Unitat de Formació #1 - Selecció de productors segons els requisits de sostenibilitat per al subministrament dels programes de sobirania i seguretat alimentària.

Objectiu general

Aquesta unitat de formació se centra principalment en l'aprenentatge basat en activitats, amb una posterior aplicació pràctica del marc teòric subjacent. Inclou els fonaments de les pràctiques alimentàries sostenibles mitjançant la definició dels criteris més rellevants en aquest àmbit; una guia detallada per a desenvolupar (1) una anàlisi significativa del projecte de sobirania i seguretat alimentària i (2) un procés de cartografia basat en criteris de sostenibilitat per a identificar productors ecològics. La secció pràctica permet aplicar els coneixements adquirits a l'hora de crear una política de compra adaptada a les necessitats específiques del programa.

Resultats d'Aprenentatge

1. Proporcionar coneixements, eines i metodologies als gestors/es, coordinadors/es i directors/es per a construir una estratègia de compra gestionable i sostenible.
2. Capacitar-los per a avaluar críticament les necessitats i prioritats del programa o iniciativa.
3. Proporcionar recursos per a identificar iniciatives de producció alimentària sostenibles, culturals i socialment inclusives properes.
4. Desenvolupar i reforçar les habilitats de planificació i organització: definició de prioritats, creació de plans d'acció, compliment de pressupostos, assignació eficient de recursos i implementació de mesures de seguiment i control.
5. Facilitar l'adaptació de les necessitats al context local de producció sostenible.

Durada

2 hores

Materials

- Accés a Internet
- Materials de comunicació

- Informació pressupostària
- Targetes amb criteris de selecció
- Fitxes informatives de productors
- Espai per a reunions
- Impressores i material d'oficina
- Taula de verificació creuada

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

La persona formadora ha d'explicar els conceptes de sostenibilitat, producció local i de temporada, producció ecològica, economia social i solidària, impacte social positiu, aprofitament alimentari, interculturalitat o alimentació culturalment adequada, alimentació saludable i accessibilitat.

BLOC 2 - CREA LA TEVA POLÍTICA DE COMPRA SOSTENIBLE DE PROJECTE

La persona formadora repassarà alguns dels aspectes més importants a tenir en compte a l'hora de decidir quins productors i criteris són els més adequats per a la política de compres del vostre projecte.

Pas 2.1 Comprendre les necessitats del projecte i dels usuaris

Temes a tractar: Sobre el projecte, composició familiar i situació de l'habitatge.

Pas 2.2 Dissenyar la cistella primària

Un cop feta l'anàlisi de les característiques i necessitats dels usuaris, la persona formadora ajudarà a definir una cistella de productes bàsica que cobreixi les necessitats alimentàries primàries.

Pas 2.3 Mapatge dels productors

S'identificaran productors segons sis criteris: ubicació geogràfica, tipus de productor, tipus de producció, tipus de relació amb els productors, recomanacions i taula de verificació creuada.

ACTIVITAT 1 - EXERCICI PRÀCTIC FINAL

L'activitat pràctica consisteix a elaborar una política de compra basada en la millor combinació entre els requisits del projecte, les necessitats dels usuaris, els resultats de la cartografia i la matriu de verificació creuada.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

Es recomana que la persona formadora sigui experta en la matèria, tant pel que fa a coneixements teòrics com a experiència pràctica.

Dificultats possibles

En grups multiculturals poden sorgir reptes culturals vinculats a les relacions amb l'alimentació i el coneixement previ sobre el tema.

Solucions possibles

Conèixer prèviament les característiques del grup.

Recursos addicionals

- Pàgina interactiva sobre guies dietètiques basades en aliments a Europa:
https://knowledge4policy.ec.europa.eu/health-promotion-knowledge-gateway/topic/food-based-dietary-guidelines-europe_en#docstb
- Conjunt de recursos digitals i interactius provinents de directrius oficials i no oficials sobre pràctiques dietètiques sostenibles de països de la UE i fora de la UE. :
 - <https://www.fao.org/nutrition/education/food-based-dietary-guidelines>
 - <https://www.unicef.org/media/102761/file/2021-Food-based-Dietary-Guidelines-final.pdf>
 - https://knowledge4policy.ec.europa.eu/health-promotion-knowledge-gateway/food-based-dietary-guidelines-europe-source-documents-food_en

Unitat de Formació #2 - Planificació eficaç i habilitats organitzatives dels programes de sobirania i seguretat alimentària

Objectiu general

La formació "Sobirania alimentària i gestió de programes" és una sessió integral de 2 hores dissenyada per a equipar les persones participants amb coneixements essencials i habilitats pràctiques en l'àmbit de la sobirania alimentària, l'avaluació de necessitats, la planificació d'accions, la gestió pressupostària i el seguiment de programes. La formació comença amb una introducció interessant als conceptes de sobirania i seguretat alimentària, subratllant la seva importància per a afrontar els reptes relacionats amb l'alimentació. A continuació, les persones participants s'endinsen en els processos crítics d'avaluació de necessitats, aprenent a identificar i prioritzar els requisits dels programes alimentaris. Posteriorment, desenvolupen plans d'acció amb tasques clares, responsabilitats i terminis, assegurant una implementació eficaç dels programes. Conscients de la importància del seguiment en la gestió dels programes, les persones participants exploren les mesures i indicadors clau. A més, adquiriran experiència en la gestió pressupostària de programes alimentaris i perfeccionaran l'art de la planificació financera. La formació culmina amb activitats en grup i discussions, que permeten a les persones participants aplicar els coneixements adquirits i col·laborar en casos pràctics relacionats amb la planificació de programes alimentaris. Aquesta formació dinàmica i interactiva capacita les persones participants amb les competències necessàries per a prendre decisions informades i contribuir eficaçment a les iniciatives de seguretat alimentària.

Resultats d'Aprenentatge

1. Familiaritzar les persones participants amb els principis de la sobirania i la seguretat alimentària.
2. Millorar les habilitats per a identificar i prioritzar les necessitats dels programes.
3. Guiar en la creació de plans d'acció amb tasques i terminis definits.
4. Fomentar el coneixement sobre les mètriques clau de seguiment i avaluació.

5. Educar sobre la gestió pressupostària i la planificació financera per a la sostenibilitat del programa.
6. Facilitar activitats pràctiques en grup i discussions de casos.
7. Empoderar les persones participants per a una presa de decisions eficaç en programes alimentaris.
8. Proporcionar eines i metodologies essencials per a la gestió.
9. Fomentar el treball en xarxa i l'aprenentatge col·laboratiu entre les persones participants.
10. Enfortir les habilitats per a la implementació eficaç i l'impacte dels programes.

Durada

2 hores

Materials

- Una sala de formació adequada o espai que pugui acollir les persones participants còmodament, disposada per a discussions i activitats en grup.
- Taules i cadires per a les persones participants.
- Projector o pantalla per a presentacions.
- Equip d'àudio, incloent-hi micròfons, si és necessari.
- Pissarra (clàssica o bloc de cavallet) o taula de presentació per a ajudes visuals i discussions.
- Qüestionaris d'avaluació abans i després de la formació per a les persones participants.
- Accés a Internet.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ I ENTENIMENT DE LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

La persona formadora comença amb una breu presentació, seguida d'una discussió guiada per a assegurar la participació de les persones participants. Es motiva a les persones participants a compartir les seves perspectives i preguntes.

Pas 1.1 Pregunta d'obertura

Pas 1.2 Definició de la Sobirania Alimentària

Pas 1.3 Principis i Objectius de la Sobirania Alimentària

Pas 1.4 Discussió oberta

Pas 1.5 Implicació de les persones participants

ACTIVITAT 1 - AVALUACIÓ DE NECESSITATS I PRIORITZACIÓ/ELABORACIÓ DE PLANS D'ACCIONS (30 min)

L'activitat consisteix a avaluar les necessitats per als programes alimentaris. Les persones participants participen en un exercici guiat per a identificar i prioritzar necessitats per a un programa alimentari hipotètic.

La persona formadora primer proporcionarà un exemple pràctic d'un AMAP i la seva estructura. Explicarà breument què és un AMAP i quins objectius té. A continuació presenta l'AMAP [L'Amapopote Lyonnaise](#) i com funciona, per a donar a les persones participants una bona comprensió de l'estructura i el funcionament d'un AMAP.

Pas 1.1 Presentació de l'escenari

La persona formadora presenta un escenari hipotètic relacionat amb un programa alimentari. Aquest escenari pot implicar una comunitat o organització que intenta resoldre els reptes de seguretat alimentària. Per exemple, l'escenari podria descriure una comunitat que té dificultats per accedir a aliments nutritius a causa de restriccions econòmiques.

Pas 1.2 Pluja d'idees (brainstorming) de necessitats

Les persones participants es divideixen en petits grups o treballen individualment, depenent de la mida del grup. Se'ls dona un curt període (3 minuts) per a generar idees i llistar totes les possibles necessitats i desafiaments que la comunitat o organització hipotètica podria afrontar pel que fa a la seguretat alimentària. Cada grup o participant escriu les seves idees en notes adhesives o en una fulla de treball.

Pas 1.3 Compartir i discussió en grup

Cada grup o participant comparteix les necessitats identificades amb el grup gran. La persona formadora facilita una discussió on les persones participants poden explicar les seves eleccions i discutir la rellevància i urgència de cada necessitat.

Pas 1.4 Votació i priorització

Després de la discussió, es dona a les persones participants un nombre limitat de vots (per exemple, tres vots per cadascuna) per a prioritzar les necessitats més crítiques de la llista. Col·loquen els seus vots sobre les notes adhesives que representen les necessitats que creuen que s'han de resoldre primer.

Pas 1.5 Compte i discussió

La persona formadora comptabilitza els vots per a determinar les necessitats prioritàries segons les aportacions de les persones participants. El grup discuteix els resultats i identifica el consens sobre les necessitats més urgents.

Pas 1.6 Conclusió

La persona formadora resumeix les necessitats prioritzades i subratlla la importància de centrar-se en aquestes necessitats específiques en planificar un programa alimentari.

Pas 1.7 Elaboració de plans d'acció

Les persones participants treballen de manera individual o en petits grups per a crear plans d'acció basats en les necessitats identificades. Defineixen tasques específiques, assignen responsabilitats i estableixen terminis.

BLOC 2 - MESURES DE CONTROL I SEGUIMENT

Pas 2.1 La importància del seguiment en la gestió de programes.

La persona formadora dirigeix una discussió sobre el seguiment, utilitzant exemples i casos pràctics per a il·lustrar la seva importància. Es convida les persones participants a fer preguntes i compartir les seves perspectives.

BLOC 3 - PRESSUPOSTOS

Pas 3.1 Principis de la gestió pressupostària per a programes alimentaris

La persona formadora ha d'explicar els conceptes de Pressupost basat en Necessitats, Transparència i Responsabilitat, Cost-Efectivitat, Flexibilitat així com Adaptabilitat, Diversificació de Recursos, Planificació de Sostenibilitat i Gestió de Riscos.

ACTIVITAT 2 - ACTIVITAT EN GRUP I DISCUSSIONS (30 min)

Pas 2.1 Les persones participants treballen en grups sobre un cas pràctic

Pas 2.2 Presentació i discussió dels plans d'acció i pressupostos

Pas 2.3 Aspectes destacats del Pla d'Acció

Proporcionem una visió general del pla d'acció.

Subratllem els objectius clau del programa, les activitats principals i les fites importants.

Emfatitzem les dates límit crítiques i les parts responsables.

Pas 2.4 Resum del Pressupost

Presentem un resum del pressupost, centrant-se en les categories principals.

Subratllem l'import total del pressupost i les fonts de finançament.

Pas 2.5 Discussió en Grup

Obrim el debat per a preguntes i comentaris breus.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

El mòdul de formació serà dirigit per una persona formadora principal que estigui ben versada en gestió de projectes, sobirania alimentària i desenvolupament comunitari. Ell/Ella gestionarà l'entrega general de la formació, facilitarà les discussions i guiarà les persones participants a través de sessions temàtiques sobre l'avaluació de necessitats, la planificació d'accions i el seguiment i la gestió pressupostària. La persona formadora també gestionarà les activitats en grup, ajudant les persones participants a treballar en els casos pràctics. Es faran servir metodologies com l'aprenentatge per acció, presentació d'ajudes visuals, discussions en grup i resolució de problemes per a aconseguir els objectius de la formació.

Unitat de Formació #3 - Compromís col·laboratiu amb socis educatius i socials en programes de seguretat alimentària

Objectiu general

Aquesta formació breu i focalitzada de dues hores permetrà les persones participants adquirir les competències i coneixements essencials per a col·laborar de manera efectiva amb organitzacions socials i educatives externes, amb un èmfasi principal en la millora de l'experiència educativa de l'alumnat. El programa cobreix àrees clau com la identificació de socis, l'anàlisi de necessitats, la planificació col·laborativa, l'assignació de recursos i el seguiment i l'avaluació. L'objectiu és capacitar les persones participants per a navegar amb confiança en la complexitat de la col·laboració i proporcionar-los les eines per a millorar el benestar educatiu de l'alumnat mitjançant una coordinació eficaç amb agents externs.

Resultats d'Aprenentatge

1. Establiment de col·laboracions: Identificar i establir col·laboracions productives amb organitzacions socials i educatives que puguin oferir suport específic a l'alumnat.
2. Anàlisi de necessitats: Dur a terme una anàlisi detallada per a entendre els reptes i requisits concrets de l'alumnat.
3. Implementació de serveis de suport: Implementar una varietat de serveis i iniciatives que responguin a les necessitats detectades.
4. Seguiment i avaluació: Monitorar i avaluar regularment l'impacte de la col·laboració en els resultats educatius de l'alumnat.

Durada

2 hores

Materials

- Una sala de formació adequada o espai que pugui acollir les persones participants còmodament, disposada per a discussions i activitats en grup.
- Taules i cadires per a les persones participants.
- Projector o pantalla per a presentacions.
- Equip d'àudio, incloent-hi micròfons, si és necessari.

- Pissarra (clàssica o bloc de cavallet) o taula de presentació per a ajudes visuals i discussions.
- Qüestionaris d'avaluació abans i després de la formació per a les persones participants.
- Accés a Internet.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

Pas 1.1 Benvinguda i presentació general de la sessió

Pas 1.2 Importància de la coordinació i cooperació amb organitzacions externes

Pas 1.3 Objectius clau de la sessió de formació

BLOC 2 - IDENTIFICACIÓ DE COL·LABORADORS I ANÀLISI DE NECESSITATS

Pas 2.1 Identificació d'organitzacions potencials com a col·laboradores

- Proporcionar una visió general del pla d'acció.
- Ressaltar els objectius clau del programa, les metes i les activitats principals.
- Emfatitzar les fites crítiques i les persones responsables.

Pas 2.2 Discussió en Grup: Identificació dels reptes comuns de l'alumnat

- Fomentar la participació activa: Implicar activament totes les persones participants convidant-los a compartir les seves perspectives. Utilitzar preguntes obertes per afavorir l'elaboració de respostes i evitar les respostes tancades de sí o no.
- Promoure la perspectiva de l'alumnat: Emfatitzar la importància d'escoltar directament els estudiants sobre les seves experiències i dificultats. Animar els estudiants participants a compartir les seves opinions.
- Fomentar solucions: Redirigir la conversa cap a la pluja d'idees sobre possibles solucions o intervencions per als reptes prioritzats. Estimular la creativitat i la col·laboració en la cerca de solucions.

BLOC 3 - PLANIFICACIÓ COL·LABORATIVA

La persona formadora explica els principis de la planificació col·laborativa

Pas 3.1 Definició i assignació de rols

Pas 3.2 Elaboració d'un pla d'acció compartit

BLOC 4 - IMPLEMENTACIÓ I SOSTENIBILITAT DE LES INICIATIVES COL·LABORATIVES

Pas 4.1 Assignació de recursos i pressupost (conceptes bàsics)

Pas 4.2 Seguiment i avaluació de les iniciatives col·laboratives

ACTIVITAT 1 - DISSENY D'UN PLA D'IMPLEMENTACIÓ D'UN SERVEI DE SUPORT (20 min)

Pas 1.1 Introducció

Introducció breu sobre l'objectiu de l'activitat.

Pas 1.2 Pluja d'idees sobre els components clau

Demandar a les persones participants que facin individualment una pluja d'idees sobre els components clau per a implementar el servei de suport.

Pas 1.3 Compartir idees

Convidar cada participant a compartir un component clau de la seva pluja d'idees. Escriure aquests components en notes adhesives i col·locar-les a la pissarra.

Pas 1.4 Esbossar el pla

Crear el pla d'acció a partir de les idees compartides.

Pas 1.5 Assignar responsabilitats

Assignar ràpidament responsabilitats per a cada tasca o component. Assegurar-se que tothom tingui un paper en la implementació.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

El mòdul formatiu serà impartit per un/a formador/a principal amb coneixements sòlids en gestió de projectes, sobirania alimentària i desenvolupament comunitari. Aquesta persona s'encarregarà de la conducció general de la formació, de facilitar les discussions i de guiar les persones participants a través de les sessions temàtiques sobre l'anàlisi de necessitats, la planificació d'accions, el seguiment i el pressupost. També dinamitzarà les activitats en grup, ajudant les persones participants a treballar casos pràctics. Es faran servir metodologies com l'aprenentatge basat en l'acció, presentacions visuals, discussions en grup i resolució de problemes per a assolir els objectius de la formació.

Mòdul de formació 2

Gestió d'equips inclusius

Unitat de Formació #1 - Estereotips

Objectiu general

Aquesta unitat de formació de 2 hores educa les persones participants sobre els estereotips dins dels programes de sobirania i seguretat alimentària mitjançant un enfocament estructurat.

Comença amb un repàs sobre els estereotips i els prejudicis inconscients, seguit de discussions en grup compartint experiències personals i percepcions del Weight IAT (Prova d'Associació Implícita de Pes). A continuació, les persones participants es fan participar en jocs de rol per abordar escenaris d'estereotips en un entorn controlat. En el següent segment, es comparteixen bones pràctiques per abordar els estereotips, així com exercicis per promoure l'empatia, l'escolta activa i l'assertivitat. La sessió conclou amb una reflexió sobre les conclusions més importants, compromisos personals per combatre els estereotips i la disponibilitat de recursos addicionals per a l'aprenentatge continuat.

Resultats d'Aprenentatge

1. Equipar les persones participants amb una comprensió dels prejudicis inconscients, especialment pel que fa al pes, i com poden manifestar-se en l'àmbit de la sobirania i seguretat alimentària.
2. Fomentar l'autoconsciència de les persones participants pel que fa als seus propis prejudicis, utilitzant el Weight IAT com a eina reflexiva.
3. Facilitar el diàleg obert i l'experiència compartida en el tema dels prejudicis sobre el pes, fomentant l'empatia i el respecte mutu.
4. Introduir estratègies pràctiques per a abordar i mitigar els prejudicis relacionats amb el pes dins dels equips i les comunitats, millorant la inclusivitat en la gestió de programes.
5. Crear un entorn de suport on les persones participants puguin discutir obertament els reptes i solucions sobre els prejudicis en relació al pes, promovent una cultura d'aprenentatge continu i millora.
6. Destacar les implicacions més àmplies dels prejudicis al voltant del pes sobre la salut, l'educació nutricional i la participació comunitària dins de les iniciatives de seguretat alimentària, preparant les persones participants per a afrontar millor aquestes qüestions en els seus entorns professionals.

Durada

2 hores

Materials

- Una sala espaiosa i ben ventilada, amb prou capacitat per a totes les persones participants i espais preparats per a treballs en grups petits.
- Un projector i pantalla per a la presentació de contingut multimèdia, sistema de so amb micròfons per a garantir una comunicació clara, ordinadors o tauletes amb accés a Internet i recursos en línia.
- Paperots, marcadors i notes adhesives (post-it)
- Accés a la versió en línia de la Prova d'Associació Implícita (IAT) per a cada participant. Una llista de recursos en línia, articles i materials de lectura addicionals sobre com abordar els estereotips i promoure la inclusivitat.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

Pas 1.1 Repàs breu

Repàs ràpid sobre què són els estereotips i els prejudicis, centrant-se en els prejudicis relacionats amb el pes i el seu impacte.

Pas 1.2 Objectius de l'activitat

Esbossar els objectius de les activitats, explicant la rellevància d'explorar els prejudicis sobre el pes en el context de la sobirania i seguretat alimentària.

Pas 1.3 Formació de grups

Dividir les persones participants en grups petits.

Pas 1.4 Definicions

Estereotips: Els estereotips són creences o suposicions excessivament generalitzades sobre les característiques, comportaments o preferències dels membres d'un grup determinat basades únicament en la seva pertinença al grup.

Prejudici: El prejudici es defineix com una actitud adversa o hostil cap a un grup o els seus membres individuals, generalment formada sense motius justificats o abans d'obtenir proves suficients. Es caracteritza per creences irracionals i estereotipades.

Discriminació: La discriminació implica actuar segons els prejudicis tractant les persones de manera injusta en funció de la seva percepció com a

membres d'un grup, en lloc de basar-se en les seves característiques individuals o mèrits. Sistemàticament afavoreix o desfavoreix un grup.

Pas 1.5 Impacte en les nostres vides

Els estereotips, els prejudicis i la discriminació poden tenir un impacte profund en els individus i les comunitats. Poden perpetuar la desigualtat, la marginació i la divisió social. Les persones sotmeses a aquestes actituds i comportaments negatius poden experimentar una autoestima més baixa, un augment de l'estrès i una manca d'oportunitats en diversos àmbits de la vida, com l'educació, l'ocupació i l'atenció sanitària.

Pas 1.6 Perpetuació en contextos de formació i treball

En els contextos de formació, els estereotips poden afectar les expectatives i els judicis de les persones formadores i aprenents, la qual cosa pot influir en el rendiment, la interacció i els resultats d'aprenentatge. El prejudici i la discriminació en la formació podrien portar a un tracte injust, a un accés desigual als recursos i a una manca de diversitat i inclusió.

En els contextos laborals, els estereotips poden portar a pràctiques de contractació esbiaixades, a salaris desiguals i a oportunitats limitades d'avançament per als grups marginats. La perpetuació dels estereotips i la discriminació en el lloc de treball pot crear un entorn hostil o poc acollidor, la qual cosa afecta la productivitat, la moral i l'èxit general de l'organització.

Reconèixer els efectes perjudicials dels estereotips, prejudicis i discriminació permet dissenyar programes de formació que desafien i aborden aquestes qüestions, promovent un entorn més inclusiu, equitatiu i respectuós tant en els contextos de formació com en els de treball.

BLOC 2 - DISCUSSIONS EN GRUP: COMPRENDRE ELS PREJUDICIS A TRAVÉS DEL WEIGHT IAT

Pas 2.1 Compartir idees personals

Les persones participants comparteixen experiències personals en 5 minuts sobre estereotips dins dels seus grups.

Pas 2.2 Administració del Weight IAT

Les persones participants completen individualment en 15 minuts el Weight IAT per descobrir els prejudicis inconscients sobre el pes corporal.

Pas 2.3 Discussió en grup

Les persones participants comparteixen en 5 minuts els resultats i reflexions del seu IAT dins dels seus grups petits, discutint qualsevol percepció o sorpresa obtinguda del test.

ACTIVITAT 1 - JOCS DE ROLS (RPGS)

Pas 1.1 Breu presentació dels escenaris

Presentar escenaris que reflecteixin situacions del món real en programes de sobirania i seguretat alimentària, on els estereotips podrien entrar en joc. Aquest pas durarà 10 minuts.

Pas 1.2 Joc de Rol

Els grups representen els escenaris, navegant pels estereotips presentats. Aquest pas durarà 20 minuts.

Pas 1.3 Reflexió posterior

Discutir durant 10 minuts els escenaris, tot identificant els estereotips, com s'han abordat i què es podria fer diferent.

Escenaris Suggestius:

Escenari de Participació Comunitària: "Un equip d'un programa de seguretat alimentària es compromet amb una comunitat local per a avaluar les seves necessitats alimentàries. Tanmateix, alguns membres de l'equip tenen nocions preconcebudes sobre els hàbits alimentaris i preferències basades en el context cultural de la comunitat."

Escenari d'Assignació de Recursos: "En un escenari on els recursos són limitats, els membres de l'equip han de decidir com distribuir-los de manera equitativa entre els diferents grups de la comunitat. Els estereotips podrien influir en les decisions, provocant una distribució injusta."

Escenari de Contractació: "L'equip de contractació per a un projecte de sobirania alimentària està entrevistant candidats de diversos orígens. Els estereotips poden influir en les decisions de contractació i, potencialment, en l'èxit del projecte."

Escenari de Comunicació Pública: "El teu equip té la tasca de desenvolupar campanyes de comunicació pública per a promoure la seguretat alimentària. Tanmateix, certs estereotips poden influir en la representació de diferents grups de la comunitat en les campanyes, perpetuant possibles prejudicis nocius."

Escenari de Resposta a Crisi: "En cas d'una crisi alimentària, el teu equip ha de respondre ràpidament per a proporcionar ajuda a les comunitats afectades. Els estereotips podrien afectar l'eficàcia i la justícia de la resposta, ja que els prejudicis podrien influir en l'avaluació de les necessitats i la distribució de l'ajuda."

BLOC 3 - ABORDATGE CONSTRUCTIU

PAS 3.1 - Bones pràctiques

Compartir bones pràctiques per a abordar constructivament els estereotips, promovent la comunicació oberta, el respecte i la comprensió. Aquest pas durarà 20 minuts.

Bones pràctiques per a abordar els estereotips i promoure entorns inclusius en programes de sobirania i seguretat alimentària:

- Comunicació oberta
- Escolta activa
- Buscar perspectives diverses
- Desafiar els estereotips
- Evitar suposicions
- Participació respectuosa
- Promoure la igualtat i la justícia
- Reforç positiu
- Retroalimentació contínua
- Mecanismes de resolució de conflictes

PAS 3.2 - Reflexió en grup

Els grups reflexionen durant 5 minuts sobre com aquestes pràctiques es poden aplicar al seu entorn laboral.

Pas 3.3 Reflexió posterior

Discutir durant 10 minuts les principals conclusions de les activitats.

Pas 3.4 Compromís personal

Fomentar que les persones participants actuïn i combatin els estereotips en entorns professionals.

Processos metodològics

L'activitat formativa ha estat dissenyada per a involucrar les persones participants en una exploració completa dels estereotips, centrant-se particularment en la seva intersecció amb la seguretat alimentària. L'enfocament metodològic incorpora diversos exercicis interactius i reflexius per a assegurar una comprensió profunda i el desenvolupament d'habilitats pràctiques per a combatre els estereotips. L'activitat utilitza diferents

processos metodològics com l'aprenentatge experiencial, els jocs de rol, les pràctiques reflexives, les discussions en grup i el compromís personal. Aquests processos metodològics estan estructurats per a garantir que els estereotips i el seu impacte en la sobirania i seguretat alimentària siguin explorats a fons, assolint així els objectius educatius proposats i desenvolupant les habilitats necessàries per a una gestió inclusiva d'equips.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

- **Avaluació entre iguals**

Les persones participants es posaran en parelles per a avaluar la comprensió i l'aplicació mútua dels conceptes i habilitats clau tractats durant la formació.

Indicadors: Comunicació efectiva, aplicació de pràctiques inclusives i retroalimentació constructiva.

- **Qüestionaris**

Es realitzaran qüestionaris abans i després de la formació per a mesurar la comprensió i aplicació dels continguts formatius per a les persones participants.

Indicadors: Augment del coneixement sobre els estereotips, comunicació inclusiva i comprensió dels reptes de la seguretat alimentària.

- **Participació i contribució a l'activitat**

Avaluació de la implicació i contribucions de les persones participants en les discussions en grup, els jocs de rol i altres activitats interactives.

Indicadors: Participació activa, contribucions perspicaces i implicació col·laborativa.

Dificultats possibles

Aquesta unitat sobre els estereotips pot presentar riscos si dins el grup de participants hi ha persones que poden ser víctimes fàcilment dels estereotips. Cal que la persona formadora previngui exemples de prejudicis negatius que afectin algú present.

Solucions possibles

Avisar prèviament que alguns exemples poden ser rellevants per als/les presents i han de ser considerats com a casos d'estudi. Alternativament, es pot demanar als mateixos estudiants que reportin un estereotip sobre elles/ells mateixes/os.

Recursos adicionales

- [From hate speech to non-violent communication](#)

El manual, editat per UNDP, ofereix una descripció de diverses manifestacions del discurs d'odi amb anàlisis i exemples, fent èmfasi en els aspectes ètics de l'ús de diferents formes de discurs d'odi a l'espai mediàtic. S'ofereixen recomanacions per a transformar el discurs d'odi en comunicació no-violenta.

- [The role of sarcasm in hate speech- A multilingual perspective](#)

Un breu article de la investigadora Simona Frenda, que vol investigar el paper dels dispositius lingüístics creatius, especialment el sarcasme, en el discurs d'odi en un context multilingüe.

Unitat de Formació #2- Combatre els discursos d'odi i promoure una comunicació inclusiva

Objectiu general

Aquesta unitat té la intenció de presentar la definició de discurs d'odi, els seus tipus i característiques. Com reconèixer el discurs d'odi i treballar amb les persones participants per a trobar una comunicació inclusiva i no-violenta que permeti crear un clima constructiu i inclusiu dins d'un grup.

Resultats d'Aprenentatge

1. Proporcionar a les persones formadores els coneixements, eines i metodologies per a definir i reconèixer el discurs d'odi.
2. Explicar com evitar/lluitar contra el discurs d'odi mitjançant la creació d'una comunicació inclusiva.
3. Capacitat d'incorporar la diversitat social i cultural del grup en els continguts formatius i els processos d'aprenentatge.
4. Enfocament de sensibilitat intercultural.
5. Capacitat de pensament crític (capacitat de qüestionar i argumentar conceptes, idees i situacions, i discriminar fal·làcies, inconsistències i errors lògics).
6. Assertivitat (capacitat d'expressar les mateixes necessitats o interessos tenint en compte els altres, sense atacar ni evitar el conflicte, amb amabilitat i respecte).
7. Competències en comunicació intercultural (comprensió d'un conjunt d'habilitats necessàries per a comunicar-se, o compartir informació, amb persones de diverses cultures i grups socials).
8. Capacitat per gestionar dinàmiques de grup (és a dir, tractar conflictes i interrupcions en els grups d'aprenentatge).

Durada

2 hores

Materials

- 1 PC
- 1 Videoprojector

- Bloc de cavallet
- Retoladors
- Notes adhesives (Post-it)

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

Pas 1.1

Donar la benvinguda a les persones participants i escollir una activitat per a trencar el gel i establir un to positiu per a conèixer-se millor.

Pas 1.2

Breu repàs dels objectius i finalitats del taller.

Estem envoltats de discurs d'odi i les seves manifestacions verbals. Odi contra les persones migrants, odi contra les dones, odi contra les persones amb discapacitats, odi contra aquells que no pensen com nosaltres. L'odi s'ha convertit en part de la narrativa que ens envolta fins al punt que el llindar d'alarma i reacció ha pujat perillosament alt. El tolerem més. El notem menys. Per això, és essencial i urgent entendre com prevenir-lo. Des de l'extremisme fins al discurs perillós, des de la por fins al discurs perjudicial, què és el discurs d'odi i quines són les seves conseqüències? Però, sobretot, quines estratègies podem implementar per a prevenir els efectes inevitables?

El discurs d'odi pot afectar diversos grups socials, incloent:

- Dones
- Comunitat LGBTQ+
- Grups racials i ètnics
- Grups religiosos
- Discriminació per discapacitat ("ableisme")
- Edat (adultisme i edatisme); exemples de "hazing" (aquells que sofreixen discriminació després perpetuen aquests mecanismes de bullying/assetjament)

Pas 1.3

Preguntar a les persones participants si creuen que el discurs d'odi es produeix a la seva comunitat. Si la resposta és sí, demaneu-los que descriguin com es produeix. Altres preguntes que podeu fer: on són els llocs on es produeix el discurs d'odi?

BLOC 2 - RECONÈIXER EL DISCURS D'ODI

Definir el discurs d'odi i les seves diverses formes (per exemple, racisme, sexisme, homofòbia, "invisibilitat", etc.) + piràmide de l'odi. (Una imatge imprimible de la piràmide de l'odi està disponible al conjunt d'eines).

En llenguatge comú, el "discurs d'odi" fa referència a un discurs ofensiu que té com a objectiu un grup o individu en funció de característiques inherents (com la raça, la religió o el gènere) i que pot amenaçar la pau social.

Hi ha tres atributs importants:

1. El discurs d'odi pot presentar-se a través de qualsevol forma d'expressió, incloent-hi imatges, còmics, mems, objectes, gestos i símbols, i pot ser difós tant fora de línia (offline) com en línia (online).
2. El discurs d'odi és "discriminatori" (parcial, intolerant o prejudicial) o "pejoratiu" (perjudicat, menyspreador o despectiu) envers un individu o un grup.
3. El discurs d'odi crida a l'atenció sobre factors identitaris reals o percebuts d'un individu o d'un grup, incloent-hi: "religió, ètnia, nacionalitat, raça, color, descens, gènere", però també característiques com la llengua, l'origen econòmic o social, la discapacitat, l'edat, l'estat de salut o l'orientació sexual, entre molts altres.

El discurs d'odi cap als grups externs es segmenta en tres categories principals:

- Alerta primerenca;
- Deshumanització i demonització¹;
- Violència i incitació.

ACTIVITAT 1 - "DIR-HO PITJOR"

Dividir les persones participants en grups petits. Cada grup rep 11 targetes - o menys, segons quants siguin - (les targetes estan disponibles al conjunt d'eines) amb exemples de discurs d'odi i han de classificar-les des de "menys greu" fins a "més greu". Cada grup té 15 minuts per a discutir les targetes i intentar arribar a un acord sobre com haurien de ser classificades. Després, les persones participants comparen la seva classificació amb la d'altres grups. Al final, tothom es reuneix per a fer la reflexió posterior.

Reflexió posterior: Comenceu preguntant si va ser fàcil o difícil avaluar els diferents exemples, i si hi va haver desacords forts dins del grup. Sobre com reaccionar davant del discurs d'odi en línia: Creieu que declaracions com aquestes haurien de ser permeses a Internet? Quins són els arguments a

¹ Alguns exemples d'indicadors d'alerta precoç i de deshumanització/demonització en diferents contextos estan disponibles a la caixa d'eines. No obstant això, recomanem proporcionar exemples locals sempre que sigui possible.

favor i en contra? Quins mètodes podeu pensar per a abordar el discurs d'odi en línia? Com reaccionaríeu si trobéssiu aquests tipus d'exemples de discurs d'odi en línia?

ACTIVITAT 2 – L' ODI DOLÇ

L'odi dolç: maneres suaus d'odiar (ironies, provocacions, bromes).

Proposeu a les persones participants una pluja d'idees (10 min màxim) per a trobar frases codificades com a “compliments”. Exemples: “Per a mi, ets com un blanc” (Afro), “La teva parella és tan bonica, fins i tot pensava que no era trans.” (LGBTQ+), “Ai, si t'agradessin els homes, ja t'hauria tirat la canya!” (LGBTQ+), “Parles molt bé per a ser una persona xxx” (Immigrant), “Mai hauria imaginat que arribaries on estàs” (Dones).

BLOC 3 - QUÈ ÉS LA COMUNICACIÓ INCLUSIVA (15 minuts)

Definir la comunicació inclusiva i la seva importància.

Un element central per a promoure la comunicació inclusiva és reconèixer que les persones tenen diferents preferències i necessitats de comunicació, que han de ser respectades. La comunicació inclusiva no exclou ni discrimina ningú, sigui de manera intencionada o no intencionada. Sovint no som conscients de les possibles implicacions negatives o barreres que la nostra comunicació pot presentar.

Fent un esforç conscient per a redactar la nostra comunicació tenint en compte la inclusió, contribuïm a assegurar-nos que la informació que compartim sigui accessible per a tothom. Aquest principi s'aplica a totes les formes de comunicació, des de missatges escrits fins a converses presencials, i inclou tant el contingut com la manera en què es transmet el missatge. Per tant, la comunicació inclusiva és un aspecte fonamental per a crear un ambient d'aprenentatge i treball acollidor i productiu per a adults de diversos orígens. És un enfocament que busca garantir que totes les persones, independentment del seu origen, edat, gènere, religió, identitat o altres característiques, se sentin valorades, respectades i incloses en la conversa. L'objectiu principal és crear un entorn on la diversitat se celebri i totes les veus siguin escoltades i reconegudes.

Als llocs de treball, per exemple, la comunicació inclusiva condueix a una major participació i satisfacció laboral. Quan els treballadors se senten respectats i inclosos, estan més motivats i compromesos amb les seves organitzacions. Això, al seu torn, pot millorar la productivitat general i reduir les taxes de rotació.

La inclusivitat en la comunicació és una eina poderosa per a crear entorns més equitatius i respectuosos. Promou la comprensió, l'empatia i la

cooperació entre individus de tots els àmbits de la vida, fet que finalment condueix a una societat més inclusiva i pròspera.

És bo també compartir exemples de comunicació inclusiva efectiva.

La comunicació inclusiva efectiva implica pràctiques que fan que totes les persones se sentin valorades, respectades i incloses en les converses.

Aquests són alguns exemples de comunicació inclusiva efectiva:

- Fer servir un llenguatge inclusiu de gènere: en anglès es fa servir el pronom *they* com a forma neutra per referir-se a persones amb identitat de gènere desconeguda o no binària. En castellà, han aparegut formes com *amigues* (amb -e) per a intentar evitar el gènere binari. En català, no hi ha una forma neutra consensuada equivalent, però sovint es recorre a recursos com les dobles formes (amics i amigues) o expressions col·lectives neutres com el personal, l'alumnat o la persona responsable. Sigui com sigui, és essencial respectar els pronoms i la identitat de gènere de cada persona.
- Crear una comunicació inclusiva: adapta la teva comunicació segons les persones amb qui parles. Per exemple, si una persona amb origen migratori està intentant aprendre la llengua local, utilitza paraules senzilles per assegurar-te que t'entén.
- Tractar les microagressions: quan siguis testimoni o experimentis microagressions, aborda-les de manera constructiva. Per exemple, assenyalala tranquil·lament el problema i explica per què pot ser ofensiu o feridor.
- Fomentar la diversitat de veus: en les discussions de grup o els processos de presa de decisions, cerca activament i anima la participació de persones de grups poc representats o aquells que poden ser menys propensos a expressar-se.

Convida les persones participants a compartir qualsevol altre exemple abans de començar amb l'activitat pràctica.

ACTIVITAT 3 - BINGO HUMÀ (20 minuts)

Pas 3.1 Preparar les targetes de Bingo

Crea targetes de bingo amb una graella de 3x3 (9 quadrats). A cada quadrat, escriu una declaració o descripció relacionada amb experiències personals, preferències o característiques. Alguns exemples de preguntes:

"Troba algú que parli més de dues llengües."

"Troba algú que comparteixi el teu mes de naixement."

"Troba algú que gaudeixi de les excursions a peu."

Inclou declaracions rellevants per al teu entorn local.

Pas 3.2 Distribuir el material

Dona una targeta de bingo i un bolígraf a cada participant.

Pas 3.3 Explicar les instruccions

Les persones participants caminen per l'habitació i comencen converses amb les altres persones.

Han de trobar algú que coincideixi amb una de les declaracions de la seva targeta.

Han de demanar el nom de la persona i escriure'l al quadrat corresponent.

L'objectiu és omplir tants quadrats com sigui possible en un temps determinat (15–20 minuts).

Pas 3.4 Realitzar l'activitat

Controla el temps i anima les persones participants a interactuar amb el nombre més gran possible de companys/es.

Pas 3.5 Reflexió en grup i discussió

Un cop finalitzat el temps, convida les persones participants a seure o posar-se en cercle i discutir:

- "Què ha estat el més interessant o sorprenent que has après sobre algú?"
- "Creus que aquesta activitat t'ha ajudat a conèixer millor les altres persones?"
- "Ha estat fàcil comunicar-se amb les altres persones?"
- "Has interactuat de manera igual amb totes les persones participants?"
- "Com ha promogut aquesta activitat la inclusió i la diversitat?"

BLOC 4 – PREGUNTES, RESPOSTES, DISCUSSIONS I CONCLUSIONS (15/20 minuts)

Proposem fer un breu resum del que s'ha discutit durant el taller.

Proporciona recursos addicionals als qui participen per a explorar el tema (lectures, pel·lícules, etc.).

Processos metodològics

En aquest taller sobre discursos d'odi i comunicació inclusiva, seguim un enfocament en dues etapes per a assegurar-nos que les persones participants entenguin els conceptes i puguin aplicar-los en la vida real. Comencem amb la teoria i exemples dels conceptes de discurs d'odi i comunicació inclusiva, compartint definicions i aprofitant les experiències de les persones participants. A continuació, iniciem activitats pràctiques, com discussions en grup sobre com abordar escenaris de discurs d'odi. Després d'una petita pausa, repetim el procés amb el segon tema. Idealment, el taller acaba amb una reflexió sobre les perspectives personals i una crida a l'acció, ressaltant com tothom pot marcar la diferència. Aquest intercanvi entre

teoria i activitats pràctiques assegura una experiència d'aprenentatge completa per a tothom.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

L'equip de persones formadores consta de dos facilitadors, preferentment de gèneres diferents, i almenys un d'ells hauria de tenir formació en comunicació inclusiva i discursos d'odi. El rol de les persones facilitadores és crear un espai on tothom se senti benvingut i guiar les persones participants cap als objectius de la unitat formativa. Idealment, dues persones formadores implementaran el taller, amb una proporció de una per cada 10 participants.

Dificultats possibles

Cal tenir atenció al temps, ja que hi ha 2 activitats de 40 minuts cadascuna que poden allargar-se, fent que la unitat sigui molt llarga.

Solucions possibles

Considerar no jugar a un dels jocs proposats si la discussió en grup és molt activa.

Unitat de Formació #3 - Aprendre a prevenir i gestionar conflictes

Objectiu general

Seguint les unitats anteriors dedicades als estereotips, els discursos d'odi i la comunicació inclusiva, aquesta unitat ofereix una visió holística i constructiva sobre els conflictes. Té com a objectiu proporcionar coneixement sobre:

1. Com prevenir que els conflictes succeeixin, mitjançant l'exposició de diverses estratègies de prevenció.
2. Com reconèixer les causes més comunes dels conflictes en un grup i quins són els principals tipus.
3. Com gestionar i desmantellar un conflicte: un conjunt d'estratègies de resolució, fent èmfasi en l'estratègia de mediació.

Resultats d'Aprenentatge

1. Capacitar per a reconèixer els senyals i indicadors inicials dels conflictes en l'equip de treball, tot empoderant-los per a abordar de manera proactiva els possibles problemes i reduir la probabilitat que els conflictes escalin.
2. Proporcionar els coneixements i eines per a reconèixer els conflictes i entendre les seves causes explícites i implícites dins dels individus i grups.
3. Proporcionar una gamma d'estratègies de resolució de conflictes, amb un èmfasi específic en la mediació com una manera inclusiva i col·laborativa per gestionar i desmantellar-los de manera eficaç.
4. Familiaritzar-se amb quan i com aplicar aquestes estratègies de resolució per a resoldre els conflictes laborals de manera eficaç.
5. Desenvolupar habilitats fortes de comunicació i empatia com a persones facilitadores per a fomentar converses constructives i gestionar els aspectes emocionals dels conflictes.
6. Permetre a les persones participants aplicar el contingut teòric après durant la unitat de formació a situacions pràctiques. Això inclou l'ús exitós de les estratègies de prevenció, reconeixement i resolució de conflictes en situacions de la vida real.

Durada

2 hores

Materials

- Espai de trobada: És fonamental disposar d'un espai ampli per a reunions, ja que es treballa en grups. Ha de permetre la col·laboració i la discussió en subgrups entre les persones participants.
- Impressores i material d'oficina: Si cal imprimir materials físics com ara fulls d'escenaris, pot ser necessari disposar d'impressora i material d'oficina.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

Com s'indica al Programa de Formació.

ACTIVITAT 1 - PREVENIR

Pas 1.1 Pluja d'idees (brainstorming)

Primer, les persones formadores realitzaran una breu sessió de pluja d'idees per a repassar els continguts apresos sobre estereotips, discursos d'odi i comunicació inclusiva de les unitats anteriors – hauria de durar com a màxim 5 minuts.

Pas 1.2 Punts clau de la prevenció de conflictes

A continuació, les persones formadores explicaran de manera comprensible el contingut següent “Punts clau de la prevenció de conflictes”. Si és possible, les persones formadores haurien d'incorporar els resultats de la pluja d'idees a l'explicació del contingut. Aquesta part hauria de durar com a màxim 10 minuts.

Per a prevenir efectivament els conflictes futurs, cal tenir en compte diversos aspectes clau.

Promoció de la diversitat: implicar el respecte a totes les procedències, amb un enfocament especial en el gènere i la cultura, i realitzar accions adequades per a tothom, tenint en compte els diferents idiomes, edats i identitats culturals de la comunitat. Aquesta inclusió assegura que tota la comunitat pugui entendre i participar en les mesures preventives posades en marxa. La unitat d'aquest mòdul sobre estereotips pot ser un bon punt de partida per a explorar més aquest aspecte.

Involucrament de la comunitat: els esforços de prevenció i conscienciació han de ser inclusius i han de dirigir-se a tota la població. Ningú ha de quedar

exclòs, i la conscienciació ha de ser elevada entre tots els membres de la comunitat, tenint en compte les seves perspectives.

Comunicació oberta: s'anima a mantenir una comunicació honesta i respectuosa, fet que permet expressar preocupacions, perspectives i necessitats. A través de l'escolta activa i l'intercanvi d'idees, les parts poden entendre millor els punts de vista de l'altre i treballar conjuntament per a trobar solucions comunes i mútuament acceptables. Fomentant la comunicació contínua i la col·laboració, aquesta estratègia ajuda a evitar que els conflictes es desencadenin i crea un entorn on les diferències es poden resoldre pacíficament.

BLOC 2 - RECONÈIXER

Pas 2.1 Pluja d'idees (brainstorming)

Les persones formadores introduiran una pluja d'idees sobre els temes següents: signes d'advertència de conflicte, causes i tipus de conflicte.

Pas 2.2 Definicions

Tot seguit, les persones formadores desenvoluparan i explicaran el següent contingut.

Definició de conflicte:

Un conflicte és una situació de tensió i malestar que sorgeix quan entren en joc opinions polaritzades, punts de vista contraposats, estils de comunicació, actituds, etc. Quan un conflicte no es tracta, pot conduir a una escalada de tensió i violència.

Per tant, és fonamental saber gestionar els conflictes a temps, ja que com més escalats estiguin, més difícil serà gestionar-los. Cal identificar quin és el problema subjacent, quins són els bàndols implicats i, en conseqüència, quina seria la manera de començar el procés de resolució. A partir d'aquí, seria crucial proposar un espai per a parlar-ne i veure quan és el moment adequat i si cal algun tipus de suport.

Alguns senyals d'advertència de conflicte:

- En la més petita interacció o diàleg, es detecta tensió, malestar o reaccions que no són totalment proporcionals al que s'està dient.
- Silencis, rialles nervioses, persones que comencen a parlar al mateix temps, crits, expressions d'emocions intenses.
- Hi ha un atac o crítica forta a algú, i això genera reaccions.
- Alguns temes es tendeixen a evitar, són difícils de parlar.
- Es pot demanar a les persones participants que comparteixin els seus pensaments i aportacions per a afegir a la llista de senyals d'advertència de conflicte.

Les causes més comunes de conflicte en un grup

- El xoc o tensió entre almenys dues parts i els seus interessos, valors, punts de vista, necessitats, etc.
- Diversitat percebuda com una amenaça (viure l'opinió, percepció o experiència de l'altre com un obstacle per a afirmar el teu punt de vista o necessitat).

Quan el conflicte ocorre dins d'un grup de persones, poden existir diferents causes d'arrel:

- Hi ha un problema que no està regulat pel grup i surt en forma de conflicte entre les persones.
- Conflictes relacionats amb la presa de decisions: consens poc clar, interpretacions diferents, no queda clar què passa quan un acord no se segueix, una decisió bloquejada i el grup es paralitza sense saber què fer, etc.
- Diferències entre visions i la presència de subgrups amb visions polaritzades.

Es pot involucrar les persones participants demanant-los que pensin i comparteixin si reconeixen algun dels desencadenants explicats al seu lloc de treball.

Tipus de conflictes

Hi ha molts tipus diferents de conflictes segons la seva visibilitat (latents, explícits, amagats, etc.), les parts implicades (inter/intrapersonals o inter/intragrupals) o el seu contingut. Aquesta última classificació és la que més ens interessa, ja que ens ajuda a entendre millor les qüestions subjacents i com resoldre-les amb èxit.

BLOC 3 - DESMUNTAR (45 min)

PAS 3.1 – Definicions

La persona formadora desenvoluparà i explicarà el següent contingut. Es pot involucrar les persones participants demanant-les com han gestionat els conflictes en el passat o com començarien a abordar-los.

Un cop detectat un conflicte, cal trobar una solució. Es necessita un desglossament del conflicte per a trobar la manera més adequada d'abordar-lo i gestionar-lo.

Els elements clau per a analitzar els conflictes, i que permeten establir la seva complexitat són:

- Identificació
- Establir els interessos competitius de cada part i les solucions proposades.

- Analitzar l'actitud mostrada per les persones quan s'ha produït el conflicte:

Aquest últim punt és important, ja que algunes actituds poden facilitar el procés, mentre que altres poden generar dificultats en l'execució de les estratègies de resolució de conflictes.

Un cop feta aquesta breu anàlisi del conflicte, es pot trobar i aplicar l'estratègia més adient per a resoldre'l. Les estratègies més utilitzades en la resolució de conflictes són la negociació i l'arbitratge, però, donat que apostem per promoure un ambient d'equip inclusiu a través de la comunicació i la col·laboració inclusives, l'estratègia de resolució de conflictes més adient seria un procés de mediació.

PAS 3.2 – Pluja d'idees (brainstorming): Procés de mediació

Es pot implicar les persones participants realitzant una breu pluja d'idees sobre com s'imaginen un procés de mediació. A continuació, les persones formadores segueixen presentant el contingut: Definició de mediació; els objectius centrals d'un procés de mediació; els passos que constitueixen un procés de mediació; el procediment de mediació.

Pas 3.3 El paper de la persona facilitadora

Es pot involucrar les persones participants demanant-los com s'imaginen el paper de la persona facilitadora en aquest pas. Tot seguit, continuar.

En aquest pas, la persona facilitadora ha de:

- Ajudar a aconseguir una versió consensuada del conflicte.
- Explorar els interessos subjacents a les posicions i guiar el diàleg en termes d'interessos.
- Tractar primer els temes comuns i més fàcilment solucionables, per a crear confiança i mantenir l'interès.
- Garantir que l'acord de les parts es dirigeixi cap a una solució positiva o transformació del conflicte.
- Negociar i decidir: la solució ha de ser aquella que satisfaci àmpliament ambdues parts. És el moment de decidir qui ha de fer què, com, quan i on. L'objectiu és avaluar les propostes, els avantatges i les dificultats de cada una, i arribar a un acord.
- Redactar un contracte: es fa un resum de tot el procés i es redacta un contracte amb els acords assolits.

Pas 3.4 Què Faries Tu?

Es pot involucrar les persones participants demanant-los què farien en aquest moment. Tot seguit, continuar.

Finalment, és important establir una estratègia de seguiment. No tot es resol només parlant, de vegades també es necessita temps per a veure que les coses són diferents, per a notar canvis. Per exemple: Planificar reunions

periòdiques per a comprovar si l'acord s'està respectant, establir fites per mantenir les parts implicades i compromeses amb l'acord, etc.

Pas 3.5 Recapitulació

Es pot involucrar les persones participants tornant a la recapitulació de les unitats anteriors i demanant-los com s'imaginen que hauria de ser el paper de la persona facilitadora en un procés de mediació.

Durant la conversa, el paper de la persona facilitadora consisteix a:

- Crear un ambient positiu i un intercanvi respectuós de missatges: la persona facilitadora ha de suportar el diàleg entre les parts i promoure el reconeixement dels sentiments i el respecte pels silencis.
- Generar reflexió sobre el conflicte: objectius personals en el conflicte i altres maneres d'aconseguir-los, sentiments personals i dels altres.
- Donar importància als aspectes del contingut del conflicte, com la relació entre les parts.
- Mostrar interès perquè les parts expliquin més, s'alliberin, evitant la sensació d'interrogatori.
- Escoltar atentament les preocupacions i els sentiments de cada part, utilitzant tècniques com l'escolta activa, el parafraseig, els sentiments, resumir, etc.
- Neutralitzar comportaments negatius.
- No fer valoracions ni consells, ni definir què és veritable o fals, just o injust, correcte o incorrecte.

ACTIVITAT 2 - JOC DE ROLS

Aquesta activitat de joc de rols² ofereix a les persones participants una comprensió exhaustiva de la resolució de conflictes en el context dels projectes de seguretat alimentària. A través de la incorporació de facilitadors de mediació, les persones participants aprenen a afrontar conflictes complexos de manera efectiva i la importància de les persones mediadores neutrals per a afavorir la resolució.

La discussió i el debat ofereixen una plataforma perquè les persones participants reflexionin, comparteixin coneixements i discuteixin les estratègies de resolució de conflictes més adients en diferents escenaris.

Pas 2.1 Preparació i organització de l'escenari

Les persones participants es divideixen en petits grups, assegurant que cada grup estigui compost entre 3 i 5 membres. 2 persones addicionals hauran de fer el paper de facilitador.

Cada grup rebrà una fitxa d'escenari que descriu una situació comuna de conflicte en un projecte de seguretat alimentària. Les persones facilitadores no poden llegir ni escoltar quin serà el conflicte.

² Annex 3

Les persones participants han de:

- Llegir i discutir l'escenari, les seves preocupacions i punts de vista específics.
- Assignar els rols.
- Decidir quin estil de confrontació del conflicte utilitzaran (per exemple, col·laboració, evasió, culpabilització, etc.).

Mentrestant, Les persones facilitadores revisen els continguts associats al seu paper, com els passos del procés de mediació: recollida d'informació, identificació de senyals d'alerta del conflicte, proposta de mediació, conducció del diàleg i suggeriment d'una estratègia de seguiment.

Pas 2.2 Desenvolupament

Part 1 (5 min): L'escenari és representat per cada grup seguint els seus rols i l'estil de confrontació del conflicte.

El Grup A és responsable de mantenir la conversa sense interrupcions fins que les persones facilitadores la interrompin, mentre que el Grup B reacciona a les intervencions de A. Ambdós grups han de mostrar actituds en funció de la seva posició en el conflicte (col·laborativa, evitació, etc.), el tipus de conflicte (valors, relacional, rol, etc.) i els seus rols (gènere, bagatge cultural, posició laboral, etc.).

Les persones facilitadores han de recollir informació i identificar els problemes subjacents i les alertes del conflicte: per exemple, tensions que escalen, fallades en la comunicació o intransigència.

Part 2 (10 min): Les persones facilitadores interrompen quan s'identifiquen 3 senyals d'alerta del conflicte i proposen un procés de mediació seguint els passos apresos.

Part 3 (5 min): Les persones facilitadores han de conduir el diàleg entre les parts en conflicte, guiant-les cap a un acord. Quan s'assoleixi un acord, cal fomentar una discussió sobre una estratègia de seguiment per a assegurar la sostenibilitat de la resolució.

Pas 2.3 Discussió (10 min)

Les persones participants haurien de reflexionar sobre l'experiència global, considerant el paper de la persona facilitadora de mediació, i compartir les idees obtingudes a partir del joc de rols. Es recomana que les persones participants discuteixin quines estratègies de resolució de conflictes van ser més efectives. Finalment, les persones participants comparteixen les conclusions que han obtingut del joc de rols, incloent-hi què va funcionar bé i les àrees que cal millorar.

Processos metodològics

La metodologia ha estat escollida curosament per a aquesta unitat de formació, amb l'objectiu d'oferir un enfocament global de la gestió de conflictes. Incorpora components tant teòrics com pràctics, proporcionant un marc lògic per a abordar els conflictes de manera metòdica i evitar que s'escapin del control.

La part teòrica de la unitat serveix de fonament, oferint a les persones participants una manera estructurada i sistemàtica d'abordar els conflictes pas a pas. Cobreix els elements essencials d'una estratègia sòlida de gestió de conflictes, fent èmfasi en la inclusivitat i la col·laboració com a principis fonamentals. Aquest marc teòric no només dota les persones participants amb els coneixements necessaris per a la prevenció de conflictes, sinó que també serveix de brúixola orientadora a l'hora de gestionar situacions de conflicte a la vida real.

La força central d'aquesta unitat de formació rau en el component pràctic i experiencial: la secció de joc de rols. Aquí, les persones aprenents poden aplicar les eines i estratègies que han adquirit de manera conscient i crítica. Aquesta secció està dedicada a l'anàlisi i desconstrucció profunda d'escenaris de conflicte.

Mitjançant la combinació de coneixement teòric amb experiència pràctica, aquesta unitat de formació equipa les persones participants amb un conjunt de competències integrals per a la prevenció i gestió de conflictes, fomentant un enfocament proactiu, col·laboratiu i informat per a gestionar els conflictes en diversos contextos personals i professionals.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

Es requereix un/a expert/a en gestió de conflictes o facilitació com a persona formadora. Es recomana una persona formadora addicional, no necessàriament expert/a, per a suport i facilitació del joc de rols.

Mòdul de formació 3

Formació i Orientació per a la Inclusió Laboral

Unitat de Formació #1 - Competències transversals bàsiques per a un bon rendiment laboral

Objectiu general

Aquesta unitat de formació representa la fase fonamental per a millorar el nostre rendiment laboral. És el primer nivell dins del mòdul, amb una unitat posterior de nivell superior que la complementarà. L'èmfasi se centra en el desenvolupament de competències transversals bàsiques, essencials per a assolir un bon rendiment professional.

Les persones participants aprofundiran en temes clau com l'autoconcepte, l'autoestima i la confiança, tots ells fonamentals per al creixement personal i professional. A més, el mòdul explora àmpliament la importància de la comunicació assertiva, la construcció de relacions interpersonals positives, l'adaptació a escenaris diversos en l'àmbit laboral i l'assumpció de responsabilitats pròpies. Mitjançant el domini d'aquestes competències, les persones poden incrementar notablement la seva ocupabilitat i destacar en la seva trajectòria professional.

Resultats d'Aprenentatge

1. Millora de les habilitats personals i professionals
2. Capacitat de pensament crític
3. Assertivitat
4. Capacitat per a fomentar l'autonomia i la responsabilitat en l'àmbit pràctic

Durada

2 hores

Materials

- L'accés a internet és essencial per a fer recerca en línia, i així identificar possibles productors i obtenir informació sobre els seus productes i pràctiques.
- Cronòmetre o rellotge
- Bloc de cavallet i retoladors per a la presa de notes (opcional per a l'activitat 4)

- Impressores i material d'oficina: si cal imprimir materials físics, serà necessari tenir-hi accés.
- Un espai per a reunions ampli que permeti la col·laboració i el debat entre les persones participants.

Materials per al bon funcionament i guia de les activitats pràctiques

- Llista de competències VIA (activitat 2)
- Escenaris o targetes de situacions preparades prèviament (activitat 4)
- Perfils de personatges (activitat 6)
- Llista d'escenaris laborals (activitat 6)
- Formularis d'avaluació (perquè les persones participants puguin donar la seva opinió) (activitat 6)
- Targetes de rol (activitat 8)

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ I TRENCAGLAÇ

Les persones formadores introduiran l'enfocament del mòdul i oferiran una visió general de la primera unitat. Per a fomentar la participació i trencar el gel entre les persones participants, les formadores poden realitzar una activitat de trencaglaç.

BLOC 2 - AUTOCONCEPTE, AUTOESTIMA I CONFIANÇA

Les persones formadores introduiran els conceptes de consciència personal i autoestima.

ACTIVITAT 1 - LLISTA DE PUNTS FORTS

Pas 1.1 La persona facilitadora distribueix entre les persones participants una llista de les “competències VIA” ³

Pas 1.2 La persona facilitadora demana a les persones participants que identifiquin les cinc característiques amb les quals se senten més identificades.

Pas 1.3 Posteriorment, es farà una reflexió conjunta amb les persones participants sobre com aquestes característiques poden aplicar-se tant per a avançar en el seu pla de carrera com per a trobar feina.

³ Annex 1

BLOC 3 - COMUNICACIÓ ASSERTIVA

La persona facilitadora introduirà els conceptes d'assertivitat, els beneficis de saber comunicar-se de manera assertiva i el model de comunicació assertiva.

ACTIVITAT 2 - PRACTIQUEM LA NOSTRA COMUNICACIÓ ASSERTIVA

Aquesta dinàmica permet les persones participants practicar activament la comunicació assertiva en un entorn controlat, fomentant la seva autoconfiança i les seves habilitats per a gestionar situacions reals en què l'assertivitat és clau.

Pas 2.1 Preparació dels escenaris

La persona facilitadora presenta una sèrie d'escenaris quotidians ⁴ que habitualment requereixen comunicació assertiva. Aquests poden incloure situacions com ara rebutjar feina addicional, demanar un augment de sou o fer una crítica constructiva a un/a company/a.

Pas 2.2 Formació de grups i distribució d'escenaris

La persona facilitadora divideix el grup en petits grups o parelles i distribueix còpies dels escenaris a cada grup, que han de fer una representació de rols en què una persona assumeix el paper de comunicador/a assertiu/iva i l'altra el de contrapès.

Pas 2.3 Discussió i reflexió

La persona facilitadora reuneix novament tothom i demana a cada grup que comparteixi les seves experiències i comentis què ha funcionat bé i què es podria millorar en l'enfocament assertiu de la comunicació. Si hi ha temps suficient, La persona facilitadora també pot demanar a les persones participants que reflexionin de manera individual sobre què han après durant l'exercici i com poden aplicar la comunicació assertiva en la seva vida quotidiana i en futures situacions laborals.

Pas 2.4 Conclusió

Es tanca amb un resum de la sessió recollint els punts clau i reforçant la importància de la comunicació assertiva en diferents àmbits de la vida.

BLOC 4 - RELACIONS INTERPERSONALS

Pas 4.1 Què en sabem?

⁴ Annex 2

Mitjançant la tècnica del "brainstorming", es farà una pluja d'idees per a conèixer què saben les persones participants sobre el concepte clau de "relació interpersonal". Tot seguit, es demanarà al grup classe que investigui informació (per parelles) mitjançant el cercador del seu telèfon mòbil (Google) sobre aquest concepte. La idea és entendre el concepte i alhora desenvolupar les competències digitals.

Pas 4.2 Són importants les relacions interpersonals?

Amb els resultats de la recerca prèvia, la persona facilitadora resumirà les idees i conclusions principals que s'hagin treballat durant la pluja d'idees.

ACTIVITAT 3 - EL REpte D'INTEGRAR-SE EN UNA NOVA FEINA

L'objectiu d'aquesta activitat de rol és ajudar les persones participants a aplicar els seus coneixements sobre relacions interpersonals en un context professional, especialment en l'inici d'una nova feina. L'activitat els prepara per als aspectes socials de la integració laboral i els dota d'habilitats pràctiques per a gestionar relacions i comunicacions de manera eficaç en els seus nous rols.

Pas 3.1 Explicació de com es desenvoluparà l'activitat

Pas 3.2 Preparació

La persona facilitadora crearà perfils de personatge per a cada participant, centrant-se en el rol que desenvoluparan en un context professional. Inclourà la seva posició, el departament i una breu descripció de la seva personalitat i estil interpersonal. També prepararà una llista d'escenaris habituals en iniciar un nou lloc de treball, com presentacions, reunions d'equip i resolució de conflictes⁵. L'espai es disposarà amb taules i cadires per simular un entorn laboral.

Pas 3.3 Joc de rols

Cada participant rebrà un perfil de personatge que representarà el seu rol dins l'entorn laboral. Hauran de familiaritzar-se amb l'historial i els trets interpersonals del personatge. Les persones participants actuaran en dues situacions laborals (10 minuts per cada escenari).

Pas 3.4 Reflexió posterior

Després de cada escenari, la persona facilitadora dedicarà uns minuts a la retroacció i la discussió. Les persones participants podran compartir les seves experiències i reflexions sobre com han aplicat els seus coneixements sobre relacions interpersonals a l'entorn laboral. La persona facilitadora utilitzarà els formularis d'avaluació perquè les persones participants puguin tenir la

⁵ Annex 3

retroacció entre ells/es. Es fomentarà la crítica constructiva i es destacaran els punts forts de cada interpretació.

Pas 3.5 Rotació

La persona facilitadora farà rotar els rols i escenaris perquè cada participant pugui experimentar diferents situacions laborals (10 minuts per escenari).

Pas 3.6 Discussió

Quan totes les persones participants hagin completat diversos escenaris, La persona facilitadora convocarà una discussió grupal de 5 minuts sobre les relacions interpersonals en entorns professionals i sobre com la comunicació eficaç i la gestió de relacions poden influir en l'èxit professional.

BLOC 5 - ADAPTABILITAT I RESPONSABILITAT

En aquesta secció, les persones formadores faran una activitat de pluja d'idees per a avaluar la comprensió de les persones participants sobre els conceptes d'adaptabilitat i responsabilitat. A continuació, si es considera necessari, es demanarà al grup que investigui (en parelles) utilitzant el cercador del mòbil (per exemple, Google) per a aprofundir en aquests conceptes. L'objectiu és millorar-ne la comprensió i continuar desenvolupant les seves competències digitals.

Després, es presentarà el contingut teòric corresponent.

Pas 5.1 Comprensió més profunda de l'adaptabilitat

La persona facilitadora explicarà els conceptes d'adaptabilitat, gestió del canvi, capacitat d'aprenentatge, resiliència, innovació i creativitat.

Pas 5.2 Una comprensió més profunda de la responsabilitat

La persona facilitadora explicarà el concepte de responsabilitat i altres conceptes associats a aquest àmbit.

ACTIVITAT 4 - JOC DE ROLS SOBRE L'ADAPTABILITAT I LA RESPONSABILITAT

L'objectiu és posar en pràctica els conceptes d'adaptabilitat i responsabilitat en un context laboral, durant un itinerari d'orientació professional.

Participants: màxim 10.

Pas 4.1 Preparació de l'escenari

La persona facilitadora farà un breu repàs dels conceptes clau treballats anteriorment i explicarà que la següent activitat del joc de rols està dissenyada per a aplicar i aprofundir en aquests conceptes.

Descriurà l'escenari: les persones participants són treballadors/es d'una empresa fictícia, ProConnect Inc. L'empresa està desenvolupant un projecte crucial i està a punt d'afrontar un canvi sobtat en les prioritats del projecte.

Pas 4.2 Assignació de rols i reptes

Cada participant rebrà un rol dins l'empresa, incloent-hi càrrecs com gestors/es, caps d'equip i membres d'equip. La persona facilitadora repartirà targetes de rol a cada participant amb la seva posició, responsabilitats i funcions dins l'empresa⁶.

Pas 4.3 El repte

La persona facilitadora repartirà un full amb la informació del repte. Les persones participants l'hauran de llegir amb atenció abans de començar. El repte tindrà una durada de 5 minuts.

Pas 4.4 Joc de rols (15 min)

Les persones participants representaran els seus rols tenint en compte els nous requisits del projecte.

Pas 4.5 Fent valdre la responsabilitat

La persona facilitadora interromprà l'activitat per a fer una reflexió de 5 minuts, destacant exemples de responsabilitat observats durant el joc de rols i subratllant la importància de complir les responsabilitats, fins i tot davant canvis imprevistos. El grup debatrà com això contribueix a generar confiança dins l'equip i amb els clients.

Pas 4.6 Fent valdre l'adaptabilitat

El joc de rols continuarà amb un nou gir en l'escenari, com ara una petició urgent per part d'un client. La persona facilitadora demanarà les persones participants que s'adaptin a aquesta nova situació sobre la marxa, modificant el seu enfocament, la seva comunicació i les seves tasques. Aquesta fase tindrà una durada de 5 minuts.

Pas 4.7 Reflexió

Després del joc de rols, la persona facilitadora reunirà de nou les persones participants en cercle per a comentar l'experiència i destacar exemples concrets d'adaptabilitat i responsabilitat demostrats durant l'activitat.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

⁶ Annex 4

La persona facilitadora hauria de tenir experiència en orientació laboral, així com en el disseny i dinamització d'activitats de joc de rols.

Serà responsable de guiar les persones participants, contextualitzar cada escenari i assegurar-se que l'activitat es desenvolupa sense incidències.

També haurà de tenir bones habilitats comunicatives i de gestió de grup, assegurant una participació equitativa dins la dinàmica i aplicant estratègies per a implicar totes les persones participants.

Dificultats possibles

La sessió està pensada per a ser molt interactiva i requereix molta participació del grup. Això pot suposar una dificultat si el grup no està motivat, si hi ha barreres lingüístiques o qualsevol altre tipus d'obstacle.

Solucions possibles

Cal motivar el grup amb les activitats proposades i, si és necessari, allargar-les per a afavorir vincles més forts entre les persones participants.

Assegurar-se, abans de la sessió, que no hi hagi barreres lingüístiques o d'altre tipus que dificultin la comunicació.

Unitat de Formació #2 - Competències transversals avançades per a un bon rendiment laboral

Objectiu general

Aquesta unitat continua la feina iniciada amb la unitat anterior sobre competències transversals, tot representant un pas més en el nostre itinerari per a millorar el rendiment laboral.

Partint dels temes tractats a la primera unitat, aquesta segona aprofundeix en competències avançades com el treball en equip, la gestió del temps, la gestió emocional i de la frustració, i l'afrontament de conflictes. Aquestes competències proporcionaran a les persones participants un coneixement sòlid sobre com respondre a situacions individuals i interpersonals diverses, incloent-hi conflictes i crisis entre professionals i/o amb usuaris/àries del projecte. Aquesta unitat inclou el marc teòric d'aquestes habilitats i l'oportunitat de posar-les en pràctica mitjançant una dinàmica de grup.

Resultats d'Aprenentatge

1. Consolidar les competències transversals introduïdes en la unitat anterior i aprofundir en les competències avançades essencials per al rendiment laboral, com el treball en equip, la gestió del temps, la gestió emocional i la gestió de la frustració.
2. Emfatitzar la importància de la inclusivitat i la diversitat en els entorns professionals, tot promovent un ambient on tothom sigui respectat i valorat.
3. Dotar les persones participants dels coneixements i habilitats necessaris per a respondre a situacions de crisi en l'àmbit professional, subratllant la importància de mantenir la calma i l'eficàcia en moments difícils.
4. Desenvolupar la competència de les persones participants en les primeres etapes de la gestió de conflictes, proporcionant estratègies individuals i tècniques per a afrontar-los de manera eficaç en diverses interaccions laborals.

Facilitar oportunitats perquè les persones participants puguin aplicar i practicar aquestes habilitats en dinàmiques de grup que reforcin el seu aprenentatge i millorin la seva aplicació a situacions reals.

Durada

2 hores

Materials

- Espai ampli
- Fulls de paper i bolígrafs o llapis
- Materials per a l'activitat "arribar a l'illa".⁷

Procediment i metodologia

BLOC 1 - GESTIÓ EMOCIONAL I TOLERÀNCIA A LA FRUSTRACIÓ

Pas 1.1 Introducció

Les persones formadores introduiran una breu pluja d'idees per a recollir les opinions i coneixements de les persones participants sobre els conceptes d'intel·ligència emocional i gestió emocional. A continuació, presentaran aquests conceptes al grup.

Pas 1.2 Pluja d'idees (brainstorming) sobre les nostres emocions

Les persones formadores demanaran a les persones participants que escriguin quines emocions han sentit els darrers dies de feina. Després, reflexionaran de manera individual sobre què ha provocat aquestes emocions. Compartiran la reflexió amb una parella durant un parell de minuts. Finalment, el formador o formadora preguntarà si han detectat coincidències o similituds entre les anàlisis.

Les conclusions es compartiran durant 2 o 3 minuts.

BLOC 2 - GESTIÓ DEL TEMPS

Pas 2.1 Tasques urgents i importants

Es preguntarà a les persones participants com solen planificar el seu dia, setmana o mes, i també quines eines o mètodes fan servir. A continuació, la persona formadora explicarà els conceptes amb exemples i implicarà els/les participants perquè també en proposin.

Pas 2.2 Males pràctiques

En primer lloc, la persona formadora introduirà ràpidament una pluja d'idees sobre els mals hàbits que han identificat en el seu rendiment laboral anterior. Després explicarà els conceptes, amb exemples, i fomentarà que les persones participants n'afegeixin més. També proporcionarà recomanacions per a superar els mals hàbits identificats.

⁷ Annex 6

BLOC 3 - GESTIÓ DE CONFLICTES

Ara, les persones formadores introduiran la competència de gestió de conflictes com una de les situacions més complexes a les quals s'enfronten les persones en l'àmbit laboral. Es pot fer una pluja d'idees ràpida o un breu repàs d'algunes de les competències transversals bàsiques ja tractades a la Unitat 1, com ara la comunicació assertiva i les relacions interpersonals.

Pas 3.1 Pluja d'idees (brainstorming) sobre els conflictes

Es convidarà les persones participants a fer una breu pluja d'idees sobre com reaccionen habitualment elles mateixes o altres persones davant l'aparició d'un conflicte. Tot seguit, la persona formadora explicarà algunes de les actituds més comunes, i això permet que els/les participants hi aportin exemples.

Pas 3.2 Habilitats individuals per al reconeixement i la resolució de conflictes

La persona formadora explicarà tres habilitats individuals a desenvolupar per a contribuir de manera positiva al reconeixement i a la resolució dels conflictes.

BLOC 4 - TREBALL EN EQUIP

La persona formadora començarà amb una breu pluja d'idees per a recollir les opinions i coneixements de les persones participants sobre el treball en equip. A continuació, desenvoluparà el contingut teòric relacionat amb aquesta competència.

ACTIVITAT 1 - ARRIBAR A L'ILLA

Aquesta activitat treballa la resolució de conflictes, el treball en equip i la comunicació.

La persona formadora explicarà l'escenari de l'exercici i proporcionarà un full amb diversos elements al voltant dels quals les persones participants hauran de deliberar. El grup tindrà 40 minuts per a debatre, durant els quals la persona formadora pot escoltar i intervenir si sorgeixen dubtes sobre l'exercici.

Pas 1.1 Escenari

Pas 1.2 Treball en grup

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

La persona formadora hauria de tenir experiència en la gestió de grups.

Es recomana utilitzar interaccions i preguntes que fomentin la participació activa de les persones participants.

Si el grup és massa gran i no permet una discussió participativa per a tothom, es pot dividir en dos subgrups.

Dificultats possibles

El grup pot ser massa nombrós per a l'activitat final, la qual hauria de permetre la participació activa de totes les persones.

Solucions possibles

Si el grup és massa gran per a l'activitat final, es pot dividir en dos subgrups.

Unitat de Formació #3 - Tancar el cercle: construir la teva imatge professional

Objectiu general

Aquesta unitat està dissenyada per a empoderar les persones amb les habilitats i coneixements essencials per iniciar el seu camí cap a l'èxit personal i professional. Inclou tant contingut teòric com activitats pràctiques.

La secció teòrica comença amb una introducció al concepte de marca personal, ajudant les persones participants a entendre la importància de definir i comunicar la seva identitat única. A continuació, es duen a terme activitats pràctiques per a desenvolupar habilitats, com ara jocs de rol, l' "elevator pitch" (*discurs de l'ascensor*) i simulacions d'entrevistes de feina, per a millorar la confiança i la competència en situacions reals.

La segona secció teòrica se centra en la redacció de currículums basats en competències. Aquesta part dota les persones participants de les eines per a donar forma i comunicar la seva marca personal de manera efectiva a possibles ocupadors. La unitat culmina amb una activitat aplicada en què cada persona identifica les seves competències pròpies, cosa que els permet fer ús dels seus punts forts per a buscar oportunitats professionals significatives.

Resultats d'Aprenentatge

1. Millorar les habilitats de comunicació i entrevista.
2. Desenvolupar les habilitats necessàries per a definir i comunicar la seva identitat, valors i fortaleces en un context professional.
3. Dotar les persones participants dels coneixements i habilitats per a crear currículums basats en competències que reflecteixin les seves capacitats i marca personal.
4. Apoderar les persones participants amb les eines i coneixements necessaris per a moure's pel mercat laboral.

Durada

2 hores

Materials

- Espai de formació: Un espai adequat amb seients per a les persones participants, bona il·luminació i ventilació.

- Materials: Fulls en blanc o dispositius digitals per a prendre apunts, retoladors, bolígrafs o llapis.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - CURRÍCULUM BASAT EN COMPETÈNCIES

Pas 1.1 Definició

La persona formadora introduirà el concepte de currículum basat en competències.

Pas 1.2 Currículums tradicionals basats en competències

La persona formadora fomentarà una conversa amb les persones participants preguntant quina diferència hi ha entre un currículum convencional i un de basat en competències.

Pas 1.3 Currículum tradicional i basat en habilitats

La persona formadora explicarà les diferències entre un currículum tradicional i un de basat en competències.

ACTIVITAT 1 - DESCOBRINT LES TEVES COMPETÈNCIES

Pas 1.0 Explicar

Es recomana que la persona formadora comparteixi i expliqui els objectius de l'activitat i els materials necessaris. A continuació, es presentaran els passos generals de l'activitat.

Pas 1.1 Autoreflexió

La persona formadora demanarà a cada participant que reflexioni sobre les seves habilitats, competències i assoliments personals.

Pas 1.2 Discussió en grup

La persona formadora animarà les persones participants a compartir algunes de les competències que han identificat durant l'autoreflexió.

Pas 1.3 Identificació de competències

Les persones formadores proporcionaran les participants una plantilla o fitxa per a la identificació de competències.

Pas 1.4 Redacció del currículum

Les persones formadores facilitaran una plantilla o guia de currículum basat en competències i demanaran a les persones participants que comencin a redactar el seu propi currículum a partir de les competències que han identificat. Les persones participants disposaran d'almenys 15 minuts per treballar-hi individualment.

Pas 1.5 Posada en comú i reflexió

Les persones formadores convidaran **als/les participants** a compartir el contingut dels seus esborranys de currículum.

Pas 1.6 Conclusió

Les persones formadores resumiran la importància de reconèixer les competències de cadascú i com aquest procés contribueix a la creació d'un currículum efectiu basat en competències.

BLOC 2 - MARCA PERSONAL

Pas 2.1 Marca personal

Les persones formadores explicaran el concepte de marca personal.

Pas 2.2 Objectius, públic destinatari, missatge, imatge, accions, resultats.

Les persones formadores explicaran els passos que cal tenir en compte per a desenvolupar una marca personal.

Pas 2.3 Per què és rellevant treballar la marca personal?

Les persones formadores destacaran la importància de tenir una marca personal. Es pot involucrar les persones participants fent preguntes sobre els temes explicats: objectius, colors, accions, etc.

ACTIVITAT 2 - SIMULACIÓ D'UNA PRESENTACIÓ RÀPIDA ("ELEVATOR PITCH o DISCURS DE L'ASCENSOR")

Es recomana que les persones formadores comparteixin i expliquin els objectius de l'activitat i els materials necessaris. A continuació, introduiran la dinàmica de l'activitat pas a pas.

Pas 2.1 Preparació

Un *elevator pitch/discurs de l'ascensor* és una presentació breu (30 segons - 2 minuts) per a explicar qui ets i què ofereixes. Rep aquest nom perquè hauria de poder-se fer en el temps que dura un viatge en ascensor. Les persones formadores proporcionaran a cada participant un document⁸ amb els elements clau d'un bon "elevator pitch/discurs de l'ascensor". Després, explicaran que, durant 5 minuts, cada participant tindrà l'oportunitat de fer el seu discurs davant un petit grup de companys.

Pas 2.2 Formació de petits grups

Les persones formadores dividiran els/les participants en grups reduïts de 3 o 4 persones.

Pas 2.3 Preparació de la presentació

⁸ Annex 8

Les persones formadores demanaran els/les participants que s'aparellin amb un company dins del seu grup. A continuació, cada participant disposarà de pocs minuts per a crear un "elevator pitch/discurs de l'ascensor" sobre el seu company, destacant les seves habilitats, experiències i aspiracions professionals.

Pas 2.4 Joc de rols

Cada participant farà la presentació que ha preparat per al seu company (5 minuts per participant). Després de cada intervenció, la persona a qui s'ha dedicat el discurs explicarà què li ha semblat, compartint quins aspectes li han semblat encertats i aportant suggeriments de millora.

Pas 2.5 Rotació

Les persones participants aniran rotant fins que tothom del petit grup hagi pogut practicar i rebre comentaris sobre la seva presentació (2 minuts per torn).

Pas 2.6 Discussió en grup

Les persones formadores reuniran novament tot el grup i obriran una breu discussió de 3 minuts sobre l'experiència. Es demanarà a les persones participants que comparteixin idees o aprenentatges obtinguts tant en la preparació del discurs com en el retorn rebut.

ACTIVITAT 3 - SIMULACIÓ D'UNA ENTREVISTA DE FEINA

Es recomana que les persones formadores comparteixin i expliquin l'objectiu de l'activitat i, tot seguit, introdueixin els passos generals de la dinàmica.

Pas 3.1 Aclariment de rols

La persona formadora farà de facilitador/a de la simulació, explicant l'escenari que es representarà i com es desenvoluparà. Els rols són: 1. Entrevistador/a; 2. Candidat/a; 3. Observadors/es.

Pas 3.2 Simulació

La persona formadora dividirà el grup en parelles i assignarà els rols. Cada parella farà una entrevista de feina simulada. Es recomana que l'entrevista no duri més de 10 minuts.

Pas 3.3 Observació

Després, es farà una ronda de 5 minuts en què els observadors compartiran les seves observacions i comentaris. Cal remarcar que les observacions han de tenir un caràcter constructiu i de millora.

Pas 3.4 Recomanacions

Les persones formadores compartiran un document amb 25 consells que cal tenir en compte abans d'afrontar una entrevista de feina.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

Es recomana que la persona formadora tingui experiència en la gestió de grups.

És convenient utilitzar dinàmiques i preguntes que fomentin la participació i el compromís del grup.

Dificultats possibles

Les activitats poden allargar-se més del previst segons el nombre de participants i el seu nivell d'experiència amb els currículums.

Solucions possibles

Es recomana preveure 30 minuts addicionals a la durada estimada de la sessió si el grup és nombrós o té poc coneixement previ sobre la temàtica.

Mòdul de Formació 4

Sensibilització i activació comunitària

Unitat de Formació #1 - Construcció de grups: lideratge i empoderament per a l'activació comunitària

Objectiu general

Aquesta unitat treballa la construcció de grups i l'empoderament individual i col·lectiu. Té com a objectiu dotar les persones participants de les competències necessàries per a crear un grup cohesionat i sòlid, i per a treballar els valors individuals i col·lectius. Les activitats afavoreixen la transferència de la capacitat de lideratge per a conduir un grup comunitari, promovent la seva autonomia i responsabilitat.

Resultats d'Aprenentatge

Aquesta unitat permet a les persones beneficiàries assolir competències generals com la gestió i el desenvolupament del treball comunitari i dels processos participatius, així com la capacitat per a afrontar la desmotivació de l'alumnat. També fomenta la capacitat de lideratge (habilitat per a modificar el comportament dels altres per a assolir objectius comuns, exercint un paper de lideratge i generant entusiasme i compromís en el grup), així com habilitats de mentoria i assessorament.

A més, aquesta unitat facilita l'adquisició de competències específiques com la capacitat de donar suport a l'autonomia i responsabilitat de l'alumnat en el treball de camp.

Durada

2 hores

Materials

- Cadires i taules
- Projector, ordinador i connexió a internet
- 2 cartolines grans i bloc de cavallet
- Materials per a escriure/dibuixar: retoladors, bolígrafs, pinzells i pintura
- Cartolines de colors
- Fulls de paper
- Plastilina enganxosa (UHU Patafix)
- Post-its i adhesius decoratius

Es recomana que les activitats es duguin a terme en un espai ampli per tal que els grups de treball puguin seure al voltant de diferents taules i treballar sense molestar-se entre ells.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ I TRENCAGLAÇ

Donar la benvinguda a les persones participants i escollir una activitat de trencaglaç o d'energia per a començar amb un to positiu i afavorir que es coneguin entre elles. Presentació breu dels objectius i finalitats del taller.

Es recomana començar amb activitats de trencaglaç o d'energia abans d'iniciar les activitats pròpiament dites. És important generar un ambient tranquil i relaxat, començar a enfortir la cohesió del grup i dedicar-hi el temps adequat per a construir-la.

BLOC 2 - CONSTRUIR UN GRUP

L'Activitat 4 correspon a aquest bloc. La descripció de l'activitat n'explicarà el motiu de ser la darrera, ja que està relacionada amb les observacions, punts de vista, resultats, pòsters i notes adhesives que les persones participants hauran creat conjuntament al llarg de la Unitat.

BLOC 3 - CONDUIR UN GRUP

ACTIVITAT 1 LÍDERS I HABILITATS DE LIDERATGE (25 MIN)

Pas 3.1 Definir el lideratge col·lectivament (10 min)

Preguntar al grup: "Què és un/a líder? Qui lidera els grups? Què vol dir liderar un grup?"

Dinamitzar el debat animant a compartir diferents punts de vista.

Pas 3.2 Aclarir conceptes de lideratge (5 min)

Resumir les aportacions del grup.

Explicar els aspectes clau del lideratge, especialment en grups vulnerables.

El lideratge pot ser dinàmic i intercanviable.

El lideratge es basa en l'empoderament, no en el control.

Pas 3.3 Identifiquem habilitats de lideratge – Dibuixem-les! (10 min)

Preguntar: *Què vol dir "habilitats de lideratge"? Quines habilitats són importants per a un/a líder?*

Definir col·lectivament les habilitats essencials a partir de l'experiència de les persones participants.

Introduir les tres categories d'habilitats de lideratge (per exemple: comunicació, presa de decisions, treball en equip).

Crear conjuntament un Mapa d'Habilitats de Lideratge en un pòster gran.
Conservar el pòster per a l'Activitat 2 – Habilitats de lideratge en el meu grup.

ACTIVITAT 2 HABILITATS DE LIDERATGE EN EL MEU GRUP

Reflexionar en grup sobre què consideren necessari saber, saber fer i saber ser per a liderar el grup al qual pertanyen.

Pas 2.1 Subgrups (5 min)

Dividir les persones participants en 3 subgrups, un per a cada habilitat.

- Discussió (15 min= 5 min/habilitat)

Convidar els subgrups a reflexionar i debatre sobre quins coneixements, capacitats i actituds hauria de tenir el/la líder del seu grup.

- Coneixements:

Reflexioneu sobre quins coneixements hauria de tenir el/la líder, a partir de la imaginació i l'horitzó del vostre grup.

- Capacitats:

Reflexioneu sobre què hauria de saber fer un/a líder del vostre grup.

- Actituds:

Reflexioneu sobre quines actituds hauria de tenir un/a líder del vostre grup.

- Dibuixem-ho (10 min)

Convidar els subgrups a escriure i dibuixar tota aquesta informació al pòster gran de l'Activitat 1 – Líders i habilitats de lideratge, connectant les habilitats d'un/a líder de grup amb les habilitats de "els/les líders dels seus grups".

- Posada en comú (15 min= 5 min/subgrup)

Convidar cada subgrup a compartir el seu treball amb la resta de participants.

Guardar el pòster per a l'Activitat 4 - Un grup format per nosaltres.

BLOC 4 - PROCÉS D'EMPODERAMENT

ACTIVITAT 3 EMPODERAMENT: EL GRUP I JO (45 MIN)

Reflexionar en subgrups sobre el valor que cada membre pot aportar al grup, a partir del seu propi coneixement, capacitats i actituds.

Treball en subgrups

- Subgrups (5 min)

Dividir el grup en petits subgrups de 4 persones.

- La pregunta

Plantejar-los una pregunta gran i complexa:

Què puc aportar al grup? Poden el meu coneixement, capacitats o actituds ser útils en aquest grup?

Punt zero:

- Algunes normes necessàries (10 min)

Al principi, és important establir algunes “normes” i conceptes clau. Captar l’atenció del grup i explicar els següents punts:

- Cal deixar clar que aquest és un espai segur: els prejudicis, judicis sobre la persona i la manca de respecte han de quedar fora d’aquest espai. Tothom ha de sentir-se segur, no jutjat i lliure per a expressar-se.
- En aquest espai no hi ha observacions o comentaris “estúpids” o insignificants, ja que tots provenen de la percepció pròpia, l’expressió i el punt de vista personal. És important fomentar una escolta activa entre les persones participants.

Només hi ha una norma: Tothom s’ha de comprometre conscientment a crear un espai acollidor, sense judicis, on tothom sigui escoltat activament i se senti segur per a expressar-se.

- Discussió en subgrups (20 min; 5 min/participant)

A continuació, doneu 20 minuts als subgrups perquè puguin debatre i expressar-se lliurement.

Aquesta és l’activitat més delicada de tots els mòduls: les normes i el paper de la persona formadora/facilitadora són fonamentals. Aquesta ha d’observar els subgrups i assegurar-se que tothom té el seu espai i temps per a parlar, que els subgrups treballen amb tolerància i que l’espai és segur i acollidor. Ha d’intervenir si aquestes “normes” no es respecten.

- Per mi mateix/a: expressa-ho amb creativitat

Dissoldre els subgrups i convidar cada participant a dibuixar, escriure o expressar amb una forma creativa la seva resposta a la pregunta: Què puc aportar en aquest grup? Quin és el meu coneixement, capacitat o actitud que pot ser valuós en aquest grup?

Cada participant crearà una o més notes adhesives amb la seva expressió personal cap al grup. Han de crear com a mínim una nota adhesiva (*post-it*) per cada habilitat (coneixement, capacitat, actitud).

Es poden crear més d’una nota adhesiva per habilitat. Si és un valor que no es pot distingir clarament dins d’aquestes categories, també es pot expressar.

Les notes adhesives seran anònims.

Convidar les persones participants a guardar-los per a l’Activitat 4 – Un grup format per nosaltres.

ACTIVITAT 4 UN GRUP FORMAT PER NOSALTRES

Vam començar explicant que tot s’inicia amb la construcció d’un grup. Ara, construïm aquest grup a través de les observacions, punts de vista,

produccions, pòsters i targetes que hem creat conjuntament al llarg d'aquesta unitat.

Aquesta activitat és dinamitzada per la persona formadora/facilitadora. El seu paper és fonamental.

- Enganxem les notes adhesives (5 min)

Convidem cada participant a aixecar-se i enganxar les seves notes adhesives en un gran pòster blanc.

- Llegim les notes adhesives (15 min)

Les notes adhesives anònimes de cada participant, creades a l'Activitat 2, són llegides. Expliquem que el grup està format pels nostres valors individuals, coneixements, capacitats i actituds. Ara, tothom coneix els valors dels/les altres: això permet que el grup sigui més cohesionat i sòlid. Alguns/es podran reconèixer-se en els valors dels altres, i també podran entendre com és de divers el grup.

- Al nostre pòster (15 min)

Expliquem que els nostres valors també poden ser les nostres habilitats.

Ara, desenganxeu les targetes del pòster.

Amb el suport del grup, organitzeu les targetes en tres "categories" d'habilitats (coneixement, capacitat, actitud) i enganxeu-les al pòster de les Activitats 1, 2 i 3 segons la categoria a què pertanyin. Deixeu que el grup us guiï. Per als valors que no es poden distingir clarament dins una sola categoria, col·loqueu-los entre dues categories, ja que aquestes no són fixes ni rígides.

- Reflexionem sobre nosaltres (10 min)

Reflexioneu en equip sobre “el nostre grup”, el nostre valor col·lectiu i les nostres habilitats compartides.

Els valors individuals ara formen part d'un col·lectiu. Hem creat un grup capaç de valorar cada membre, on tothom es pot sentir inclòs, segur i escoltat activament.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

- “Mòdul de Gestió inclusiva d'equips”: es recomana implementar aquesta Unitat després d'haver llegit el Mòdul de Gestió inclusiva d'equips, per a tenir presents els seus suggeriments i enfocaments.
- Aquesta unitat pretén oferir eines i orientacions en l'àmbit de la sensibilització i l'activació comunitària, però és important que les persones formadores adaptin el llenguatge i les activitats a les necessitats i característiques del grup.
- És obligatori que les persones formadores treballin d'una manera que impliqui totes les persones participants, utilitzant un llenguatge inclusiu.

- Aquestes Unitats tenen com a objectiu iniciar un procés d'activació i presa de consciència dins del grup —que ha d'estar construït de manera cohesionada— i, posteriorment, portar aquest procés fora del grup.
- Les persones beneficiàries encara no són activistes ni formen un grup constituït. Començaran el seu camí amb aquestes activitats. L'impacte de l'activació comunitària i la sensibilització no serà immediatament ampli: començarà des de dins i s'anirà expandint cap a fora.

Dificultats possibles

Possible dificultat a l'Activitat 3 – Empoderament: el grup i jo.

Pot passar que algú del grup no interioritzi completament la norma de “crear un espai segur”.

Per a persones que no estan acostumades a activitats en grup, pot ser difícil crear un espai lliure de prejudicis i estereotips.

Algunes poden haver interioritzat ja la “postura” adequada per a estar en un grup amb espai segur: ser acollidores, empàtiques i no discriminatòries. Per a altres, desconstruir estereotips o prejudicis pot resultar més difícil.

Solucions possibles

Possible solució a l'Activitat 3 – Empoderament: el grup i jo.

Una solució pot ser dedicar temps a destacar clarament la norma. Seria útil posar exemples concrets, indicar què és apropiat i què no ho és.

També ens pot ser útil centrar-se en aquest concepte: cal crear un espai on ens comprometem a ser acollidors/es, respectuosos/es i no discriminatòris/òries amb els/les altres, tal com ens agradaria que ho fossin amb nosaltres.

Tal com s'indica al Procediment i metodologia, el paper de la persona formadora/facilitadora és fonamental: ha d'observar i comprovar que l'espai segur es manté en els subgrups i intervenir si no es respecta.

Unitat de Formació #2 - Desitjos, canvi, imaginació: autoactivació i activació comunitària

Objectiu general

Els principals objectius d'aquesta Unitat són capacitar les persones participants per a crear una comunitat capaç de portar endavant els seus propis objectius i desitjos, reflexionant sobre els desitjos col·lectius, el canvi i la imaginació. Aquesta comunitat sorgeix del treball en equip; el grup esdevindrà més capaç d'entendre la seva imaginació sobre el canvi en el món. A través de la recerca col·lectiva d'eines per a sensibilitzar, el grup podrà esdevenir un agent de canvi.

Resultats d'Aprenentatge

Els resultats d'aprenentatge d'aquesta Unitat inclouen objectius com reflexionar sobre els desitjos col·lectius, el canvi i la imaginació; capacitar les persones participants per a crear una comunitat capaç de perseguir els seus objectius i desitjos; construir un grup capaç d'entendre la seva pròpia imaginació sobre el canvi en el món, i trobar col·lectivament eines per a la sensibilització.

Un dels objectius secundaris és construir un grup capaç d'esdevenir un actor del canvi.

Durada

3 hores

Materials

L'espai és un aspecte fonamental per a l'eficàcia de la metodologia. És important recrear una atmosfera íntima i acollidora, com la d'un cafè. Això és possible a través de la disposició de taules que puguin reunir petits grups de 4 a 6 persones. Cada taula hauria de tenir una cartolina gran al centre.

Procediment i metodologia

BLOC 1 – INTRODUCCIÓ

Acollir les persones participants i seleccionar una activitat de trencaglaç o dinamitzadora per a generar un ambient positiu i afavorir el coneixement mutu. Fer una breu presentació dels objectius del taller.

BLOC 2 - ESTRUCTURAR EL TREBALL EN GRUP A TRAVÉS DE LA PLANIFICACIÓ I LA PARTICIPACIÓ: LA METODOLOGIA DEL MÓN CAFÈ (WORLD CAFÈ)

ACTIVITAT 1 MÓN CAFÈ (WORLD CAFÈ): DESITJOS, CANVI, IMAGINACIÓ

Pas 1.1 Divisió en subgrups

Cada taula disposa d'una cartolina gran al centre, amb retoladors, notes adhesives i altres materials útils per a escriure, dibuixar i acolorir les idees que sorgeixin. És important que tant les persones facilitadores com les persones participants (si volen) disposin de material per a escriure, ja que és a través de l'escriptura que pren forma el "pensament col·lectiu".

Pas 1.2 Formular preguntes, pluja d'idees i canvi de taula

(45 minuts de treball per taules: uns 15 minuts per taula)

L'activitat pot començar amb una o més preguntes obertes i generatives, on cada qüestió correspon a una "taula" diferent. Després de respondre a la pregunta, el grup canvia de taula per a treballar en la següent. A cada taula hi ha una o més persones facilitadores, que es mantenen fixes en la seva taula temàtica.

També és important que les preguntes es triïn segons el llenguatge i els interessos del grup. El conjunt de qüestions hauria de permetre tractar temes com els desitjos, els objectius, els obstacles i les solucions, i també activar els recursos creatius de les persones a través de la imaginació.

- Què et motiva a ser aquí avui? Quins desitjos et mouen?
- Quin canvi t'agradaria impulsar i com t'imagines la teva vida, la teva comunitat i la societat si aquest canvi es fes realitat?
- Quins són els problemes que dificulten aquest canvi? I quines solucions proposes? Es convida a identificar 2 o 3 problemes i 2 o 3 solucions.

Per a afavorir l'activació i la motivació del grup, és important estructurar un moment inicial de pluja d'idees que parteixi dels desitjos i del canvi que el grup voldria generar, treballant també sobre la imaginació.

Les persones facilitadores de cada taula han de:

- Anotar tot allò que emergeixi sobre una cartolina col·locada al centre de la taula.

- Preparar un retorn/exposició del treball fet a cada taula.
- Fomentar la participació de totes les persones.
- Si és possible, vetllar perquè tothom pugui expressar-se durant el mateix temps.

Pas 1.3 Posada en comú en plenari (5 minuts per taula/facilitador/a)

Finalment, cada persona facilitadora fa un retorn en plenari de què ha emergit a la seva taula amb l'ajuda dels pòsters. Aquesta metodologia estimula la participació activa a través del treball en subgrups, però també permet l'intercanvi d'idees i opinions entre totes les persones participants.

BLOC 3 - SENSIBILITZACIÓ I ACTIVACIÓ COMUNITÀRIA DES DEL NOSTRE GRUP

ACTIVITAT 2 COM PODEM ARA SENSIBILITZAR JUNTES?

Pas 2.1 Mirem més enllà de nosaltres: enganxar el pòster de la Unitat 1

Fins ara hem dedicat tota l'activitat a treballar el grup i les persones que el formen. Ara que ja som un col·lectiu de valors, és moment de superar els nostres límits.

Recordem les activitats de la Unitat 1 que hem realitzat junts/es. Prenem el pòster de la Unitat 1 com a punt de partida i l'enganxem a la paret.

Pas 2.2 Comencem a pensar: Com podem sensibilitzar juntes?

Intentem respondre conjuntament a la pregunta "Com podem sensibilitzar junts/es?". Utilitzem el pòster que hem creat a la Unitat 1 com a referència. Aquest és un punt de partida per a començar a raonar sobre aquesta qüestió. Les respostes són un primer pas, no cal que siguin completes ni que arribin directament a l'objectiu. Són necessàries per a ajudar-nos a entendre que, després de reflexionar com a grup, cal començar a pensar en la comunitat. Obrim un debat i facilitem la discussió.

BLOC 4 - DE L'ESTRATÈGIA A LA PRÀCTICA: LES EINES

ACTIVITAT 3 COM PODEM COMUNICAR LA NOSTRA IMAGINACIÓ?

Pòsters preparats amb preguntes obertes

La persona formadora ha preparat pòsters amb preguntes obertes ja escrites.

Les preguntes són:

- Quines eines necessiteu per comunicar els vostres desitjos, objectius i visió de la vida, la comunitat i la societat fora del grup?
- Com podeu comunicar la vostra imaginació a la comunitat a la qual pertanyeu?

- Com podeu comunicar la vostra imaginació a una comunitat a la qual no pertanyeu?

Pas 3.1 Explicar

La persona facilitadora explica l'activitat i penja els pòsters, demanant a les persones participants que pensin 2 o 3 respostes per a cada pregunta, escrivint cada resposta en una nota adhesiva diferent.

Pas 3.2 Temps per respondre

Convidem les persones participants a escriure les seves respostes a les notes adhesives.

Aquesta metodologia estimula l'aportació activa de cada persona, cosa que permet que totes puguin expressar idees i pràctiques.

Pas 3.3 Enganxar les notes adhesives

Les persones participants enganxen les seves notes adhesives als pòsters corresponents.

Pas 3.4 Agrupar les notes adhesives en subgrups

La persona facilitadora agrupa les notes adhesives en subgrups, segons la relació entre les respostes, que poden ser similars o fer referència a un mateix raonament.

Pas 3.5 Llegir i retornar

Després d'això, La persona facilitadora llegeix i analitza les respostes en plenari, retornant-les al grup.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

- Per al Món cafè (world cafè), la recomanació és crear un espai segur i incluiu que promogui la participació real de les persones participants. És important que les preguntes siguin adaptades a la llengua i el contingut del grup.
- És obligatori que les persones formadores treballin d'una manera que impliqui totes les persones participants, utilitzant un llenguatge incluiu que no sigui agressiu, sexista, ofensiu ni vulgar.

Unitat de Formació #3 - Narratives: per a l'autocreació i la comunicació

Objectiu general

L'objectiu principal d'aquesta Unitat és capacitar el grup per a crear la seva pròpia narrativa per a conscienciar tant dins com fora de la comunitat, amb l'objectiu secundari de generar un impacte també dins i fora de la comunitat. La Unitat se centra en les habilitats per a comunicar col·lectivament l'objectiu del grup i per a treballar amb l'activisme, així com per a estimular-lo i reflexionar sobre com transmetre la causa.

Resultats d'Aprenentatge

Aquesta Unitat porta les persones beneficiàries a assolir competències generals i específiques. Les competències generals són la gestió i desenvolupament del treball comunitari i els processos participatius, i la capacitat d'afrontar la desmotivació dels/les estudiants. La competència específica és la capacitat de fomentar l'autonomia i responsabilitat dels/les estudiants en el treball de camp.

Durada

3 hores & 30 min

Materials

L'entorn és un aspecte fonamental per a l'eficàcia de la metodologia, és important que es recreï una atmosfera íntima i acollidora, com la d'un cafè. Això es pot aconseguir mitjançant l'arranjament de taules adequades per acollir un petit grup de persones, que poden variar de 4 a 6 persones. Cada taula ha de tenir un gran tauler col·locat al centre.

Procediment i metodologia

BLOC 1 – INTRODUCCIÓ

Benvinguda a les persones participants i elecció d'una activitat de trencaglaç o un energitzant per a establir un to positiu i conèixer-se entre ells. Visió general dels objectius i metes del taller.

BLOC 2 - QUÈ ÉS LA NARRATIVA?

“Les narratives són importants per a definir, reforçar o canviar les estructures de poder socials i polítiques desiguals, que sustenten i legitimen el discurs d'odi i totes les formes de discriminació i extremisme.”

El terme narratives es fa servir sovint com a sinònim de relats, però les narratives sovint contenen molts més elements que els relats. Nabokov va afirmar: “Si us dic que el rei va morir, i més tard la reina va morir, això no és una narrativa; això és una trama. Però, si us dic que el rei va morir, i posteriorment la reina va morir de cor trencat, això és una narrativa”.

ACTIVITAT 1 - CREAM UNA NARRATIVA ACTIVISTA (1 hora 10 min)

Pas 1.1 Divisió en subgrups

Divideix el grup en subgrups de 7 persones.

Pas 1.2 Explicar: elements de l'arc narratiu

Proporciona a cada subgrup un full prescrit que indiqui els elements d'un arc narratiu. Explica'ls que per a crear una història és necessari tenir aquests elements.

Elements d'un arc narratiu

- Context: temps, ambient → quan i on
- Personatge principal → qui
- Missió: què ha de fer el protagonista, l'objectiu → què
- Antagonista/-es: la persona o persones que intenten sabotejar el protagonista i la missió → contra qui
- Personatge(s) de suport: algú que ajudarà el protagonista → amb qui
- Esdeveniment inesperat: alguna cosa inesperada passa → obstacle
- Final

Pas 1.3 Demanar alguns exemples

La persona formadora dona als/les participants un exemple d'una narrativa relacionada amb l'alimentació o l'agricultura. Això els pot ajudar a escriure la seva pròpia història d'activisme en el següent pas.

Exemple: [Heifer International](#), eslògan: "Junts/es podem acabar amb la fam i la pobresa i cuidar la terra", que representa un missatge d'esperança, col·laboració i canvi sostenible.

Elements de la seva narrativa:

- Personatge: "Nosaltres" (comunitats rurals i Heifer International) contra "Ells" (aquells que creuen que la seguretat alimentària i la pobresa són problemes insuperables).

- Context: El repte de la fam, la pobresa i la inseguretat alimentària dels països en desenvolupament, i la creença que l'empoderament mitjançant l'agricultura sostenible pot fer possible el canvi.

Estructura:

- Moment inicial: La creença que superar la fam i la pobresa és impossible.
- Moment rupturista: Heifer International presenta la possibilitat de canvi mitjançant l'agricultura sostenible i l'empoderament comunitari.
- Moment concloent: Prova que el canvi és possible amb els recursos adequats, donant com a resultat autosuficiència i seguretat alimentària millorada.
- Significat de la història: La història d'esperança, empoderament i sostenibilitat, tot demostrant que les solucions adequades poden trencar el cicle de pobresa i fam.

Convida les persones participants a donar 2-3 exemples d'històries - com contes de fades, pel·lícules, llibres - que coneguin i a identificar conjuntament els elements d'aquestes històries.

Pas 1.4 Assignar la tasca

El treball es farà sobre paper (figura superior).

Cada membre del grup (7 membres) ha d'escriure sobre un dels elements (7 elements). El/la primer/a membre escriurà el Context i després doblegarà la primera línia del paper amb el context cap endarrere per a cobrir-lo. Tot seguit passarà el paper al/la segon/a, qui - sense mirar el que ha escrit abans - escriurà el Personatge principal i així successivament. Cada membre escriurà la seva part de la història, sense saber res de les altres parts.

La persona formadora/facilitadora ha de clarificar que no poden parlar ni donar consells. La missió ha de ser alguna cosa relacionada amb temes socials/comunitaris per a defensar, per a advocar-hi.

La missió ha de ser una cosa per la qual lluitar, com una injustícia, un problema social, una qüestió comunitària, per la qual el protagonista ha de lluitar.

Aquesta indicació és útil perquè pensin a crear una història que sigui real, que pugui ser un esdeveniment diari, alguna cosa que passi durant les seves experiències o que hagin escoltat. Assegureu-vos que totes les persones participants hagin entès aquesta "regla".

Pas 1.5 Temps per escriure i llegir

Quan cada membre hagi escrit el seu element, deixeu-los temps per a llegir la història conjuntament.

Quina és la moral de la història? Convida els subgrups a respondre a la pregunta. Dona'ls-hi algunes notes adhesives per a escriure-hi.

Pas 1.6 Posada en comú

Convida els subgrups a elegir un/a representant que ha de llegir la història i la nota adhesiva amb la moral. Penja la nota adhesiva a un pòster.

Pas 1.7 Explicar

Explica'ls què significa la moral d'aquesta activitat:

Ara hem entès que per a crear una història és necessari tenir diferents elements per a fer-la coherent i fluida. Hem après que cadascun de nosaltres pot crear un element d'una història. La missió era alguna cosa per la qual activar-se o per la qual lluitar: ens hem connectat amb la nostra visió i imaginació del canvi que desitgem, del què vam parlar a la Unitat 2.

La moral d'aquesta activitat no és crear una història fantàstica, sinó crear una narrativa col·lectiva on puguem aprendre quins són els elements d'aquesta història activista", per a identificar aquests elements a la nostra pròpia història.

ACTIVITAT 2 - CREAR UNA COMUNICACIÓ COL·LECTIVA: IMAGINA SER

Pas 2.1 Divisió en Subgrups

Divideix les persones participants en subgrups de 5 persones cadascun.

Pas 2.2 Escollir una Missió

Cada subgrup escull una missió de l'Activitat 1 o crea una nova missió. La missió ha d'estar relacionada amb una qüestió social o comunitària per la qual lluitar o activar el canvi.

Pas 2.3 Imagina Ser

Demana al subgrup que s'imagini com un grup d'activistes per a la missió escollida. Guia'ls per a respondre les següents preguntes:

- A qui volem comunicar la nostra causa?
- Amb quins instruments podem comunicar la nostra causa?
- Quin tipus d'impacte i canvi volem aconseguir?

Escriu cada resposta breument en tres notes adhesives separades.

Pas 2.4 Posada en comú

Cada subgrup selecciona un/a representant per a presentar les seves respostes. El/La representant llegeix les respostes en veu alta i enganxa les notes adhesives en un pòster compartit.

ACTIVITAT 3 - CREAR LA NOSTRA NARRATIVA COL·LECTIVA

Pas 3.1 Sobre Nosaltres

Convida el grup a reflexionar junts i a respondre: Quins són els elements de la nostra narrativa? Utilitzeu l'Arc Narratiu com a referència. Construeix un mapa visual amb les propostes del grup, incorporant els pòsters de les Unitats 1 i 2 per a guiar la discussió.

Pas 3.2 Context

Reflexiona sobre el temps i l'entorn actual. Pregunta al grup: Quin és el nostre context? Conjuntament, descriu les característiques del temps i l'espai actual.

Pas 3.3 Personatges Principals

Pregunta: Qui és el personatge principal? Destaqueu: Som el personatge principal de la nostra narrativa!

Fes referència a la Unitat 1 i als pòsters creats a partir de les activitats següents:

Activitat 1 - Líders i Habilitats de Lideratge

Activitat 2 - Habilitats de Lideratge al Meu Grup

Activitat 3 - Empoderament: El Grup i Jo

Activitat 4 - Un Grup Format per Nosaltres

Emfatitza que el grup està format pels seus valors, habilitats, debilitats i punts forts.

Pas 3.4 Missió

Pregunta: Quina és la nostra missió? Afirmar: La nostra missió és comunicar i sensibilitzar sobre els nostres desitjos, objectius, imaginació i el canvi que volem crear.

Fes referència a la Unitat 2 i als pòsters fets durant:

Activitat 1 - Món cafè (world café): Desitjos, Canvi, Visió

Activitat 2 - Com Podem Sensibilitzar Junts/es Ara?

Activitat 3 - Com Podem Comunicar la Nostra Visió?

Pas 3.5 Antagonistes

Pregunta: Qui són els nostres antagonistes? Facilita una discussió grupal per a identificar possibles obstacles o oposicions a la seva missió.

Pas 3.6 Personatges secundaris

Pregunta: Qui poden ser els nostres personatges secundaris? Explica: Els personatges secundaris poden ser persones, organitzacions o fins i tot elements no humans com a eines de comunicació.

Pas 3.7 En el nostre camí

Reflexiona sobre l'arc narratiu i discuteix:

Esdeveniments inesperats: Quins desafiaments o sorpreses podrien sorgir?

El final: Com podria ser la conclusió del nostre viatge?

Emfatitza: Tot i que no podem preveure-ho tot, hem construït una base sòlida i una narrativa col·lectiva.

Anima el grup a mantenir la seva unitat i cohesió mentre treballen cap a la seva missió.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

Aconsellem començar amb una dinàmica energitzant o d'escalfament per a dinamitzar abans d'iniciar les activitats.

És important crear un ambient tranquil i relaxat i començar a enfortir la cohesió del grup, utilitzant el temps adequat per a construir-la.

Mòdul de formació 5

Mòdul de formació sobre solucions d'economia circular

Unitat de Formació #1 - Introducció a l'economia circular

Objectiu general

En aquesta unitat de formació, les persones participants seran introduïdes als principis fonamentals de l'economia circular dins del marc del sistema alimentari. Mitjançant un enfocament interactiu, es realitzarà una exploració exhaustiva dels conceptes teòrics mitjançant l'anàlisi d'estudis de casos reals. Les discussions col·laboratives proporcionaran una plataforma perquè les persones participants sintetitzin els seus coneixements i reflexionin de manera col·lectiva sobre el coneixement adquirit. Aquesta unitat serveix com a element fonamental, equipant les persones aprenents que busquen carreres en el sector verd amb els coneixements, habilitats i responsabilitats necessàries per a un rendiment efectiu en l'àmbit educatiu, establint així un marc sòlid per a aconseguir els resultats d'aprenentatge específics.

Resultats d'Aprenentatge

Aquesta unitat té com a objectiu proporcionar a les persones participants una comprensió profunda dels principis de l'economia circular en el context de la producció alimentària. En finalitzar la unitat, definiran i explicaran aquests principis, reconeixeran els beneficis de la producció alimentària circular i desenvoluparan la capacitat d'analitzar aplicacions del món real. La finalització de la unitat millora les competències generals (capacitat d'aprenentatge, escolta, pensament crític) i imparteix competències específiques en els principis de l'economia circular i la cadena agroalimentària.

Durada

2 hores

Materials

Recursos generals necessaris: cadires, taules, un projector, un ordinador, fulls de paper, bolígrafs, marcadors, notes adhesives, bloc de cavallet, ordinadors portàtils/tauletes i connexió a internet. És recomanable que les activitats es realitzin en una zona espaiosa per a garantir que els grups de treball puguin seure al voltant de taules diferents i treballar sense molestar-se entre ells.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ

Pas 1.1 Introducció al curs

Benvinguda i Trencaglaç: Establir un ambient positiu d'aprenentatge començant per fomentar la cohesió del grup. Utilitzar una activitat de trencaglaç divertida i interactiva per a facilitar les presentacions i millorar la familiaritat entre els membres del grup.

Visió general de la Unitat d'Aprenentatge: (5-10 min) Proporcionar una visió general del contingut i els objectius de la formació. Es pot fer a través de diversos mitjans, com ara una presentació, pissarra o explicació verbal, complementada amb materials addicionals com fulls informatius si és necessari.

Pas 1.2 Què és l'economia circular i com es relaciona amb la producció alimentària?

Utilitzar els materials proporcionats per a introduir l'economia circular en general i com es relaciona específicament amb els sistemes alimentaris. Aprofitar els mitjans disponibles (vídeo, infografies) per a donar vida al contingut. Mantingueu la part teòrica curta però enfocada per a mantenir l'interès de les persones participants.

ACTIVITAT 1: BENEFICIS DE LA PRODUCCIÓ ALIMENTÀRIA CIRCULAR

Divideix les persones participants en grups més petits de fins a 4 persones i demana'ls, basant-se en el que han après sobre l'economia circular dels aliments, que escriguin en un gran full de paper els beneficis i els classifiquin en: ambientals, socials i econòmics d'un sistema alimentari circular. Els resultats es poden recopilar en una llista per part de la persona formadora i escriure's a la pissarra o penjar-se a la sala perquè les persones participants puguin consultar-los durant la formació.

ACTIVITAT 2: L'ECONOMIA CIRCULAR EN ACCIÓ (90-110 minuts: investigació de l'estudi de cas 60 min - presentacions de cada grup 15 min)

Cada grup rebrà un estudi de cas (se'n pot preparar un de propi o trobar una biblioteca d'estudis de casos aquí ([Food case studies](#))). Aquest pot ser imprès o llegit en un ordinador portàtil. Demana a les persones participants que investiguin l'empresa (trobar el lloc web, conèixer més sobre el seu enfocament, etc.) i preparin una presentació sobre ella. Mentre investiguen, han d'analitzar les pràctiques de l'empresa en termes de beneficis que ofereixen (segons s'exposa a l'activitat 1), així com de quina manera l'estudi

de cas aborda els principis clau de l'economia circular (eliminar, circular, regenerar) i ser capaçs de transmetre-ho al grup complet.

Cada grup presentarà el cas a tothom i explicarà el seu enfocament circular i què ofereixen com a beneficis ambientals, socials i econòmics. S'ha de reservar temps per a respondre preguntes i permetre espai per a discussions. S'ha d'animar els grups a presentar els seus estudis de cas de manera creativa (mitjançant presentacions, dibuixos, vídeos, etc.).

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

No tots els temes han de ser coberts completament. La persona formadora pot seleccionar temes específics en funció del context i les necessitats de les persones participants. Aquesta formació ofereix un conjunt de conceptes molt ampli, i alguns temes poden ser resumits o revisitats en altres unitats. La durada suggerida per a cada subactivitat és aproximada.

Segons factors com el nombre de participants i el seu bagatge, la persona formadora pot optar per assignar més o menys temps a activitats específiques. De la mateixa manera, els temes proposats es poden ajustar per a adaptar-se al nivell d'expertesa de les persones participants, cosa que permet una exploració més profunda de certes àrees.

Es recomana fermament que les persones formadores entenguin i preparin el contingut abans de dur a terme l'activitat. La matèria pot ser complexa i s'ha de comunicar de manera clara i inclusiva. S'ha d'evitar fer suposicions sobre el coneixement previ de les persones participants i pot ser necessari començar amb conceptes més senzills i explicacions.

Dificultats possibles

Els reptes potencials en la implementació de les activitats poden incloure: dificultats en la coordinació del grup durant la recerca de l'estudi de cas, variacions en els nivells d'implicació de les persones participants i la necessitat d'una gestió del temps eficaç per a assegurar una exploració exhaustiva dels conceptes d'economia circular dins del temps assignat.

Solucions possibles

Per a abordar aquests reptes:

- Implementar una estructura clara i un cronograma per a la fase de recerca.
- Assignar rols específics dins de cada grup per a garantir una participació equitativa.
- Fomentar revisions periòdiques per a fer un seguiment del progrés i oferir orientació.
- Crear un ambient positiu i inclúsiu des del principi.
- Incorporar elements diversos i interactius a les activitats per a mantenir l'interès.
- Establir expectatives clares i emfatitzar la rellevància de cada tasca per als objectius d'aprenentatge generals.
- Prioritzar els aspectes clau de les activitats per a garantir que es cobreixin els punts essencials.
- Establir límits de temps específics per a cada fase i utilitzar indicadors visuals per a senyalitzar les transicions.
- Resumir breument i sintetitzar les conclusions al final de cada activitat per a reforçar els aprenentatges clau.

Recursos addicionals

<https://www.edutopia.org/article/making-learning-relevant-case-studies/>

<https://case.hks.harvard.edu/teaching-with-cases/>

Unitat de Formació #2 - Sistemes alimentaris circulars a les ciutats

Objectiu general

La segona unitat sobre economia circular a les ciutats té com a objectiu oferir a les persones participants una comprensió completa de la importància i les oportunitats associades a l'establiment de sistemes alimentaris circulars en entorns urbans. Les persones participants s'implicaran activament en l'aprenentatge teòric a través de l'anàlisi d'estudis de cas reals i la promoció de discussions per a reflexionar col·lectivament sobre els coneixements adquirits.

Resultats d'Aprenentatge

Els resultats d'aprenentatge d'aquesta unitat tenen com a finalitat dotar les persones participants d'una comprensió clara dels sistemes alimentaris circulars en entorns urbans, inspirant-les a contribuir activament a sistemes alimentaris sostenibles i resilients. A través d'exemples reals, les persones participants exploraran components clau, estratègies i consideracions polítiques, tot millorant les seves competències generals (capacitat d'aprenentatge, escolta, pensament crític). Així mateix, desenvoluparan competències específiques en els àmbits dels principis de l'economia circular (recursos energètics, impacte dels envasos, innovació tecnològica) i en la comprensió de les fases, els actors i les interaccions dins de la cadena agroalimentària.

Durada

3 hores

Materials

Recursos generals necessaris: cadires, taules, un projector, un ordinador, fulls de paper, bolígrafs, adhesius, retoladors, notes adhesives, bloc de cavallet, portàtils o tauletes i connexió a internet. Es recomana que les activitats esuguin a terme en un espai ampli per a garantir que els grups de treball puguin seure al voltant de taules separades i treballar sense interferències.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - TRENCAGLAÇ I VISIÓ GENERAL DE LA UNITAT

Comença amb una activitat de trencaglaç per a afavorir la cohesió de grup. Proporciona una breu explicació dels objectius i l'estructura de la unitat.

BLOC 2 - PRESENTACIÓ SOBRE CIUTATS I ECONOMIA CIRCULAR PER A L'ALIMENTACIÓ

- Fer una presentació que expliqui la importància dels sistemes alimentaris circulars en les àrees urbanes.
- Ressaltar els conceptes clau, els reptes i les oportunitats associades a les pràctiques d'economia circular a les ciutats.

ACTIVITAT 1: ESTUDI DE CAS SOBRE CIUTATS (115-120 min):

Pas 1.1 Introducció als estudis de cas

- Presentar els estudis de cas centrats en les ciutats de Londres, Milà i Brussel·les.
- Emfatitzar la importància d'entendre el paper dels restaurants dins dels sistemes alimentaris urbans circulars.

Pas 1.2 Divisió de grups i assignació dels estudis de cas

Divideix les persones participants en fins a 4 grups reduïts.

- Assigna a cada grup un dels estudis de cas (Londres, Milà, Brussel·les).

Pas 1.3 Recerca i preparació

- Proporciona a cada grup un portàtil o tauleta per a fer la recerca.
- Indica als grups que investiguin el seu estudi de cas assignat, centrant-se en el paper dels restaurants, quins canvis volen impulsar i les estratègies utilitzades.
- Cada grup ha de preparar una presentació de 15 minuts.

Pas 1.4 Presentacions dels grups

- Cada grup presenta el seu estudi de cas davant del grup gran.
- Les presentacions han d'incloure la introducció a l'estudi de cas, els canvis desitjats, les estratègies i els resultats.
- Es preveu un temps per a preguntes i discussions en grup després de cada presentació.

Pas 1.5 Discussió i Reflexió

- Facilita una breu discussió i reflexió sobre els temes comuns, els reptes i les propostes innovadores observades als estudis de cas.

- Anima les persones participants a compartir idees i reflexions.

Aquesta metodologia assegura la implicació activa mitjançant l'anàlisi d'estudis de cas, la col·laboració en grup i les presentacions, afavorint una comprensió més profunda de les pràctiques d'economia circular en els sistemes alimentaris urbans. L'estructura proposada permet una exploració i discussió completa d'exemples reals.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

No és necessari abordar tots els temes completament. La persona formadora pot seleccionar els temes específics segons el context i les necessitats de les persones participants. Aquesta formació ofereix un conjunt complet de conceptes, i alguns temes es poden resumir o reprendre en altres unitats.

La durada suggerida per a cada subactivitat és aproximada. Depenent de factors com el nombre de participants i el seu bagatge previ, la persona formadora pot decidir dedicar més o menys temps a determinades activitats. Igualment, es poden ajustar els temes proposats per a adaptar-los al nivell d'expertesa de les persones participants, i això permet una exploració més aprofundida d'alguns àmbits.

Es recomana fermament que les persones formadores preparin i coneguin bé el contingut abans de dur a terme l'activitat. El tema pot ser complex i s'ha de comunicar de manera clara i inclusiva. Cal evitar pressuposar coneixements previs de les persones participants, i pot ser necessari començar per conceptes i explicacions més senzilles.

Dificultats possibles

Durant el desenvolupament d'aquesta unitat, poden sorgir reptes relacionats amb la gestió del temps, la dinàmica de grup, problemes tècnics, barreres comunicatives, la promoció de la reflexió crítica, l'avaluació i la retroalimentació, així com el manteniment del compromís i la participació.

Solucions possibles

- Preveure temps de reserva per a imprevistos, dividir les tasques en segments més petits i aplicar límits de temps durant les activitats.
- Assignar rols i responsabilitats clares, promoure activitats de cohesió de grup i intervenir si sorgeixen conflictes per a garantir una participació equitativa.
- Fer comprovacions tècniques prèvies, tenir plans de contingència i oferir suport tècnic si cal.

- Oferir suport lingüístic, fomentar l'escolta activa i utilitzar materials visuals per a millorar la comprensió.
- Guiar la reflexió amb preguntes orientatives, crear un ambient de confiança per a compartir idees i proporcionar exemples per a il·lustrar conceptes.
- Definir criteris d'avaluació clars, oferir retroalimentació a temps i fomentar l'avaluació entre iguals i l'autoavaluació.
- Utilitzar metodologies didàctiques interactives i diverses, promoure la participació activa mitjançant discussions i activitats en grup, i vincular el contingut als interessos i experiències de les persones participants.

Recursos addicionals:

Per al BLOC 1:

- [Cities and a circular economy for food – overview](#)
- [Transforming our food system can tackle climate change, and cities play a leading role](#)
- [Transforming city food systems for circular economy](#)

Per a l'Activitat 1:

- El paper dels restaurants [The role of restaurants in a circular urban food system](#)
- Londres [Cross-cutting collaboration to transform the food system: London](#)
- Milà [Collaborating to change local food systems: Milan](#)
- Brussel·les
<https://emf.thirdlight.com/file/24/P-UFI1YP4iZY2JP-If8P-Op5E/Focus-City-Brussels-Belgium.pdf>

Unitat de Formació #3 - Feines ecològiques en l'economia circular

Objectiu general

A la unitat formativa sobre les feines ecològiques en l'economia circular, les persones participants comprendran els principis i les diverses oportunitats laborals dins d'aquest àmbit, incloent-hi els beneficis ambientals, econòmics i socials. També reconeixeran el seu paper clau en la promoció de la sostenibilitat i la innovació dins de l'economia circular.

Resultats d'Aprenentatge

Els resultats d'aprenentatge de la Unitat 3 sobre feines ecològiques en l'economia circular inclouen la comprensió del concepte de feines verdes, la valoració de les oportunitats professionals dins d'aquest camp, i la consideració de fer carrera en aquest àmbit per a contribuir a la responsabilitat ambiental i la resiliència econòmica. Les persones participants desenvoluparan competències generals com ara el coneixement de les necessitats del mercat laboral i competències específiques com la capacitat d'atenció al públic. Aquests resultats tenen com a objectiu dotar l'alumnat de la comprensió i les habilitats necessàries per a prendre decisions informades sobre les carreres verdes i la seva contribució a una economia sostenible.

Durada

2 hores

Materials

Recursos generals necessaris: cadires, taules, projector, ordinador, fulls de paper, bolígrafs, adhesius, retoladors, notes adhesives, bloc de cavallet, portàtils o tauletes i connexió a internet. Es recomana que les activitats es realitzin en un espai ampli que permeti als grups de treball seure a taules separades i treballar sense molestar-se entre ells.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - TRENCAGLAÇ I INTRODUCCIÓ (10 min)

Comença amb una activitat de trencaglaç per a crear un ambient positiu d'aprenentatge. A continuació, introdueix el tema de les feines verdes en l'economia circular i la seva importància.

BLOC 2 - INTRODUCCIÓ A LES FEINES ECOLÒGIQUES (30 min)

- Presenta una visió general de les feines ecològiques en diversos sectors, com ara el disseny circular, la reducció de residus, l'agricultura sostenible, les energies renovables i el transport ecològic.
- Descriu els diferents rols i oportunitats disponibles dins de cada sector.

ACTIVITAT 1: ANÀLISI D'ESTUDIS DE CAS D'ECONOMIA CIRCULAR (90-120 min)

- Es divideix les persones participants en grups petits per a investigar i analitzar estudis de cas reals d'empreses que apliquen principis d'economia circular.
- Utilitzant recursos com el *Circular Startup Index* (Índex d'empreses emergents circulars), cada grup selecciona una empresa emergent del seu país o sector d'interès.
- Els grups investiguen el model de negoci, les activitats laborals i les possibles ofertes de feina de l'empresa emergent escollida.
- Cada grup fa una presentació davant de tothom, comentant la contribució de l'empresa a la sostenibilitat i els tipus de feines que ofereix.
- Es facilita un espai de debat i preguntes per a aprofundir en la comprensió i fomentar la reflexió.

Pas 1.1 Tancament, eines i recursos pràctics

Concloem la unitat compartint referències útils, guies i recursos relacionats amb les feines verdes i l'economia circular. Oferim un espai perquè les persones participants puguin fer preguntes i demanar més informació.

Al llarg de la unitat, els materials per a la persona formadora inclouen una introducció a les feines verdes en l'economia circular, descripcions de diversos rols dins els sectors de l'economia circular, i orientacions per a l'activitat d'anàlisi d'estudis de cas.

Aquesta metodologia permet a les persones participants explorar exemples reals de feines ecològiques, entendre la seva importància en la transició cap a una economia circular, i considerar possibles itineraris professionals en sectors sostenibles. La combinació d'activitats interactives, presentacions i debats fomenta la participació i afavoreix una comprensió més profunda del tema.

Avaluació

L'avaluació de la Unitat 3 pot incloure diversos mètodes per a mesurar l'aprenentatge, la implicació i l'assoliment dels resultats per part de les persones participants:

Avaluació de les presentacions: valorar la claredat, la profunditat de l'anàlisi i la rellevància de les presentacions en grup.

Participació en la reflexió i el debat: avaluar el grau d'implicació a través de les contribucions actives.

Discussió amb els companys: fomentar la retroacció constructiva (*feedback*) entre les persones participants com a eina d'autoavaluació.

Avaluació dels resultats d'aprenentatge: comparar el rendiment amb els resultats previstos, centrant-se en la comprensió i la consciència adquirides.

Observació de la dinàmica de grup: avaluar la col·laboració i el treball en equip durant les activitats.

Mitjançant aquests mètodes, la persona formadora pot obtenir informació valuosa sobre el progrés de l'aprenentatge i identificar àrees de millora, garantint una avaluació completa de l'efectivitat de la unitat.

Consulta l'autoavaluació completa a l'annex de la unitat.

Recomanacions per a la persona formadora

No és necessari abordar tots els temes completament. La persona formadora pot seleccionar els temes específics segons el context i les necessitats de les persones participants. Aquesta formació ofereix un conjunt complet de conceptes, i alguns temes es poden resumir o reprendre en altres unitats. La durada suggerida per a cada subactivitat és aproximada.

Depenent de factors com el nombre de participants i el seu bagatge previ, la persona formadora pot decidir dedicar més o menys temps a determinades activitats. Igualment, es poden ajustar els temes proposats per a adaptar-los al nivell d'expertesa de les persones participants, permetent una exploració més aprofundida d'alguns àmbits.

Es recomana fermament que les persones formadores preparin i coneguin bé el contingut abans de dur a terme l'activitat. El tema pot ser complex i s'ha de comunicar de manera clara i inclusiva. Cal evitar pressuposar coneixements previs de les persones participants, i pot ser necessari començar per conceptes i explicacions més senzilles.

Mòdul de formació 6

Emprenedoria

Unitat de Formació #1 - Introducció a l'emprenedoria en seguretat alimentària

Objectiu general

Donar suport a les persones participants en l'exploració de la connexió entre la seguretat alimentària i l'emprenedoria mitjançant una simulació pràctica que fomenti el treball en equip, el pensament crític i la resolució creativa de problemes.

Resultats d'Aprenentatge

- Les persones participants seran capaces de definir i explicar les dimensions de la seguretat alimentària, la seva rellevància en el context global i la seva interconnexió amb la sostenibilitat. Adquiriran coneixements sobre els reptes que afronten les comunitats pel que fa a l'accés a aliments nutritius.
- Les persones participants reconeixeran el paper fonamental de les persones emprenedores en l'abordatge dels reptes relacionats amb la seguretat alimentària. Identificaran habilitats clau com la innovació, l'adaptabilitat i la resolució de problemes; també comprendran com es poden aplicar per a desenvolupar solucions efectives dins de la cadena de subministrament alimentari.
- Mitjançant simulacions pràctiques, les persones participants milloraran les seves habilitats de treball en equip i pensament crític col·laborant amb la resta del grup per a desenvolupar estratègies que abordin problemàtiques concretes de seguretat alimentària.

Durada

2 hores

Materials

- Un projector o una pantalla gran per a mostrar presentacions i vídeos. Altaveus per a assegurar que l'àudio dels vídeos i presentacions sigui clar per a totes les persones participants.
- Bloc de cavallet, llibretes, notes adhesives i bolígrafs per a les sessions de pluja d'idees durant les activitats en grup.
- Cartes de rol (que representin diferents actors com ara pagesos, consumidors, funcionaris públics, ONG i persones emprenedores).

- Cartes d'escenari (amb detalls sobre reptes específics de seguretat alimentària).
- Cronòmetre

Procediment i metodologia

BLOC 1 - VISIÓ GENERAL SOBRE LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA SOSTENIBILITAT

Pas 1.1 Presentació

Comenceu explorant el concepte de seguretat alimentària, debatent-ne les dimensions, la importància i els reptes en el context global actual. Introduïu els pilars de la sostenibilitat, tot destacant-ne la intersecció amb la seguretat alimentària i la importància d'assolir ambdues.

Pas 1.2 Preguntes i respostes interactives

Fomenteu un ambient participatiu amb una sessió de preguntes i respostes interactiva. Formuleu qüestions a les persones participants per a mesurar la seva comprensió dels conceptes presentats i per a encoratjar un debat obert.

BLOC 2 - EL PAPER DE LES PERSONES EMPRENEDORES EN LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA

Pas 2.1 Presentació

Mostreu exemples reals de persones emprenedores que tenen un impacte positiu en la seguretat alimentària. Debateu el paper clau de l'emprenedoria per a afrontar els reptes en aquest àmbit. Destaqueu habilitats emprenedores clau com ara la innovació, l'adaptabilitat i la resolució de problemes. Animeu les persones participants a debatre aquests exemples en petits grups, centrant-se en els reptes específics que aborda cada iniciativa i en les solucions innovadores aplicades.

ACTIVITAT 1 - SOLUCIONS COL-LABORATIVES PER A LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA (60 minuts)

Les persones participants participaran en una simulació de rol en què representaran diferents agents de la cadena de subministrament alimentari. Aquesta activitat posarà en relleu com diversos enfocaments emprenedors poden abordar els reptes relacionats amb la seguretat alimentària.

Pas 1.1 Assignació de rols

Dividiu les persones participants en grups petits de 5-6 persones. Distribuiu les cartes de rol a cada participant, assegurant una barreja d'agents en cada grup.

Els rols inclouen: petit/a agricultor/a, emprenedor/a local, funcionari/ària públic/a, representant d'una ONG, consumidor/a.

Pas 1.2 Presentació de l'escenari

Cada grup rep una carta d'escenari que descriu un repte específic de seguretat alimentària que han d'afrontar.

Els escenaris proporcionats són:

- Una sequera que afecta el rendiment dels cultius⁹
- Augment dels preus dels aliments a causa de disruptions en la cadena de subministrament¹⁰
- Accés limitat a aliments nutritius en zones urbanes¹¹

Pas 1.3 Discussió en Grup i desenvolupament d'estratègies

Els grups debaten els seus rols i fan una pluja d'idees sobre estratègies col·laboratives per a afrontar el repte assignat.

Animeu-los a pensar com es poden integrar solucions emprenedores en les seves estratègies (per exemple, ús de tecnologia per a millorar la distribució, creació d'horts comunitaris).

Pas 1.4 Presentacions dels grups

Cada grup presenta l'estratègia proposada al grup gran. Dediqueu entre 3 i 4 minuts a cada presentació, seguida de preguntes i comentaris.

Tanqueu l'activitat posant èmfasi en la interconnexió entre la seguretat alimentària i l'emprenedoria. Destaqueu com les solucions innovadores poden sorgir de la col·laboració entre agents diversos, reforçant la importància dels enfocaments inclusius per a assolir sistemes alimentaris sostenibles.

Avaluació

Faciliteu l'avaluació utilitzant l'annex corresponent¹²

Recomanacions per a la persona formadora

- En presentar exemples de persones emprenedores que tenen un impacte en la seguretat alimentària, centreu-vos en com aquests casos poden inspirar les persones participants. Animeu-les a

⁹Annex: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària 1

¹⁰Annex: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària 2

¹¹Annex: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària 3

¹² Annex: Qüestionari d'Avaluació Emprenedoria TU1

reflexionar críticament sobre com es podrien adaptar enfocaments empenedors similars al seu context local. Posar en relleu els resultats específics d'aquests exemples pot ajudar les persones participants a visualitzar aplicacions pràctiques dels conceptes treballats.

- Durant les discussions en grup i l'activitat de simulació, implementeu pautes estructurades que garanteixin que tothom pugui expressar-se. Assigneu rols dins dels grups (per exemple, facilitador/a, persona encarregada de prendre notes) per a assegurar una participació equilibrada. Això ajudarà les persones participants a implicar-se més profundament en el contingut.

Dificultats possibles

- Les persones participants poden tenir nivells de coneixement molt diferents sobre seguretat alimentària i empenedoria, cosa que pot provocar una participació desigual durant les discussions.
- Alguns participants poden dominar la conversa mentre que d'altres poden quedar en silenci, fet que limitaria la diversitat de perspectives.

Solucions possibles

- Considereu proporcionar materials de suport amb definicions de termes i conceptes que puguin resultar desconeguts sobre la seguretat alimentària i l'empenedoria. Recordeu a les persones participants que poden demanar aclariments a la resta del grup o consultar recursos en línia per a aprofundir.
- Implementeu pautes estructurades per a les discussions en grup, com ara assignar rols específics (per exemple, facilitador/a, persona encarregada de prendre notes) dins de cada grup.

Recursos addicionals

- Helland, J., i Sörbö, G. M. (2014). Food Security and Social Conflict. CMI Report 2014:1. Bergen: Christian Michelsen Institute. <https://open.cmi.no/cmi-xmlui/bitstream/handle/11250/2475174/Food%20Osecurities%20and%20social%20conflict?sequence=1>
- Zumaeroh, Zumaeroh & Prabawa, Agus & Muntahanah, Siti & Adhitya, Bagus & Purnomo, Sodik. (2023). The Entrepreneurial Pattern Sought To Improve Food Security. Eduvest - Journal of Universal Studies. 3. 191-200. 10.36418/eduvest.v3i1.726. https://www.researchgate.net/publication/367509013_The_Entrepreneurial_Pattern_Sought_To_Improve_Food_Security
- A tricky relationship: the nexus between food security, business and collaborative change: <https://www.iss.nl/en/news/tricky-relationship-nexus-between-food-security-business-and-collaborative-change>

- Vågsholm, I., Arzoomand, N. S., & Boqvist, S. (2020). Food Security, Safety, and Sustainability—Getting the Trade-Offs Right. *Frontiers in Sustainable Food Systems*, 4, 487217. <https://doi.org/10.3389/fsufs.2020.00016>

Unitat de Formació #2 - Desenvolupament d'un pla d'empresa en seguretat alimentària

Objectiu general

L'objectiu principal d'aquesta unitat és capacitar les persones participants perquè puguin entendre els principis fonamentals de les pràctiques empresarials sostenibles, participar en solucions col·laboratives per a millorar la seguretat alimentària, i aprofitar els seus coneixements emprenedors per a crear un pla d'empresa complet d'una empresa de seguretat alimentària que emfatitzi la sostenibilitat i l'impacte social.

Resultats d'Aprenentatge

1. Les persones aprenents entendran com recollir i avaluar la informació necessària per a millorar la competitivitat de les cadenes de valor alimentari, centrant-se en la presa de decisions estratègiques que s'alineïn amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) a través d'una perspectiva sistèmica.
2. Les persones participants exploraran diversos models de negoci sostenibles en els sistemes alimentaris, incloent-hi models d'economia circular i l'agricultura de suport comunitari, mentre aprenen a avaluar els indicadors de sostenibilitat a través de les dimensions econòmica, ambiental i social.
3. La unitat emfatitzarà la importància de la governança eficaç i la participació de les parts interessades en els sistemes alimentaris, equipant les persones aprenents amb estratègies per a involucrar els diversos actors en els processos de presa de decisions per a promoure la col·laboració i abordar les necessitats locals.
4. La unitat explorarà diversos models de negoci sostenibles, com els models d'economia circular i l'agricultura de suport comunitari, mentre es desenvolupen estratègies per a avaluar la sostenibilitat, la participació de les parts interessades i solucions innovadores per a millorar la seguretat alimentària.
5. Les persones participants aprendran a establir mètriques per a avaluar l'impacte de les activitats empresarials en la seguretat alimentària, desenvolupar plans financers robusts per a pràctiques sostenibles i utilitzar eines com l'anàlisi DAFO per a informar la presa de decisions estratègiques.

Durada

3 hores

Materials

La formació es realitzarà en una sala de formació on, durant la primera part, les cadires es disposaran de manera circular per a afavorir la comunicació i la discussió entre les persones participants. Els grups també rebran una plantilla per al pla d'empresa, així com una plantilla d'anàlisi DAFO per a dur a terme un seguiment del seu pla d'empresa.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - SISTEMES ALIMENTARIS I EMPRESES SOSTENIBLES

Per a les persones formadores que introdueixen els conceptes de sistemes alimentaris sostenibles i models de negoci, és essencial guiar les persones participants a través d'una discussió estructurada però dinàmica, passant dels principis fonamentals a les aplicacions pràctiques. Comenceu definint un sistema alimentari sostenible, destacant la seva naturalesa multiactor i abordant els reptes que plantegen les metodologies en evolució. A continuació, introduïu el concepte de models de negoci, començant pel Model Canvas tradicional abans d'explicar les adaptacions sostenibles com el marc de tres capes de Joyce i Paquin, que incorpora dimensions ambientals, socials i econòmiques. Relacionant això amb el *Triple Bottom Line* (Triple Resultat, TBL), centreu-vos en exemples de la vida real, com Patagònia o Salesforce, per a il·lustrar les pràctiques empresarials ètiques en responsabilitat social i ambiental. Feu la transició als tipus de models de negoci sostenibles dins dels sistemes alimentaris, utilitzant la taula per a explorar exemples de models circulars i alternatius, emfatitzant la seva resiliència i alineació amb els principis de l'economia circular. Finalment, concloeu fent servir marcs com la Responsabilitat Social Corporativa (RSC), l'Informe (*Reporting*) Integrat i el Triple Balanç (TBL) per a posar en relleu els impactes més amplis de les pràctiques empresarials sostenibles.

Per a fomentar una discussió més interactiva, les persones formadores poden involucrar les persones participants mitjançant estudis de cas i activitats en grup que estiguin directament relacionades amb els sistemes alimentaris sostenibles. Comenceu dividint les persones participants en grups petits, assignant a cada grup un tipus de model de negoci diferent, com ara Circular, Alternatiu Basat en el Lloc o Inclusiu, i demaneu-les que discuteixin exemples reals o hipotètics que podrien funcionar dins de les seves comunitats. Animeu-les a identificar indicadors de sostenibilitat específics (per exemple, pràctiques ambientals o beneficis socials) que cada model podria aconseguir, utilitzant exemples de la taula com a inspiració.

Després, reuniu a tothom per a una discussió col·lectiva, on cada grup comparteixi les seves aportacions.

BLOC 2 - EXPLORANT LA GESTIÓ SOSTENIBLE DE LA CADENA DE SUBMINISTRAMENT

Per a guiar eficaçment les persones participants a través dels conceptes teòrics de la Gestió Sostenible de la Cadena de Subministrament (*Sustainable Supply Chain Management*, o SSCM), les persones formadores haurien de tractar els temes de manera progressiva, proporcionant exemples reals i connectant els conceptes clau amb les experiències quotidianes de les persones participants. Comenceu amb els fonaments de la SSCM, definint la seva importància i discutint com integra els aspectes ambientals, socials i econòmics dins de les cadenes de subministrament. Introduïu els tres pilars de la sostenibilitat: ambiental, social i econòmic, utilitzant estudis de cas tangibles per a il·lustrar com aquests principis s'apliquen en la pràctica. Feu la transició per a explicar el procés d'adopció de models de negoci sostenibles, destacant les estratègies col·laboratives i la participació de les parts interessades, els valors corporatius i el suport a les polítiques. Quan parleu de responsabilitat social i adquisicions ètiques, les persones formadores haurien d'involucrar les persones participants a analitzar diverses pràctiques laborals i ètiques que donin suport al tracte just i a la inclusivitat. Per a temes de reducció de residus i gestió ambiental, animeu a la participació activa implicant el grup en la identificació de possibles tècniques de reducció de residus o estratègies d'adquisició verda que podrien aplicar dins de les seves indústries. En marcar el ritme de cada concepte i fomentar que les persones participants comparteixin les seves idees, les persones formadores poden aprofundir en la comprensió i capacitar les persones participants per a considerar passos pràctics per a integrar els principis de SSCM a les seves pròpies cadenes de subministrament.

BLOC 3 - COMPONENTS BÀSICS D'UN PLA D'EMPRESA SOSTENIBLE EN SEGURETAT ALIMENTÀRIA

Per al segment teòric sobre "Components Bàsics d'un Pla d'Empresa Sostenible en Seguretat Alimentària", les persones formadores han de guiar les persones participants a través de cada tema amb un enfocament estructurat i interactiu, assegurant una connexió clara entre els conceptes i les aplicacions pràctiques. Comenceu presentant l'Anàlisi de la Cadena de Valor, explicant com ajuda a identificar estratègies per a millorar el domini competitiu d'una cadena de valor mentre aborda els objectius de desenvolupament sostenible. Animeu les persones participants a pensar en exemples de la vida real dins de les seves indústries on es presenten colls

d'ampolla, i després feu una discussió grupal sobre possibles millores en l'àmbit del sistema. A continuació, en l'Anàlisi Funcional, les persones formadores haurien de fomentar que les persones participants identifiquin els actors i les activitats dins de les seves cadenes de valor, centrant-se en el seu comportament i presa de decisions. Animeu les persones participants a compartir les seves aportacions sobre per què es poden escollir o evitar certes pràctiques en la cadena, destacant qualsevol reticència a adoptar mètodes més sostenibles.

Per a l'Avaluació de Sostenibilitat, demaneu a les persones participants que avaluïn els impactes de cada etapa de la cadena de valor, identificant àrees de millora. Feu la transició cap a l'Estratègia de Millora, on les persones formadores poden implicar les persones participants en la pluja d'idees de possibles solucions, com ara tècniques de reducció de residus o millores de la qualitat del producte, tot considerant la col·laboració entre les parts interessades. A mesura que avanci la sessió, introduïu la Tipologia de Models de Negoci, presentant exemples com els models d'economia circular i l'agricultura comunitària, i convideu les persones participants a discutir quins models podrien adaptar-se millor als seus contextos locals.

A continuació, passeu a la Governança i la Participació de les Parts Interessades, il·lustrant com les plataformes multiactor poden fomentar aliances efectives. Per a la Investigació de Mercat i l'Avaluació de Necessitats dels Consumidors, impliqueu les persones participants en la identificació de les tendències clau dels consumidors i discutiu mètodes per a alinear els productes amb aquestes necessitats de manera sostenible. En la secció de Planificació Financera, parleu de la gestió d'ingressos i costos, fent èmfasi en fonts de finançament innovadores per a esforços de sostenibilitat. Finalment, en cobrir el Seguiment i l'Avaluació, introduïu l'Anàlisi DAFO com una eina estratègica per a identificar punts forts, febles, oportunitats i amenaces dins de la cadena de valor. Acabeu guiant les persones participants en la creació d'una Declaració de Visió i en l'establiment de Metes SMART, utilitzant exemples pràctics per a il·lustrar com aquestes poden impulsar el canvi sostenible.

ACTIVITAT 1 - PLA D'EMPRESA EN SEGURETAT ALIMENTÀRIA (Durada aproximada: 1 hora i 30 minuts)

Pas 1.1 Introducció

Comenceu la sessió presentant a les persones participants el concepte de seguretat alimentària i la seva importància, especialment dins dels sistemes alimentaris sostenibles i les cadenes de valor. Utilitzeu una presentació breu per a esquematitzar els principals reptes i conceptes, i després impliqueu les persones participants demanant-les que comparteixin la seva comprensió de la seguretat alimentària i els reptes que aquesta presenta. Aquesta

discussió ajudarà a conèixer les perspectives inicials de les persones participants i establirà el context per al treball del cas d'estudi.

Pas 1.2 Presentació de l'Estudi de Cas

Utilitzeu les "Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària" dels casos anteriors, que les persones participants ja coneixen, per a ampliar les solucions identificades prèviament. Alternativament, proporcioneu un nou cas d'estudi d'Europa que mostri reptes específics de seguretat alimentària per a obtenir més informació. Conduïu una discussió sobre els casos d'estudi, destacant tant les estratègies efectives com els obstacles. Animeu les persones participants a pensar de manera crítica mentre es preparen per desenvolupar solucions.

Pas 1.3 Formació d'equips i desenvolupament del pla d'empresa

Dividiu les persones participants en tres equips, assignant a cada un d'ells un dels casos seleccionats. Faciliteu una sessió inicial de pluja d'idees on cada equip identifiqui els problemes clau i les possibles solucions relacionades amb el cas assignat, animant-los a centrar-se en aspectes com la participació de les parts interessades, l'anàlisi de la cadena de valor i l'avaluació de sostenibilitat. Guieu cada equip en el desenvolupament d'un pla d'empresa complet incloent-hi els següents components: una Declaració de Visió que defineixi com serà l'èxit; Metes específiques i mesurables; una Anàlisi DAFO per a identificar punts forts, febles, oportunitats i amenaces; i un Model Llenç (*Canvas*) de Negoci que esbossi la manera de lliurar el valor. Passeu entre els equips, proporcionant orientació sobre com cada component construeix una estratègia robusta per a abordar la seguretat alimentària.

PAS 1.4 Presentació dels plans d'empresa (30 minuts)

Un cop els equips hagin desenvolupat els seus plans d'empresa, feu que cada grup presenti el seu pla a tothom, utilitzant fulls de paper o el projector com a eines visuals. Faciliteu una sessió interactiva, animant les persones participants a fer preguntes i oferir comentaris constructius després de cada presentació. Guieu la discussió per a assegurar-vos que els comentaris siguin respectuosos, constructius i centrats a reforçar els plans de cada equip.

PAS 1.5 Reflexió i conclusió (10 minuts)

Concloeu l'exercici amb una discussió grupal reflexionant sobre els aprenentatges clau. Animeu les persones participants a compartir les seves percepcions i les lliçons apreses de l'experiència, fent èmfasi en la importància de la col·laboració per a afrontar els reptes de la seguretat alimentària i alinear les estratègies amb els objectius de sostenibilitat. Finalitzeu demanant a les persones participants que considerin com poden aplicar aquests conceptes en els seus propis contextos professionals,

destacant l'impacte més ampli de la planificació de la seguretat alimentària sostenible.

Avaluació

Faciliteu l'avaluació utilitzant l'annex¹³

Recomanacions per a la persona formadora

- Comenceu cada secció amb exemples del món real d'empreses alimentàries sostenibles (per exemple, l'agricultura comunitària, les empreses d'economia circular) per a proporcionar un context relatable. Feu servir empreses com Patagònia o cooperatives agrícoles locals per mostrar pràctiques sostenibles en acció.
- Animeu les persones participants a compartir qualsevol experiència o percepció que tinguin amb pràctiques similars en les seves comunitats per a fomentar la discussió.
- Quan expliqueu el Triple Resultat, els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i l'anàlisi de la cadena de valor, utilitzeu visuals clars (gràfics, diagrames o diapositives). Això ajudarà les persones participants a entendre els aspectes multidimensionals de la sostenibilitat.
- Proporcioneu còpies impreses o digitals de marcs com el *Triple-Layered Business Model Canvas* (Model de Negoci Llenç de Triple Capa) per a facilitar que les persones participants segueixin i apliquin aquestes estructures a l'activitat del pla d'empresa.
- Després de les presentacions dels plans d'empresa, creeu un espai segur per a la retroalimentació constructiva establint normes bàsiques per a comentaris respectuosos i orientats a solucions.
- Acabeu amb una sessió de reflexió on les persones participants poden compartir les seves impressions personals i com pensen aplicar aquestes noves habilitats. Això ajudarà a reforçar les aplicacions pràctiques del contingut de la unitat.

Dificultats possibles

- Les persones participants poden tenir dificultats amb conceptes avançats com l'anàlisi de la cadena de valor, els models de negoci sostenibles i la planificació financera per a pràctiques sostenibles, especialment si no tenen experiència prèvia en negoci o sostenibilitat.
- Algunes persones participants poden sentir-se intimidades o poc disposades a participar en discussions o activitats de grup, especialment si tenen menys experiència amb la matèria o manca de confiança.

¹³ Annex: Qüestionari d'Avaluació Emprenedoria TU2

- Els grups poden trobar dificultats per a treballar junts a causa de les diferències en les perspectives, els estils de comunicació o els nivells de coneixement.
- La unitat inclou diversos temes complexos, de manera que hi ha el risc de quedar-se sense temps, especialment si les persones participants necessiten explicacions o suport addicional.
- Algunes persones participants poden trobar difícil connectar els conceptes teòrics amb aplicacions pràctiques del món real, especialment quan creen els seus plans d'empresa i estratègies de sostenibilitat.

Solucions possibles

- Desglossar idees complexes en parts més petites i fàcils de digerir. Utilitzar analogies familiars o exemples del món real per a fer més accessibles els conceptes abstractes (per exemple, comparar el Triple Resultat (*triple bottom line*) amb un àpat equilibrat que inclogui diferents nutrients).
- Proporcionar material de suport o ajudes visuals que resumeixin els conceptes clau en termes més senzills, facilitant la seva consulta durant les activitats.
- Començar amb activitats d'escalfament o una breu sessió introductòria per a ajudar les persones participants a sentir-se còmodes. Animeu tothom a compartir les seves idees sense por al jutjament.
- Utilitzar preguntes obertes i suggeriments suaus per a implicar les persones participants més silencioses i validar les seves contribucions per a crear un ambient de suport.
- Centrar-se en els temes més crítics, com l'avaluació de la sostenibilitat i la participació de les parts interessades, si el temps es fa curt. Assegureu-vos que cada bloc o activitat segueixi el pla establert, establint límits de temps i donant recordatoris suaus per a acabar.
- Permetre temps extra al final per a qualsevol pregunta o aclariment per a reforçar els principals aprenentatges.

Recursos addicionals

Suminter India Organics [\(https://suminterindiaorganics.com/\)](https://suminterindiaorganics.com/)

Unitat de Formació #3 - Llançament i escalat d'empreses de seguretat alimentària

Objectiu general

Aquesta Unitat de Formació té com a objectiu proporcionar a les persones participants els coneixements i habilitats essencials per a afrontar els reptes de la seguretat alimentària mitjançant pràctiques emprenedores sostenibles. Se centra en diversos components interconnectats, com ara l'anàlisi de les necessitats del mercat, la comprensió del marc legal, el desenvolupament d'un model operatiu sostenible i la garantia de la sostenibilitat financera. La formació promou l'aplicació pràctica a través d'activitats grupals interactives en què les persones participants identifiquen mancances locals en matèria de seguretat alimentària, defineixen els passos per a complir els requisits legals i posar en marxa una empresa, proposen pràctiques sostenibles i avaluen estratègies de finançament.

La unitat posa èmfasi en la realització d'una investigació de mercat exhaustiva per a identificar les mancances en matèria de seguretat alimentària i entendre la dinàmica de l'oferta i la demanda, juntament amb la comprensió de les regulacions de seguretat alimentària i les estructures organitzatives. Les persones participants aprendran a adoptar principis d'agroecologia per a la biodiversitat i la salut del sòl, i a promoure la venda directa a través de mercats de proximitat o plataformes en línia per a donar suport a les economies locals. A més, la formació tracta la integració de la tecnologia en les cadenes de subministrament per a fomentar la transparència i l'eficiència, incloent-hi l'ús de la cadena de blocs (*blockchain*) per a la traçabilitat.

Resultats d'Aprenentatge

1. Realitzar una recerca de mercat exhaustiva per a identificar mancances en seguretat alimentària i dinàmiques d'oferta i demanda, centrant-se en indicadors clau com les fluctuacions de preus i les condicions del mercat laboral.
2. Comprendre les regulacions de seguretat alimentària (per exemple, els principis de l'Anàlisi de Perills i Punts de Control Crítics; APPCC o HACCP són les sigles en anglès) i les estructures organitzatives (com les empreses socials), assegurant el compliment dels estàndards legals i de seguretat.

3. Adoptar principis d'agroecologia per a afavorir la biodiversitat i la salut del sòl, minimitzant l'ús d'inputs sintètics i promovent pràctiques sostenibles.
4. Promoure la venda directa a través de mercats de productors o plataformes en línia, afavorint la relació directa entre productor/a i consumidor/a i donant suport a les economies locals.
5. Utilitzar la tecnologia cadena de blocs per a cadenes de subministrament transparents: això permet l'accés a dades en temps real, tot garantint l'origen dels aliments.
6. Alinear els models de negoci amb objectius socials i demostrar impactes mesurables per a atraure inversors que busquin retorns socials i financers.
7. Preveure reptes futurs com les fluctuacions del mercat i els impactes del canvi climàtic explorant escenaris i creant estratègies d'adaptació.

Durada

2 hores

Materials

- Sala principal: cadires per a totes les persones participants, projector, sistema de so, pissarra blanca.
- Estacions de treball: 4 espais més petits amb taules, cadires, bloc de cavallet i material d'oficina.
- Projector, ordinador portàtil, connexió a internet, pissarres blanques.
- Dossiers, fitxes de treball, material d'escriptura (bolígrafs, retoladors, notes adhesives)

Procediment i metodologia

BLOC 1 - LLANÇAMENT D'UNA EMPRESA DE SEGURETAT ALIMENTÀRIA

PAS 1.1 - Introducció

Comenceu amb la Preparació: assegureu-vos que tots els recursos necessaris estiguin disponibles, incloent-hi la disposició de les cadires per a les persones participants, un projector, un sistema de so i pissarres blanques a la sala principal. Prepareu les estacions de treball amb taules, cadires, blocs de cavallet i material d'oficina. Prepareu també dossiers i fitxes de treball per a facilitar l'aprenentatge.

A continuació, presenteu la Visió general de la sessió: exposeu clarament els objectius de la sessió formativa, que inclouen la realització d'una recerca de

mercat per a identificar mancances en matèria de seguretat alimentària, la comprensió de les seves regulacions, l'adopció de pràctiques agrícoles sostenibles i l'exploració d'estratègies de finançament. Emfatitzeu la importància de combinar la viabilitat econòmica amb l'impacte social.

PAS 1.2 - Anàlisi de les necessitats del mercat i marc legal

Passeu a l'Anàlisi de les necessitats del mercat: motiveu les persones participants a dur a terme una recerca de mercat exhaustiva mitjançant enquestes i entrevistes a parts interessades. Guieu-les en l'anàlisi de la dinàmica entre oferta i demanda, els possibles dèficits o excedents alimentaris i la influència de les condicions del mercat laboral en l'accés als aliments. Fomenteu la discussió sobre el seguiment d'indicadors de mercat com a senyals d'alerta primerenca davant un empitjorament de la seguretat alimentària.

A continuació, faciliteu una discussió sobre les consideracions legals per a empreses relacionades amb l'alimentació. Expliqueu la importància del compliment de les lleis de seguretat alimentària, com els principis APPCC, i ajudeu les persones participants a entendre com escollir l'estructura organitzativa adequada (per exemple, empresa social o entitat sense ànim de lucre).

PAS 1.3 - Llançament amb sostenibilitat

Continueu amb el Desenvolupament d'un model operatiu sostenible: introduïu conceptes de gestió de recursos i pràctiques sostenibles com l'agroecologia. Tracteu l'organització de la cadena de subministrament, amb èmfasi en les cadenes curtes de subministrament alimentari (CCSA), que afavoreixen el vincle directe entre productors i consumidors. Destaqueu el paper de la tecnologia per a millorar l'accés al mercat i la transparència.

Finalment, tracteu la Sostenibilitat financera, presentant les diferents fonts de finançament disponibles per a empreses de seguretat alimentària, com ara crèdits bancaris, microfinançament, subvencions públiques, inversió d'impacte i micromecenatge. Expliqueu com atraure inversors d'impacte mitjançant l'alineació del model de negoci amb objectius socials i la mesura de l'impacte a través de marcs com el Retorn social de la inversió (RSI o SROI, per les seves sigles en anglès).

ACTIVITAT 1 - TALLER COL-LABORATIU SOBRE EMPRESES DE SEGURETAT ALIMENTÀRIA (1 hora)

PAS 1.1 - Introducció i trencaglaç

Aquesta activitat permet a les persones participants experimentar de primera mà les diferents etapes del llançament d'una empresa de seguretat alimentària, com ara el fictici "Harvest Hub". A mesura que passen per cada estació, analitzaran els reptes, oportunitats i estratègies d'èxit de l'empresa

en l'abordatge de la inseguretat alimentària, el marc legal, la gestió de recursos i la sostenibilitat financera. Cada estació ofereix coneixements valuosos sobre com funcionen les empreses reals de seguretat alimentària i com les persones participants poden aplicar aquests principis als seus propis projectes emprenedors.

Seleccioneu un trencaglaç de la llista d'activitats proporcionades.

PAS 1.2 Estació d'anàlisi de les necessitats del mercat

A l'estació d'anàlisi de les necessitats del mercat, les persones participants debatan i analitzaran els reptes de seguretat alimentària que "Harvest Hub" pretén abordar.

La persona formadora divideix les persones participants en petits grups de 4-5 persones. Cada grup debat les següents preguntes:

- Quines són les mancances actuals en matèria de seguretat alimentària a la vostra comunitat?
- Com afecten les dinàmiques del mercat local la disponibilitat i l'accés als aliments?
- Quines estratègies es poden implementar per a abordar les mancances identificades?

PAS 1.3 - Estació del marc legal

A l'estació del marc legal, les persones participants exploraran les consideracions legals que "Harvest Hub" ha d'abordar per a operar de manera efectiva i ètica.

Cada grup debat les següents preguntes:

- Quines són les consideracions legals més rellevants que una empresa de seguretat alimentària ha de tenir en compte?
- Punts de discussió: triar l'estructura organitzativa adequada (per exemple, empresa social vs. entitat sense ànim de lucre).

PAS 1.4 - Estació de gestió de recursos

A l'estació de gestió de recursos, les persones participants debatan com "Harvest Hub" utilitza els recursos de manera eficient i integra pràctiques sostenibles en la seva operativa.

Els grups exploraran bones pràctiques de gestió de recursos, debatent com els principis de l'agroecologia poden millorar l'eficiència dels recursos en l'empresa. Quines pràctiques de l'economia circular es poden integrar a l'operativa?

PAS 1.5 -Estació de sostenibilitat financera

A l'estació de sostenibilitat financera, les persones participants exploraran les fonts de finançament i les estratègies de sostenibilitat econòmica per a "Harvest Hub".

Els grups analitzaran les diverses fonts de finançament disponibles per a empreses de seguretat alimentària debatent:

- Quines fonts de finançament són més adequades per al vostre model empresarial?
- Com podeu presentar el vostre pla de negoci de manera efectiva per a atraure inversors o obtenir subvencions?

Avaluació

Faciliteu l'avaluació mitjançant l'annex¹⁴

Recomanacions per a la persona formadora

- Assegureu-vos que els materials de cada estació temàtica siguin clars, atractius i pràctics. Familiaritzeu-vos amb els conceptes bàsics de seguretat alimentària, legalitat i finances.
- Promoveu la inclusió durant la formació de grups; fomenteu la diversitat de perspectives. Gestioneu estrictament el temps per a garantir rotacions fluides entre estacions.
- Fomenteu la participació activa a cada estació amb preguntes orientatives i doneu suport quan els grups trobin dificultats.
- Estimuleu resultats clars i aplicables de cada estació i faciliteu presentacions de grup per a maximitzar l'aprenentatge compartit.
- Guieu els grups perquè elaborin plans realistes i aplicables, centrant-se en la posada en pràctica dels coneixements adquirits al taller.
- Concloeu amb una discussió significativa per a reforçar els aprenentatges i animar les persones participants a considerar la seva implementació en situacions reals.

Dificultats possibles

- Algunes persones participants poden mostrar desinterès o reticència a participar activament en els debats i activitats.
- Hi pot haver diferents nivells de coneixement previ sobre seguretat alimentària, anàlisi de mercat i marc legal, cosa que dificulta adaptar-se a totes les necessitats.

¹⁴ Qüestionari d'Avaluació Emprenedoria TU3

- La dependència de la tecnologia per a presentacions o activitats interactives pot provocar dificultats tècniques, com ara avaries d'equip o problemes de connexió.
- La unitat consta de múltiples components que requereixen una gestió precisa del temps; La persona formadora pot tenir dificultats per a cobrir tots els temes dins del temps assignat.
- Les persones participants poden mostrar resistència a adoptar noves pràctiques o tecnologies, especialment si estan acostumades a mètodes tradicionals.

Solucions possibles

- Utilitzeu activitats de trencaglaç i de grup per a fomentar la participació i crear un entorn còmode per a compartir idees i experiències.
- Avalueu els coneixements previs de les persones participants a l'inici de la sessió i adapteu el contingut segons calgui, oferint recursos addicionals a qui els necessiti.
- Prepareu-vos per a possibles problemes tècnics amb materials de suport (com dossiers impresos) i mètodes alternatius per a impartir els continguts (per exemple, blocs de cavallet).
- Elaboreu una agenda clara amb temps assignats a cada segment, amb certa flexibilitat, però garantint que es cobreixin els temes clau de manera eficient.
- Presenteu estudis de cas o exemples d'empreses de seguretat alimentària que hagin adoptat pràctiques innovadores, mostrant-ne els beneficis per a animar les persones participants a implementar el canvi.

Recursos addicionals

- Tyson Foods es marca com a objectiu zero emissions netes per al 2050: [Tyson Foods Sustainability](#)
- Informe de sostenibilitat 2019 de Tyson Foods: [Tyson Foods News Release](#)
- Visió general de les iniciatives de sostenibilitat de Tyson Foods: [Tyson Foods Sustainability](#)
- Programa Climàtic Intel·ligent per a la producció de Vedella: [Tyson Foods Climate Smart Beef](#)
- Una història d'innovació de Tyson Foods: [Tyson Foods Media](#)

Mòdul de formació 7

Sistemes alimentaris sostenibles

Unitat de Formació #1 - Introducció als sistemes alimentaris sostenibles

Objectiu general

L'objectiu del mòdul és formar els/les estudiants en els principis de sostenibilitat en la producció i el consum d'aliments, abordant l'impacte del canvi climàtic en els sistemes alimentaris, capacitant les persones formadores per a identificar reptes i establir objectius, analitzant qüestions complexes dins dels sistemes alimentaris sostenibles, fomentant el diàleg constructiu i entenent punts de vista diversos.

Resultats d'Aprenentatge

Aquesta unitat formativa pretén millorar la capacitat de pensament crític, la capacitat d'aprenentatge, el coneixement i l'ús de metodologies d'aprenentatge combinat (*blended learning*), així com la comprensió de la nutrició, la salut i els estils de vida, incloent-hi les característiques nutricionals dels productes agrícoles i alimentaris.

Durada

3 hores

Materials

Recursos generals necessaris: cadires, taules, projector, ordinador i connexió a internet, fulls de paper, bolígrafs, adhesius, retoladors, notes adhesives, bloc de cavallet.

Procediment i metodologia

BLOC 1: TRENCAGLAÇ

Donar la benvinguda a les persones participants i escollir una activitat de trencaglaç o dinàmica d'activació per a crear un ambient positiu i afavorir la interacció entre participants.

BLOC 2: COMPRENDRE ELS SISTEMES ALIMENTARIS SOSTENIBLES

Pas 2.1 - Definir el concepte de sistemes alimentaris sostenibles

-Les persones participants defineixen col·lectivament què és un sistema alimentari sostenible. Els punts clau s'escriuen en un bloc de cavallet.

Pas 2.2: Explicar la importància de la sostenibilitat en la producció i consum d'aliments

Les persones participants identifiquen i debaten les dimensions de la sostenibilitat en els sistemes alimentaris. Es dibuixen tres cercles en un bloc de cavallet perquè les persones participants els omplin amb aquestes dimensions.

ACTIVITAT 1: REPTES – IDENTIFICAR ELS PRINCIPALS REPTES DELS SISTEMES ALIMENTARIS ACTUALS (1 hora 15 minuts)

Pas 1.1 Seguretat alimentària

Les persones participants treballen en subgrups per a identificar els components de la seguretat alimentària. Quins creieu que són els “ingredients” de la “recepta” de la seguretat alimentària?

- Dividir: Es divideixen els/les estudiants en subgrups de 4 persones.
- Preguntes i targetes: Els subgrups responen a la pregunta: Quins creieu que són els ingredients de la seguretat alimentària? Se'ls lliuren unes targetes que representen possibles “ingredients” de la seguretat alimentària, alguns correctes i d'altres incorrectes. L'activitat consisteix a construir la “recepta” de la seguretat alimentària.
- Quan tots els subgrups hagin acabat, es demana a una persona portaveu de cada grup que exposi la solució al conjunt de participants.
- Explicació: Es facilita una definició de seguretat alimentària fent servir les targetes i les respostes aportades pels grups.

Pas 1.2 Dret a l'alimentació

Les persones participants defineixen col·lectivament el concepte de dret a l'alimentació abans que se n'ofereixi una explicació:

Dret a l'alimentació: el dret a una alimentació adequada es realitza quan totes les persones (homes, dones i infants), individualment o en comunitat, tenen sempre accés físic i econòmic a aliments adequats o als mitjans per a obtenir-los.

Pas 1.3 I la sobirania alimentària?

Les persones participants defineixen col·lectivament el concepte de sobirania alimentària abans que s'expliqui (La sobirania alimentària és un sistema alimentari en què les persones que produeixen, distribueixen i consumeixen aliments controlen els mecanismes i les polítiques de producció i distribució d'aliments. Això contrasta amb el règim alimentari corporatiu actual, dominat per grans empreses i institucions de mercat. La sobirania alimentària posa l'èmfasi en les economies alimentàries locals, en la sostenibilitat de la disponibilitat alimentària i en els aliments i pràctiques culturalment apropiats).

Pas 1.4 Justícia climàtica

Les persones participants defineixen col·lectivament el concepte de justícia climàtica abans que se'n doni una explicació (La justícia climàtica reconeix els impactes desproporcionats del canvi climàtic sobre les comunitats amb ingressos baixos i les comunitats racialitzades d'arreu del món, és a dir, sobre les persones i llocs menys responsables del problema. En altres paraules, la justícia climàtica és un concepte que aborda la distribució justa, equitativa i compartida de les càrregues del canvi climàtic, així com les responsabilitats per a fer-hi front).

ACTIVITAT 2: OBJECTIUS, CONTEXT GLOBAL I EUROPEU

Pas 2.1 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Metodologia de l'activitat grupal: Les persones participants debaten sobre els ODS relacionats amb els sistemes alimentaris sostenibles abans de rebre una explicació. Pregunteu si coneixen els ODS i quins d'aquests estan relacionats amb el sistema alimentari sostenible, abans d'explicar-los. Escriuiu paraules clau en un bloc de cavallet. Guardeu aquest pòster per a l'última activitat.

ACTIVITAT 3: EXPLORAR LES POLÍTIQUES DE LA UNIÓ EUROPEA I LES INICIATIVES GLOBALES RELACIONADES AMB ELS SISTEMES ALIMENTARIS SOSTENIBLES

Pas 3.1 En l'àmbit urbà: Pacte de Política Alimentària Urbana de Milà

Metodologia de l'activitat grupal: Les persones participants debaten sobre què pot implicar el Pacte de Milà abans de rebre una explicació. Escriuiu paraules clau en un bloc de cavallet. Guardeu aquest pòster per a l'última activitat.

Pas 3.2 Posada en comú: Què hem après?

Metodologia de l'activitat en subgrups: Les persones participants reflexionen en subgrups sobre el que han après. Es proporcionen preguntes guia per al debat. En especial, demaneu que responguin conjuntament aquestes preguntes:

- Com podem definir ara, entre totes i tots, què és un sistema alimentari sostenible?
- Quins són els reptes dels sistemes alimentaris sostenibles?
- Quines polítiques o iniciatives us han semblat més interessants?

Els pòsters amb els punts clau de les activitats anteriors estan disponibles com a referència. La persona formadora garanteixen un entorn segur i positiu per al debat. Cada subgrup comparteix les seves reflexions amb el

grup sencer. Abans d'explicar cada definició oficial, la persona formadora demanarà a les persones participants que construeixin conjuntament una definició pròpia.

Processos metodològics

Explicació no frontal, pensament crític, aprenentatge cooperatiu en grups, procés de preguntes i respostes (Q&A), discussió en grup, discussió en subgrups, discussió a classe, construcció dels continguts de manera col·lectiva, trobar els “ingredients” correctes d'una definició, retorn del treball dels subgrups a la resta.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

1. Experiència en Sistemes Alimentaris Sostenibles: Les persones formadores han de tenir experiència prèvia i coneixements en sistemes alimentaris sostenibles per a liderar efectivament la sessió.
2. Familiaritat amb Metodologies d'Aprenentatge No Formal: Les persones formadores han de dominar metodologies d'aprenentatge no formal, com ara pensament crític, aprenentatge cooperatiu en grups, processos de preguntes i respostes (Q&A), discussions en grups i discussions en subgrups.
3. Rol Actiu de Facilitació: Les persones facilitadores han de participar activament formulant preguntes, proporcionant explicacions, organitzant activitats en subgrups i facilitant el treball en subgrups.
4. Relació Ideal de persones Formadores/Participants: Objectiu general per a una relació de 2 persones formadores per cada 20 participants (relació 1/10). Aquest equilibri permet aportar diferents àrees d'expertesa, distribuir la càrrega de treball i adaptar-se a diferents estils d'ensenyament, millorant el compromís i la comprensió.
5. Beneficis de Tenir 2 Persones Formadores: Tenir dues persones formadores ofereix suport de reserva, promou la interacció dinàmica i millora la gestió del temps. S'adapta a diferents preferències d'aprenentatge i millora el compromís a través d'activitats en grups petits.
6. Experiència Integrada i Engrescadora: La presència de dues persones formadores assegura una experiència d'aprenentatge més completa i atractiva per a les persones participants, fomentant un entorn d'aprenentatge favorable.

Dificultats possibles

1. Les persones participants poden no implicar-se activament en les discussions o activitats, cosa que podria generar un ambient d'aprenentatge passiu.

2. Les persones participants poden malinterpretar o no entendre els conceptes presentats, la qual cosa podria portar a uns resultats d'aprenentatge incomplets.
3. La dificultat per a gestionar el temps per a cada activitat podria provocar discussions apressades o una cobertura incompleta dels temes essencials.
4. Alguns participants poden acaparar les discussions o activitats, mentre que d'altres poden sentir-se exclosos o mostrar reticència a participar.
5. Problemes tècnics com fallades en l'equipament audiovisual o problemes de connectivitat a Internet podrien interrompre el flux de les activitats, afectant el compromís i l'aprenentatge.
6. La resistència de participants que siguin escèptics respecte als principis de sostenibilitat o que no estiguin familiaritzats amb les metodologies d'aprenentatge no formal podria dificultar l'eficàcia de la sessió.
7. Podrien sorgir conflictes o desacords dins dels subgrups, afectant la col·laboració i obstaculitzant l'assoliment dels objectius d'aprenentatge.
8. El volum d'informació presentada podria resultar aclaparador per a les persones participants, dificultant la comprensió dels conceptes clau de manera efectiva.
9. Les persones participants amb un domini limitat de la llengua d'instrucció podrien tenir dificultats per a entendre el contingut, impedit la seva capacitat de participar plenament a les activitats.
10. Les persones formadores amb poca experiència podrien tenir dificultats per a gestionar dinàmiques de grup, ocasionant una pèrdua de focus o direcció durant les activitats.

Solucions possibles

Per a assegurar una implementació reeixida de les activitats, Les persones facilitadores haurien de:

1. Tenir expertesa en sistemes alimentaris sostenibles i metodologies d'aprenentatge no formal.
2. Crear un ambient d'aprenentatge favorable amb activitats d'inici i dinamitzadores.
3. Proporcionar explicacions clares mitjançant suports visuals i exemples de la vida real.
4. Gestionar el temps de manera efectiva i adaptar l'agenda segons sigui necessari.
5. Fomentar una participació equitativa mitjançant estratègies diverses de compromís.
6. Preparar-se per a possibles problemes tècnics i oferir suport tècnic.
7. Abordar la resistència i els conflictes amb un diàleg obert i tècniques de resolució.
8. Desglossar la informació complexa en parts més petites per a millorar la comprensió.

9. Donar suport a les persones participants amb barreres lingüístiques mitjançant traduccions i col·laboració entre iguals.
10. Invertir en la formació de les persones formadores per a millorar les habilitats de gestió de grups i comunicació.

Recursos addicionals

1. Recursos de la FAO: L'Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura (*Food and Agriculture Organization*, FAO) proporciona diverses publicacions, informes i materials educatius sobre sistemes alimentaris sostenibles, seguretat alimentària i temes relacionats. Aquests recursos ofereixen perspectives i dades valuoses per a donar suport a les activitats de formació. Web: [FAO](<http://www.fao.org/>).
2. Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'ONU: El lloc web oficial de les Nacions Unides proporciona informació completa sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible, incloent-hi antecedents, metes, indicadors i informes sobre el progrés. Aquest recurs pot ajudar les persones formadores a contextualitzar les seves discussions sobre els esforços globals de sostenibilitat. Web: [United Nations Sustainable Development Goals](<https://sdgs.un.org/>).
3. Pacte de Polítiques Alimentàries Urbanes de Milà (*Milan Urban Food Policy Pact*, MUFPP): Les persones formadores poden explorar el lloc web oficial del MUFPP per a accedir a documents rellevants, estudis de cas i recursos relacionats amb les polítiques alimentàries urbanes i iniciatives. Això pot proporcionar exemples pràctics i inspiració per a l'acció local. Web: [MUFPP](<https://www.milanurbanfoodpolicypact.org/>).
4. Via Campesina: L'organització internacional de pagesos, Via Campesina, ofereix informació sobre sobirania alimentària i els esforços de defensa relacionats amb l'agricultura a petita escala i les comunitats rurals. Les persones formadores poden utilitzar els seus recursos per a aprofundir en les discussions sobre els principis i les pràctiques de sobirania alimentària. Web: [Via Campesina](<https://viacampesina.org/en/>).
5. *Climate Justice Alliance*: L'Aliança per a la Justícia Climàtica proporciona recursos, conjunts/kits d'eines i materials educatius centrats en la justícia climàtica, l'equitat ambiental i la resiliència comunitària. Les persones formadores poden aprofitar aquests recursos per a explorar la intersecció entre el canvi climàtic i els sistemes alimentaris. Web: [Climate Justice Alliance](<https://climatejusticealliance.org/>).

6. Recursos de Pensament Crític: Diverses plataformes en línia ofereixen recursos i guies sobre el desenvolupament d'habilitats de pensament crític. Les persones formadores poden explorar materials d'organitzacions com la *Foundation for Critical Thinking* i la *Global Digital Citizen Foundation* per a millorar les activitats de pensament crític en les seves sessions. Webs: [Foundation for Critical Thinking](https://www.criticalthinking.org/) i [Global Digital Citizen Foundation](https://globaldigitalcitizen.org/).

7. Urgenci és una xarxa global dedicada a promoure iniciatives d'Agricultura Sostenible Comunitària (*Community-Supported Agriculture*, CSA) arreu del món, defensant els sistemes alimentaris locals i les pràctiques agrícoles sostenibles. El Hub Urgenci, la seva plataforma, ofereix una àmplia gamma de recursos gratuïts que cobreixen diversos aspectes de CSA, Agroecologia i Polítiques de Terra i Alimentació. Aquests recursos són fàcilment accessibles mitjançant una base de dades de cerca, oferint informació valuosa per a individus i organitzacions interessades en la producció i distribució d'aliments sostenibles. www.hub.urgenci.net

Unitat de Formació #2 - Canvi climàtic i sistemes alimentaris

Objectiu general

L'objectiu d'aquesta unitat de formació sobre canvi climàtic i sistemes alimentaris és practicar l'ús del pensament holístic per a reflexionar sobre els principals factors que vinculen la crisi climàtica amb la indústria alimentària i els hàbits de consum. També s'introduiran alguns marcs d'anàlisi, com l'efecte en cadena.

Resultats d'Aprenentatge

Els resultats d'aprenentatge per a la unitat sobre Canvi Climàtic i Sistemes Alimentaris inclouen tant competències generals com específiques:

1. Les persones participants desenvolupen la capacitat de qüestionar i analitzar conceptes, idees i situacions relacionades amb el canvi climàtic i els sistemes alimentaris.
2. Les persones participants adquireixen una comprensió de com la cadena agroalimentària contribueix al canvi climàtic.
3. Les persones participants adquireixen coneixement de les diferents fases, actors i interaccions implicades en la cadena agroalimentària.

Durada

3 hores

Materials

Les activitats planificades requeriran els següents materials i equipament: cadires, taules, projector, ordinador, fulls de paper, bolígrafs, adhesius, marcadors, notes adhesives, bloc de cavallet i connexió a internet. Tot i que l'espai de treball no requereix configuracions especials, es recomana dur a terme les activitats en una zona àmplia per a facilitar la comoditat dels grups de treball a l'hora d'acomplir les seves tasques.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - CERCLE D'ESTUDI: ENTENDRE ELS EFECTES DEL CANVI CLIMÀTIC SOBRE ELS SISTEMES ALIMENTARIS. (1,5 hores)

Per a entendre les correlacions entre el canvi climàtic i els sistemes alimentaris, cal analitzar l'efecte en cadena i explorar les polítiques de la UE sobre el tema.

Pas 1.1 Escenaris del Canvi Climàtic per a les Regions de la UE

Introducció (Aproximadament 20 minuts): La persona formadora introdueix el tema, mostrant un mapa que presenta els efectes del canvi climàtic a diferents regions d'Europa. Es convida les persones participants a compartir exemples relacionats amb els efectes del canvi climàtic en el seu context local. La persona formadora pot proporcionar exemples preparats si les persones participants no en tenen.

Discussió i Resum (Aproximadament 20 minuts): Les persones participants discuteixen els efectes i comparteixen les seves perspectives. Cada participant escriu l'efecte més important del canvi climàtic sobre el sistema alimentari en una nota adhesiva. Les notes s'enganxen en una pissarra de paper o a la paret, i es poden identificar arguments similars.

Pas 1.2 L'efecte de cascada

Introducció: La persona formadora introdueix el concepte d'Efecte de cascada, estimulants el debat. S'ofereix informació de l'informe No 4/2019 de l'EEA i es fa servir suport visual.

Es fan servir preguntes per a guiar el debat: Exemples dels efectes del canvi climàtic sobre els sistemes alimentaris. Identificació de l'etapa més eficaç per a les polítiques i els consumidors per a actuar. Les persones participants col·loquen adhesius al gràfic per a indicar les seves respostes, seguides de les seves justificacions.

Exemples de preguntes orientadores:

- *Hi ha algun exemple que us vingui al cap de casos o llocs on hàgiu notat afectacions sobre el sistema alimentari causades pels efectes del canvi climàtic?* La persona formadora pot enriquir la discussió amb un exemple específic de l'efecte del canvi climàtic sobre els sistemes alimentaris si les persones participants no en coneixen cap. (Per exemple, el cranc blau a la costa mediterrània, que ha arribat des d'Amèrica del Nord, es prolifera gràcies a les temperatures cada vegada més càlides per culpa de l'escalfament global, i com que no té depredadors naturals aquí està alterant l'ecosistema marí, està esgotant el mercat de peix i, per tant, afectant els/les treballadors/es

de la indústria pesquera; un altre cas és la desaparició de les abelles i les dificultats dels/les agricultors/es per la pol·linització insuficient).

- *En quina etapa de l'efecte en cadena poden actuar de manera més efectiva els responsables polítics o els consumidors?* Per a respondre aquesta qüestió, es demanarà a les persones participants que triïn un adhesiu i el col·loquin a la part del gràfic projectat/imprès que respongui a la pregunta. Després que totes les persones participants hagin respost, les persones formadores assenyalaran les similituds/diferències a les respostes i demanaran que les justifiquin.

Pas 1.3 Estratègies més recents desenvolupades per la UE

La persona formadora introdueix les polítiques de la UE que aborden el canvi climàtic i els sistemes alimentaris:

- Informe de l'EEA No. 4/2019
- Pacte Verd Europeu
- Estratègia *Farm to Fork* (de la granja a la forquilla)
- Estratègia de biodiversitat per al 2030

Es poden proporcionar materials de suport o discutir-los segons l'interès de les persones participants i la rellevància per als seus camps de treball.

Metodologia

- Introducció tipus conferència: Introducció al tema mitjançant ajudes visuals i mapes.
- Discussió participativa: Discussió facilitada per a implicar les persones participants i fomentar el fet de compartir exemples i coneixements.
- Exercici amb notes adhesives: Reflexió individual i contribució a la discussió de grup.
- Debat guiat: Debat estimulador guiat per preguntes que facin pensar.
- Activitat interactiva amb gràfics: Implicació mitjançant aprenentatge visual i tàctil.
- Discussió de polítiques: Discussió interactiva facilitada per la persona formadora, centrada en els interessos de les persones participants i la rellevància per als seus camps de treball.

ACTIVITAT 1: TREBALL COOPERATIU EN GRUPS: MESURES D'ADAPTACIÓ I MITIGACIÓ (Durada aproximada: 1,5 hores)

En aquesta segona part de la unitat, les persones participants es dedicaran a la resolució pràctica de problemes i a la pluja d'idees (*brainstorming*) per a abordar els temes relacionats amb el canvi climàtic.

Pas 1.1 Identificació de problemes de seguretat alimentària

- Formació de grups: Les persones participants es divideixen en grups de 3 a 5 membres. Cada grup selecciona una zona del mapa del canvi climàtic anterior (recurs 1) sobre la qual vol centrar-se.
- Identificació de problemes de seguretat alimentària: Els grups identifiquen els problemes de seguretat alimentària relacionats amb els efectes del canvi climàtic a la seva zona triada. Les persones formadores poden suggerir que se centrin en el país o regió de les persones participants per a major familiaritat. Els grups elaboren una llista dels problemes identificats. (Durada aproximada: 20 minuts)
- Compartir i discussió en grup: Cada grup comparteix la seva llista amb la resta de les persones participants. Les persones formadores i les participants proporcionen comentaris i poden afegir altres problemes no esmentats pels grups. (Durada aproximada: 20 minuts).

Pas 1.2 Ideació de mesures d'adaptació i/o mitigació

- Pluja d'idees (*brainstorming*) sobre mesures d'adaptació i mitigació: En els mateixos grups, les persones participants realitzen una pluja d'idees per a trobar almenys 2 mesures d'adaptació o mitigació per als problemes identificats. Cada grup s'assegura de cobrir almenys 2 àrees d'acció diferents. (Durada aproximada: 20 minuts)
- Presentació i respostes: Els grups seleccionen una persona portaveu per a presentar les seves estratègies a la resta de participants. Les persones formadores fan comentaris i conviden altres participants a aportar les seves contribucions. Cada presentació i discussió dura aproximadament 5 minuts. (Durada total aproximada: 20 minuts).
- Recapitulació i reflexió: La persona formadora resumeix els conceptes clau, les competències i les habilitats treballades durant l'activitat. Les persones participants reflexionen sobre els seus aprenentatges i els resultats del treball cooperatiu en grup. (Durada aproximada: 10 minuts).

Metodologia

- Treball en grup: Resolució col·laborativa de problemes i pluja d'idees dins de petits grups.
- Classe magistral: Ús de mapes i gràfics per transmetre informació, tot i que en grau més baix.
- Discussió: Compartició facilitada d'idees i comentaris entre les persones participants i les formadores.
- Pluja d'idees (*brainstorming*): Generació creativa de mesures d'adaptació i mitigació.

- Presentació: Desenvolupament d'habilitats de comunicació oral a través de les presentacions de grup.
- Reflexió: Resum i reflexió sobre els resultats d'aprenentatge i les competències desenvolupades durant l'activitat.

Avaluació

Vegeu annexes

Recomanacions per a la persona formadora

1. Sigueu flexibles amb la durada de cada subactivitat. Depenent de la participació i comprensió de les persones participants, ajusteu l'assignació de temps en conseqüència. Alguns temes poden requerir més discussió o explicació que altres.
2. Avalueu el perfil i l'experiència de les persones participants per a adaptar les activitats en funció d'això. Si les persones participants tenen un coneixement més profund de certs temes, podeu aprofundir en discussions més avançades. D'altra banda, si el grup no està tan familiaritzat amb la matèria, simplifiqueu les explicacions i proporcioneu coneixements més fonamentals.
3. Prepareu el contingut de manera exhaustiva abans de dur a terme l'activitat. Familiaritzeu-vos amb els arguments i conceptes que es discutiran, ja que poden ser complexos. Una comunicació clara i inclusiva és essencial per a garantir la comprensió de les persones participants.
4. Eviteu donar per suposat que les persones participants tenen coneixements previs sobre la matèria. Comenceu amb conceptes menys tècnics i aneu introduint progressivament idees més complexes. Aquest enfocament garanteix que totes les persones participants puguin seguir i participar activament en les discussions.
5. Creeu un ambient de suport que fomenti la participació activa de totes les persones participants. Fomenteu preguntes, comentaris i aportacions des de diverses perspectives per a enriquir les discussions i l'experiència d'aprenentatge.
6. Assegureu-vos que totes les persones participants se sentin incloses i valorades durant les activitats. Tingueu en compte els diferents estils i preferències d'aprenentatge i adapteu el vostre enfocament de facilitació segons sigui necessari per a acollir les diverses necessitats.

7. Estigueu preparats per a proporcionar aclariments i explicacions addicionals segons sigui necessari. Superviseu la comprensió de les persones participants durant tota l'activitat i resoleu qualsevol confusió o pregunta de manera ràpida per a mantenir l'interès i la comprensió.

8. Les persones formadores han de tenir experiència i coneixements previs en els àmbits del canvi climàtic i els sistemes alimentaris. La familiaritat amb metodologies d'aprenentatge no formal com el pensament crític, la resolució de problemes i l'aprenentatge cooperatiu en grup és essencial. A més, les persones formadores han de tenir habilitats en parlar en públic i la capacitat de transmetre contingut complex de manera clara.

9. El nombre ideal de persones formadores és de dues per cada 20 participants (relació 1:10). Tenir dues persones formadores aporta una diversitat d'expertesa, una càrrega de treball equilibrada i estils d'ensenyament variats, la qual cosa fa que l'experiència d'aprenentatge sigui més completa i atractiva. També proporciona suport addicional, fomenta la interacció dinàmica i millora la gestió del temps.

10. Avalueu contínuament l'eficàcia de les activitats i deixeu espai als comentaris de les persones participants. Utilitzeu la seva retroalimentació per ajustar i millorar les sessions futures, garantint una experiència d'aprenentatge més personalitzada i impactant.

Dificultats possibles

Durant la implementació d'activitats centrades en el canvi climàtic i els sistemes alimentaris, poden sorgir diversos riscos i reptes potencials:

1. La implicació de les persones participants pot variar, afectant l'eficàcia general de les activitats.
2. Les persones formadores poden tenir dificultats per a abordar els nivells de coneixement previs variables entre les participants.
3. La complexitat dels temes pot suposar un repte per a transmetre la informació de manera clara.
4. Equilibrar el temps per a cada activitat i assegurar-se d'aconseguir una cobertura adequada dels temes pot ser un repte.
5. La dinàmica de grup, incloent-hi conflictes o falta de cohesió, pot obstaculitzar la col·laboració.
6. Problemes tècnics, com ara fallades de l'equipament o dificultats de connexió a Internet, poden interrompre el desenvolupament de les activitats.
7. La resistència al canvi o l'escepticisme de les persones participants poden entorpir el procés d'aprenentatge.

8. Les barreres lingüístiques poden dificultar la comunicació i la comprensió.
9. El contingut excessiu pot generar sobrecàrrega cognitiva en les persones participants.
10. Els reptes logístics, com ara conflictes d'horaris o recursos inadequats, poden requerir una resolució ràpida.

Les persones formadores han d'estar preparades per a afrontar aquests reptes mitjançant una facilitació eficaç, l'adaptació de les activitats i una resolució proactiva de problemes per a garantir una experiència d'aprenentatge exitosa.

Solucions possibles

Per a garantir una implementació exitosa de les activitats sobre el canvi climàtic i els sistemes alimentaris, les persones facilitadores han d'involucrar activament les participants, adaptar el contingut als diferents nivells de coneixement, assegurar la claredat en la comunicació, gestionar el temps de manera eficaç, fomentar dinàmiques de grup de suport, resoldre ràpidament problemes tècnics, tractar la resistència o el dubte de manera sensible, superar les barreres lingüístiques, evitar la sobrecàrrega cognitiva i gestionar els reptes logístics de manera proactiva.

Recursos addicionals

1. [IPCC Special Report on Climate Change and Land](#): Proporciona informació exhaustiva sobre les interaccions entre el canvi climàtic, l'ús de la terra i la seguretat alimentària.
 - Disponible en línia a través del lloc web de l'IPCC.
2. [FAO's State of Food Security and Nutrition in the World](#): Ofereix anàlisis basades en dades i recomanacions polítiques sobre problemes globals de seguretat alimentària, incloent-hi aquells relacionats amb el canvi climàtic.
 - Accessible a la web de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO).
3. Curs de Coursera: [Climate Change and Food Security](#): Un curs en línia gratuït ofert per universitats líders, que cobreix conceptes clau, reptes i solucions relacionades amb els impactes del canvi climàtic en els sistemes alimentaris.
4. Centre d'Aprenentatge en Línia de la FAO: Ofereix una gamma de cursos i recursos en línia sobre agricultura sostenible, pràctiques intel·ligents per al clima i seguretat alimentària.
 - Disponible a la [FAO e-learning platform](#).

5. URGENCI Hub: [Teachers resource: Climate Change and the Food Chain](#)

6. Llibres:

- "Avocado Anxiety" d' Yves Louise Gray.
- "Not too Late" de Rebecca Solnit i Thelma Young Lutunatabua.
- "Regenesi: Feeding the World Without Devouring the Planet" de George Monbiot.
- "Diet for a Hot Planet: The Climate Crisis at the End of Your Fork and What You Can Do about It (2010)" d' Anna Lappé.

7. Conferencies TED:

- "[How climate change could make our food less nutritious](#)" amb Kristie Ebi.
- "[A climate change solution that's right under our feet](#)" amb Asmeret Asefaw Berhe.
- "[Can we feed ourselves without devouring the planet?](#)" amb George Monbiot.

8. Pel·lícules

- Eating Our Way to Extinction (2021)
- [Common Ground \(2023\)](#)
- [Cornwall Climate Stories: Food for Thought](#)
- [Food Inc. 2 \(2023\)](#)
- [Kiss the Ground \(2020\)](#)

Unitat de Formació #3 - Cadena de subministrament i consum alimentari sostenibles

Objectiu general

L'objectiu de la Unitat 3 és dotar les persones formadores dels coneixements i habilitats necessaris per a guiar l'alumnat en l'avaluació de la sostenibilitat de les cadenes de subministrament alimentari i en l'inici d'activitats de sensibilització adreçades als consumidors. Mitjançant una combinació de presentacions i activitats d'aprenentatge basades en el joc, les persones formadores aprofundiran en diversos objectius específics. En primer lloc, a l'Activitat 1, es pretén que l'alumnat sigui capaç d'analitzar de manera crítica com els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) estan interconnectats amb la cadena global de subministrament alimentari, fomentant una comprensió del context més ampli de la sostenibilitat. L'Activitat 2 té com a finalitat aprofundir en la comprensió del paper dels agents implicats al llarg de la cadena de subministrament i analitzar els reptes i oportunitats associats a la sostenibilitat. Finalment, l'Activitat 3 se centra a millorar la comprensió de l'alumnat sobre l'impacte de les cadenes de producció alimentària en el canvi climàtic, especialment a través de les emissions de carboni, i a examinar també els rols dels/les consumidors/es i dels governs en la promoció de la sostenibilitat dins la producció alimentària. Mitjançant aquestes activitats, les persones formadores estaran en condicions de facilitar discussions i experiències d'aprenentatge significatives que promoguin la sostenibilitat dins el sistema alimentari.

Resultats d'Aprenentatge

Els resultats d'aprenentatge d'aquesta unitat abasten tres àmbits clau. En primer lloc, les persones participants desenvoluparan habilitats de pensament crític que els permetran qüestionar i abordar conceptes, idees i situacions de manera crítica. Això inclou la capacitat d'identificar fal·làcies, incoherències i errors lògics en discussions relacionades amb la cadena agroalimentària i la sostenibilitat. En segon lloc, adquiriran coneixements sobre les fases, els actors i les interaccions dins la cadena agroalimentària, aprofundint en la comprensió de la complexitat i dinàmica de la producció, distribució i consum d'aliments. Finalment, adquiriran coneixements bàsics sobre l'impacte de la cadena agroalimentària en el canvi climàtic, incloent-hi la comprensió de com diferents pràctiques i processos agrícoles contribueixen a les alteracions ambientals. Aquests resultats preparen conjuntament les persones participants per a mantenir discussions

informades, prendre decisions basades en evidències i defensar pràctiques sostenibles dins el sistema alimentari.

Durada

3 hores

Materials

Recursos generals necessaris: cadires, taules, projector, ordinador, fulls de paper, bolígrafs, adhesius, retoladors, notes adhesives, bloc de cavallet i connexió a internet. Es recomana dur a terme les activitats en un espai ampli per tal que els grups de treball es puguin asseure en taules separades i treballar sense interferències.

Cada activitat també requerirà recursos específics:

Activitat 1: fulls amb tots els ODS

Font: <https://www.globalgoals.org/resources/>

Activitats 2 i 3: fulls grans perquè les persones participants hi puguin dibuixar els seus cicles de vida i disposar de prou espai per a fer comentaris.

Procediment i metodologia

ACTIVITAT 1: ELS ODS I LA SEVA RELACIÓ AMB EL SISTEMA ALIMENTARI GLOBAL

Pas 1.1 Trencaglaç

Duu a terme una activitat de trencaglaç per a motivar les persones participants i crear un ambient positiu d'aprenentatge.

Pas 1.2 Presentació dels ODS

Comença amb una breu introducció als objectius de la unitat i a la importància de comprendre la sostenibilitat de les cadenes de subministrament alimentari.

Pas 1.3 Connexió dels ODS amb la cadena de subministrament alimentari global

Fes una presentació general dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) relacionats amb la cadena de subministrament alimentari. Divideix les persones participants en grups petits i proporciona a cada grup fulls impresos dels ODS. Indica als grups que facin una pluja d'idees i discuteixin com es relaciona cada ODS amb el sistema alimentari global, emprant

exemples de productes comercialitzats a escala mundial com ara el cacau, el cafè, etc.

Pas 1.4 Posada en comú en plenari

Després de la pluja d'idees, fes que els grups comparteixin les seves conclusions i que categoritzin els ODS en funció del nivell de connexió identificat. Dinamitza una discussió sobre les connexions observades: això permetrà que les persones participants ampliïn les seves aportacions.

ACTIVITAT 2: CICLES DE VIDA DELS PRODUCTES

En aquesta unitat s'introdueix el concepte de cicles de vida dels productes, per a ajudar l'alumnat a comprendre la complexitat dels factors implicats al llarg de la cadena de subministrament alimentari en relació amb la sostenibilitat. Es presentaran diferents conceptes de cicles de vida.

Pas 2.1 Trencaglaç

Pas 2.2 Presentació dels conceptes de cicle de vida

Les 5 etapes del cicle de vida d'un producte (Del bressol a la tomba)

- 1) Extracció de matèries primeres
- 2) Fabricació i transformació
- 3) Transport
- 4) Ús i venda
- 5) Gestió de residus

Presentació breu d'altres models de cicle de vida:

Del bressol a la tomba (*Cradle-to-grave*)

Quan s'analitza l'impacte d'un producte al llarg de les 5 etapes del seu cicle de vida, s'anomena del bressol a la tomba. El "bressol" representa la creació del producte, amb l'obtenció de les matèries primeres, i la "tomba" és la seva eliminació final. El transport apareix com a pas 3, però pot tenir lloc entre qualsevol de les etapes.

Del bressol a la porta (*Cradle-to-gate*)

Aquest model només avalua un producte fins que surt de la fàbrica, abans que arribi al/la consumidor/a.

Això implica ometre les etapes d'ús i eliminació. L'anàlisi del bressol a la porta pot reduir significativament la complexitat d'una Avaluació del Cicle de Vida (ACV, o LCA, per les seves sigles en anglès), i així generar conclusions

més ràpides, especialment sobre processos interns. Aquest tipus d'anàlisi s'utilitza sovint per a les Declaracions Ambientals de Producte (DAP, o EPD, per les seves sigles en anglès).

Del bressol al bressol (*Cradle-to-cradle*)

Aquest concepte és habitual dins de l'economia circular. És una variació del model bressol-tomba, on la fase de rebuig se substitueix per un procés de reciclatge que fa el producte reutilitzable per a un nou cicle, tancant així el cercle. Per això també se'n diu reciclatge en bucle tancat.

De porta a porta (*Gate-to-gate*)

Aquest model s'utilitza en productes amb molts processos de valor afegit intermedis.

Per a reduir la complexitat de l'anàlisi, només s'avalua un dels processos dins la cadena de producció. Aquests estudis poden connectar-se més endavant per a construir una Avaluació del Cicle de Vida més completa.

Vegeu l'exemple d'un logurt de Maduixa¹⁵

Pas 2.3 Divisió en grups (15 minuts)

Les persones participants es divideixen en grups petits de 3-4 i se'ls demana que s'imaginin com a productors/es responsables del disseny d'un nou producte alimentari. Han de dibuixar el cicle de vida del seu producte, del bressol al bressol, i establir criteris de sostenibilitat per a cada etapa i per als tres pilars (econòmic, social i ambiental). (exemple: matèries primeres: compra ecològica, local / transport: ús de vehicles elèctrics, salaris dignes per a les persones conductores, etc.)

Pas 2.4 Presentacions (20 minuts)

Presenta conceptes relacionats amb els/les agents existents en la cadena de subministrament alimentari i els reptes de sostenibilitat. Divideix les persones participants en grups i assigna a cada grup un rol d'agent (per exemple: pagesos/es, transformadors/es, distribuïdors/es). Indica als grups que discuteixin els reptes de sostenibilitat que afronta el seu agent assignat dins la cadena de subministrament alimentari. Un cop finalitzades les discussions, cada grup presenta les seves conclusions, destacant els reptes i oportunitats per a la sostenibilitat. Dinamitza una discussió conjunta per a analitzar les aportacions col·lectives i identificar temes transversals.

¹⁵ Annex 3

ACTIVITAT 3: ANÀLISI DE LA PETJADA DE CARBONI PER A UN CONSUM SOSTENIBLE (40 minuts):

Pas 3.1 Introducció

Introdueix el concepte de petjada de carboni dins de les cadenes de producció d'aliments i el seu impacte en el canvi climàtic. Guia les persones participants per a analitzar les emissions de carboni associades a les diferents etapes del cicle de vida d'un producte.

Pas 3.2 Discussió

Dinamització de discussions sobre com les persones consumidores i els governs poden contribuir a la sostenibilitat en la producció d'aliments, tenint en compte les emissions de carboni. Anima les persones participants a reflexionar sobre allò que han après i a compartir idees sobre possibles solucions i estratègies. Reprèn el cicle de vida de l'Activitat 2 per a discutir en quina etapa es generen més emissions, d'on provenen i com es podrien reduir.

Pas 3.3 Conclusió i Reflexió

Resumeix els aprenentatges clau de les activitats. Brinda l'oportunitat perquè les persones participants reflexionin sobre els seus aprenentatges personals i les reflexions o descobertes adquirides. Convida-les a donar retroacció sobre l'eficàcia de les activitats i possibles millores. Publica les idees clau en notes adhesives i penja-les per l'espai.

Pas 3.4 Cloenda

Finalitza la sessió reforçant la importància de les pràctiques sostenibles dins de la cadena de subministrament alimentari. Proporciona recursos o materials de lectura addicional a les persones participants interessades a aprofundir en els temes tractats. Al llarg del procediment, assegura la participació activa, fomenta el diàleg obert i adapta les activitats segons la dinàmica del grup i les limitacions de temps.

Processos metodològics

Aquesta unitat segueix un enfocament basat en sessions a l'aula, en què cada part comença amb una presentació dels conceptes teòrics clau necessaris per a entendre la temàtica. Després de les presentacions, les persones participants treballen en activitats i en petits grups amb l'objectiu d'aplicar els conceptes apresos. Cada grup petit designa una persona encarregada de recollir les aportacions per escrit i una o dues persones portaveus per a compartir els resultats amb el grup gran. Aquesta estructura garanteix la participació activa de tothom al grup i fomenta les habilitats de treball en equip.

Després de les activitats en grups petits, la persona formadora dinamitza una discussió amb tot el grup per a fomentar la reflexió crítica, el diàleg obert i la comunicació respectuosa. S'emfatitza l'escolta activa, creant un espai segur on les persones participants puguin fer preguntes i expressar els seus punts de vista. En conjunt, el procés metodològic té com a objectiu fomentar l'aprenentatge col·laboratiu i desenvolupar competències per al treball en equip efectiu.

L'equip formador hauria d'estar compost idealment per 2 persones formadores per a un màxim de 12 participants amb coneixements pràctics sobre les temàtiques tractades. El seu rol és proporcionar informació a les persones participants i guiar-les durant els seus processos analítics. Poden oferir informació addicional quan hi hagi dubtes o preguntes i han de ser capaces d'adaptar les activitats a les necessitats i perfils de les persones participants. Tenen experiència en facilitació de grups i poden generar un espai segur per a una exploració creativa dels temes.

Avaluació

Annexos

Recomanacions per a la persona formadora

1. Tingues en compte que pot no ser factible abordar tots els temes dins del temps disponible. Prioritza els conceptes més rellevants i amb més impacte segons el context i les necessitats de les persones participants.
2. Sigues flexible a l'hora de repartir el temps entre les subactivitats. Depenent del nombre i perfil de les persones participants, algunes activitats poden requerir més o menys temps del previst. Ajusta el cronograma per a assegurar una participació significativa.
3. Familiaritza't prèviament amb els continguts per a poder transmetre els conceptes complexos de manera efectiva. Assegura't que les explicacions siguin clares i inclusives, especialment quan s'introdueixin temes tècnics. Evita fer suposicions sobre els coneixements previs i comença pels conceptes fonamentals.
4. Adapta les activitats al perfil i experiència específics del grup. Si cal aprofundir en alguns temes, estigues a punt per a modificar els continguts i oferir una comprensió més completa.
5. Fomenta un entorn d'aprenentatge col·laboratiu on tothom se senti convidat a participar. Assigna rols dins dels grups petits (per exemple, una persona que prengui notes i una altra que faci la presentació) per a afavorir la implicació i el bon funcionament de les dinàmiques.

6. Crea un espai segur perquè les persones participants puguin reflexionar de manera crítica sobre els conceptes treballats i expressar les seves idees i perspectives. Fomenta el diàleg respectuós i l'escolta activa per a afavorir l'intercanvi de coneixements i una comprensió més profunda.

7. Mantingues el focus en els objectius d'aprenentatge de la unitat. Ajuda les persones participants a sintetitzar els aprenentatges adquirits i a reflexionar sobre com poden aplicar-los en els seus contextos personals i professionals.

Dificultats possibles

1. Un dels reptes pot ser gestionar el temps assignat a cada activitat, sobretot si les discussions s'allarguen més del previst. Les persones formadores han de ser conscients del temps i garantir que cada activitat es manté dins dels límits per a cobrir els continguts essencials.

2. Mantenir l'atenció i el compromís de les persones participants pot resultar difícil, especialment si el material és complex o hi ha grans diferències en els coneixements previs i interessos del grup. Cal emprar tècniques interactives i participatives.

3. Els conflictes o la manca de col·laboració dins dels grups petits poden dificultar l'efectivitat de les activitats. Les persones facilitadores han d'estar preparades per a abordar possibles tensions i crear un entorn inclusiu i de suport.

4. Problemes tècnics com l'avaría d'equipament o una mala connexió a internet (en sessions en línia) poden interrompre el desenvolupament de les activitats. Cal tenir plans de contingència preparats a per minimitzar les interrupcions.

5. Algunes persones poden tenir dificultats per a comprendre conceptes o terminologia complexa, especialment si no tenen experiència prèvia en la matèria. Cal preparar-se per a oferir explicacions i recursos addicionals.

6. És possible que algunes persones mostrin resistència a adoptar noves perspectives o qüestionar creences preestablertes, especialment si els continguts desafien les seves idees prèvies. Cal fomentar un espai obert i de confiança.

7. L'accés insuficient als materials o recursos necessaris pot suposar un obstacle per al desenvolupament efectiu de les activitats. Cal assegurar-se que tot el material estigui preparat prèviament i accessible.

Solucions possibles

1. Estableix límits de temps clars per a cada activitat i controla el progrés. Anima les persones participants a mantenir-se enfocades i, si cal, reconduir suaument les discussions per a evitar desviacions. Sigues flexible per a ajustar el ritme segons calgui.
2. Utilitza una varietat de tècniques interactives com discussions en grup, pluja d'idees, jocs de rol i exercicis pràctics per a mantenir l'atenció. Divideix les activitats llargues en segments més curts i dinàmics per a conservar l'energia i l'interès.
3. Fomenta un ambient positiu i col·laboratiu dins dels grups petits mitjançant la definició de normes bàsiques de comunicació i treball en equip. Estimula la participació activa de totes les persones i intervé de seguida si sorgeixen conflictes.
4. Revisa tot l'equipament abans de començar la sessió i tingues preparats plans alternatius per a possibles problemes tècnics. Dona instruccions clares sobre com accedir als recursos en línia i proporciona suport tècnic si cal.
5. Adapta les explicacions i exemples a la diversitat de coneixements i estils d'aprenentatge. Divideix els conceptes complexos en parts més senzilles i ofereix materials addicionals o suport individual quan calgui.
6. Crea un espai de confiança i sense judicis perquè les persones se sentin còmodes expressant opinions i qüestionant idees. Estimula l'obertura mental i el pensament crític presentant múltiples perspectives i fomentant el debat respectuós.
7. Planifica i assegura't que tots els materials i recursos estiguin disponibles abans de començar. Utilitza alternatives de baix cost o gratuïtes, com eines en línia i documents imprimibles, per a fer front a possibles limitacions de recursos.

Recursos addicionals

1. Teaching Climate Change: Lessons from the Earth: Aquest llibre, escrit per Richard A. Diem i Rachelle D. Yankelevitz, ofereix al professorat estratègies pràctiques i propostes didàctiques sobre el canvi climàtic des de diferents disciplines. Inclou activitats interactives, estudis de cas i consells pedagògics per a fomentar el pensament crític i la resolució de problemes relacionats amb el canvi climàtic.

2. [UNESCO's Education for Sustainable Development \(ESD\) Toolkit](#): La UNESCO posa a disposició del professorat un conjunt de recursos per a integrar l'Educació per al Desenvolupament Sostenible en la pràctica educativa. El kit inclou orientacions, estudis de cas i materials pedagògics sobre temes com la biodiversitat, el consum sostenible i l'ètica ambiental. El personal formador pot utilitzar aquests recursos per a dissenyar sessions formatives interactives i motivadores sobre sostenibilitat.
3. [Global Goals Educator Toolkit](#): El Kit Pedagògic dels Objectius Globals, elaborat per *World's Largest Lesson*, proporciona al professorat unitats didàctiques, activitats i recursos multimèdia per a treballar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) a l'aula.

Mòdul de formació 8

Sistemes agrícoles sostenibles

Unitat de Formació #Unit 1: Introducció a les granges sostenibles

Objectiu general

En aquesta unitat, explorarem els fonaments de l'agricultura sostenible, començant per una visió global i aprofundint progressivament en els detalls. L'enfocament adoptat serà triple, integrant la sostenibilitat ambiental, econòmica i social aplicada a l'agricultura. L'objectiu és fomentar en les persones participants una manera de pensar holística i la capacitat per a resoldre problemes de manera col·laborativa, tot promovent una comprensió integral de l'agricultura sostenible com a sistema de producció multifactorial influenciat per diversos elements, i afavorint així una major consciència i valoració de la seva importància.

Resultats d'Aprenentatge

1. Gestió i desenvolupament del treball comunitari i dels processos participatius: Les persones participants demostraran capacitat per a implicar-se en processos comunitaris i participatius mitjançant la seva participació activa en debats en grup, exercicis de presa de decisions col·lectives i l'aplicació pràctica d'estratègies de desenvolupament comunitari. Aquest resultat s'abordarà principalment en la primera activitat.
2. Capacitat d'aprenentatge: Les persones participants demostraran una capacitat d'aprenentatge millorada adquirint i aplicant activament coneixements i tècniques relacionades amb l'agricultura sostenible al llarg de la unitat. Mostraran habilitat per a assimilar informació i nous mètodes de treball. Aquest resultat es treballarà en ambdues activitats, fomentant l'exploració de diversos conceptes, mètodes i pràctiques relacionades amb l'agricultura sostenible.
3. Adquirir una comprensió bàsica dels efectes dels pesticides sintètics en l'agricultura i la salut humana, així com familiaritzar-se amb mètodes i tractaments alternatius.
4. Adquirir coneixements fonamentals sobre principis agrícoles, com la biologia vegetal, els cicles de producció, les pràctiques agràries bàsiques i l'ús d'eines comunes.

5. Desenvolupar consciència sobre les qüestions de justícia social i drets laborals en l'àmbit de les iniciatives agrícoles i alimentàries, destacant la importància del tracte just i l'equitat per a totes les persones implicades.
6. Aprendre criteris per a seleccionar productores que compleixin estàndards de sostenibilitat, incloent-hi principis d'economia social, agroecologia i benestar animal, entre d'altres.

Durada

Aquesta unitat es divideix en dues activitats:

1. Activitat 1: Els 5 principis de la FAO per a una producció agrícola sostenible (Durada aproximada: 1,5 hores).
2. Activitat 2: Una mirada holística a la sostenibilitat en el sector agrícola des de la perspectiva de les granges (Durada aproximada: 1,5 hores).

Durada total de la unitat: 3 hores.

Materials

Les activitats previstes requeriran el següent material: cadires, taules, projector, PC (per a les persones formadores), connexió a Internet, fulls, bolígrafs, retoladors i bloc de cavallet. També seran necessaris alguns materials impresos (proporcionats en els recursos addicionals i al MOOC). L'espai de treball no necessita configuracions especials; no obstant això, es recomana que les activitats es realitzin en un espai ampli per a permetre que els grups de treball puguin dur a terme les seves tasques amb tranquil·litat.

Procediment i metodologia

La unitat es divideix en dues activitats en grup: la primera se centrarà en els 5 principis de la FAO per a la producció agrícola sostenible; la segona tractarà les activitats relacionades amb la producció agrícola.

ACTIVITAT 1: ELS 5 PRINCIPIS DE LA FAO PER A UNA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA SOSTENIBLE

Pas 1.1 La persona formadora farà una introducció bàsica sobre els 5 principis de la FAO per al grup, utilitzant els materials proporcionats al MOOC. Cada principi es presentarà de manera concisa, i així les persones participants podran aprofundir en un principi específic durant la feina en grup; també se'ls proporcionarà una còpia impresa dels conceptes teòrics.

Pas 1.2 Després d'introduir cada principi, les persones participants tindran l'oportunitat de fer qualsevol pregunta relacionada amb l'explicació. (Durada aproximada: 10 minuts)

Pas 1.3 Un cop la persona formadora hagi presentat els 5 principis de la FAO, les participants es dividiran en grups (màxim 5 participants per grup).

Pas 1.4 A cada grup se li assignarà un principi de la FAO i se'ls proporcionarà una còpia impresa d'Exemples i polítiques clau per a aquest principi.

Cada grup haurà d'escriure en un bloc de cavallet una proposta pràctica que estigui alineada amb el principi de la FAO: com a mínim 1 política o estratègia per als sectors de cultius, ramaderia i silvicultura (els sectors d'aqüicultura i pesca inclosos en el model de cada principi no s'hauran de considerar). (Durada aproximada: 30 minuts). (Durada aproximada: 30 minuts).

- Per exemple, per al primer principi, "Millorar l'eficiència en l'ús dels recursos és clau per a la sostenibilitat de l'agricultura", sobre el sector de cultius, triem la política clau 1.
- Per a la política clau 1 "Portafolis genèticament divers de varietats", una proposta podria ser "un sistema de desgravació fiscal directament relacionat amb les diferents varietats de plantes que conrea una granja: com més varietats conreïs, més descompte fiscal", incentivant així les granges a no practicar la monocultura.
- Per a la política clau 2 "Agricultura de conservació", una proposta podria ser "Curs de professionalització gratuït amb universitats locals i professionals per als gestors de granges on s'aprenguin pràctiques modernes d'Agricultura de Conservació".

En total, cada grup crearà 3 propostes: 1 per al sector de cultius, 1 per al sector ramader i 1 per al sector silvicultor. Les propostes hauran de ser formulades des del punt de vista de qui elabora les polítiques, no des del punt de vista del/la consumidor/a final. Per "qui elabora les polítiques" entenem aquella figura que té un rol de presa de decisions, polític i econòmic a diversos nivells: pot ser el govern regional, el/la conseller/a municipal, el/la ministre/a d'agricultura, la Comissió Europea, però també un consorci organitzat de productors/es que poden exercir pes polític.

Les persones participants poden utilitzar qualsevol eina per a la recerca durant la fase d'ideació i haurien d'intentar ser realistes.

Pas 1.5 Finalment, cada grup escollirà un/a portaveu que tindrà 5 minuts per a presentar les seves propostes als altres participants, i la persona formadora

guiarà la discussió intentant que reflexionin sobre els punts forts i febles de cada proposta, la seva rellevància respecte al principi assignat i les connexions amb altres principis i altres propostes dels altres grups. (Durada aproximada: 40 minuts)

Pas 1.6 Com a conclusió, la persona formadora farà un resum final dels conceptes, competències i habilitats que les participants han treballat durant l'activitat. (Durada aproximada: 10 minuts)

ACTIVITAT 2: UNA MIRADA HOLÍSTICA A LA SOSTENIBILITAT EN EL SECTOR AGRÍCOLA DES DE LA PERSPECTIVA DE LES GRANGES

Per a la segona activitat, les persones participants duran a terme una activitat en grup on abordaran la qüestió de la sostenibilitat en les seves dimensions ambiental, social i econòmica, des de la perspectiva d'una granja o iniciativa sostenible.

Pas 2.1 Primer, la persona formadora introduirà el concepte holístic de sostenibilitat amb les seves 3 dimensions (vegeu el programa de formació i el material al MOOC) i debatrà amb les persones participants utilitzant les següents preguntes (Durada aproximada: 20 min):

- Hi ha alguna dimensió més important que les altres?
- Quina dimensió de la sostenibilitat és més difícil/fàcil d'aconseguir?

Pas 2.2 Les persones participants es dividiran en grups de 5. Les formadores poden decidir mantenir els grups creats per a l'activitat anterior.

Pas 2.3 Les persones participants hauran de crear una proposta original per a una granja/iniciativa sostenible, donat el següent escenari: "Imagineu que sou els/les gestors/es de la granja més dolenta del món, tant des de l'òptica ambiental, econòmica com social. La vostra tasca és transformar-la en una granja sostenible."

- Haureu de posar-li un nom a l'empresa, decidir on està ubicada i què produeix/fa.
- A continuació, haureu de pensar en els següents temes i escollir-ne tres (3). Per a cada tema escollit, haureu de descriure un (1) problema concret (alguns exemples es troben entre parèntesis) que l'empresa tenia abans de la vostra arribada i una (1) solució concreta que heu aplicat per a resoldre'ls. Els temes són:
 - Ecosistema/biodiversitat (per exemple, desaparició d'insectes pol·linitzadors)

- Producció (per exemple, monocultiu intensiu de blat de moro transgènic)
- Treball/treballadors (per exemple, treballadors només homes, mal pagats)
- Consum (per exemple, sistema obsolet de maquinària a base d'oli)
- Cadenes de subministrament/distribució (per exemple, productes enviats a processar a un altre continent)
- Governança/relació amb la comunitat local (per exemple, col·lectiu de ciutadans locals manifestant-se contra vosaltres)

Les persones participants poden utilitzar qualsevol eina per a la recerca durant la fase d'ideació, que haurien de ser realistes. (Durada aproximada: 40 min.)

Pas 2.4 Per a guiar les persones participants, les formadores poden suggerir que pensin en iniciatives, granges o empreses del seu context local/nacional, o, si pertanyen o treballen en alguna organització agrícola relacionada amb l'alimentació, que pensin en la seva organització per a cercar les àrees en què poden millorar la seva sostenibilitat. Si tenen dificultats per a identificar els problemes, les persones formadores poden proporcionar alguns suggeriments.

Pas 2.5 Al final del temps assignat, una o dues persones de cada grup tindran 5 minuts per a presentar la seva feina a tothom. (Durada aproximada: 20 min)

Pas 2.6 Després de cada presentació, la persona formadora pot demanar a la resta de participants que comentin les iniciatives proposades i fer-hi comentaris també.

Pas 2.7 Per a concloure, la persona formadora farà un resum final dels conceptes, competències i habilitats que les persones participants han treballat durant l'activitat. (Durada aproximada: 10 minuts).

Metodologia:

Les activitats d'aquesta unitat estan dissenyades seguint el mètode d'aprenentatge cooperatiu, destacant les habilitats d'escolta, la responsabilitat individual i grupal, la interdependència positiva, les habilitats interpersonals i el pensament transversal. S'emprenen diversos processos metodològics per a garantir que cada participant compregui i enriqueixi els temes tractats amb els seus coneixements personals, fomentant una comprensió holística i animant a l'intercanvi de perspectives diverses. El

pensament creatiu es fomenta en l'activitat inicial, on les persones participants formulen propostes per als 5 principis de la FAO, mentre que es destaca el pensament crític i les habilitats de resolució de problemes en l'activitat posterior, que se centra a identificar i resoldre problemes dins de les tres àrees de la sostenibilitat.

Avaluació

Per a la versió en línia, les persones participants utilitzaran els telèfons mòbils per a accedir a una enquesta/qüestionari en línia mitjançant eines com Mentimeter.com o Jamboard.google.com, mentre que per a la versió sense connexió, les persones formadores distribuïran notes adhesives perquè les persones participants responguin a les preguntes, organitzant les respostes en columnes designades per a la discussió, amb una durada recomanada de l'avaluació entre 15 i 30 minuts, depenent del nombre de participants i les reflexions desitjades per la persona formadora. Per a l'avaluació, consulteu els annexos.

Recomanacions per a la persona formadora

Les persones formadores han de tenir en compte que la durada de cada subactivitat és aproximada i pot variar en funció del nombre i perfil de les persones participants. En funció d'aquests factors, les persones formadores tenen la flexibilitat per a assignar més temps a determinats temes enfront d'altres. De la mateixa manera, els temes proposats es poden adaptar per a satisfer l'expertesa de les persones participants, amb l'opció d'aprofundir més en àrees específiques si cal. Tot i que aquests temes estan interconnectats, les persones formadores tenen la discreció de centrar-se en temes individuals sense comprometre la coherència de l'activitat. Es recomana fermament que les persones formadores es familiaritzin a fons amb el contingut abans de liderar l'activitat, ja que les discussions poden implicar temes complexos que necessiten ser comunicats de manera clara i inclusiva. A més, les persones formadores han d'evitar suposar coneixements previs entre les participants i estar a punt per a començar amb conceptes i explicacions més senzilles i menys tècniques si és necessari. Quan es duen a terme les activitats, les persones participants poden desmotivar-se o sentir-se aclaparades a causa de la profunditat i complexitat dels temes. En aquest cas, se suggereix que les persones formadores incorporin tants moments de pausa com considerin necessaris i utilitzin dinàmiques de trencaclosques o activitats físiques que permetin a les persones participants moure's i descansar mentalment.

Dificultats possibles

Per a l'activitat 1:

Diverses dificultats podrien sorgir en la implementació d'aquesta activitat.

- En primer lloc, assegurar-se que les persones participants entenen les complexitats dels 5 principis de la FAO dins del breu període d'introducció. Això podria ser complicat, especialment si els conceptes són nous o abstractes.
- En segon lloc, dividir les persones participants en grups efectius, assegurant una representació equilibrada i gestionant la dinàmica del grup durant la fase de tasques. Això podria ser difícil, especialment si hi ha diferents nivells d'implicació o comprensió.
- A més, formular propostes pràctiques alineades amb els principis de la FAO requereix creativitat i coneixement pràctic, cosa que algunes persones participants podrien tenir dificultats a desenvolupar, especialment si no tenen familiaritat amb els processos de presa de decisions polítiques o els sectors agrícoles.
- A més, coordinar la presentació de les propostes dins del temps assignat, i també facilitar discussions constructives que fomentin la reflexió sobre els punts forts i febles de les propostes, pot requerir una bona gestió del temps i habilitats de facilitació.
- Finalment, assegurar que el resum final reforci de manera efectiva els conceptes clau i les habilitats apreses durant l'activitat, tot mantenint la implicació de les persones participants, podria suposar un repte, especialment si aquestes estan cansades o si hi ha poc temps restant.

Per a l'activitat 2:

- Dinàmica de grups: Formar grups efectius de cinc participants pot ser un repte a causa de la variabilitat en els nivells d'implicació, expertesa o estils de comunicació dins dels grups, fet que podria dificultar la concentració i la productivitat.
- Generar propostes originals: Les persones participants poden tenir dificultats per a crear propostes originals i viables per a transformar granges no sostenibles en sostenibles, trobant dificultats a l'hora d'elaborar idees innovadores i identificar solucions pràctiques.
- Identificar problemes i solucions: Les persones participants poden trobar complicat identificar problemes concrets dins dels temes de sostenibilitat i idear solucions realistes, especialment si no tenen experiència o coneixements en pràctiques d'agricultura sostenible.
- Facilitar presentacions i discussions: Es poden necessitar habilitats de moderació per a facilitar presentacions i discussions efectives, promovent la participació activa, retroalimentació constructiva i reflexió crítica entre les persones participants.
- Assegurar realisme: Les persones participants poden tenir dificultats per a equilibrar la creativitat amb el realisme quan desenvolupen les propostes, per la qual cosa serà necessari que les persones formadores proporcionin

orientació per a generar idees viables dins del context de l'agricultura sostenible.

Solucions possibles

Per a l'activitat 1:

- Preparació exhaustiva: Assegurar-se que les persones formadores estiguin ben preparats per a oferir una introducció concisa, però també completa, als principis de la FAO, utilitzant un llenguatge clar i materials atractius per a facilitar la comprensió de les persones participants.
- Formació de grups: Dividir les persones participants de manera acurada, tenint en compte els seus antecedents, habilitats i interessos per a promoure la col·laboració efectiva. Fomentar la diversitat dins de cada grup per a augmentar la creativitat i les perspectives.
- Execució guiada de tasques: Proporcionar instruccions clares i exemples per a guiar les persones participants en la formulació de propostes pràctiques alineades amb el principi assignat de la FAO. Oferir suport i recursos per a la recerca i fomentar el realisme en el desenvolupament de les propostes.
- Facilitació de presentacions i discussió: Facilitar les presentacions de grup de manera efectiva, assegurant-se que cada grup tingui l'oportunitat de compartir les seves propostes dins del temps assignat. Guiar les discussions amb preguntes que fomentin el pensament crític i la reflexió sobre els punts forts i febles de les propostes.
- Gestió del temps: Gestionar el temps de manera acurada durant tota l'activitat, assignant prou temps per a cada fase però restant flexible per a ajustar-lo segons la dinàmica i el progrés del grup.
- Resum efectiu: Concloure l'activitat amb un resum clar dels conceptes, competències i habilitats treballades, reforçant la seva rellevància i proporcionant una sensació de tancament a la sessió. Fomentar la retroacció de les persones participants per a mesurar la comprensió i resoldre dubtes.

Per a l'activitat 2:

- Dinàmica de grups: Fomentar la cohesió de l'equip mitjançant activitats, assignar rols i establir normes clares de comunicació.
- Generar propostes originals: Guiar les persones participants a través de dinàmiques de pluja d'idees estructurades, oferir exemples i proporcionar suport en el desenvolupament d'idees.
- Identificar problemes i solucions: Desglossar temes complexos, oferir exemples reals i facilitar la recerca i discussió per a identificar reptes i solucions.

- Facilitar presentacions i discussions: Oferir formació sobre comunicació efectiva, establir directrius per a un diàleg respectuós i fomentar el pensament crític per a assegurar discussions atractives i constructives.
- Assegurar realisme: Cal emfatitzar en la practicitat de les propostes, considerar els diversos impactes i oferir orientació per a refinar idees i fer-les viables dins dels contextos d'agricultura sostenible, proporcionant exemples d'iniciatives reeixides per a inspirar objectius realistes i assolibles.

Recursos addicionals

Principis de la FAO i polítiques clau per a l'agricultura sostenible (Activitat 1):

- Liverur. (2019, 9 d'octubre). 5 principis de l'agricultura sostenible, segons la FAO.
<https://liverur.eu/5-principles-of-sustainable-agriculture-according-to-fao/>
- FAO, Building a common vision for sustainable food and agriculture. Principles and approaches; FAO. 2014.
<https://www.fao.org/3/i3940e/i3940e.pdf>. El contingut en el qual les persones participants han de treballar es pot trobar a les pàgines 21, 25, 27, 29, 31, a l'Annex 1 i dins dels enllaços del MOOC a les diapositives corresponents.

(Activitat 2):

- Bathaei, A.; Štreimikienė, D. A Systematic Review of Agricultural Sustainability Indicators. Agriculture 2023, 13, 241.
<https://doi.org/10.3390/agriculture13020241>
- United Nations ESCAP. Integrating the three dimensions of sustainable development. A framework and tools. [Enllaç](#).

Unitat de Formació #2 - Sistemes de certificació i producció agrícola

Objectiu general

L'objectiu d'aquesta unitat és millorar la comprensió de les persones participants sobre els sistemes de certificació de la producció agrícola, fomentant l'anàlisi crítica d'aquests sistemes mitjançant l'exploració de les seves diferències, avantatges i inconvenients per als/les diferents agents de la cadena de producció i consum, així com de les seves interaccions.

Resultats d'Aprenentatge

1. Demostrar capacitat de pensament crític: Les persones participants desenvoluparan l'habilitat de qüestionar, argumentar i detectar fal·làcies i inconsistències dins de conceptes, idees i situacions.
2. Comprendre els sistemes de certificació de la producció agrícola: Les persones participants adquiriran coneixements sobre diferents sistemes de certificació, amb especial atenció a la certificació ecològica per a terceres parts i al Sistema de Garantia Participativa o SGP (*Participatory Guarantee System*, PGS).
3. Avaluar els avantatges i inconvenients dels processos de certificació: Les persones participants valoraran els beneficis i limitacions dels processos de certificació agrícola, especialment comparant els sistemes tradicionals amb el SGP, tenint en compte les perspectives tant de les persones productores com de les consumidores.

Durada

3 hores

Materials

Les activitats planificades requeriran els materials següents: cadires, taules, projector, ordinador (per a la persona formadora), connexió a internet, fulls, bolígrafs, retoladors i bloc de cavallet. També caldran alguns materials específics (proporcionats en els recursos addicionals i al MOOC), especialment per a la segona activitat, com ara: un tauler amb un mapa

d'una granja, targetes preparades amb elements d'observació, fitxes per al grup visitant i un dau per a indicar les zones de moviment¹⁶

L'espai de treball no requereix condicions especials; tanmateix, per a la tercera activitat, si es duu a terme mitjançant una simulació, l'espai ha de ser prou ampli i disposar d'una taula gran per a realitzar la simulació. En cas que es faci en una granja, caldrà disposar prèviament alguns elements per a aquesta simulació, com escenes preparades que representin la conformitat o no conformitat amb el protocol per a l'obtenció d'una certificació per part d'una tercera part implicada.

Procediment i metodologia

BLOC 1 - INTRODUCCIÓ TEÒRICA A LA CERTIFICACIÓ

Pas 1.1 Identificació d'acrònims

La persona formadora prepararà un pòster dividit verticalment en diferents columnes. Cada columna tindrà com a títol un acrònim utilitzat en la certificació de qualitat de productes alimentaris (es pot consultar material de suport al MOOC). Es demanarà a les persones participants que escriguin el significat dels acrònims en notes adhesives (una per acrònim) i els enganxin a la columna corresponent. (Durada aproximada: 20 minuts)

Pas 1.2 Explicació d'acrònims

La persona formadora explicarà el significat dels acrònims presentats. En els casos que hagin estat correctament identificats per les persones participants, se'ls pot demanar que també els descriguin. Per a cada certificació es mostrarà el logotip corresponent i imatges d'alguns productes que la porten (disponibles al MOOC). (Durada aproximada: 15 minuts)

Pas 1.3 Tipus de sistemes de certificació

Després d'explicar les característiques de les certificacions, la persona formadora pot demanar a les participants quines diferències hi ha entre DOP i IGP, o qualsevol altra certificació nacional. A partir de les respostes, aclarirà dubtes i aprofundirà en la qüestió.

Pas 1.4 Certificació ecològica

La persona formadora explicarà la classificació dels sistemes de certificació segons l'entitat que fa l'avaluació i il·lustrarà les definicions de cada tipus: certificació de primera part, de segona part, de tercera part i de quarta part (material de suport disponible al MOOC i al Paquet Formatiu). En establir la necessitat d'una "tercera part" per a la certificació ecològica, es poden presentar els logotips dels principals organismes certificadors i animar a les

¹⁶ Consulta el MOOC i els annexos per a trobar aquests materials.

persones participants a identificar els que reconeixen (materials disponibles al MOOC). (Durada aproximada: 10 minuts)

Pas 1.5 Problemes de la certificació ecològica

La persona formadora continuarà l'activitat amb una breu introducció al context històric i al marc legislatiu de la certificació ecològica (utilitzant els materials del MOOC/Conjunt d'eines), detallant els seus orígens, context i motors impulsors. (Durada aproximada: 15 minuts)

Pas 1.6 Discussió

Un cop presentats els conceptes, la persona formadora dinamitzarà una discussió en grup sobre les principals qüestions relacionades amb la certificació ecològica. Alguns temes orientatius per a fomentar el debat poden ser:

- Quins són els avantatges de la certificació ecològica de tercera part? Per exemple: reconeixement per part de les persones consumidores, accés al mercat, visibilitat, legislació europea, accés a fons, etc.
- Quins són els principals problemes? Per exemple: cost, burocràcia, oportunitats comercials, dependència de subvencions, dificultats tècniques, inspeccions, etc.

(Durada aproximada: 20 minuts).

Pas 1.7 Resum

Després del debat, la persona formadora resumirà els principals avantatges i inconvenients identificats per les persones participants i podrà afegir informació addicional si ho considera rellevant.

ACTIVITAT 1: SGP – EL SISTEMA DE GARANTIA PARTICIPATIVA

Pas 1.1 Teoria del SPG

La persona formadora començarà l'activitat amb una breu introducció teòrica al SOG, abordant el concepte, la història, les característiques principals i la diferència fonamental entre la certificació per tercera part i els sistemes de garantia participativa (inclòs en el Paquet Formatiu i al MOOC). (Durada aproximada: 20 minuts)

Pas 1.2 Després de la introducció, la persona formadora fomentarà una discussió entre les persones participants sobre els avantatges i inconvenients del SPG en comparació amb la certificació ecològica tradicional.

Pas 1.3 Simulació d'una visita de camp del Comitè de Garantia

Es demanarà a les persones participants que formin un “Grup Visitant”, dividint-se en grups de màxim 5 persones, corresponents a aquestes categories:

- Consumidors/es (per exemple, delegats d'un GAS (de l' italià *Gruppo di Acquisto Solidale*)),
- Productors/es (ja certificats en BIO o SPG),
- Enginyer/a agrònom/a tècnic/a (la persona formadora, i d'altres tècniques si n'hi ha al grup),
- Productors/es que sol·liciten la certificació i demanen una visita.

L'activitat consisteix en una representació (in situ o mitjançant el joc de taula inclòs en el MOOC) de la simulació d'una visita de camp per part del Comitè de Garantia (Grup Visitant) per a l'atorgament d'una certificació per tercera part.

Si l'activitat es duu a terme al camp, per exemple en una granja, es poden escenificar situacions o preparar materials que representin la conformitat o no conformitat amb el protocol, en lloc d'utilitzar les targetes i el tauler del joc.

Pas 1.4 Cal proporcionar a les persones participants un petit Protocol Bàsic hipotètic (Annex 4), que contingui els principis clau que han de guiar l'activitat. La persona formadora haurà de revisar prèviament aquest protocol bàsic, així com tots els materials necessaris per a dur a terme l'activitat, que es poden trobar a l'Annex 4.

(Durada aproximada: 45 minuts)

Pas 1.5 El procés del SPG

Un cop finalitzat el joc (amb 7 o 8 aspectes observats, tant conformes com no conformes amb el protocol de certificació), la persona formadora farà un resum explicatiu del procés de certificació SPG, abordant els següents punts:

- Quin és el procés per a atorgar el certificat SPG?
- Quins actors hi intervenen?
- Quins òrgans es creen (comitès, grups) i per a què serveixen?

(Durada aproximada: 20 minuts)

ACTIVITAT 2 - ESTUDI DE CAS

Pas 2.1 Presentació de l'estudi de cas

Cada persona formadora presentarà un exemple real d'implementació d'un sistema de garantia participativa relacionat amb el seu territori, per tal d'implicar les persones participants al voltant d'un exemple proper i, si pot

ser, conegut. Si no hi ha iniciatives d'aquest tipus al territori, es poden utilitzar els casos presentats al MOOC i a l'Annex 6. Si és possible, una persona representant de la iniciativa presentarà l'estudi de cas al grup. La presentació hauria d'incloure una visió general de la iniciativa, així com una descripció dels seus components principals i dels seus elements innovadors, pel que fa a la sostenibilitat mediambiental, però també social i econòmica. (Durada aproximada: 40 minuts).

Metodologia:

Les activitats d'aquesta unitat segueixen un enfocament basat en competències, alternant moments teòrics, activitats d'aprenentatge pràctic i lúdic (incloent-hi jocs de rol), i debats participatius, amb l'objectiu de fomentar la implicació i participació activa del grup.

L'ús del joc de taula i les metodologies de joc de rol es basa en materials creats específicament, com ara un mapa dibuixat d'una granja hipotètica que pertany a productors/es que sol·liciten la certificació, i unes cartes que representen situacions que es poden observar durant una visita de camp i que corresponen a conformitats/no conformitats amb el protocol de certificació.

Avaluació

Les persones formadores poden utilitzar aquesta activitat com a eina d'avaluació.

Es pot preparar prèviament un qüestionari (tipus *quiz/joc de preguntes i respostes*) a la plataforma Kahoot. A l'inici de l'activitat, es connectarà les persones participants en el qüestionari mitjançant un codi QR. Per a dur-la a terme, és necessari que cada persona tingui accés a un telèfon mòbil i connexió a internet.

El qüestionari inclourà unes 10 preguntes de resposta tancada sobre els continguts treballats durant la formació, per exemple:

1. Relacionar logotips amb tipus de certificació
2. Definir la certificació de tercera part
3. Elements bàsics i característiques clau del SPG;
4. Principals diferències entre la certificació per part de terceres parts i els sistemes de garantia participativa
5. Una o dues preguntes sobre l'estudi de cas (per exemple: què és una AMAP?)
6. Qui forma part del Grup Visitant?
7. Quines són les teves responsabilitats?

Si les persones participants no poden completar el qüestionari in situ, se'ls pot compartir l'enllaç perquè el completin després de l'activitat¹⁷.

Recomanacions per a la persona formadora

Les persones formadores han d'estructurar les activitats segons les característiques de les persones participants i les seves necessitats formatives, decidint en quins àmbits cal aprofundir més i quins es poden agilitzar o ometre. Les activitats opcionals s'han de tenir en compte en funció del temps disponible i l'adequació al context formatiu. Si el pressupost ho permet, es recomana adquirir aliments amb certificacions analitzades per a la seva observació real durant les pauses.

És essencial una preparació acurada, amb una comunicació clara i l'ús de materials audiovisuals per a afavorir la implicació. Cal fomentar la participació activa mitjançant discussions interactives i simulacions de rol, guiant el debat amb preguntes que convidin a la reflexió. Resumir els punts clau i fomentar la reflexió ajuda a consolidar la comprensió i aplicació dels coneixements adquirits.

És fonamental que la persona formadora mantingui una actitud flexible i s'adapti a la dinàmica del grup, per tal de garantir resultats d'aprenentatge efectius, sense un enfocament excessivament orientat a la inspecció durant l'activitat de simulació.

Pel que fa a l'Activitat 1, la simulació d'una visita de camp per part del Comitè de Garantia, cal assegurar que la dinàmica no es condueixi amb un esperit inspector ni inquisitorial, sinó explicant a les persones participants que els grups visitants tenen la funció de fer conscient a la persona productora dels possibles errors, molt probablement no intencionats, per tal de proposar solucions i intercanviar consells i bones pràctiques.

Dificultats possibles

Per a la primera part teòrica (bloc):

- Implicació del grup: Mantenir el compromís de les persones participants al llarg de les explicacions teòriques i discussions pot ser difícil, especialment si el contingut esdevé massa complex o abstracte.
- Dinamització del debat en grup: Dinamitzar una discussió productiva requereix habilitats de moderació per a garantir que tothom pugui participar i que s'abordin els punts clau sense desviar-se del tema.

Per a la primera activitat:

- Simulació en forma de joc de rol: Executar la simulació de manera efectiva pot requerir una preparació i coordinació acurades per a assegurar que les persones participants entenguin bé els seus rols i els objectius de l'activitat.

¹⁷Vegeu la plantilla proporcionada a l'Annex 7.

- Preparació de materials: Preparar els materials necessaris per a la simulació, com ara el Protocol Bàsic i els components del joc, exigeix una atenció detallada i una bona organització per a garantir una experiència fluida.

Per a la segona activitat:

- Identificació d'estudis de cas adequats: Trobar exemples rellevants i interessants pot ser complicat, especialment si hi ha poques iniciatives al territori de les persones participants o dins dels materials del MOOC.
- Participació de les les persones assistents: Implicar-les en la presentació d'estudis de cas reals pot requerir coordinació amb agents externs, assegurant la seva disponibilitat i voluntat de participar.

Solucions possibles

Per al primer bloc:

- Implicació del grup: Dividir els conceptes complexos en blocs més comprensibles i incorporar elements interactius com qüestionaris o debats en grup per a mantenir l'atenció.
- Dinamització: Formar les persones facilitadores perquè puguin gestionar eficaçment les discussions en grup, assegurant que tothom pugui expressar-se i reconduint les converses cap als punts clau quan calgui.

Per a la primera activitat:

- Simulació en forma de joc de rol: Proporcionar instruccions per escrit i assegurar-se que les persones participants entenen clarament l'escenari, els rols i els objectius de l'activitat.
- Preparació de materials: Preparar els materials amb antelació i fer una prova prèvia per a identificar possibles problemes logístics. Donar instruccions clares sobre com utilitzar els components del joc i assegurar-se que tots els recursos necessaris estiguin disponibles.

Per a la segona activitat:

- Identificació d'estudis de cas: Col·laborar amb organitzacions o persones expertes per a identificar estudis de cas rellevants i atractius. Es pot combinar exemples locals amb aquells que es troben als materials del MOOC per a garantir diversitat i adequació al context.
- Implicació de les persones participants: Planificar i coordinar-se amb agents externs per a garantir la seva participació en la presentació dels estudis de cas. Oferir incentius o reconeixement per la seva col·laboració pot afavorir la implicació.

Recursos addicionals

Certificacions europees:

- Organics at a Glance, European Commission (EN), [Enllaç](#)
- Geographical indications and quality schemes explained, European

Commission, [Enllaç](#) (EN)

- Glossario Ragionato sulla Politica Agricola e di Sviluppo Rurale - Certificazioni Di Qualità, Reterurale, [Enllaç](#) (IT)
- I sistemi di certificazione dei prodotti agroalimentari, [Enllaç](#) (IT)
- [fao.org](#) (EN);
- [www.rivistadiagraria.org/](#) (IT)

PGS – Sistemes de Garantia Participativa (Activitat 1):

- La certificazione partecipativa in agricoltura biologica, [Enllaç](#) (IT)
- L'agricoltura biologica: problemi e prospettive, [Enllaç](#) (IT)
- Participatory Guarantee Systems (PGS), IFOAM, [Enllaç](#) (EN)
- PGS Guidelines: How to Develop and Manage Participatory Guarantee Systems for Organic Agriculture, IFOAM, 2019. [Enllaç](#) (EN)
- A Participatory Guarantee System for Good, Clean and Fair Coffee, SlowFood, [Enllaç](#) (EN)
- Le nuove frontiere della certificazione per l'agricoltura biologica, AIAB, 2009. [Enllaç](#) (IT).
- Per una pedagogia della terra, AltraComo. [Enllaç](#) (IT)
- Why participate and support the PGS? 5 minutes to convince you!, Le reseau des GASAP, [Enllaç](#) (FR, subtítols en EN)

Estudis de cas sobre sistemes de garantia participativa (Activitat 2):

- Cascina San Alberto, [Enllaç](#) (Italia)
- Som Ebre: L'enllaç de l'Ebre, [Enllaç](#) (Espanya)
- Peliti Seed Network, [Enllaç](#) (Grècia)
- The GASAP network / Le Réseau des Gasap, [Enllaç](#), (França)
- Estudis de cas recopilats a l'Annex 6.

Unitat de Formació #3 - Relacions entre productors agrícoles i consumidors

Objectiu general

L'objectiu d'aquesta unitat és proporcionar a les persones participants una comprensió global de diversos models alternatius de relació entre persones productores i consumidores (CSA, LSPA) i promoure la Ciutadania Alimentària dins de les comunitats, capacitant-les per a participar activament en sistemes alimentaris sostenibles, tot donant suport a pràctiques alimentàries sostenibles que fomentin la resiliència comunitària.

Resultats d'Aprenentatge

1. Gestionar i facilitar el treball comunitari i els processos participatius de manera eficaç, demostrant lideratge en el foment de relacions sostenibles entre productors i consumidors.
2. Demostrar habilitats avançades de planificació i organització, inclosa la capacitat de definir prioritats, establir plans d'acció, gestionar pressupostos, assignar recursos i implementar mesures de control i seguiment específicament adaptades als models alternatius de relació productor/a-consumidor/a (p. ex., AMAP, CSA, LSPA).
3. Aplicar el pensament crític i potenciar les habilitats d'escolta per a qüestionar i analitzar conceptes relacionats amb les relacions productor/a-consumidor/a, en el context de les associacions locals solidàries i iniciatives d'agricultura recolzada per la comunitat (*Community Supported Agriculture*, CSA).
4. Identificar i diferenciar entre diversos models de relació productor/a-consumidor/a (com AMAP, CSA, LSPA), demostrant una comprensió de les seves característiques respectives, implicacions i rols dins de la cadena agroalimentària.
5. Adquirir un coneixement complet de les fases, els actors i les interaccions dins de la cadena agroalimentària, amb un enfocament en la comprensió dels conceptes clau i dels tipus i conseqüències de les diferents dinàmiques de subministrament.

Durada

3 hores

Materials

Les activitats planificades requeriran els materials següents: cadires, taules, projector, ordinador (per a la persona formadora), connexió a internet, fulls, bolígrafs, retoladors i bloc de cavallet. També seran necessaris alguns materials específics (que es proporcionen en els recursos addicionals i al MOOC). L'espai de treball no necessita condicions especials; tanmateix, es recomana que les activitats es desenvolupin en un espai ampli per tal que els grups de treball puguin dur a terme les seves tasques amb tranquil·litat.

Procediment i metodologia

BLOC 1: Introducció als LSPA - Associacions Locals i Solidàries per a l'Agroecologia

Pas 1.1 Les persones formadores introdueixen alguns conceptes com les 'cadena curta i llarga de subministrament alimentari', en relació amb la sostenibilitat i el consum de temporada, i els beneficis dels LSPA (*Local Solidarity-based Partnerships for Agroecology*). Es poden utilitzar materials del MOOC per a aquesta part, juntament amb una reflexió estimulada sobre les experiències personals de les persones participants en el moment de comprar als mercats de pagesia. (Durada aproximada: 10 minuts)

Pas 1.2 La discussió pot continuar amb els temes de les cooperatives de consum i els horts comunitaris, on les persones formadores poden preguntar si les participants saben què són i quins beneficis tenen. Aquí s'han d'introduir termes com CSA i els programes AMAP, fent servir el material del MOOC com a suport. (Durada aproximada: 10 minuts)

Pas 1.3 Finalment, les persones formadores presentaran al grup el concepte d'associacions locals i solidàries per a l'agroecologia (LSPA), incloent-hi els seus beneficis. El MOOC inclou material de suport en format audiovisual. (Durada aproximada: 10 minuts)

ACTIVITAT 1: MUNTEM UNA CSA! JOC DE ROL

Pas 1.1 Les persones formadores introdueixen les característiques específiques de cada tipus de CSA (liderada per consumidors/es o liderada

per pagesos/es) i presenten la plantilla¹⁸ que s'utilitzarà durant l'activitat per a configurar una CSA. (Durada aproximada: 5 minuts)

Pas 1.2 Les persones participants es divideixen en grups de fins a 6 persones. Un o dos grups crearan una CSA liderada per consumidors/es i un o dos grups una CSA liderada per pagesos/es. Tots els grups seguiran el mateix esquema per a la seva creació i tindran 50 minuts per a fer-ho. (Durada aproximada: 50 minuts)

Pas 1.3 Quan tots els grups hagin acabat, presentaran la seva CSA a la resta. Cada grup tindrà 10 minuts per a exposar el seu resultat final. (Durada aproximada: 10 minuts per grup)

Pas 1.4 Al final de les presentacions, les persones participants reflexionaran sobre el procés, les diferències entre els dos models i identificaran possibles passos difícils. (Durada aproximada: 25 minuts)

Les persones formadores poden trobar material específic per a facilitar la discussió a l'apartat de recursos i al MOOC.

BLOC 2: PROMOCIÓ DE LA CIUTADANIA ALIMENTÀRIA I LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA

Pas 2.1 Les persones formadores presentaran els conceptes clau de la Ciutadania Alimentària, seguint els materials de suport (MOOC i al Paquet Formatiu) (Durada aproximada: 20 minuts).

Pas 2.2 Després de la introducció, es proposarà a les persones participants un exercici de reflexió escrita. Escriuran objectius personals per a practicar la ciutadania alimentària, com ara fer eleccions alimentàries sostenibles, donar suport als productors/es locals o participar en projectes comunitaris relacionats amb l'alimentació. (Durada aproximada: 20 minuts).

Pas 2.3 Després de l'activitat, les persones participants tindran una discussió en grup sobre com les activitats anteriors de la unitat han influït en les seves perspectives i comprensió. Les persones formadores poden guiar la reflexió amb preguntes sobre el seu paper com a ciutadania alimentària i demanar-los que comparteixin idees sobre accions pràctiques que poden dur a terme a les seves comunitats. (Durada aproximada: 20 minuts).

¹⁸ Inclòs al MOOC i a l'annex 8.

Metodologia

Les activitats d'aquesta unitat combinen sessions informatives per a adquirir una comprensió fonamental dels models alternatius de relació entre productors i consumidors, la participació activa, el pensament creatiu, les habilitats de planificació pràctica i el treball en equip durant la simulació de creació d'un LSPA, així com la reflexió col·lectiva sobre tot el procés. Aquesta combinació metodològica integra teoria i pràctica, reforçant la rellevància dels conceptes apresos en situacions reals i fomentant la participació activa de les persones participants.

Avaluació

Al final de la unitat, les persones participants realitzaran un procés d'autoavaluació per a reflexionar sobre els coneixements adquirits i considerar com aquesta nova comprensió pot haver transformat la seva percepció d'ells mateixos, passant de ser simples persones consumidores a adoptar el paper de ciutadans alimentaris proactius. Consulteu l'Annex 9 per a veure el formulari d'autoavaluació.

Recomanacions per a la persona formadora

Les persones formadores han de tenir en compte que la durada de cada subactivitat és aproximada i pot variar segons el nombre i perfil de les persones participants. En funció d'aquests factors, es pot destinar més temps a determinats temes. Així mateix, els temes proposats es poden adaptar al nivell d'expertesa del grup, amb la possibilitat d'aprofundir en aspectes concrets si cal. Tot i que els temes estan interrelacionats, les persones formadores poden centrar-se en aspectes individuals sense comprometre la coherència general de l'activitat.

És molt recomanable que la persona formadora es familiaritzi a fons amb el contingut abans de conduir l'activitat, ja que les discussions poden incloure temes complexos que cal comunicar amb claredat i de manera inclusiva. A més, cal evitar donar per suposat que les persones participants tenen coneixements previs i cal estar preparats per a començar des de conceptes més bàsics i poc tècnics, si és necessari.

A ser possible, pot ser interessant fer l'activitat en un lloc on es dugui a terme alguna d'aquestes iniciatives, com una cooperativa de consum, un hort comunitari, un programa CSA o similar. Això permetrà a les persones participants experimentar de primera mà aquests conceptes en acció, interactuar directament amb representants de les iniciatives i obtenir una comprensió pràctica més profunda.

Dificultats possibles

Per al primer bloc:

Les persones participants poden tenir nivells diversos de coneixement sobre conceptes com les cadenes curtes i llargues de subministrament alimentari, cooperatives de consum, horts comunitaris o programes CSA i AMAP. Pot ser difícil abordar aquesta diversitat assegurant que tothom comprèn els conceptes bàsics.

Per a la primera activitat:

La formació i gestió dels grups, especialment durant l'Activitat 1, pot ser un repte. Caldrà assegurar la participació equitativa, gestionar opinions i personalitats diverses i facilitar discussions productives dins de cada grup, cosa que pot requerir habilitats específiques.

Per al segon bloc:

Les persones participants poden provenir de contextos culturals diversos, cadascun amb perspectives diferents sobre els sistemes alimentaris i la ciutadania. Garantir que els continguts i activitats de la formació siguin culturalment sensibles i inclusius pot resultar complicat, i caldrà adaptar-los acuradament per a satisfer les necessitats de totes les persones participants. Algunes poden mostrar resistència a idees noves o a models alternatius de producció i consum d'aliments. Gestionar aquesta resistència tot mantenint un diàleg obert i respectuós és fonamental per a afavorir una participació significativa i un aprenentatge profund.

Solucions possibles

Per al primer bloc:

Coneixement previ limitat de les persones participants: feu una avaluació prèvia a la formació per a conèixer el nivell i familiaritat amb els conceptes. Els resultats permetran adaptar els continguts, enfocant-se més en els conceptes bàsics o bé oferint informació més avançada, segons les característiques del grup.

Per a la primera activitat:

Formar les persones facilitadores perquè gestionin eficaçment la dinàmica dels grups, fomentin la participació i condueixin discussions productives. Establir normes bàsiques de comunicació respectuosa i escolta activa dins dels grups. Es poden rotar les persones facilitadores o assignar rols dins els grups per a distribuir la responsabilitat i garantir la participació equitativa.

Per al segon bloc:

Incorporar perspectives diverses i exemples de diferents contextos culturals en els continguts de la formació. Fomentar un diàleg obert i el respecte mutu entre les persones participants, creant un entorn d'aprenentatge inclusiu on es valorin i respectin diferents punts de vista.

Reconèixer i validar les preocupacions i l'escepticisme de les persones participants envers els sistemes alimentaris alternatius. Proporcionar informació fonamentada, estudis de cas i exemples d'èxit per a demostrar els beneficis i la viabilitat d'aquests models. Animar a mantenir una actitud oberta i crítica, alhora que es respecten les opinions divergents.

Recursos addicionals

LSPA - Associacions Locals i Solidàries per a l'Agroecologia (BLOC 1):

- CSAct! LSPA, Urgenci TV, [Enllaç](#)

CSA- Agricultura Sostenible amb Suport Comunitari (Activitat 1):

- Quadern "CSA farmer to farmer" amb informació sobre com establir una CSA com a pagès/a: [Enllaç al quadern](#)
- Quadern "Be part of CSA": [Enllaç](#)
- Defensa del CSA en diferents idiomes: [Voices for CSA Archives - Urgenci Hub](#)

Ciutadania alimentària (BLOC 2):

- [Food Citizens: Consumers who are changing the world](#)
- [Food Citizenship - Urgenci Hub](#) informe del Food Ethics Council (Regne Unit)
- [Food citizenship - A communications toolkit - Urgenci Hub](#)
- [Food Citizenship](#), Food Citizenship initiative (Regne Unit)
- [Trainer's guide Food & More - Urgenci Hub](#), programa de formació en ciutadania alimentària per a comunitats
- [Food & More Archives - Urgenci Hub](#), documents disponibles en diversos idiomes: txec, hongarès, polonès, etc.

Annexos

Mòdul 1: Gestió operativa dels programes de sobirania i seguretat alimentària

Annex 1: Taula de verificació creuada

	Compliment dels criteris per part dels productors/es			
Identificador del productor/a	Àrea geogràfica	Tipus de productor/a	Tipus de producció	Tipus de relació amb productors/es

Annex 2: Unitat d'Avaluació 1

Selecció de productors/es d'acord amb els requisits de sostenibilitat per al subministrament de programes de sobirania i seguretat alimentària

Si us plau, responeu les següents preguntes:

1. CONCEPTES INICIALS

Relaciona les següents frases:

1. Les iniciatives fortes i responsables per a la sobirania i seguretat alimentària...2. Els aliments de temporada...3. En segon lloc, hauríem de tenir bones relacions amb les persones i organitzacions al nostre voltant que ens ajuden amb la nostra feina, els nostres proveïdors/es...4. Per a aconseguir els nostres objectius, necessitem dues coses importants. En primer lloc, necessitem un pla clar que connecti totes les nostres accions...5. L'economia social i solidària...	a) ...són adquirits i consumits al voltant del moment en què són collits o corresponen a les temporades de pesca que ajuden a mantenir les poblacions marines a llarg termini i, per tant, només estan disponibles al mercat per un període limitat en algun moment de l'any.b) ...això significa que tot el que fem, com compartir menjar, gestionar els residus, recollir aliments, treballar amb la gent, i més, hauria de tenir una bona connexió entre si.c) ...és el conjunt d'iniciatives socioeconòmiques, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats de les persones i el seu entorn en lloc del benefici econòmic.d) ...donen suport a sistemes alimentaris i agrícoles sostenibles i inclusius.e) ...per tant, quan escollim els nostres proveïdors/es, hauríem d'assegurar-nos que compleixin certs criteris per ajudar-nos a ser sostenibles i responsables.

Respostes: 1d; 2a; 3b; 4e; 5c

ENTENDRE ELS REQUISITS DEL PROJECTE I LES NECESSITATS DELS CLIENTS/ES

Si us plau, proporcioneu 3 exemples de preguntes que us podríeu fer a vosaltres mateixos/es i al vostre equip per a crear el vostre propi projecte.

1. _____
2. _____
3. _____

MAPEIG DE PRODUCTORS

El mapeig de productors/es implica tenir en compte 6 factors: àrees geogràfiques, tipus de productors/es; tipus de producció; tipus de relacions amb els productors/es; recomanacions; i verificació creuada. Proporcioneu una explicació breu de 3 d'aquests 6 factors:

1. _____
2. _____
3. _____

1. EXERCICI PRÀCTIC FINAL

Quines van ser les lliçons més importants que vau aprendre de l'exercici pràctic?

Annex 3: Unitat d'Avaluació 2

Planificació eficaç i habilitats organitzatives dels programes de sobirania i seguretat alimentària

Respongui les següents preguntes:

COMPRENSIÓ DE LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

Defineixi la sobirania alimentària amb les seves pròpies paraules tal com la va entendre durant la sessió

AVALUACIÓ DE NECESSITATS I PRIORITZACIÓ - ELABORACIÓ DE PLANS D'ACCIÓ

Descriviu 2 idees principals que va aprendre durant l'activitat 2

MESURES DE CONTROL I SEGUIMENT

Per què és important el seguiment en la gestió de projectes?

ELABORACIÓ DE PRESSUPOSTOS

Vau aprendre sobre 7 principis de pressupostos. Descriviu breument 3 d'ells:

ESTUDI DE CAS

Identifiqueu les conclusions més importants de l'activitat d'estudi de cas.

Annex 4: Unitat d'Avaluació 3

Compromís col·laboratiu amb persones / entitats sòcies educatives i socials en programes de seguretat alimentària
respongui les següents preguntes:

COORDINACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB ORGANITZACIONS EXTERNES

Què vaiu trobar més valuós a la discussió sobre Coordinació i Col·laboració amb Organitzacions Externes?

OBJECTIUS CLAU

Quins aspectes dels objectius clau vaiu trobar més difícils o poc clars i per què?

CONEIXEMENTS NOUS

Quin coneixement nou vaiu adquirir durant aquesta sessió que considereu més important?

AVALUACIÓ DE NECESSITATS

Quan es fa una avaluació de necessitats per a organitzacions potencials sòcies, quin és l'objectiu principal?

Definir objectius i metes específiques;

Avaluar les fortaleces de la vostra organització;

Determinar les àrees que necessiten suport o col·laboració

Identificar els/les agents claus.

AVALUACIÓ DE NECESSITATS

Quina és la finalitat de definir l'abast i els objectius quan es fa una avaluació de necessitats per als/les estudiants?

Mòdul 2: Gestió inclusiva d'equips

Annex 1: Unitat d'Avaluació 1

Estereotips

Respongui les següents preguntes:

Per a entendre els prejudicis inconscients

De l'1 al 5, en quina mesura creu que ha entès els seus prejudicis inconscients?

Tres exemples de perpetuació d'estereotips en un context formatiu o de treball

1. _____
2. _____
3. _____

Tres bones pràctiques per a abordar els estereotips de manera constructiva

1. _____
2. _____
3. _____

Annex 2: Unitat d'Avaluació 2

Combatre els discursos d'odi i promoure una comunicació inclusiva

Respongui les següents preguntes:

Per a adquirir coneixements, eines i metodologies amb l'objectiu de definir i reconèixer els discursos d'odi

De l'1 al 5, en quina mesura creu que ha adquirit coneixements, eines i metodologies per a definir i reconèixer els discursos d'odi?

Piràmide de l'odi

Escrigui aquí almenys tres passos de la piràmide de l'odi:

1. _____
2. _____
3. _____

L'odi dolç

Escrigui aquí què ha entès per “odi dolç”:

Tres bones pràctiques per a abordar els estereotips de manera constructiva

1. _____
2. _____
3. _____

Annex 3: Escenaris per a jocs de rol:

Vostè forma part d'un equip que treballa en un projecte de seguretat alimentària en un país europeu. L'objectiu del projecte és establir un sistema de distribució d'aliments per a proporcionar productes frescos a una zona desatesa.

Escenari proposat a)

Grup A: Responsable de l'adquisició, el transport i la gestió de magatzems.

Grup B: També responsable de l'adquisició, el transport i la gestió de magatzems, però amb un èmfasi en les pràctiques de sostenibilitat.

Punts clau de conflicte:

El Grup A considera que l'èmfasi del Grup B en les pràctiques de sostenibilitat està alentint les tasques d'adquisició i transport.

El Grup B creu que l'enfocament del Grup A pot comprometre els objectius ambientals del projecte.

Ambdós grups tenen dificultats per a trobar un equilibri entre l'eficiència i la sostenibilitat.

Escenari proposat b)

Grup A: Responsable de la recollida i distribució d'aliments, amb un èmfasi a rescatar aliments sobrant dels mercats locals.

Grup B: També responsable de la recollida i distribució d'aliments, però amb un èmfasi a treballar directament amb les persones agricultores locals per a promoure pràctiques agrícoles sostenibles.

Punts clau de conflicte:

El Grup A creu que l'enfocament del Grup B en treballar amb les persones agricultores fa que el procés de recollida d'aliments sigui menys eficient.

El Grup B està preocupat perquè l'èmfasi en la recollida d'aliments sobrant del Grup A no aborda les causes clau del malbaratament d'aliments i la sostenibilitat.

Ambdós tenen dificultats per equilibrar l'eficiència i les pràctiques sostenibles.

Escenari proposat c)

Grup A: Aquest grup està format principalment per residents locals de llarga durada amb una història de treball en projectes similars.

Grup B: Aquest grup està format per migrants recents de diversos països amb diferents orígens culturals.

Punts clau de conflicte:

El Grup A està acostumat a utilitzar pràctiques agrícoles tradicionals europees i té un flux de treball ben establert per al projecte. Creuen que els seus mètodes agrícoles tradicionals han estat provats i testats, i són resistents als canvis que perceben com un alentiment del progrés del projecte.

El Grup B aporta diferents enfocaments operatius influenciats pels seus orígens culturals, incloent-hi tècniques agrícoles innovadores i eines. Creuen que les seves diverses experiències poden millorar l'eficiència operativa i la sostenibilitat, i estan frustrats per la resistència al canvi del Grup A.

Annex 4: Unitat d'Avaluació 3

Aprendre a prevenir i gestionar conflictes
Respongui les següents preguntes:

Per a poder reconèixer els primers signes i indicadors de conflictes en l'equip de treball

De l'1 al 5, en quina mesura creu que és capaç de reconèixer els primers signes i indicadors de conflictes en l'equip de treball?

Per a proporcionar una gamma d'estratègies de resolució de conflictes, amb un èmfasi específic en la mediació com a manera inclusiva i col·laborativa per a gestionar i desmuntar conflictes de manera efectiva

Escriui aquí almenys tres estratègies de resolució de conflictes:

1. _____
2. _____
3. _____

El paper de la persona facilitadora

Tres bones pràctiques per a un bona persona facilitadora

1. _____
2. _____
3. _____

Mòdul 3: Orientació per a la formació i la inclusió laboral

Annex 1: Competències VIA

VIA

INSTITUTE ON CHARACTER

La Classificació VIA de les 24 Forces del Caràcter de les Persones.

Saviesa

CREATIVITAT

Intel·ligent
Original i adaptativa
Resol problemes

CURIOSITAT

Interessada
Explora coses noves
Oberta a noves idees

JUDICI

Pensadora crítica
Pensa les coses bé
Mentalitat oberta

AMOR PER A APRENDRE

Domina noves habilitats i temes
Afegeix coneixement de manera sistemàtica

PERSPECTIVA

Sàvia
Proporciona consells savis
Adopta una visió global

Coratge

VALENTIA

Mostra valor
No es deixa vèncer per la por
Parla en defensa d'allò que és correcte

PERSEVERANÇA

Persistent
Laboriosa
Acaba el que comença
Sincera

HONESTEDAT

Autèntica
Digna de confiança
Sincera

DINAMISME

Entusiasta
Energètica
No fa les coses a mitges

Humanitat

AMOR

Càlida i genuïna
Valora les relacions properes

BONDAT

Generosa
Nutritiva
Afectuosa
Compassiva
Altruista

INTEL·LIGÈNCIA SOCIAL

Conscient de les motivacions i els sentiments dels altres
Sap què fa felices les altres

Justícia

TREBALL EN EQUIP

Jugadora d'equip
Socialment responsable
Lleial

JUSTÍCIA

Justa
No deixa que les decisions emocionals influeixin en les decisions sobre les altres

LIDERATGE

Organitza activitats de grup
Fomenta un grup perquè facin les coses

Temperança

PERDÓ

Misericordiós
Accepta les debilitats i assoliments de les altres
Dona una segona oportunitat

HUMILITAT

Modesta
Permet que les altres parlin per si mateixes

PRUDÈNCIA

Atenta
Cautelosa
No pren riscos innecessaris

AUTOREGULACIÓ

Autocontrolada
Disciplinada
Gestiona impulsos i emocions

Trascendència

APRECIACIÓ DE LA BELLESA I L'EXCEL·LÈNCIA

Sent una sensació d'admiració i meravella per la bellesa
S'inspira en la bondat dels altres

AGRAÏMENT

Agraïda per allò que és bo
Expressa agraïment
Se sent beneïda

ESPERANÇA

Optimista
Feliç pel futur
Pensa en el futur

HUMOR

Juganera
Fa somriure a les altres

Alegre

ESPIRITUALITAT

Cerca significat

Té un sentit de propòsit

Sent una relació amb allò sagrat

The VIA Classification of 24 Character Strengths

Wisdom	CREATIVITY • Clever • Original & Adaptive • Problem Solver	CURIOSITY • Interested • Explores new things • Open to new ideas	JUDGMENT • Critical thinker • Thinks things through • Open-minded	LOVE OF LEARNING • Masters new skills & topics • Systematically adds to knowledge	PERSPECTIVE • Wise • Provides wise counsel • Takes the big picture view
Courage	BRAVERY • Shows valor • Doesn't shrink from fear • Speaks up for what's right	PERSEVERANCE • Persistent • Industrious • Finishes what one starts	HONESTY • Authentic • Trustworthy • Sincere	ZEST • Enthusiastic • Energetic • Doesn't do things half-heartedly.	
Humanity	LOVE • Warm and genuine • Values close relationships	KINDNESS • Generous • Nurturing • Caring • Compassionate • Altruistic	SOCIAL INTELLIGENCE • Aware of the motives and feelings of self/others • Knows what makes others tick		
Justice	TEAMWORK • Team player • Socially responsible • Loyal	FAIRNESS • Just • Doesn't let feelings bias decisions about others	LEADERSHIP • Organizes group activities • Encourages a group to get things done		
Temperance	FORGIVENESS • Merciful • Accepts others' shortcomings • Gives people a second chance	HUMILITY • Modest • Lets one's accomplishments speak for themselves	PRUDENCE • Careful • Cautious • Doesn't take undue risks	SELF-REGULATION • Self-controlled • Disciplined • Manages impulses and emotions	
Transcendence	APPRECIATION OF BEAUTY & EXCELLENCE • Feels awe and wonder in beauty • Inspired by goodness of others	GRATITUDE • Thankful for the good • Expresses thanks • Feels blessed	HOPE • Optimistic • Future-minded • Future Orientated	HUMOR • Playful • Brings smiles to others • Lighthearted	SPIRITUALITY • Searches for meaning • Feels a sense of purpose • Senses a relationship with the sacred

Annex 2: Targetes de situacions

Situació 1 per a practicar la comunicació assertiva

Sol·licitud d'ajuda

Tens una càrrega de feina elevada i notes que una companya, Sara, té temps lliure. Necessites la seva ajuda amb un projecte, però et costa demanar-li ajuda. Com t'hi acostaries de manera assertiva per a sol·licitar-li la seva assistència sense sentir-te culpable?

Situació 2 per practicar la comunicació assertiva

Tractant amb un company de feina que interromp

Durant una reunió d'equip, un company, en Joan, interromp constantment i desvia la discussió amb comentaris fora de tema. Et resulta difícil concentrar-te i mantenir la reunió productiva. Com pots abordar de manera assertiva el comportament d'en Joan durant la reunió?

Situació 3 per a practicar la comunicació assertiva

Reserva de restaurant

Has fet una reserva en un restaurant per a sopar, però quan arribes, el personal t'informa que la teva reserva no ha estat registrada. Et sents frustrat, ja que aquest esdeveniment era important per a tu. Com pots expressar la teva frustració de manera assertiva, tot mantenint un to respectuós amb el personal i cercant una solució al problema?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MAGNETIC

iasis

Situació 4 per a practicar la comunicació assertiva

Tractar el soroll dels veïns

Els teus veïns solen fer festes sorolloses fins ben entrada la nit, molestant el teu son. Vols abordar el problema sense generar conflicte. Com pots abordar els teus veïns de manera assertiva per a parlar del problema del soroll?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MAGNETIC

iasis

Annex 3: Perfils de caràcter i escenaris laborals

Perfil de caràcter 1

Nom: Joana / Jane
Departament: Comunicació
Posició: Practicant
Personalitat i habilitats interpersonals:

- Independent
- Optimista
- Estratègica
- Resolutiva
- Creativa
- Proactiva
- Empàtica
- Escolta activa

Perfil de caràcter 2

Nom: Amanda / Wanda

Departament: Recursos Humans

Posició: Tècnica

Personalitat i habilitats interpersonals:

- Baixa resistència a la frustració
- Evasiva
- Calmada
- Distreta
- Absenta
- Pacient
- Persistent

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Observatori de l'Ebre

MIGRENTA

iasis

Perfil de caràcter 3

Nom: Cristian / Chris

Departament: Departament Comercial

Posició: Cap de Departament

Personalitat i habilitats interpersonals:

- Baixa resistència a la frustració
- Baixa gestió d'impulsos
- Insegur
- Irritable
- Habilitats de lideratge
- Fred
- Impacient

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Observatori de l'Ebre

MIGRENTA

iasis

Perfil de caràcter 4

Nom: Josep

Departament: Departament de Comptabilitat

Posició: Comptable

Personalitat i habilitats interpersonals:

- Empàtic
- Espiritual
- Dificultats per a articular els pensaments
- Comunicació indirecta
- Resolutiu
- Narcisista
- Baixes habilitats de retroalimentació
- Proporciona consell

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MAGNÈCIA

iasis

Perfil de caràcter 5

Nom: Lluïsa

Departament: Gestió

Posició: Administrativa

Personalitat i habilitats interpersonals:

- Baixa autoestima
- Desconfiada
- Dificultats amb les responsabilitats
- Evasiva
- Baixes habilitats de retroalimentació
- Argumenta allò que opina
- Acaba el que comença
- Fiable en el treball

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MAGNÈCIA

iasis

Escenaris laborals

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

URBEMICA

iasis

Escenari laboral 1 Presentant-te a un nou equip

**Acabes d'arribar a l'empresa i és el teu primer dia!
Hi ha una reunió prevista per a donar-te la
benvinguda i conèixer-te millor. Has de parlar una
mica sobre tu mateix, les teves experiències
anterior i les teves motivacions per a treballar en
aquesta empresa.**

Què dius i com ho dius?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

URBEMICA

iasis

Escenari laboral 2

Resoldre un conflicte amb un company

Un company et demana que l'ajudis amb una tasca que li han assignat. Creus que aquesta és la seva tasca i que ja tens les teves pròpies tasques a fer i li dius que no l'ajudaràs. A partir d'aquest dia, el teu company t'evita i et tracta fredament. També comunica menys sobre temes relacionats amb la feina i això té una repercussió en la feina que feu junts.

Què fas?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MILGEMCA

iasis

Escenari laboral 3

Participar en una reunió d'equip

Hi ha una reunió d'equip programada amb tot el departament i el cap de l'empresa per a explicar la feina que has estat desenvolupant durant l'any. Has de parlar sobre el que has estat fent i com et sents en el teu lloc de treball. No coneixes el cap de l'empresa anterior i no fa molt que treballes aquí.

Què fas?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land

MILGEMCA

iasis

Escenari laboral 4 **Buscar ajuda o orientació d'un company**

Tens una tasca nova que mai no has fet abans. Aquesta tasca t'ha estat demanada amb una explicació molt breu sobre el seu contingut i estàs trobant dificultats al llarg del procés per a desenvolupar-la. Decideixes demanar ajuda a un company que ja ha fet aquesta tasca.

Com ho fas?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Observatori de l'Ebre

MAGRAMA

iasis

Escenari laboral 5 **Donar i rebre retroalimentació d'un supervisor**

El teu supervisor vol fer una avaluació del teu rendiment, cosa que també implica que tu hakis de donar-li retroalimentació sobre el seu estil de supervisió. En aquesta reunió, et diu que se sent decebut pel temps que dediques a executar les tasques, tot i que estan ben desenvolupades.

Com reaccionaries?

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Observatori de l'Ebre

MAGRAMA

iasis

Annex 4: Joc de rol sobre adaptabilitat i responsabilitat

Modul 3
Unitat 1
Activitat 4

**Joc de rol sobre l'adaptabilitat i
la responsabilitat**

Escenari 1
La Pastisseria

Pâtisserie Sweet Delights

Imagina't que treballes en una petita pastisseria anomenada Sweet Delights / Dolces Delícies. La pastisseria està preparant una gran comanda per a un casament, que inclou diversos tipus de pastissos, pastissos i postres. Tot va segons el previst per al dia del casament, però, just una setmana abans de l'esdeveniment, la parella demana un canvi important en el menú de postres.

Ara volen una taula de postres amb una temàtica completament diferent i un nou assortiment de pastissos i pastissos que no estaven previstos inicialment. El canvi és degut a algunes restriccions alimentàries imprevistes entre els convidats del casament.

El canvi inesperat en la comanda requereix que el personal de la fleca — incloent-hi forners/es, decoradors/es i el/la responsable— s'adapti ràpidament als nous requisits, bo i assegurant que es compleixen totes les responsabilitats relacionades amb l'elaboració, la decoració i el lliurament puntual. El repte és adaptar-se a la nova petició i, alhora, mantenir la responsabilitat de lliurar una taula de postres bonica i deliciosa per al casament.

Escenari 1 La Pastisseria

Rol a Pastisseria Sweet Delights

Escenari 1 La Pastisseria

Cap de la Pastisseria

Ets responsable de:

1. Supervisar tota l'operació
2. Planificar els canvis i l'adaptació
3. Gestionar els recursos
4. Gestionar les persones
5. Assegurar que tot funcioni amb fluïdesa

Rol a Patisserie Sweet Delights

Escenari 1
La Patisserie

Pastisser/a principal

Ets responsable de:

1. Coure els productes principals i més importants.
2. Guiar i supervisar els/les altres pastissers/es, assegurant la qualitat i la coherència de les postres.
3. Informar el/la Cap de la pastisseria.

Rol a Patisserie Sweet Delights

Escenari 1
La Patisserie

Xef Pastisser/a

Ets responsable de:

1. Crear els nous pastissos i postres segons el nou menú i decorar els pastissos i pastissos, seguint la temàtica demanada per la parella.

Rol a Patisserie Sweet Delights

Escenari 1 La Patisserie

Decorador/a

Ets responsable de:

1. Decorar els pastissos i pastissots, seguint la temàtica demanada per la parella.

Rol a Patisserie Sweet Delights

Escenari 1 La Patisserie

Responsable d'Atenció al/la Client/a:

Ets responsable de:

1. Fer d'enllaç entre la pastisseria i els/les clients, transmetent les seves peticions i assegurant-ne la satisfacció.
2. Transmetre la informació dels/les clients al/la Cap de la pastisseria.
3. Informar diàriament els/les clients sobre l'estat de desenvolupament de les tasques.

Escenari 2

Botiga de Mascotes Happy Paws

Botiga de Mascotes HappyPaws

La Botiga de Mascotes HappyPaws / Urpes Felices és reconeguda per la seva alta qualitat de productes per a mascotes i serveis de perruqueria. L'equip de màrqueting ha estat treballant diligentment en una campanya destinada a mostrar els serveis de perruqueria per a mascotes a la botiga. La campanya inclou cartells atractius, promocions a les xarxes socials i anuncis a la ràdio local.

Sol·licitud del/la client/a:

Un refugi local d'animals, Paws of love, que és un soci essencial per a HappyPaws / Urpes Felices, s'acosta a la botiga amb una sol·licitud única. A causa de la creixent necessitat d'adopcions de mascotes a la zona i la importància creixent del benestar animal, Paws of love suggereix que HappyPaws canviï el focus de la seva campanya de màrqueting per a promocionar els esdeveniments d'adopció de mascotes i augmentar la consciència sobre la missió del refugi.

El repte en aquest escenari rau en la seva responsabilitat principal de garantir l'èxit dels esdeveniments d'adopció de mascotes i la campanya més àmplia, mentre encara compleixen les seves funcions i tasques específiques de manera efectiva. El repte és adaptar-se a la nova direcció i mantenir la responsabilitat de transmetre la importància de l'adopció de mascotes i el benestar animal, mentre coordinen l'execució dels esdeveniments d'adopció de mascotes dins d'un termini ajustat i actualitzen els materials de màrqueting d'Erasmus per arribar a una audiència més àmplia.

Escenari 2 Botiga de Mascotes

Rol a Botiga de Mascotes HappyPaws

Escenari 2
Botiga de Mascotes

Gerent de Botiga

Ets responsable de:

1. Supervisar totes les operacions a HappyPaws / Urpes Felices
2. Prendre les decisions finals sobre el canvi de campanya
3. Coordinar amb la resta de l'equip
4. Proporcionar retroacció

Rol a Botiga de Mascotes HappyPaws

Escenari 2
Botiga de Mascotes

Coordinador/a de màrqueting

Ets responsable de:

1. Crear i adaptar la campanya per a centrar-se en l'adopció de mascotes
2. Revisar materials i contactes amb mitjans de comunicació
3. Coordinar amb el/la gerent de la botiga

Rol a Botiga de Mascotes HappyPaws

Escenari 2
Botiga de Mascotes

Organitzador/a d'esdeveniments

Nou rol afegit, responsable de:

1. Planificar i executar esdeveniments d'adopció de mascotes
2. Logística i promoció en col·laboració amb Paws of love
3. Coordinar amb el/la gerent de la botiga

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Estratègies de Qualitat Urbana

URBESPA

iasis

Rol a Botiga de Mascotes HappyPaws

Escenari 2
Botiga de Mascotes

Dissenyador/a gràfic/a

Ets responsable de:

1. Renovar els materials visuals per a reflectir el nou enfocament d'adopció de mascotes en cartells, fulletons i gràfics per a xarxes socials
2. Coordinar amb el/la gerent de la botiga

ABD

ACRA

EQU
Estratègies de Qualitat Urbana

land
Estratègies de Qualitat Urbana

URBESPA

iasis

Rol a Botiga de Mascotes HappyPaws

Escenari 2
Botiga de Mascotes

Enllaç amb el refugi d'animals

Ets responsable de:

1. Facilitar la comunicació entre HappyPaws i Paws of love, assegurant l'èxit dels esdeveniments d'adopció de mascotes i la campanya més àmplia
2. Coordinar amb el/la gerent de la botiga

Annex 5: Unitat d'Avaluació 1

Competències transversals bàsiques per a un bon rendiment laboral

Respon les següents preguntes:

AUTOCONEIXEMENT, AUTOESTIMA I CONFIANÇA

De l'1 al 6, fins a quin punt diries que coneixes la diferència entre autoconcepte, autoestima i confiança?

FORTALESES PERSONALS

Identifica 3 de les teves fortalezes personals que has descobert durant aquesta unitat:

1. _____
2. _____
3. _____

COMUNICACIÓ ASSERTIVA

Com definiries la comunicació assertiva?

RELACIONS INTERPERSONALS

Quins tipus de relacions interpersonals has après en aquest mòdul?

INTEGRACIÓ EN UN NOU LLOC DE FEINA

Què has après sobre les teves habilitats comunicatives personals durant l'activitat *d'integració en un nou lloc de feina*?

ADAPTABILITAT I RESPONSABILITAT

Defineix els conceptes d'adaptabilitat i responsabilitat en relació amb les actituds al lloc de feina:

Què has après sobre tu mateix/a durant l'activitat de rol sobre adaptabilitat i responsabilitat?

Annex 6: Arribar a l'illa

Escenari

El grup es troba a bord d'un vaixell. El vaixell navega per aigües salades no potables i es troba a set unitats de distància d'una illa deshabitada i desconeguda. Aquestes unitats de distància no es mesuren en metres, quilòmetres, hores o minuts; són unitats úniques que es poden recórrer llençant determinats objectes del vaixell. És essencial aclarir que, independentment del pes o del volum dels objectes llençats, cada objecte fa avançar el vaixell una unitat de distància. Com s'ha esmentat, l'objectiu final és arribar a l'illa, i, per tant, les persones membres de la tripulació han de descartar 7 dels 10 objectes disponibles al vaixell per fer que aquest avanci. És important tenir en compte que no es pot consumir menjar durant el trajecte, ja que no es tracta d'un viatge físic ni temporal.

Es desconeixen les característiques de l'illa: pot ser que hi hagi vegetació o no, pot ser que hi hagi aigua potable o no; l'únic que sí se sap és que no està habitada per altres persones; pot haver-hi animals o no.

L'estada de la tripulació a l'illa durarà exactament seixanta dies, i després d'aquests seixanta dies, un equip de rescat tornarà per a portar-los de nou a casa. Tanmateix, aquí rau el dilema: la tripulació només pot conservar tres dels deu objectes que té a bord. A més, cal recordar que els objectes llençats no es poden recuperar. Això vol dir que la tripulació haurà de prendre decisions crítiques sobre què és essencial per a la seva supervivència i benestar durant aquest període.

Elements que el grup té al vaixell:

1. Un recipient amb bidons que contenen seixanta litres d'aigua potable.
2. Una maleta amb records personals: per exemple, fotografies familiars, cartes d'amor, quaderns de primària, regals especials rebuts en dates assenyalades... Cadascú imaginarà que en aquesta caixa hi ha els seus objectes més preuats sentimentalment.
3. Un contenidor amb seixanta llaunes d'un quilo cadascuna: vint de fruita, vint de verdures i vint de carn, embotits, etc.
4. Una pistola automàtica amb seixanta carregadors de vint-i-quatre bales cadascun.
5. Un maletí amb cent cinquanta milions de dòlars en efectiu i el bitllet guanyador d'un sorteig per a un automòbil d'última generació, un pis en una ciutat a escollir i una vila.
6. Una farmaciola de primers auxilis amb medicaments, sèrum, povidona iodada (ex. Betadine), alcohol, llumins, gases, cotó fluix, tisoires, agulla, fil, cinta adhesiva, etc.
7. Una caixa amb els llibres preferits de les persones membres de la tripulació, quaderns en blanc, llapis i bolígrafs.

8. Una caixa amb diversos objectes sagrats que una església havia d'enviar a una altra seu eclesiàstica, i una persona membre de la tripulació es va oferir per a transportar-los. Inclou relíquies.
9. Un conjunt de supervivència que conté un ganivet, alicates, tornavís, martell, claus, brúixola, llumins, encenedor, agulla, fil, hams, fil de pescar, tisoires, etc.
10. Una caixa amb una ràdio-gravadora i cintes amb la música preferida de cada membre de la tripulació. La ràdio funciona com a receptor i en cap cas com a emissor. Hi ha piles a la caixa per a poder encendre-la de dia i de nit durant els seixanta dies d'espera al rescat. L'antena és prou potent per a captar les emissores que la tripulació acostuma a escoltar. Rep senyals d'amplitud modulada, freqüència modulada i ona curta.

Annex 7: Unitat d'Avaluació 2

Competències transversals avançades per a un bon rendiment laboral
Respongui les següents preguntes:

GESTIÓ EMOCIONAL I TOLERÀNCIA A LA FRUSTRACIÓ

Què ha après sobre la intel·ligència emocional i la gestió emocional?

GESTIÓ DEL TEMPS

Segons el que ha après, quina diferència hi ha entre les tasques urgents i les importants?

MALS HÀBITS

Identifiqui 3 hàbits negatius que ha après:

GESTIÓ DE CONFLICTES

Identifiqui 3 actituds que són les més comunes entre les persones davant d'un conflicte:

HABILITATS INDIVIDUALS PER AL RECONeixEMENT I LA RESOLUCió DE CONFLICTES

Identifiqui 1 habilitat individual que vostè té i que és útil per a contribuir positivament al reconeixement i a la resolució de conflictes.

TREBALL EN EQUIP

Què ha après sobre vostè mateix/a com a membre d'un equip en l'activitat Arribar a l'illa?

Annex 8: Activitat de presentació ràpida

Un *elevator pitch*/discurs de l'ascensor és un resum concís i atractiu de qui ets, què fas i quin valor aportes, presentat en el temps que dura un viatge en ascensor — normalment entre 30 segons i 2 minuts.

Dominar aquesta habilitat és fonamental per al treball en xarxa, entrevistes de feina, presentacions de projectes empresarials i qualsevol situació en què cal causar una impressió ràpida i impactant. Aquest document ofereix orientacions per a crear i fer un elevator pitch/discurs de l'ascensor eficaç.

1. Estructura:

Un elevator pitch/discurs de l'ascensor efectiu generalment segueix una estructura senzilla:

- **Introducció:** Capta l'atenció del receptor amb una obertura potent.
- **Cos:** Destaca els teus punts forts, habilitats, èxits o proposta de valor.
- **Conclusió:** Acaba amb una crida a l'acció o una declaració memorable.

2. Contingut:

Pensa a incloure els següents elements en el teu elevator pitch/discurs de l'ascensor:

- **Qui ets:** Presenta't breument, incloent-hi el teu nom i el teu rol o àrea d'expertesa.
- **Proposta de valor:** Expressa clarament què fas i què et diferencia de la resta.
- **Èxits o habilitats:** Destaca assoliments o habilitats rellevants que mostrin la teva capacitat.
- **Públic o mercat objectiu:** Especifica quin és el teu públic o mercat objectiu, si s'escau.
- **Crida a l'acció:** Acaba amb una crida clara a l'acció, com per exemple demanar una reunió o intercanviar contactes.

3. Presentació:

Com presentes el teu missatge és clau per fer que l' elevator pitch/discurs de l'ascensor sigui efectiu. Tingues en compte aquests consells:

- **Pràctica:** Assaja fins que la presentació flueixi de manera natural i segura.
- **Sigues concís/a:** Fes-lo breu i directe, evitant argot o detalls innecessaris.

- **Parla amb claredat:** Vocalitza bé les paraules i mantén un bon ritme i to.
- **Mantingues el contacte visual:** Connecta amb el teu interlocutor mirant-lo als ulls i mostrant entusiasme.
- **Adapta't al públic:** Ajusta el teu discurs segons el context i els interessos de la persona que t'escolta.
- **Mostra passió:** Deixa que es noti el teu entusiasme per la feina o la idea que presentes.

Annex 9: Unitat d'Avaluació 3

Tancar el cercle: construir la teva imatge professional

Respon les següents preguntes:

CURRÍCULUM BASAT EN HABILITATS

Quines diries que són les principals diferències entre un currículum basat en habilitats i un currículum tradicional?

DESCOBRINT LES TEVES COMPETÈNCIES

Esmenta 1 habilitat, 1 competència i 1 assoliment que hakis descobert sobre tu mateix/a durant aquest mòdul.

Habilitat_____

Competència._____

Assoliment_____

MARCA PERSONAL

Què creus necessari per a desenvolupar la teva marca personal?

ELEVATOR PITCH/DISCURS DE L'ASCENSOR

Què has identificat que cal millorar en el teu *elevator pitch/discurs de l'ascensor*?

ENTREVISTA DE FEINA

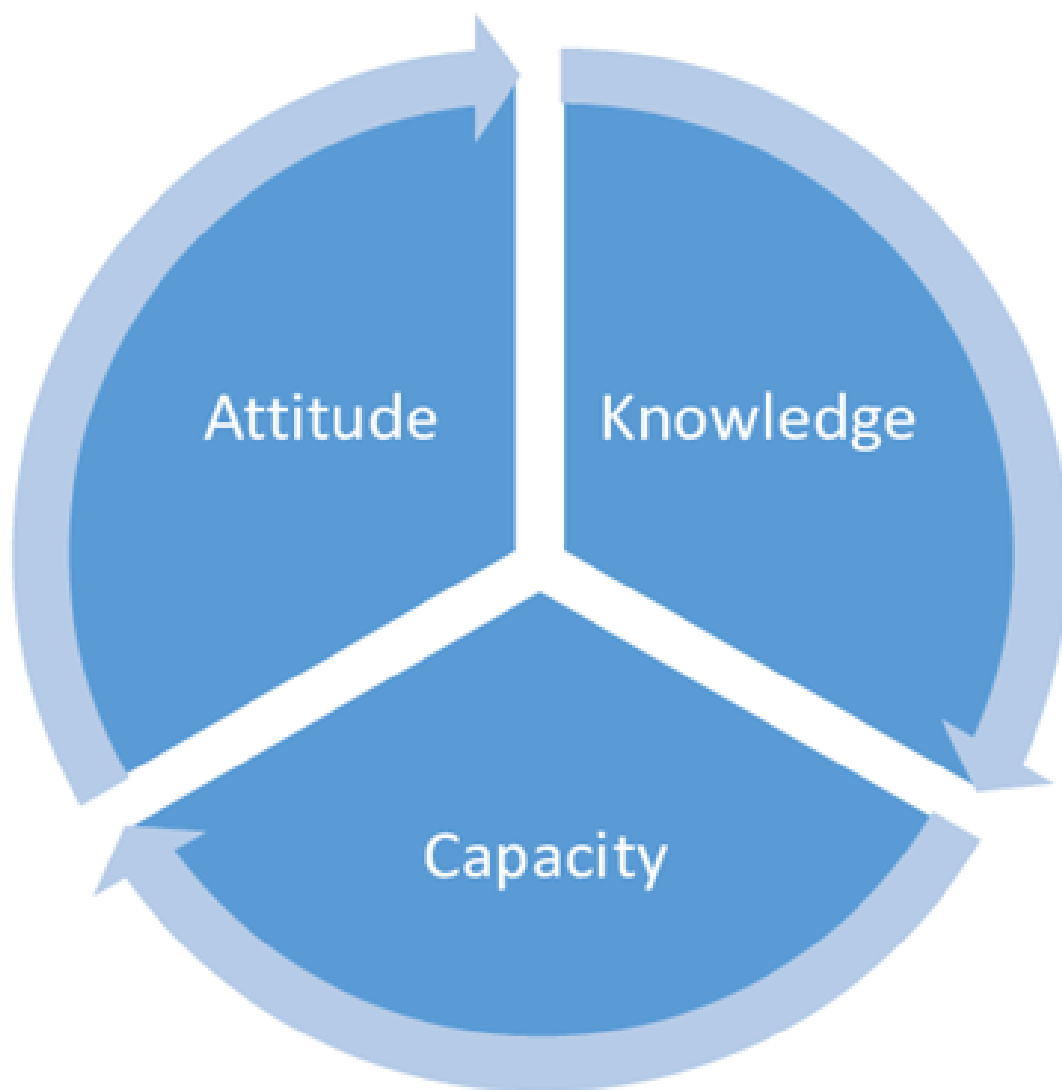
Com va millorar el joc de rol sobre l'entrevista de feina la teva confiança en les entrevistes?

Mòdul 4: Sensibilització i activació comunitària

Annex 1: Habilitats de lideratge

Cartell per a les activitats (Actitud, Coneixement, Capacitat):

Capacitats de lideratge

Annex 2: Unitat d'Avaluació 1

Construcció de grups: lideratge i empoderament per a l'activació comunitària

Respon les següents preguntes:

Construcció de grups: un grup cohesionador

De l'1 al 5, en quina mesura creus que has creat un grup cohesionador?

De l'1 al 5, en quina mesura que el teu grup pot ser autònom i responsable?

Capacitat de lideratge

Escriu quines són les tres capacitats de lideratge que has après.

1. _____
2. _____
3. _____

Ser líder

Defineix en algunes paraules què has entès per ser un líder.

Procés d'empoderament: treballant els nostres valors

En quina mesura et sents empoderat, de l'1 al 5?

Mòdul 5: Economia circular

Annex 1: Unitat d'Avaluació 1

Avaluació de la sessió de formació d'Economia circular

Respon les següents preguntes per a ajudar-nos a millorar la formació.

- **Pregunta 1:** En quina mesura vas entendre els conceptes clau i els principis de l'economia circular?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Més o menys / Molt / Moltíssim
- **Pregunta 2:** Com de segur et sents sobre els beneficis de l'economia circular a la teva comunitat?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt
- **Pregunta 3:** Els objectius de la formació estaven clarament definits i aconseguits?
(Tria una opció): Sí / Parcialment / No
- **Pregunta 4:** El contingut va ser adequat als objectius d'aprenentatge en termes de profunditat i comprensibilitat?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt adequat
- **Pregunta 5:** El contingut va ser adequat per a persones de diferents orígens culturals i educatius?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt adequat
- **Pregunta 6:** El contingut va ser suficient (llargada, exemples, explicacions...) per a transmetre la informació?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt adequat
- **Pregunta 7:** La combinació de teoria i activitats va ser adequada per a aquesta formació?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt adequat
- **Pregunta 8:** Quina implicació van generar les activitats de formació?
(Tria'n una): Gens captivadores / Una mica captivadores / Moderadament captivadores / Molt captivadores
- **Pregunta 9:** Les activitats van ajudar a reforçar el contingut de la formació?
(Tria una opció): En absolut / Una mica / Moderadament / Molt

- **Pregunta 10:** Quina cosa que has après durant aquesta formació destacaries?
(Camp de text per a una resposta curta)

Annex 2: Unitat d'Avaluació 2

1. Pregunta de Selecció Múltiple: Comprendre els sistemes alimentaris circulars

Pregunta:

Quin dels següents és un principi clau d'un sistema alimentari circular a les zones urbanes?

- a) Augmentar la producció de residus per a impulsar el creixement econòmic
- b) Centrar-se exclusivament en la producció agrícola fora de les zones urbanes
- c) Minimitzar els residus alimentaris, promoure el reciclatge i reutilitzar els recursos dins de les ciutats
- d) Fomentar la producció local d'aliments sense tenir en compte l'ús de recursos

Resposta:

c) Minimitzar els residus alimentaris, promoure el reciclatge i reutilitzar els recursos dins de les ciutats

2. Pregunta oberta: Estratègies clau i innovació

Pregunta:

A partir de la vostra recerca sobre els casos d'estudi (Londres, Milà o Brussel·les), descriu una estratègia innovadora que els restaurants de la ciutat assignada utilitzin per a contribuir al sistema alimentari circular. Com s'alinea aquesta estratègia amb els principis de l'economia circular?

Orientació:

Proporcioneu un resum breu de l'estratègia, explicant com minimitza els residus, millora l'eficiència dels recursos o dona suport a pràctiques alimentàries sostenibles.

3. Veritat o fals: Conceptes clau de l'economia circular

Pregunta:

Veritat o fals: En una economia circular per als sistemes alimentaris, els restaurants tenen un paper fonamental en la reducció dels residus alimentaris, la reutilització d'ingredients i la col·laboració amb persones productores i consumidores locals.

Resposta:

Veritat

4. Pregunta reflexiva: Comprendre els desafiaments

Pregunta:

Quins són alguns dels desafiaments comuns que heu identificat en els casos d'estudi (per exemple, Londres, Milà o Brussel·les) a l'hora d'implementar pràctiques alimentàries circulars a les zones urbanes? Reflexioneu sobre com aquests desafiaments podrien ser abordats a la vostra pròpia ciutat o comunitat.

Orientació:

Penseu tant en desafiaments logístics com socials (per exemple, infraestructures, polítiques, conscienciació pública) i proposa possibles solucions.

5. Aplicació basada en escenaris: Consideracions polítiques**Pregunta:**

Imagineu que sou una persona responsable política d'una ciutat que vol establir un sistema alimentari circular. Segons els coneixements adquirits en aquesta unitat, quines dues polítiques clau implementaríeu per a donar suport als restaurants en la reducció dels residus alimentaris i la promoció de la sostenibilitat?

Orientació:

Considereu polítiques relacionades amb la gestió de residus, incentius per a pràctiques sostenibles o associacions amb agricultors/es locals i organitzacions.

6. Recordatori de coneixement: Fases i agents de la cadena agroalimentària**Pregunta:**

Quines són les fases principals de la cadena agroalimentària més impactades per les pràctiques de l'economia circular a les ciutats? Descriviu breument el paper de cada fase (des de la producció fins al consum).

Resposta:

Producció, Processament, Distribució, Consum i Gestió de Residus. Les pràctiques de l'economia circular afecten cada fase centrant-se a reduir els residus, promoure l'eficiència dels recursos i tancar el cercle dins del sistema.

7. Autoavaluació: Aprenentatge i pensament crític**Pregunta:**

Quina confiança teniu a l'hora d'aplicar els principis de l'economia circular als sistemes alimentaris urbans després de completar aquesta unitat? En quines àrees sentiu que necessiteu més comprensió o desenvolupament?

Escala de resposta:

Molt segur

Una mica segur

No segur

Necessito més comprensió en les àrees de [temes específics].

Annex 3: Unitat d'Avaluació 3

Avaluació de la sessió de formació sobre feines verdes

Respon les següents preguntes per a ajudar-nos a millorar la formació.

- **Pregunta 1:** En quina mesura has entès què és una feina verda i el seu paper dins de l'economia circular?
(Tria una opció): No en sé res / Una mica / Bastant / Molt / Moltíssim
- **Pregunta 2:** Quina confiança tens sobre els beneficis de les feines verdes a la teva comunitat local?
(Tria una opció): Gens segur / Una mica segur / Moderadament segur / Molt segur
- **Pregunta 3:** Van estar clarament definits i assolits els objectius de la formació?
(Tria una opció): Sí / Parcialment / No
- **Pregunta 4:** Va ser adequat el contingut en relació amb els objectius d'aprenentatge, en termes de profunditat i comprensibilitat?
(Tria una opció): Gens adequat / Una mica adequat / Moderadament adequat / Molt adequat
- **Pregunta 5:** Va ser adequada la combinació de teoria i activitats per a aquesta formació?
(Tria una opció): Gens adequada / Una mica adequada / Moderadament adequada / Molt adequada
- **Pregunta 6:** Quina implicació van tenir les activitats de formació?
(Tria una opció): Gens captivadores / Una mica captivadores / Moderadament captivadores / Molt captivadores
- **Pregunta 7:** Quina cosa que vas aprendre durant aquesta formació destacaries? (Caixa de text oberta per a una resposta breu)

Mòdul 6: Emprenedoria

Annex 1: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària

Escenari

Sequera i la reducció dels rendiments de les collites

Context:

La regió ha experimentat recentment un període prolongat de sequera que ha afectat significativament la producció agrícola. Les persones agricultores tenen dificultats per aconseguir bons rendiments de les collites, la qual cosa ha causat una escassetat d'aliments i un augment dels preus. L'economia local es veu afectada, ja que moltes famílies depenen de l'agricultura per a la seva subsistència, i la comunitat s'enfronta a una creixent inseguretat alimentària.

Repte:

Les persones participants faran un joc de rols com a diferents parts implicades en la cadena de subministrament d'aliments que han d'afrontar els reptes derivats de la sequera. Cada grup haurà de desenvolupar solucions per abordar els impactes immediats de la reducció dels rendiments de les collites, alhora que considerarà solucions a llarg termini per a la resiliència i la sostenibilitat.

Problemes específics a abordar:

Petits/es agricultors/es: Com poden adaptar les seves pràctiques agrícoles per a fer front a la limitació dels recursos d'aigua? Quins tipus de suport necessiten altres agents implicats?

Emprenedors/es locals: Quines solucions innovadores poden desenvolupar-se per ajudar les persones agricultores en condicions de sequera? Com poden crear models de negoci que fomentin la sostenibilitat?

Funcionaris/àries del govern: Quines polítiques es poden implementar per donar suport les persones agricultores durant aquesta crisi? Com es poden destinar els recursos de manera eficaç?

Representants d'ONGs: Quins programes es poden iniciar per educar les persones agricultores sobre cultius resistents a la sequera i pràctiques sostenibles? Com poden facilitar la col·laboració entre els diferents agents implicats?

Consumidors/es: Com poden les persones consumidores defensar l'agricultura local i donar suport a pràctiques sostenibles durant aquest període d'escassetat alimentària?

Rols

1. Petit/a agricultor/a

Com a persona petita agricultora afectada per la sequera, la teva preocupació principal és la reducció significativa dels rendiments de les collites. T'enfrontes a reptes com la manca d'aigua, l'augment dels costos d'irrigació i la necessitat de cultius resistents a la sequera. El teu objectiu és defensar el suport del govern i de les ONGs per accedir a recursos, formació i tècniques agrícoles innovadores que ajudin a mitigar l'impacte de la sequera sobre la teva subsistència.

2. Emprenedor/a local

Com a persona emprenedora local, et centres a desenvolupar solucions per a ajudar les persones agricultores a fer front a les condicions de sequera. Això pot incloure la creació d'un negoci que proporcioni llavors resistents a la sequera, tecnologia d'irrigació eficient o serveis de consultoria per a millorar les pràctiques agrícoles. El teu objectiu és col·laborar amb les persones agricultores i altres parts implicades per a garantir la disponibilitat d'aliments i promoure pràctiques agrícoles sostenibles.

3. Funcionari/ària del govern

Com a persona funcionària del govern, ets responsable d'implantar polítiques que donin suport les persones agricultores durant les sequeres. Has de considerar com distribuir els recursos de manera eficaç, proporcionar assistència financera i promoure la recerca sobre cultius resistents a la sequera. El teu objectiu és facilitar les associacions entre les diferents parts implicades i garantir que les persones agricultores rebin el suport necessari per a mantenir la seguretat alimentària a la teva regió.

4. Representant d'un ONG

Com a representant d'ONG, treballes per a donar suport a les comunitats afectades per la sequera mitjançant programes que proporcionen educació, recursos i incidència. Et centres a ajudar les persones agricultores a adaptar-se a les condicions canviants promovent pràctiques sostenibles i proporcionant accés a ajuts financers o programes de formació. El teu objectiu és col·laborar amb altres agents implicats per a implementar iniciatives que augmentin la resiliència davant de futures sequeres.

5. Consumidor/a

Com a persona consumidora, estàs preocupada pels preus dels aliments que augmenten i la reducció de la disponibilitat de productes a causa de l'impacte de la sequera sobre l'agricultura local. El teu rol consisteix a defensar polítiques que donin suport a les persones agricultores locals i a buscar maneres de reduir el malbaratament d'aliments a la teva llar. El teu objectiu és conscienciar sobre la importància de donar suport a pràctiques sostenibles que ajudin a mitigar els efectes del canvi climàtic sobre la seguretat alimentària.

Aquests rols personalitzats ajudaran les persones participants a involucrar-se en els reptes específics que plantegen les condicions de sequera, tot fomentant la resolució col·laborativa de problemes durant l'activitat de simulació.

Annex 2: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària

Escenari

Augment dels preus dels aliments a causa de les interrupcions de la cadena de subministrament

Context:

Les recents interrupcions a la cadena de subministrament alimentari han provocat un augment significatiu dels preus dels aliments, afectant tant les persones consumidores com a les productores. Factors com problemes de transport, mancances laborals i mercats globals inestables han contribuït a aquesta crisi. Com a resultat, moltes famílies tenen dificultats per a permetre's els béns essencials, mentre que les persones agricultores locals enfronten reptes per a accedir als mercats i mantenir els seus mitjans de subsistència.

Repte:

Les persones participants faran un joc de rol com a diversos agents de la cadena de subministrament alimentari, que han de navegar pels reptes que suposa l'augment dels preus dels aliments. Cada grup ha de desenvolupar solucions col·laboratives per a abordar els impactes immediats en els seus respectius rols, mentre consideren solucions a llarg termini per a estabilitzar els preus dels aliments i millorar la seguretat alimentària.

Problemes específics a tractar:

- **Petit/a agricultor/a**
Com poden adaptar-se a l'augment dels costos i garantir que els seus productes encara siguin accessibles per a les persones consumidores? Quins suports necessiten d'altres parts implicades?
- **Emprenedor/a local:** Quines solucions innovadores es poden desenvolupar per a mitigar l'impacte de les interrupcions de la cadena de subministrament en els preus dels aliments? Com poden crear models de negoci que millorin l'eficiència i redueixin els costos?
- **Funcionari/ària del govern**
Quines polítiques es poden implementar per a estabilitzar els preus dels aliments i donar suport tant a les persones consumidores com a les productores? Com es poden distribuir els recursos públics de manera eficaç durant aquesta crisi?
- **Representant d'una ONG:** Quins programes es poden iniciar per a ajudar les poblacions vulnerables afectades per l'augment dels preus dels aliments? Com poden facilitar la col·laboració entre les parts implicades per a millorar l'accés als aliments assequibles?
- **Consumidor/a:** Com poden les persones consumidores defensar els preus justos i donar suport a l'agricultura local durant aquest període d'augment

dels costos? Quines accions poden prendre per a reduir el malbaratament d'aliments i contribuir a la sostenibilitat global?

Les persones participants col·laboraran dins dels seus rols per a proposar estratègies aplicables que abordin tant les necessitats immediates com la resiliència a llarg termini davant de futures interrupcions de la cadena de subministrament.

Targetes de Rol per a les persones participants

1. Petit/a agricultor/a

Com a persona petita agricultora davant l'augment dels preus dels aliments, la teva principal preocupació és mantenir la rendibilitat tot garantint que els teus productes continuïn sent accessibles. Et trobes amb reptes com l'augment dels costos d'inputs i els problemes d'accés al mercat. El teu objectiu és defensar el suport del govern i les ONG per a accedir a recursos, formació i estratègies de màrqueting cooperatiu.

2. Emprenedor/a local

Com a persona emprenedora local, et centres a crear solucions innovadores per a ajudar a mitigar l'impacte de l'augment dels preus dels aliments. Això podria incloure el desenvolupament d'un negoci que optimitzi la distribució, redueixi els residus o connecti directament les persones agricultores amb les consumidores. El teu objectiu és col·laborar amb els/les agricultors/es i altres parts implicades per a millorar l'eficiència de la cadena de subministrament.

3. Funcionari/ària del govern

Com a persona funcionària del govern, ets responsable d'implementar polítiques que estabilitzin els preus dels aliments i donin suport tant a les persones productores com a les consumidores. Has de considerar com distribuir eficaçment els recursos, proporcionar assistència financera i promoure iniciatives que millorin els sistemes alimentaris locals. El teu objectiu és facilitar associacions entre les parts implicades per a garantir la seguretat alimentària.

4. Representant d'una ONG

Com a representant d'ONG, treballes per a donar suport a les comunitats afectades per l'augment dels preus dels aliments mitjançant programes que ofereixen educació, recursos i defensa. Et concentres en ajudar les poblacions vulnerables a accedir a opcions d'aliments assequibles mentre promous pràctiques sostenibles. El teu objectiu és col·laborar amb altres parts implicades per a implementar iniciatives que millorin l'accés i l'assequibilitat.

5. Consumidor/a

Com a persona consumidora, et preocupa l'impacte de l'augment dels preus dels aliments al teu pressupost domèstic. El teu rol implica defensar pràctiques de preus justos i donar suport a les persones agricultores locals a través d'iniciatives comunitàries. El teu objectiu és conscienciar sobre la importància de reduir el

malbaratament d'aliments a la teva llar i explorar opcions de compra alternatives com l'agricultura recolzada per la comunitat (CSA).

Aquests rols personalitzats ajudaran les persones participants a involucrar-se en els reptes específics provocats per l'augment dels preus dels aliments a causa de les interrupcions de la cadena de subministrament mentre fomenten la resolució col·laborativa de problemes durant l'activitat de simulació.

Annex 3: Solucions col·laboratives per a la seguretat alimentària

Escenari:

Accés limitat a menjar nutritiu a les zones urbanes

Context:

Moltes zones urbanes pateixen per l'accés limitat a menjar nutritiu, sovint conegudes com a "deserts alimentaris". Factors com els preus elevats dels aliments, la manca de transport adequat i la poca disponibilitat de botigues que venguin productes frescos agreugen aquest problema. Les persones residents en barris amb baixos ingressos tenen dificultats per a accedir a opcions d'alimentació saludable, la qual cosa condueix a una dieta poc equilibrada i a pitjors resultats de salut.

Repte:

Les persones participants actuaran com a diferents agents de la cadena de subministrament d'aliments que han d'afrontar els reptes derivats de l'accés limitat a menjar nutritiu. Cada grup té com a tasca desenvolupar estratègies per a millorar l'accés i l'accessibilitat mentre consideren solucions a llarg termini per optimitzar la seguretat alimentària en entorns urbans.

Problemes específics a tractar:

- **Petit/a agricultor/a:** Com pots connectar-te amb els mercats urbans per oferir productes frescos? Quines barreres trobes per arribar a les persones consumidores?
- **Emprenedor/a local:** Quins models de negoci innovadors es poden desenvolupar per a millorar l'accés a menjar nutritiu a les zones urbanes? Com pots aprofitar la tecnologia o les associacions comunitàries?
- **Funcionari/ària del govern:** Quines polítiques es poden implementar per a fer costat a les iniciatives d'accés als aliments? Com poden els governs locals incentivar les botigues d'alimentació o els mercats de productors/es en zones desateses?
- **Representant d'una ONGs:** Quins programes es poden iniciar per a educar les comunitats sobre la nutrició i els hàbits alimentaris saludables? Com pots facilitar les associacions entre persones productores locals i consumidores urbanes?
- **Consumidor/a:** Com pots defensar un millor accés a menjar nutritiu a la teva comunitat? Quines accions pots prendre per a fer costat les persones agricultores i els negocis locals?

Les persones participants col·laboraran dins dels seus rols per a proposar estratègies concretes que afrontin les necessitats immediates i les millores a llarg termini en l'accés a l'alimentació i la seguretat alimentària.

Targetes de rol per a les persones participants

1. Petit/a agricultor/a

Com a persona petita agricultora, el teu objectiu és oferir productes frescos, però t'enfrontes a dificultats per a arribar als mercats urbans a causa dels costos de transport i dels canals de distribució limitats. Necessites suport dels governs locals i les ONGs per a connectar-te directament amb les persones consumidores i millorar la teva presència al mercat.

2. Emprenedor/a local

En el teu rol com a persona emprenedora local, et concentres en crear solucions innovadores que millorin l'accés a menjar nutritiu. Això podria incloure iniciar un servei de lliurament de productes frescos, establir un programa d'agricultura comunitària (CSA) o desenvolupar una aplicació mòbil que connecti les persones consumidores amb les agricultores locals. El teu objectiu és col·laborar amb altres agents per a garantir un accés assequible a opcions saludables.

3. Funcionari/ària del govern

Com a funcionari del govern, ets responsable d'implementar polítiques que millorin l'accés als aliments a les zones urbanes. Has de considerar com incentivar les botigues d'alimentació i els mercats de productors/es per a operar en barris desatesos. El teu objectiu és facilitar associacions entre els agents implicats i promoure iniciatives que millorin la salut pública mitjançant una millor nutrició.

4. Representant d'una ONG

En el teu rol com a representant d'una ONG, treballes en programes que eduquen les comunitats sobre nutrició i hàbits alimentaris saludables. Et concentres a connectar les persones productores locals amb les consumidores urbanes a través d'iniciatives com els mercats de productors/es o els horts comunitaris. El teu objectiu és defensar polítiques que facin costat a l'accés als aliments i promoure pràctiques sostenibles.

5. Consumidor/a

Com a persona consumidora, t'inquieta la manca d'accés a opcions d'alimentació nutritiva al teu barri. El teu rol implica defensar millores en les polítiques alimentàries i recolzar les persones agricultores locals a través d'iniciatives comunitàries. El teu objectiu és sensibilitzar sobre la importància d'una alimentació saludable i explorar maneres de reduir el malbaratament alimentari a casa teva.

Aquests rols personalitzats ajudaran les persones participants a afrontar els reptes específics derivats de l'accés limitat a menjar nutritiu a les zones urbanes, fomentant la resolució col·laborativa de problemes durant l'activitat de simulació.

Annex 4: Unitat d'Avaluació 1

Facilita una discussió de reflexió posterior sobre les següents preguntes:

- Com van contribuir els diferents rols a la solució?
- Quins enfocaments emprenedors van ser més efectius?
- Quins reptes van trobar durant la simulació?

Anima les persones participants a reflexionar sobre les aplicacions reals de les seves estratègies. Discuteix com les persones emprenedores poden tenir un impacte positiu en el sector de la seguretat alimentària. Discuteix la fam i la malnutrició com a objectius socials principals de l'emprenedoria en seguretat alimentària.

Utilitza el següent qüestionari per a obtenir resultats més precisos:

Pregunta 1: Quines són les dimensions clau de la seguretat alimentària?

- A) Accessibilitat, sostenibilitat i emprenedoria
- B) Disponibilitat, accessibilitat, utilització i estabilitat **(correcte)**
- C) Consum, nutrició i logística
- D) Producció, innovació i preus

Pregunta 2: Quina de les següents opcions representa millor la intersecció entre la seguretat alimentària i la sostenibilitat?

- A) La sostenibilitat se centra en l'economia, mentre que la seguretat alimentària només se centra en la disponibilitat.
- B) Ambdues tenen com a objectiu abordar reptes socials, econòmics i ambientals a llarg termini **(correcte)**
- C) La seguretat alimentària només considera la nutrició, mentre que la sostenibilitat inclou l'impacte ambiental.
- D) La sostenibilitat i la seguretat alimentària són conceptes no relacionats.

Pregunta 3: Quina és una habilitat emprenedora crítica per a abordar els reptes de la seguretat alimentària?

- A) Habilitats de negociació
- B) Innovació **(correcte)**
- C) Aversió al risc
- D) Gestió de tasques rutinàries

Pregunta 4: Durant la simulació de rol, quin rol d'interessat se centra a garantir el suport polític per a les estratègies de seguretat alimentària?

- A) Petit/a agricultor/a
- B) Representant d'ONG
- C) Funcionari/ària del govern **(correcte)**
- D) Emprenedor/a local

Pregunta 5: Quin és l'objectiu principal de la simulació de rol en l'activitat?

- A) Competir per la millor presentació d'estratègia
- B) Destacar la interconnexió entre seguretat alimentària i l'emprenedoria **(correcte)**
- C) Ensenyar a les persones participants tècniques específiques per a conrear cultius
- D) Avaluar la viabilitat econòmica dels interessats individuals

Annex 5: Plantilla de pla d'empresa en seguretat alimentària

	Descripció
Nom del pla d'empresa:	[Insereix el nom del pla d'empresa]
Declaració de Visió	Defineix com seria l'èxit per a la millora de la seguretat alimentària a la comunitat.
Objectius	Estableix objectius específics i mesurables alineats amb les finalitats de seguretat alimentària i sostenibilitat.
Anàlisi DAFO	Identifica i analitza: • Debilitats: Reptes interns que cal abordar per a millorar l'accés als aliments. Seguretat. • Amenaces: Reptes externs que podrien posar en perill la disponibilitat d'aliments. • Fortaleses: Atributs interns que proporcionen un avantatge en seguretat alimentària. • Oportunitats: Factors externs que es poden aprofitar per a millorar la seguretat alimentària.
Tipus de Model de Negoci	Especifica el model de negoci a seguir: • Tipus de model: (per exemple, Circular, Agricultura Suportada per la Comunitat, Inclusiu). • Característiques clau: Descriu com el model promou la seguretat alimentària i la sostenibilitat. • Exemples: Proporciona exemples rellevants d'aquest model en pràctica dins dels sistemes alimentaris.
Model de Negoci Canvas / Llenç	Esbossa com la iniciativa lliurarà valor, incloent-hi: • Socis/es clau: Identifica socis/es i proveïdors/es importants amb involucració en la millora de la seguretat alimentària. Quines activitats crítiques realitzen? • Propostes de valor: Quins conjunts de productes i serveis oferim a cada segment de clients/es? Quin valor oferim relacionat amb la seguretat alimentària? • Segments de clients: Qui són els nostres clients/es més importants que es beneficien d'un millor accés als aliments?

	• Canals: A través de quins canals volem arribar als nostres principals segments de clients/es? Com els estem arribant actualment? • Recursos clau: Quins recursos significatius requereixen les nostres propostes de valor per a garantir la seguretat alimentària? • Relacions amb els clients/es: Quins tipus de relacions esperen que establim els nostres segments de clients/es primaris/àries pel que fa a l'accés als aliments? • Activitats clau: Quines activitats significatives són necessàries per a lliurar les nostres propostes de valor relacionades amb la seguretat alimentària? • Estructura de costos: Quins costos són crítics per a la nostra estructura empresarial en suport a les iniciatives de seguretat alimentària? • Fonts d'ingressos: Per quin valor relacionat amb la seguretat alimentària està disposada a pagar la nostra clientela? Quina contribució fa cada font d'ingressos a l'ingrés total?
Anàlisi de les Cadenes de Valor	Avalua la cadena de valor per a identificar els agents clau i avaluar els seus rols en la millora de la seguretat alimentària.
Avaluació de Sostenibilitat	Avaluar els impactes ambientals, socials i econòmics de cada etapa en la cadena de valor sobre la seguretat alimentària.
Investigació de Mercat	Realitza una investigació de mercat exhaustiva per a entendre les preferències de les persones consumidores i les tendències en seguretat alimentària. Adapta els productes i serveis segons aquestes tendències.
Planificació Financera	Desenvolupa un pla financer sòlid que detalli les fonts d'ingressos, les estructures de costos i les fonts de finançament necessàries per a implementar pràctiques sostenibles que millorin la seguretat alimentària.
Mediació i Avaluació	Estableix mètriques per a avaluar l'impacte de les activitats empresarials en els resultats de seguretat alimentària. Avalua regularment el rendiment en relació amb aquestes mètriques per a adaptar les estratègies segons sigui necessari. Utilitza enfocaments basats en dades per a la presa de decisions informades.

Annex 6: Plantilla d'anàlisi DAFO

FORTALESES

1. Quins recursos o capacitats úniques posseeix la nostra empresa que poden millorar la seguretat alimentària?
2. Com podem aprofitar les nostres associacions existents per a millorar la distribució d'aliments i l'accés?
3. Quines pràctiques d'èxit hem implementat en el passat que es podrien replicar o ampliar?

OPORTUNITATS

1. Quines tendències emergents en la producció d'aliments o la tecnologia podem aprofitar per a millorar la seguretat alimentària?
2. Hi ha possibles associacions amb ONGs o programes governamentals que podrien donar suport a les nostres iniciatives?
3. Com podem involucrar la comunitat per a crear consciència i suport per als nostres esforços de seguretat alimentària?

DEBILITATS

1. Quins reptes interns afrontem que poden obstaculitzar la nostra capacitat per a abordar de manera efectiva la seguretat alimentària?
2. Com podem millorar l'eficiència operativa per a reduir costos i augmentar la disponibilitat d'aliments?
3. Quins buits de coneixement o habilitats existeixen dins del nostre equip que podrien afectar la qualitat dels nostres serveis?

AMENACES

1. Quins factors externs, com recessions econòmiques o canvis en les polítiques, podrien afectar negativament les nostres operacions?
2. Com afecta la competència i la dinàmica del mercat la nostra capacitat per a oferir opcions alimentàries assequibles?
3. Quins reptes ambientals (per exemple, el canvi climàtic) podrien amenaçar la nostra cadena de subministrament i la capacitat de producció d'aliments?

Annex 7: Unitat d'Avaluació 2

Utilitzeu les següents preguntes orientatives per a extreure les idees de les persones participants, l'experiència col·lectiva i les conclusions clau:

- Fins a quin punt us sentiu segurs a l'hora d'identificar i analitzar els elements clau dins d'una cadena de valor alimentària, especialment en relació amb la competitivitat i el desenvolupament sostenible?
- Com va ajudar la formació a entendre i aplicar models de negoci sostenibles, com l'economia circular i l'agricultura recolzada per la comunitat, en el context dels sistemes alimentaris?
- Com van millorar les activitats i les discussions la vostra capacitat per a involucrar les parts interessades i dissenyar estructures de governança que afavoreixin la col·laboració dins dels sistemes alimentaris?
- Quins reptes, si en van sorgir, va afrontar en treballar en el pla de negoci sostenible, i com podria la formació ajudar-vos més a superar aquests reptes?

Considereu utilitzar també el següent qüestionari per a obtenir resultats més precisos:

Pregunta 1: Quin és l'objectiu principal d'un sistema alimentari sostenible?

- A) Maximitzar els beneficis per sobre de tot
- B) Garantir la sostenibilitat ambiental, social i econòmica a llarg termini **(correcte)**
- C) Centrar-se únicament a augmentar la producció d'aliments
- D) Limitar la participació de les persones interessades

Pregunta 2: Quina estructura incorpora les dimensions ambiental, social i econòmica en els models de negoci sostenibles?

- A) Model de Negoci Canvas / Llenç
- B) Quadre Triple Resultat **(correcte)**
- C) Anàlisi DAFO
- D) Quadre TBL

Pregunta 3: Quin és el focus principal del Model de Negoci Circular en els sistemes alimentaris?

- A) Augmentar els residus alimentaris
- B) Producció i consum lineals
- C) Maximitzar l'ús dels recursos i reduir els residus **(correcte)**
- D) Reduir les regulacions ambientals

Pregunta 4: Què significa CSR en el context de les pràctiques empresarials sostenibles?

- A) Corporate Sustainability Review
- B) Corporate Social Responsibility **(correcte)**
- C) Corporate Sales Reinvestment
- D) Critical Supply Risks

Pregunta 5: Quin dels següents és un component clau d'un pla de negoci per a la seguretat alimentària sostenible?

- A) Centrar-se únicament en els marges de benefici
- B) Ignorar l'impacte ambiental
- C) Una Anàlisi DAFO per a avaluar punts forts, febles, oportunitats i amenaces **(correcte)**
- D) Desatendre les necessitats dels/les clients/es

Annex 8: Unitat d'Avaluació 3

1. Quin és el focus principal de l'Anàlisi de Necessitats del Mercat en el llançament d'una empresa de seguretat alimentària?

- A) Identificar les regulacions legals
- B) Realitzar una investigació de mercat per a identificar les mancances de seguretat alimentària **(Resposta correcta: B)**
- C) Desenvolupar una estratègia de màrqueting
- D) Crear un pla financer

2. Quin marc legal és essencial per a les empreses relacionades amb els aliments per a garantir el compliment de les regulacions de seguretat?

- A) Food Safety Modernization Act (FSMA)
- B) Occupational Safety and Health Administration (OSHA)
- C) Fair Labor Standards Act (FLSA)
- D) Environmental Protection Agency (EPA) guidelines

(Resposta correcta: A)

3. Què promou el concepte d'agroecologia en les pràctiques agrícoles sostenibles?

- A) Augmentar l'ús de fertilitzants sintètics
- B) Biodiversitat i salut del sòl
- C) Producció massiva de monocultius
- D) Dependència de recursos importats

(Resposta correcta: B)

4. Quin de les següents fonts de finançament està especialment orientada a petits/es agricultors/es i empreses emergents?

- A) Capital de risc
- B) Microfinançament
- C) Bons del govern
- D) Finançament per accions

(Resposta correcta: B)

5. Quin és l'objectiu de la planificació d'escenaris en les empreses de seguretat alimentària?

- A) Crear un model de negoci fix
- B) Anticipar-se i preparar-se per a possibles esdeveniments o canvis futurs
- C) Reduir els costos operatius exclusivament
- D) Centrar-se únicament a maximitzar els beneficis

(Resposta correcta: B)

Mòdul 7

Annex 1: Unitat d'Avaluació 1

1. Autoavaluació de les Competències Adquirides:

- Les persones participants avaluaran individualment les competències adquirides reflexionant sobre l'última activitat i responent a la pregunta: "Què hem après?"
- Escala: Resposta oberta

2. Avaluació de Grup sobre la Definició de Sistema Alimentari Sostenible:

- Les persones participants treballaran en subgrups per a definir col·lectivament el Sistema Alimentari Sostenible basant-se en el seu aprenentatge de la unitat
- Criteris: Claredat, Profunditat, Alineació amb els conceptes clau
- Escala: 1-5 (1: Poc clar, 5: Clar i complet)
- Secció de comentaris per a aportacions addicionals

3. Avaluació de Grup sobre la Identificació de Reptes:

- Els subgrups discutiran i identificaran els reptes clau relacionats amb els Sistemes Alimentaris Sostenibles.
- Criteris: Rellevància, Profunditat de l'Anàlisi, Innovació
- Escala: 1-5 (1: Coneixement limitat, 5: Comprensió completa)
- Secció de comentaris per a aportacions addicionals

Annex 2: Unitat d'Avaluació 2

Després de completar la segona activitat, si us plau, preneu uns minuts per a reflexionar sobre la vostra experiència d'aprenentatge i proporcionar una retroalimentació honesta responant les següents preguntes.

1. Ets més conscient del vincle entre el canvi climàtic i la seguretat alimentària?

- ☐ Sí
- ☐ No
- ☐ Una mica

2. Ets més conscient de les mesures de mitigació/adaptació per a contrarestar aquests efectes?

- ☐ Sí
- ☐ No
- ☐ Una mica

3. Has adquirit nous coneixements durant les activitats? Els consideres útils per a la teva vida personal o professional?

- ☐ Sí, els coneixements adquirits són molt útils.
- ☐ Sí, fins a cert punt.
- ☐ No, els coneixements adquirits no són rellevants per a mi.

4. Com descriuries la primera/segona activitat amb una paraula?

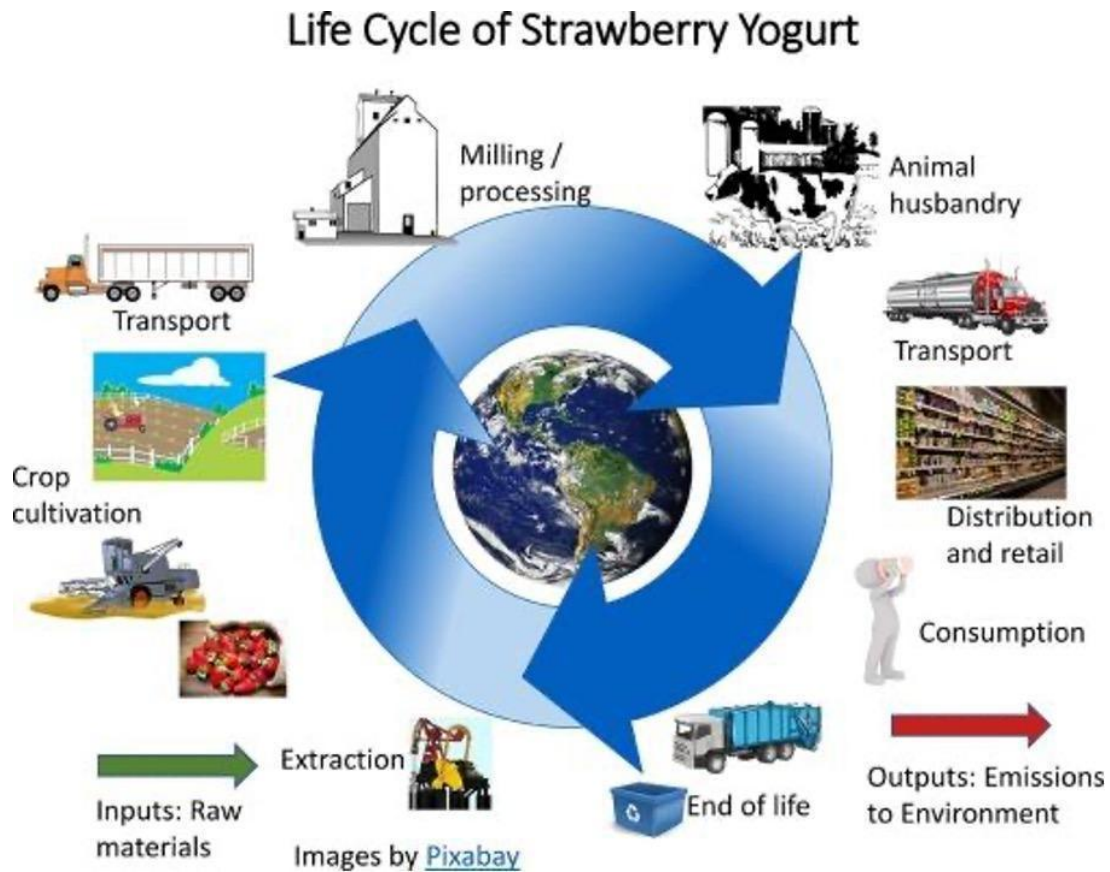
5. Què es podria millorar durant la primera/segona activitat?

Annex 3: Cicle de vida del iogurt de maduixa

Aquestes etapes es poden explicar mitjançant un exemple del iogurt de maduixa.

Imatges de Pixabay

FIGURA

En cada etapa, es poden introduir mesures de sostenibilitat per millorar la sostenibilitat general de la cadena de subministrament, que es compon dels tres pilars de la sostenibilitat. Això es fa mitjançant avaluacions del cicle de vida (ACV). Una avaluació del cicle de vida (ACV) és una manera d'estudiar i entendre els impactes ambientals d'un producte o procés al llarg de tota la seva vida, des que es fabrica fins que es descarta. Ens ajuda a veure com les nostres decisions afecten el planeta i a trobar maneres de fer les coses de manera més sostenible.

Tradicionalment, l'ACV només se centrava en els impactes d'un producte sobre el medi ambient i la salut humana, però a mesura que els conceptes de sostenibilitat han evolucionat, l'ACV ara també examina de manera més global els tres pilars de la sostenibilitat.

Font: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/B9780128221129000047>

Anàlisi de Sostenibilitat

Ambiental i Salut

- Consum de Recursos
- Emissions (aire, aigua i terra)
- Impactes Ecològics
- Impactes en la Salut

Econòmic

- Costos de Producció
- Costos de Transport
- Costos del Consumidor de Béns
- Costos de Neteja Ambientals per a la Societat
- Costos de Salut Comunitària
- Valor de Marca

Social

- Creació de Treball / Estabilitat Laboral
- Disponibilitat de Béns
- Accidents Laborals
- Salaries dels Treballadors
- Edat dels Treballadors
- Condicions Laborals
- Equitat i Oportunitats

[LCA \(Life Cycle Assessment\) Training Kit Material](#)

Annex 4: Impactes del canvi climàtic: Regions

Mapa 1.2: Principals impactes del canvi climàtic en el sector agrícola per a les principals regions biogeogràfiques d'Europa. Informe EEA No 4/2019, p. 18, <https://www.eea.europa.eu/publications/cc-adaptation-agriculture>

Taula resum creada amb l'Informe EEA No 23/2019.
<https://www.eea.europa.eu/publications/sustainability-transition-in-europe>

Figura 1.8: Representació esquemàtica de l'efecte en cadena, Informe EEA No 4/2019, p. 20, <https://www.eea.europa.eu/publications/cc-adaptation-agriculture>

Regions	Efectes	Explicacions
Zones costaneres	Augment del nivell del mar	L'escalfament global està provocant que el nivell mitjà global del mar augmenti de dues maneres. Primer, les glaceres i les capes de gel de tot el món s'estan fonent, aportant aigua als oceans. Segon, el volum de l'oceà s'amplia a mesura que l'aigua s'escalfa. Tercer, una contribució molt petita a l'augment del nivell del mar és la disminució de la quantitat d'aigua líquida a la terra—aquífers, llacs i embassaments, rius i humitat del sòl. En el món natural, l'augment del nivell del mar crea estrès sobre els ecosistemes costaners que proporcionen recreació, protecció contra tempestes i hàbitat per a peixos i fauna, incloent-hi pesqueries de valor comercial.¹⁹
	Intrusió d'aigua salada	La intrusió d'aigua salada es defineix com la incursió d'aigua salina en l'aqüífer d'aigua dolça. Aquesta intrusió salina provoca la reducció dels recursos d'aigua dolça disponibles i obstaculitza el creixement industrial i la productivitat agrícola a les zones costaneres. El contingut excessiu de

¹⁹

<https://www.climate.gov/news-features/understanding-climate/climate-change-global-sea-level>

		sal a les aigües costaneres representa una greu amenaça per als ecosistemes marins. ²⁰
Regió Mediterrània	Gran augment d'extrems de calor	Els dies inusualment calorosos i els esdeveniments d'onades de calor són una part natural de la variació diària del temps. A mesura que el clima de la Terra s'escalfa, no obstant això, els dies i les nits més calorosos del normal són cada vegada més freqüents, i s'espera que les onades de calor siguin més comunes i intenses. L'augment d'aquests esdeveniments extrems de calor pot provocar més malalties i morts relacionades amb la calor, especialment si les persones i les comunitats no prenen mesures per a adaptar-s'hi. Fins i tot petits augments de calor extrema poden resultar en més morts i malalties. ²¹
	Disminució de les precipitacions	Els models climàtics actuals indiquen que les temperatures més altes intensificaran el cicle de l'aigua a la Terra, augmentant l'evaporació. L'evaporació augmentada donarà lloc a tempestes més freqüents i intenses, però també contribuirà a la sequedat d'algunes zones de terra. ²²
	Augment del risc de sequeres	Pel que fa a períodes prolongats de sequera, hi ha un risc d'aridesa irreversible, especialment amb nivells més alts de calor global. ²³
	Augment del risc de pèrdua de biodiversitat	La pèrdua de biodiversitat es refereix a la disminució o desaparició de la diversitat biològica, entesa com la varietat d'éssers vius que habiten el planeta, els seus diferents nivells d'organització biològica i la seva variabilitat genètica respectiva, així

²⁰ <https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/saline-intrusion>

²¹ <https://www.epa.gov/climate-indicators/climate-change-indicators-heat-waves>

²²

²³ <https://www.climateforesight.eu/articles/the-ipcc-focus-on-drought/#:~:text=An%20increase%20in%20drought%2Drelated,significant%20socioeconomic%20and%20environmental%20risks>

		com els patrons naturals presents en els ecosistemes. ²⁴
	Augment de la demanda d'aigua per a l'agricultura	La producció agrícola depèn en gran manera de l'aigua i està cada cop més exposada als riscos relacionats amb l'aigua. També és el sector que més aigua utilitza i el major contaminador d'aigua. Millorar la gestió de l'aigua a l'agricultura és, per tant, essencial per a un sector agroalimentari sostenible i productiu. ²⁵
	Disminució dels rendiments de les collites	Els investigadors van demostrar que la calor i la sequera van reduir els rendiments del blat al voltant d'un 4% en general, tot i que algunes regions van experimentar reduccions molt més grans. ²⁶
	Augment dels riscos per a la producció ramadera	Impulsada pel creixement de la població i els ingressos, així com per la urbanització, la demanda de productes ramaders està creixent ràpidament. Al mateix temps, la producció ramadera està afrontant una pressió creixent deguda als efectes del canvi climàtic, com l'augment de les temperatures, els patrons de precipitació més variables, els esdeveniments extrems més freqüents i l'augment de les concentracions de diòxid de carboni. ²⁷
	Agricultura negativament afectada per efectes col·laterals del canvi climàtic des de fora d'Europa	L'efecte col·lateral es refereix a l'impacte que els esdeveniments aparentment no relacionats en una nació poden tenir sobre les economies d'altres nacions. Els efectes col·laterals són un tipus d'efecte xarxa que ha augmentat a causa de la globalització en el comerç i els mercats financers, que

²⁴ <https://www.iberdrola.com/sustainability/biodiversity-loss>

²⁵ <https://www.oecd.org/agriculture/topics/water-and-agriculture/>

²⁶ <https://www.nature.com/articles/s41598-023-29378-2>

²⁷ <https://www.mdpi.com/2073-4433/13/1/140#>

		han aprofundit les connexions financeres entre les economies. ²⁸
Regió boreal	Augment d'esdeveniments de precipitació intensa	Aquests esdeveniments es defineixen com les instàncies en què la quantitat de pluja o neu experimentada en una ubicació excedeix substancialment el que és normal. Els científics esperen que aquestes tendències continuïn a mesura que el planeta s'escalfa. Per cada grau Celsius d'escalfament, la capacitat de l'aire per a contenir vapor d'aigua augmenta al voltant del 7%. Una atmosfera amb més humitat pot generar esdeveniments de precipitació més intensos, que és exactament el que s'ha observat ²⁹ .
	Augment de les precipitacions	El mateix que s'ha esmentat abans.
	Augment del risc de danys per tempestes d'hivern	L'Àrtic s'escalfa aproximadament el doble de ràpid que la resta del món, un fenomen conegut com a amplificació àrtica. Això influeix en els patrons meteorològics en altres parts del món. L'escalfament àrtic podria augmentar la probabilitat de fenòmens meteorològics extrems d'hivern a algunes parts d'Europa ³⁰ .
	Augment dels rendiments de les collites	Les temperatures globals més altes també estan vinculades a canvis en els patrons de les precipitacions, i a la freqüència i durada de les onades de calor i les sequeres, que poden afectar la salut i la productivitat de les collites. Les temperatures més altes també afecten la durada de les temporades

²⁸<https://www.investopedia.com/terms/s/spillover-effect.asp#:~:text=Key%20Takeaways,the%20Ofukushima%20disaster%20in%202011>.

²⁹ <https://www.c2es.org/content/extreme-precipitation-and-climate-change/>

³⁰ <https://education.nationalgeographic.org/resource/maybe-its-cold-outside/>

		de creixement i acceleren la maduració de les collites ³¹ .
Regió atlàntica	Augment d'esdeveniments de precipitació intensa	El mateix que s'ha esmentat abans.
	Augment del risc d'inundacions fluvials i costaneres	Hi ha molts factors possibles que poden provocar inundacions a la costa o prop d'aquesta. Els principals factors són: l'altitud del terreny sobre el nivell del mar, el grau d'erosió i subsidència, l'eliminació de la vegetació i les pujades de les tempestes ³² .
	Augment del risc de danys per tempestes d'hivern	El mateix que s'ha esmentat abans.
Regió continental	Augment d'extrems de calor	La calor extrema pot augmentar el risc d'altres tipus de desastres. La calor pot agreujar la sequera, i les condicions caloroses i seques poden, al seu torn, crear condicions per a incendis forestals. Els edificis, les carreteres i la infraestructura absorbeixen calor, provocant temperatures que poden ser entre 1 i 7 graus més altes a les zones urbanes que a les zones perifèriques—aquest fenomen es coneix com l'efecte d'illa de calor urbana ³³ .
	Disminució de les precipitacions d'estiu	El mateix que s'ha esmentat abans.
	Augment del risc	Les inundacions ocorren quan un riu desborda els seus marges i s'aboca a la

³¹<https://climate.nasa.gov/news/3124/global-climate-change-impact-on-crops-expected-within-10-years-nasa-study-finds/#:~:text=Higher%20levels%20of%20carbon%20dioxide,the%20current%20generation%20of%20models.>

³²

<https://www.studysmarter.co.uk/explanations/geography/coasts-geography/coastal-flooding/>

³³ <https://www.c2es.org/content/heat-waves-and-climate-change/>

	d'inundacions fluvials	terra circumdant. Hi ha molts factors que poden provocar una inundació: pluges prolongades, pluja intensa, desforestació i un ús inadequat del sòl urbà.
Regions muntanyoses	Augment de la temperatura superior a la mitjana europea	Les temperatures de l'aire a les zones muntanyoses estan augmentant més ràpidament que la mitjana global, per la qual cosa s'esperen efectes d'escalfament per als ecosistemes fluvials freds. ³⁴
	Desplaçament cap amunt de les espècies de plantes i animals	La redistribució d'espècies a través de l'espai en resposta al canvi climàtic pot influir de manera significativa en les estructures i funcions dels ecosistemes, incloent-hi la desconexió entre pol·linitzadors i plantes hoste, les invasions biològiques i la pèrdua de biodiversitat local ³⁵ .
	Risc de pedregada	La pedregada és una forma de precipitació composta per gel sòlid que es forma dins de les ascensions de tempestes. La pedregada pot danyar avions, cases i cotxes, i pot ser mortal per al bestiar i les persones ³⁶ .
	Risc de gelades	És probable que els riscos de danys per gelades als arbres i als boscos augmentin sota el canvi climàtic, tot i que és probable que les temperatures pugin i s'espera una disminució del fred extrem a l'hivern. Això passa perquè el clima hivernal més suau pot retardar o prevenir la latència i l'enduriment en algunes espècies d'arbres, deixant-les més vulnerables als danys de les gelades i els períodes de fred extrem d'hivern. El clima primaveral més suau provocarà una brotada (<i>flushing</i>) més

³⁴ <https://link.springer.com/article/10.1007/s10113-023-02037-y>

³⁵ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969721019665>

³⁶ <https://www.nssl.noaa.gov/education/svrwx101/hail/>

		primerenca, fet que augmenta el risc de danys per gelades. ³⁷
	Augment del risc de caigudes de roques i esllavissades	El canvi climàtic redueix l'estabilitat dels vessants a les zones de gran cota de la muntanya, i això augmenta el risc per a les persones que visiten aquestes zones. El canvi de temperatura i els esdeveniments de pluja extrema són els principals motors dels impactes del canvi climàtic en la desestabilització de vessants. ³⁸

³⁷<https://www.forestresearch.gov.uk/climate-change/risks/frost/#:~:text=The%20risks%20of%20frost%20damage,extreme%20winter%20cold%20is%20expected.>

³⁸

<https://www.climatechangepost.com/news/2021/7/19/climate-change-already-increases-number-rockfalls/>

Annex 5: Unitat d'Avaluació 3

1. En una escala d' 1 a 5, quina confiança tens en la teva capacitat per a connectar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) amb la cadena de subministrament alimentària global després de completar aquesta formació? (1 = gens segur, 5 = molt segur)

2. Com et sents pel que fa a la comprensió dels rols i els reptes que enfronten els diferents agents de la cadena de subministrament alimentària?

- Molt bé
- Bastant bé
- Neutral
- Poc bé
- Gens bé

3. Descriu amb les teves pròpies paraules una idea clau que vas obtenir de l'activitat "Cicles de Vida dels Productes" i com va canviar la teva comprensió sobre la sostenibilitat alimentària. (Obert)

4. Fins a quin punt et sents preparat per a ajudar les persones consumidores a entendre el seu paper en la reducció de la petjada de carboni de la producció alimentària?

- Molt preparat/da
- Bastant preparat/da
- Neutral
- Poc preparat/da
- Gens preparat/da

5. Quin grau de rellevància creus que tenen els ODS a l'hora de parlar de pràctiques alimentàries sostenibles amb les persones aprenents?

- Extremadament rellevant
- Molt rellevant
- Moderadament rellevant
- Una mica rellevant
- Gens rellevant

6. Quin dels següents temes vas trobar més interessant o impactant durant la formació? (Selecciona un)

- La connexió entre els ODS i les cadenes de subministrament alimentàries
- L'anàlisi dels reptes i oportunitats dels/les agents
- L'anàlisi de la petjada de carboni per al consum sostenible
- La comprensió dels cicles de vida dels productes alimentaris
- Altres (especifica): _____

7. Quins suggeriments tens per a millorar aquest mòdul de formació o quina àrea creus que té un contingut millorable? (Obert)

Mòdul 8

Annex 1. Els principis de la FAO per a la producció agrícola sostenible i polítiques i estratègies clau

PRINCIPI 1

Exemples de polítiques i pràctiques clau

- Desenvolupament sostenible
- Desenvolupament sostenible en l'agricultura
- Governança innovadora i tecnologies que augmenten de manera sostenible la producció agrícola

CONREUS

1. Portafolis genèticament divers de varietats
2. Agricultura de conservació
3. Ús prudent de fertilitzants orgànics i inorgànics, millora de la gestió de la humitat del sòl
4. Millora de la productivitat de l'aigua, irrigació de precisió
5. Gestió integrada de plagues (GIP)

RAMADERIA

1. Base genèticament diversa de races
2. Millora de l'eficiència en l'ús dels recursos
3. Alimentació i nutrició animal equilibrades i de precisió
4. Control integrat de la salut animal

SILVICULTURA

1. Gestió sostenible dels boscos naturals i plantats
2. Increment de l'àrea forestal i lluita contra la desforestació
3. Millora de l'eficiència en l'ús de l'energia a base de fusta
4. Desenvolupament de productes forestals innovadors
5. Millora dels arbres per a suportar la productivitat i la resiliència

AQÜICULTURA

1. Gestió de pinsos per a aqüicultura
2. Aqüicultura multitròfica integrada
3. Millora de la bioseguretat i salut animal aquàtica
4. Millora de les pràctiques de gestió (MPG)
5. Domesticació d'espècies d'aqüicultura
6. Certificació d'aqüicultura per a la salut i benestar animal, i seguretat alimentària
7. Implementació de l'Enfocament Ecosistema en Aqüicultura (EEA)

PESCA

1. Increment de l'eficiència del combustible i ús de xarxes estàtiques
2. Reducció de costos i capacitat de la pesca

3. Reducció de residus i descarts
4. Integració de la pesca continental en la planificació i gestió dels recursos hídrics i terrestres

PRINCIPI 2

Exemples de polítiques i pràctiques clau

- Desenvolupament sostenible
- Desenvolupament sostenible en l'agricultura
- Governança innovadora i tecnologies que augmenten de manera sostenible la producció agrícola

CONREUS

1. Utilitzar millors pràctiques per a la biodiversitat, com la conservació in situ i ex situ dels recursos genètics vegetals.
2. Fer servir millors pràctiques per al sòl: rehabilitació de terres, sistemes de conreu apropiats.
3. Fer servir millors pràctiques per a la gestió de l'aigua: reg deficitari, prevenció de la contaminació de l'aigua.
4. Establir pagaments per a l'ús i la prestació de serveis ambientals, com ara la pol·linització o el segrest de carboni.
5. Establir polítiques, lleis, incentius i mecanismes d'aplicació per a promoure les mesures anteriors.

RAMADERIA

1. Conservar els recursos genètics animals in situ i ex situ.
2. Fer servir els prats per a la biodiversitat, l'emmagatzematge de carboni i els serveis hídrics.
3. Protegir l'aigua de la contaminació mitjançant una gestió adequada dels residus.
4. Utilitzar millors pràctiques per a reduir la intensitat d'emissions.
5. Establir pagaments per a l'ús i la prestació de serveis ambientals, com ara taxes per al pasturatge.
6. Establir polítiques, lleis, incentius i mecanismes d'aplicació per a promoure les mesures anteriors.

SILVICULTURA

1. Conservar la biodiversitat i els recursos genètics forestals.
2. Restaurar i rehabilitar paisatges degradats.
3. Millorar el paper dels boscos en la protecció i conservació del sòl.
4. Millorar el paper dels boscos en la protecció i conservació dels recursos hídrics.
5. Utilitzar tècniques d'explotació forestal d'impacte reduït.
6. Certificació de la gestió forestal.

PRINCIPI 3

Exemples de polítiques i pràctiques clau

- Desenvolupament sostenible
- Desenvolupament sostenible en l'agricultura
- Governança innovadora i tecnologies que augmenten de manera sostenible la producció agrícola

CONREUS

1. Generalitzar l'avaluació i gestió del risc, així com la comunicació.
2. Preparar-se i adaptar-se al canvi climàtic.
3. Respondre a la volatilitat del mercat, fomentant la flexibilitat en els sistemes de producció i l'estalvi.
4. Pla de contingència per a sequeres, inundacions i plagues; desenvolupament de xarxes de seguretat social.

RAMADERIA

1. Generalitzar l'avaluació i gestió del risc, així com la comunicació.
2. Preparar-se i adaptar-se al canvi climàtic.
3. Respondre a la volatilitat del mercat, fomentant la flexibilitat en els sistemes de producció i l'estalvi.
4. Pla de contingència per a sequeres, inundacions i plagues; desenvolupament de xarxes de seguretat social.

SILVICULTURA

1. Augmentar la resiliència dels ecosistemes davant de perills biòtics i abiòtics, incloent-hi fenòmens climàtics, plagues, malalties i incendis forestals.
2. Prevenir la transmissió de patògens a altres països a través del comerç internacional.
3. Integrar la prevenció i gestió de riscos en la planificació sostenible de l'ús del territori.

PRINCIPI 4

Exemples de polítiques i pràctiques clau

- Desenvolupament sostenible
- Desenvolupament sostenible en l'agricultura
- Governança innovadora i tecnologies que augmenten de manera sostenible la producció agrícola

CONREUS

1. Augmentar la participació efectiva
2. Fomentar la formació d'associacions
3. Incrementar la freqüència i el contingut de les consultes entre les parts interessades
4. Desenvolupar capacitat descentralitzada

RAMADERIA

1. Augmentar la participació efectiva
2. Fomentar la formació d'associacions
3. Incrementar la freqüència i el contingut de les consultes entre les parts interessades
4. Desenvolupar capacitat descentralitzada

SILVICULTURA

1. Desenvolupar la capacitat del personal i de les institucions
2. Suportar una bona governança de les zones rurals
3. Descentralitzar la presa de decisions i empoderar les comunitats locals per a promoure una silvicultura participativa
4. Desenvolupar paquets d'incentius financers per a donar suport a la inversió privada i permetre una distribució equitativa dels beneficis
5. Aplicar la mediació i altres mecanismes de resolució de conflictes en la governança dels recursos
6. Millorar la comunicació per a explicar millor els beneficis dels boscos

Annex 2. Unitat d'Avaluació 1

- Et sents més segur/a en desenvolupar la teva pròpia iniciativa de seguretat alimentària després de l'activitat? (Respon amb una paraula).
- Com descriuries la primera/segona activitat amb una paraula?
- Has adquirit nous coneixements durant les activitats? Els consideres útils per a la teva vida personal o professional?
- Ets conscient de les diferents realitats de la sostenibilitat en el sector agrícola i com poden afectar el teu àmbit de treball?
- Pots avaluar l'impacte social/mediambiental/econòmic de les iniciatives agrícoles i alimentàries en el seu context?
- Què es podria millorar durant la primera/segona activitat?

Annex 3. Certificacions específiques a Espanya, Grècia, França i Itàlia

A. Certificacions específiques a Espanya / Catalunya

1. Consell Català de la Producció Agrària Ecològica (CCPAE)

El CCPAE és una organització sota la tutela del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de Catalunya. Certifica que els productes vegetals ecològics són cultivats sense fertilitzants ni pesticides sintètics (fungicides, insecticides o herbicides). Pel que fa als productes animals, certifica que han estat alimentats amb productes ecològics i criats en condicions regulades.

La majoria dels productes certificats pel CCPAE segons la normativa europea de producció agrària ecològica tenen equivalència amb la certificació NOP, d'acord amb un acord entre la Unió Europea i el govern dels Estats Units. Aquesta equivalència permet comercialitzar la majoria dels productes amb certificació CCPAE als mercats nord-americà i canadenc.

Més informació: <https://www.ccpae.org/>

2. Societat Hispana de Certificació S.A.

La Societat Hispana de Certificació S.A. és un organisme privat de control i certificació agroalimentària que ofereix certificació a empreses que ho requereixen. També emet certificats d'origen i equivalència de la Comunitat Europea i la certificació NOP dels Estats Units.

Més informació: <http://sohiscert.com/>

B. Certificacions específiques a Itàlia

1. Denominazione di Origine Protetta – DOP

La DOP està relacionada amb una àrea geogràfica específica utilitzada per a designar un producte (principalment vi), la qualitat i característiques específiques del qual es deuen essencialment o exclusivament a aquesta zona, d'on prové el raïm i on té lloc la producció. La marca DOP és una denominació registrada a la Comunitat Europea per a indicar un producte italià típic d'alta qualitat. L'àrea d'origen i les tradicions encara utilitzades per a crear-lo el fan tan distintiu que cal protegir-lo de la imitació/falsificació.

Més informació:

<https://dopigp.politicheagricole.gov.it/vino>

www.assolatte.it

2. Denominazione di Origine Controllata e Garantita -DOCG

La DOCG es va crear per a garantir a la persona consumidora la qualitat i l'origen dels vins a Itàlia, especialment els de major valor i de territoris molt específics, on els viticultors han de seguir especificacions precises per a obtenir un vi digne de la denominació d'origen. Actualment, hi ha 74 vins a Itàlia reconeguts amb la marca DOCG.

Aquesta marca, ara substituïda per la marca DOP segons el reglament 479/08 de la Comunitat Europea, certifica la relació entre les característiques i qualitats del producte i el territori de producció. Tot i haver estat substituïda per aquest nou acrònim, la marca DOCG encara es pot afegir a les etiquetes dels productes vinícoles.

Més informació:

<https://dopigp.politicheagricole.gov.it/vino>

www.assolatte.it

3. Prodotti Agroalimentari Tradizionali Italiani- PAT

Els productes PAT són aquells productes italians típics arrelats al territori de producció, però es diferencien dels productes DOP perquè tota la cadena alimentària que els produeix no està necessàriament limitada a un lloc restringit.

Els PAT són molt menys estesos i més de nínxol que els productes DOP i IGP, s'assemblen més als productes De.Co (denominacions municipals) i representen realitats molt petites, les realitats d'Itàlia per descobrir. I tenen una antiguitat: han d'haver estat presents al lloc al qual pertanyen durant almenys 25 anys.

Més informació: www.informacibo.it

C. Certificacions específiques a França

1. AB - agriculture biologique /BIO

A França, la certificació ecològica es va introduir el 1985 i compleix la normativa de la UE per als aliments ecològics. Les persones compradores i detallistes (*minoristes*) franceses solen demanar a les operadores que etiquetin els seus productes amb la marca AB, que fa referència als productes ecològics francesos i és ben coneguda pels/les consumidors/es a França.

Més informació: www.bioagricert.org/en/

2. Haute Environmentale Valeur /HEV CERTIFICATION

Correspon al nivell més alt d'un esquema més general de certificació ambiental per a explotacions agrícoles. La certificació ambiental agrícola és un enfocament voluntari que té com a objectiu identificar i promoure pràctiques especialment respectuoses amb el medi ambient aplicades per les persones agricultores.

La certificació HVE cobreix quatre àrees clau, la conservació de la biodiversitat, l'estratègia de protecció vegetal, la gestió de l'ús de fertilitzants i la gestió de l'aigua. Aquest sistema està dissenyat per a implicar tot el sector agrícola en un enfocament centrat en el progrés ambiental, basant-se en la certificació de tota l'explotació agrícola en tres nivells.

Més informació: <https://agriculture.gouv.fr/v>

Si voleu saber més sobre els organismes de certificació a França, consulteu aquest recurs:

<https://www.agencebio.org/decouvrir-le-bio/ses-acteurs/les-organismes-certificateurs-en-france/>

D. Certificacions específiques a Grècia

1. BIO HELLAS

A Grècia, hi ha certificacions específiques per a productes ecològics i sostenibles.

Una de les principals certificacions per a productes ecològics a Grècia és la certificació "BIO Hellas", acreditada pel Ministeri grec de Desenvolupament Rural i Alimentació. Aquesta certificació garanteix que els productes compleixen els estàndards establerts per la Unió Europea per a l'agricultura ecològica.

Pel que fa als productes sostenibles, potser no hi ha certificacions nacionals específiques, però organitzacions com el Global Organic Textile Standard (GOTS) o certificacions de Comerç Just poden ser aplicables depenent del tipus de producte i els seus processos de producció.

Podeu trobar més informació sobre la certificació BIO Hellas al seu lloc web oficial: [BIO Hellas Certification](https://www.biohellas.gr/)

Annex 4. Protocol bàsic hipotètic per a joc de rol: Visita de campanya del Comitè de Garantia

Nota: Aquest és només un protocol hipotètic que inclou algunes de les condicions necessàries per a sol·licitar una certificació hipotètica de tercers ambiental i socialment sostenible. Es recomana encaridament a les persones formadores que modifiquin aquest protocol segons els criteris específics dels productes i les certificacions de tercers amb què treballen. Podeu utilitzar [aquesta plantilla](#) per a fer-ho.

1. Qualitat i gestió del sòl

- Indicadors positius:
 - Ús de compost orgànic, fem, adobs verds o rotació de cultius per a millorar la fertilitat del sòl.
 - Anàlisis i documentació regulars de la qualitat del sòl.
 - El no ús de fertilitzants sintètics ni d'esmenes del sòl perjudicials.
- Indicadors negatius:
 - Presència de fertilitzants sintètics o productes químics prohibits al sòl.
 - Falta de matèria orgànica o esforços clars per a reposar nutrients al sòl.
 - Erosió o compactació significativa del sòl, que indica una mala gestió.

2. Salut vegetal i gestió de cultius

- Indicadors positius:
 - Cultius sans amb mínimes plagues o malalties, gestionats mitjançant mètodes orgànics.
 - Ús de varietats vegetals resistents a malalties, rotació de cultius i conreu intercalat.
 - Registres clars que mostrin l'origen de llavors orgàniques i una gestió sostenible dels cultius.
- Indicadors negatius:
 - Signes visibles de plagues o malalties que indiquin l'ús de pesticides sintètics.
 - Pràctiques de monocultiu sense diversitat en els cicles de plantació.
 - Falta de documentació o traçabilitat de les llavors, especialment per a orígens no orgànics.

3. Gestió de plagues i males herbes

- Indicadors positius:

- Ús de controls biològics de plagues, trampes, insectes beneficiosos o pesticides naturals aprovats.
- Monitoratge regular de plagues i un enfocament documentat de Gestió Integrada de Plagues (GIP).
- Control de males herbes mitjançant mètodes manuals, mecànics o de coberta morta.
- Indicadors negatius:
 - Ús de pesticides sintètics, herbicides o fungicides.
 - Creixement incontrolat de males herbes, que indica una gestió inadequada.
 - Falta de registres o mesures proactives per al control de plagues i males herbes.
 - Emmagatzematge insegur de pesticides en envasos inadequats

4. Ús i gestió de l'aigua

- Indicadors positius:
 - Pràctiques eficients d'ús de l'aigua, com ara reg per degoteig, recollida d'aigua de pluja o coberta morta.
 - Font d'aigua clara sense contaminació per a substàncies nocives.
 - Pràctiques que eviten el malbaratament o l'escolament d'aigua.
- Indicadors negatius:
 - Ús d'aigua contaminada o no tractada per al reg.
 - Absència de pràctiques de conservació de l'aigua, que condueixi a un ús excessiu.
 - Contaminació de fonts d'aigua properes a causa de l'escolament agrícola.

5. Gestió de residus i reciclatge

- Indicadors positius:
 - Gestió eficient dels residus orgànics a través del compostatge o de l'encoixinat del sòl.
 - Mínims residus plàstics o inorgànics, amb reciclatge i reutilització quan sigui possible.
 - Mètodes segurs d'eliminació per a materials perillosos, si s'escau.
- Indicadors negatius:
 - Eliminació incontrolada de residus, com ara plàstics, envasos químics o altres materials no biodegradables.

- Crema o maneig inadequat de residus, causant contaminació.
- Absència d'esforços per a reciclar o reutilitzar materials a l'explotació.

6. Biodiversitat i preservació d'hàbitats

- Indicadors positius:
 - Preservació d'hàbitats naturals, espècies vegetals autòctones i pràctiques beneficioses per a la fauna.
 - Integració de plantes florals o marges per a afavorir pol·linitzadors i insectes beneficiosos.
 - Pràctiques com l' agroforestació, cultius de coberta o marges campestres.
- Indicadors negatius:
 - Tala o degradació de vegetació autòctona i hàbitats per a l'expansió agrícola.
 - Ús de pràctiques que perjudiquen pol·linitzadors o altres espècies beneficioses.
 - Absència de mesures per a fomentar la biodiversitat, com mantenir plantes florals o tanques vives.

7. Documentació i registres

- Indicadors positius:
 - Manteniment de registres detallats sobre les dades agrícoles, la rotació de cultius, la gestió de plagues i els rendiments.
 - Documentació actualitzada, amb registres conservats com a mínim un any.
 - Etiquetatge clar de les dades orgàniques, amb rebuts de llavors, fertilitzants i materials aprovats.
 - Traçabilitat completa dels productes amb informació a les etiquetes
- Indicadors negatius:
 - Absència de documentació o registres inadequats, dificultant la verificació del compliment.
 - Ús de fonts no documentades o sospitoses per a les dades.
 - Registres incomplets o inconsistents, especialment sobre l'ús de substàncies prohibides.

8. Benestar laboral i relacions comunitàries

- Indicadors positius:

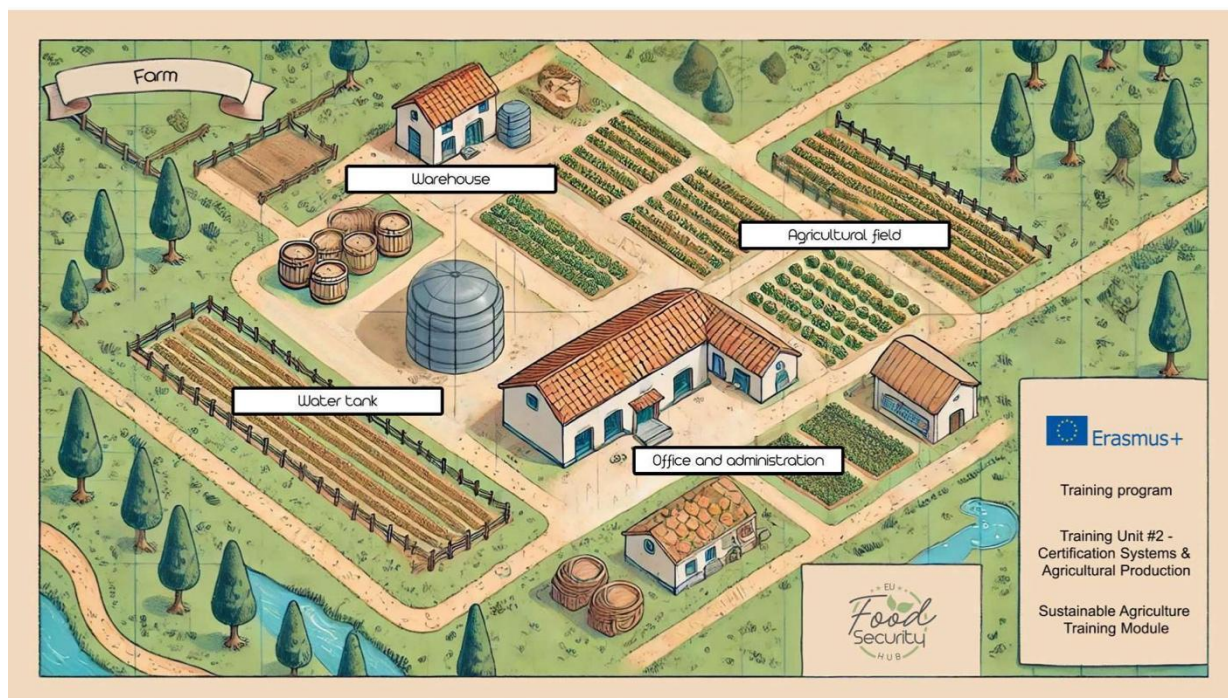
- Tracte just i comunicació clara dels estàndards de seguretat a les persones treballadores.
- Condicions laborals segures, sense exposició a productes químics perjudicials.
- Relacions positives amb explotacions veïnes i la comunitat local.
- Indicadors negatius:
 - Evidència de males condicions laborals, com ara mesures de seguretat inadequades.
 - Ús de substàncies tòxiques que puguin danyar la salut de les persones treballadores.
 - Queixes de la comunitat sobre pràctiques agrícoles o contaminació.

Determinació del Resultat de la Inspecció

- **Certificació Atorgada:** Es compleixen tots o gairebé tots els indicadors positius, amb incidències menors registrades per a seguiment.
- **Certificació Condicional:** Es compleixen diversos indicadors positius, però hi ha alguns indicadors negatius crítics presents, amb necessitat d'accions correctores.
- **Certificació Denegada:** Nombrosos indicadors negatius, especialment en el sòl, la gestió de plagues i els registres, que demostren incompliment dels estàndards ecològics.

Annex 5. Materials per al joc de rol: Visita de campanya del Comitè de Garantia

Sistemes Participatius de Garantia (SPG)

Aquest és un joc de rol inspirat en els sistemes participatius de garantia en agricultura. Les persones jugadores hauran de posar-se en la pell d'una comissió visitant que avaluarà l'adopció de bones pràctiques agrícoles en una explotació.

La comissió està formada per persones seleccionades pel comitè local SPG, representants de diferents rols dins la cadena de subministrament:

- consumidors/es
- agrònoms/es
- productors/es (amb certificació ecològica o spg)
- productors/es (candidats a obtenir certificació)

Cada rol pot ser interpretat individualment o en grup.

L'objectiu del joc és identificar bones i males pràctiques agrícoles a l'empresa, proposant solucions alternatives quan sigui possible.

Instruccions

Cada persona o grup rebrà una targeta que descriu el seu rol. Qui condueix el joc farà de persona propietària de l'explotació candidata a certificació.

Presentaran l'explotació i les diferents àrees a inspeccionar:

- camp agrícola
- magatzem
- oficina i administració
- dipòsit d'aigua

Un cop finalitzada la inspecció, els equips de la comissió es reuniran per a emetre una valoració (compleix, en millora, no compleix) i proposar solucions per a les pràctiques que no s'ajustin als estàndards requerits.

Consumidors/es

DESCRIPCIÓ

Grup de persones seleccionades per un comitè d'actors locals en agricultura. Probablement pertanyen a Grups de Consum Solidari, per tant haurien d'estar ja informades i preparades sobre els temes a avaluar.

ENFOCAMENT PRINCIPAL

- Ètica en la producció (com es cultiva? Per qui?)
- Qualitat del producte final
- Venta al públic

Agrònoms/es

DESCRIPCIÓ

Especialistes en procediments i tècniques per al disseny de sistemes agrícoles, agroalimentaris i ecològics; també en la millora de cultius i les seves condicions de creixement i defensa, així com en la detecció i control de malalties de plantes i conservació de la biodiversitat dels cultius.

ENFOCAMENT PRINCIPAL

- Tècniques de cultiu
- Gestió de recursos

Productors/es (candidats)

DESCRIPCIÓ

Representants d'altres empreses que al seu torn seran objecte d'inspecció i avaluació per a obtenir la certificació.

ENFOCAMENT PRINCIPAL

- Estudi i observació de bones pràctiques
- Comparatives (intercanvi de bones pràctiques)

Productors/es (amb certificació)

DESCRIPCIÓ

Són representants d'altres explotacions que ja han obtingut la certificació i, per tant, tenen experiència i coneixements necessaris per a complir els estàndards requerits.

ENFOCAMENT PRINCIPAL

- Identificar imperfeccions o errors
- Comparativa entre empreses (intercanvi de bones pràctiques)

Camp agrícola

- L'àrea cultivada és de 5 hectàrees
- Es cultiven en rotació principalment cereals, hortalisses i petits fruits
- Aquest any, per dificultats, s'han utilitzat alguns fertilitzants permesos
- S'aplica coberta morta
- Es fan servir pesticides permesos sistemàticament per protecció

Magatzem (materials i productes)

- Emmagatzematge segur de pesticides i fertilitzants
- Els productes s'emmagatzemen en envasos de plàstic
- Les etiquetes dels productes no tenen traçabilitat completa
- Correcta gestió de residus

Oficina i administració

- Per manca de temps, no s'ha elaborat documentació sobre pràctiques agrícoles
- Registre de producció i vendes correctament complimentat
- Formació en normativa i seguretat completada
- Falta de normativa d'higiene

Dipòsit d'aigua

- En molt bon estat i certificat
- Reg per inundació (aigua corrent per tot el sistema)
- Costos molt elevats

Annex 6. Estudis de cas sobre sistemes de garantia participativa

1. Espanya / Catalunya

Som Ebre: L'enllaç de l'Ebre

Una cooperativa agroecològica de producció i consum social que actua com a pont entre persones productores i consumidores al territori, mitjançant una xarxa participativa i sostenible de distribució d'aliments.

Valors clau:

- Dignificar l'agricultura i les persones productores
- Facilitar l'accés a un consum responsable a la població
- Augmentar la resiliència del territori i la sobirania alimentària.

L'Enllaç de l'Ebre treballa amb un segell de qualitat propi, sota el nom Som Ebre, basat en el Sistema Participatiu de Garantia (SPG).

Els SPG s'entenen com a processos pedagògics i organitzatius que atorguen poder d'acció i decisió a les persones productores i consumidores sobre com es produeix, comercialitza i distribueix els aliments, basant-se en relacions properes i igualitàries, generant confiança sobre la qualitat ecològica i social d'aquests aliments.

2. Itàlia

Cascina di San Alberto

El projecte comprèn tres components principals:

- Promoció de l'agroecologia
- Mobilització de la ciutadania en activitats socials i ambientals
- Integració i inclusió de joves d'origen estranger

Defensa un model d'economia solidària que dona suport a l'agricultura social i col·labora

amb la cooperativa agrícola Madre Terra, que ajuda joves refugiats i persones que van ser menors estrangeres no acompanyades en la seva formació i inserció laboral.

Basat en una iniciativa pilot que involucra quaranta famílies de Grups d'Adquisició Solidària (GAS), s'ha compromès a comprar caixes de fruita i verdura directament de la cooperativa.

Ficos:

Creat el juny de 2020, Ficos és una xarxa d'empreses que organitza un sistema de distribució regional a Sicília basat en la descentralització i l'ús eficient i sostenible dels recursos de la xarxa de persones productores i consumidores d'aliments saludables.

Principis fonamentals:

- Col·laboració/coproducció
- Circuit curt de comercialització
- Agricultura ecològica i pagesa
- Garantia participativa
- Sostenibilitat ambiental
- Preus justos i transparents
- Governança participativa i responsable.

3. Bèlgica

The GASAP NETWORK / Le Réseau des Gasap

Els GASAP (Grups d'Adquisició Solidària per a una Agricultura Pagesa) ofereixen venda directa, sense persones intermediàries, que permeten un vincle solidari i proper amb explotacions locals que practiquen una agricultura agroecològica, generant ocupació a les nostres comarques. És molt més que una cistella de verdura ecològica: és una alternativa alimentària real.

Inspirats en les AMAP franceses, els GASAP són una iniciativa ciutadana que vol donar suport a l'agricultura pagesa. Això es concreta en un acord de col·laboració a llarg termini entre consumidors i productors, basat en la confiança mútua.

En l'àmbit de la Xarxa GASAP, l'objectiu se centra a enfortir els vincles entre persones productores i consumidores, i també entre les productores mateixes, mitjançant visites participatives.

Els diferents agents dels GASAP es reuneixen en una plataforma interassociativa que agrupa les iniciatives i garanteix un procés comú.

Grècia

Peliti Seed Network

Un exemple grec de sistema participatiu de garantia, una organització de base dedicada a conservar varietats tradicionals de llavors, i promoure pràctiques agroecològiques:

El seu sistema de garantia participativa inclou una xarxa d'agricultors/es, hortolans/es i conservadors/es de llavors que col·laboren per a intercanviar i preservar llavors autòctones.

Les persones participants apliquen pràctiques d'agricultura ecològica i compleixen les directrius de Peliti per a garantir la qualitat i autenticitat de les llavors.

Aquest sistema fomenta:

- Participació comunitària,
- Intercanvi de coneixements,
- Conservació de la biodiversitat

Annex 7. Unitat d'Avaluació 2

A continuació es presenten 10 preguntes de resposta tancada que cobreixen els temes principals i que podrien utilitzar-se per a crear un formulari d'avaluació Kahoot. Aquestes preguntes estan dissenyades per a reforçar conceptes clau com els tipus de certificació, Sistemes Participatius de Garantia (SPG), certificació per terceres parts i estudis de cas.

Trivial amb Kahoot: Entenent la Certificació i els Sistemes Participatius de Garantia

1. Què significa l'acrònim "SPG" en el context de la certificació ecològica?

- A. Sistemes Participatius de Garantia
- B. Estàndards Primaris de Garantia
- C. Sistema Públic de Garantia
- D. Estàndards de Qualitat de Producte

- (Resposta correcta: A)

2. Quina de les següents és una característica clau dels Sistemes Participatius de Garantia (SPG)?

- A. Només implica persones funcionàries del govern
- B. Se centra en inspeccions per terceres parts
- C. Involucra membres de la comunitat local en el procés de certificació
- D. Requereix aprovació internacional

- (Resposta correcta: C)

3. Quin símbol s'associa habitualment amb la certificació ecològica per terceres parts?

- A. Una fulla amb una marca de verificació
- B. Una estrella amb un globus
- C. Una forquilla i un ganivet
- D. Un arbre dins d'un cercle

- (Resposta correcta: A, o adaptar segons els símbols específics utilitzats al MOOC)

4. En el procés de certificació, quin és el paper principal d'un "Grup Visitant"?

- A. Són persones auditors del govern
- B. Actuen com a organisme de certificació
- C. Avaluen el compliment dels estàndards ecològics durant les visites als llocs
- D. Gestionen les finances per a la certificació

- (Resposta correcta: C)

5. Quina és una diferència important entre la Certificació per Terceres Parts i els SPG?

- A. La Certificació per Terceres Parts és més basada en la comunitat
- B. Els SPG no són reconeguts per cap estàndard oficial
- C. Els SPG són més col·laboratius i involucren parts interessades locals

- D. La Certificació per Terceres Parts només s'aplica a granges a gran escala
- (Resposta correcta: C)

6. Quin és l'objectiu d'un sistema de certificació per tercers parts en l'agricultura ecològica?

- A. Augmentar la velocitat de producció
B. Assegurar el compliment dels estàndards ecològics de manera independent
C. Reduir el cost dels productes ecològics
D. Publicitar granges locals
- (Resposta correcta: B)

7. En el context d'aquesta unitat, què representa l'acrònim "AMAP"?

- A. Associació per a Projectes d'Agricultura Mediterrània
B. Associació pel Manteniment de l'Agricultura Pagesa
C. Agroecologia, Gestió i Política
D. Associació Avançada de Mercat i Agricultura
- (Resposta correcta: B)

8. Qui sol participar normalment en un Grup Visitant SPG?

- A. Persones Consumidores, productores certificades, agrònoms tècnics i sol·licitants de certificació
B. Només persones funcionàries del govern
C. Persones Compradores i expertes en màrqueting
D. Persones Inspectores internacionals
- (Resposta correcta: A)

9. En l'activitat de joc de rols, quina de les següents és una responsabilitat de les persones participants en el Grup Visitant?

- A. Aprovar totes les sol·licituds sense tenir en compte el compliment
B. Documentar observacions basades en un protocol de certificació
C. Supervisar els organismes nacionals de certificació
D. Monitorar el màrqueting dels productes ecològics
- (Resposta correcta: B)

10. Quin és un avantatge de la certificació ecològica per tercers parts esmentat en la unitat?

- A. Costos més baixos per als/les petits/es agricultors/es
B. Major reconeixement i confiança de les persones consumidores
C. Eliminació de la competència al mercat
D. Disminució dels estàndards de producció
- (Resposta correcta: B)

Annex 8. Creem junts una plantilla ASC (Agricultura Suportada per la Comunitat)

PLANTILLA AGRICULTURA SUPORTADA PER LA COMUNITAT

PLANTILLA CSA

1. Definiu la vostra visió i objectius

- * Determineu el propòsit i la missió del vostre CSA.
- * Quins són els vostres objectius en termes del suport a l'agricultura local, la promoció de la sostenibilitat i la construcció de comunitat?

Recursos: CSact! STARTING A CSA. <https://urgenci.net/csact/>

2. Identifiqueu el vostre equip central

- * Reuneix un equip dedicat de persones que comparteixin la vostra passió i visió pel CSA. Aquest equip s'encarregarà de tasques com l'administració, el màrqueting i la logística

Recursos: CSact! DUTIES
<https://www.youtube.com/watch?v=7-mKpOBny9c>

3. Trobeu una persona agricultora o col·laboreu amb productores local

- * Establiu relacions amb persones agricultores o productores locals interessades a participar en el vostre CSA.
- * Assegureu-vos que comparteixin els vostres valors i que puguin satisfer les necessitats de la vostra comunitat

Recursos: CSact! Farming for Communities
<https://www.youtube.com/watch?v=CZiqQ6jzcf4>

PLANTILLA CSA

4. Trieu el model de CSA

- * Decidiu quin tipus de CSA voleu implementar.
- * Els models comuns inclouen subscripcions setmanals o quinzenals, participacions estacionals i diverses opcions de preus.

5. Determineu mides de participació i preus

- * Definiu la mida de les participacions i l'estructura de preus. Considereu les necessitats i preferències de potencials membres, i els requisits financers del vostre programa CSA

Recursos: [CSAct! FINANCES](#). Sostenibilitat financera per a la CSA en diversos idiomes: hongarès, txec, alemany, francès. Solid Base Archives - Urgenci Hub - <https://www.youtube.com/watch?v=bPCp5tkB0s>

6. Establiu punts de recollida o lliurament

- * Organitzeu llocs i horaris convenients per a la recollida o lliurament a membres del CSA. Ofereix múltiples opcions per a adaptar-vos a diferents preferències.

Recursos: [CSAct! DISTRIBUTION](#) - <https://www.youtube.com/watch?v=422FMfU4mKw>

PLANTILLA CSA

7. Elaboreu un acord de membres

* Creeu un acord clar i exhaustiu que especifiqui els detalls de les participacions, les expectatives, els terminis de pagament, els horaris de recollida o lliurament, i les polítiques sobre qüestions com les recollides perdudes o les substitucions.

8. Promocioneu el vostre CSA

* Utilitzeu una combinació d'estratègies de màrqueting en línia i fora de línia, com les xarxes socials, el lloc web, els esdeveniments, els fulletons i les col·laboracions amb negocis locals, per a arribar a potencials membres.

Recursos: [CSAct! CONSUMER'S PERSPECTIVE - https://www.youtube.com/watch?v=sEqn4T7XEAM](https://www.youtube.com/watch?v=sEqn4T7XEAM)

9. Implementeu un sistema de gestió

* Establiu un sistema per a gestionar subscripcions, pagaments i la comunicació amb persones membres. Molts programes CSA utilitzen programari o aplicacions per a agilitzar aquests processos.

PLANTILLA CSA

10. Ofereix educació i recursos

- * Proporcioneu recursos educatius a les persones membres, com ara butlletins informatius, consells de cuina i informació sobre els productes de temporada.
- * Ajudeu-les a entendre i apreciar el valor dels aliments locals i de temporada.

Recursos: [CSAct! CONSUMER'S PERSPECTIVE](https://www.youtube.com/watch?v=sEqn4T7XEAM)
<https://www.youtube.com/watch?v=sEqn4T7XEAM>

11. Planifiqueu per a excedents i escassetats

- * Prepareu-vos per a fluctuacions degudes a factors com el temps.
- * Plantegeu com gestionar els excedents i les mancances per a minimitzar el malbaratament alimentari i mantenir la satisfacció de les persones membres.

12. Fomenteu la participació comunitària

Organitzeu esdeveniments com visites a la granja i trobades socials per a crear un sentit de comunitat entre membres i enfortir la seva connexió amb l'explotació.

Recursos: [CSAct! FARM VISIT](https://www.youtube.com/watch?v=20NQLYmHDwU)
<https://www.youtube.com/watch?v=20NQLYmHDwU>

13. Sol·liciteu retroacció i adapteu-vos

* Recolliu opinions de membres i mostreu-vos oberts a millores. Això ajuda a construir una base de membres forta i lleial.

14. Consideració d'aspectes legals i administratius

* Al final de cada temporada o cicle, avalueu el rendiment del CSA, identifiqueu àrees de millora i determineu què ha funcionat bé i què es pot millorar.

15. Avaluació i reflexió

* Al final de cada temporada o cicle, avalueu el rendiment del CSA, identifiqueu àrees de millora i determineu què ha funcionat bé i què es pot millorar.

16. Resolució de problemes

* Les comunitats sovint s'enfronten a diferents problemes, i existeix el risc que un grup es dissolgui si no s'aborden adequadament.

Recursos: [CSAct! Non violent communication](https://www.youtube.com/watch?v=QIX6ba9GOKM)
<https://www.youtube.com/watch?v=QIX6ba9GOKM>

Crear un CSA exitós requereix temps, compromís i esforç continu, i seguint aquests passos fonamentals i mantenint-vos adaptables, podeu construir un programa pròsper d'Agricultura Suportada per la Comunitat que beneficiï tant a les persones agricultores locals com a la vostra comunitat.

Annex 9. Unitat d'Avaluació 3

1. Comprensió dels Conceptes Clau

Quina sensació tens sobre la comprensió dels següents conceptes al final d'aquesta unitat?

- Associacions Locals Basades en la Solidaritat per a l'Agroecologia (LSPA)
- Agricultura Suportada per la Comunitat (CSA)
- Ciutadania Alimentària
- Cadenes curtes vs. llargues de subministrament d'aliments

Valora cadascun de l'1 (gens) al 5 (molt bé).

2. Habilitats en la Participació Comunitària

Reflexiona sobre la teva capacitat per a **gestionar i facilitar el treball comunitari i participar en processos participatius**. Com valoraries la teva confiança en aquestes habilitats després d'acabar la unitat?

- Sent 1 (Baixa confiança) a 5 (Alta confiança)

3. Pensament Crític i Anàlisi

Quina efectivitat vas tenir en l'aplicació del pensament crític i les preguntes als conceptes de les relacions productor/a-consumidor/a durant aquesta unitat?

- Sent 1 (gens efectiu) a 5 (molt efectiu)

4. Aplicació del Coneixement

Valora la teva comprensió a l'hora de diferenciar els diversos models productor/a-consumidor/a (CSA, LSPA, AMAP) i els seus papers en el sistema alimentari.

- Sent 1 (gens clar) a 5 (molt clar)

5. Coneixement Pràctic

Quin grau de preparació sents per a establir o donar suport a un model CSA després d'aquesta unitat?

- Sent 1 (gens preparat) a 5 (molt preparat)

Part 2: Comentaris Específics als Activitats

1. Activitat 1: "Creem un CSA!" Joc de Rol

Quina implicació vas trobar en aquesta activitat?

- 1 (Gens implicat) a 5 (Molt implicat)

Quin va ser el teu principal aprenentatge d'aquesta activitat?

Hi va haver algun repte o àrea en què necessitessis més suport?

2. Exercici de Reflexió Escrita

Et va ajudar aquest exercici a clarificar els teus objectius personals en la pràctica de la ciutadania alimentària?

- Sí / No

Quin nou objectiu o coneixement vas obtenir d'aquesta reflexió?

3. Discussió en Grup sobre Ciutadania Alimentària

La discussió va aprofundir la teva comprensió sobre el teu paper com a persona ciutadana alimentària?

- Sí / No

Quines idees o passos pràctics vas retenir d'aquesta discussió per a aplicar a la teva comunitat?

Part 3: Reflexions Generals sobre Ciutadania Alimentària

1. Creixement Personal

Sents que la teva percepció ha canviat de ser només una persona consumidora a abraçar el paper de persona ciutadana alimentària?

- Sent 1 (Cap canvi) a 5 (Canvi fort)

Si us plau, descriu qualsevol coneixement o perspectiva que hagi adquirit sobre la ciutadania alimentària.

2. Aplicació del Coneixement

Quina probabilitat tens d'implementar el que has après a la teva comunitat o vida personal?

- Sent 1 (Gens probable) a 5 (Molt probable)

Quina és una acció concreta que tens pensada per a donar suport als sistemes alimentaris sostenibles?

3. Reflexió Final

Quina va ser la part més impactant d'aquesta unitat per a tu i per què?

Aquesta publicació ha estat produïda per IASIS NGO com a part del Consorci que implementa el projecte EU Food Security Hub (Ref: 2022-1-ES01-KA220-VET-000087378). Aquest informe es va elaborar en el marc de les activitats realitzades sota el Paquet de Treball 3 – Creixent la planta (WP3) dirigit per IASIS NGO.

Membres del Consorci

- Associació Bienestar i Desenvolupament - ABD (Barcelona, Espanya) – Coordinador del projecte
- ACRA ETS (Milà, Itàlia)
- IASIS (Atenes, Grècia)
- Land Impresa Sociale (Palerm, Itàlia)
- Urgenci (França)
- EQU (Espanya)

Més informació disponible al lloc web: <https://eufoodsecurityhub.org/>

Autors/es de la publicació

Les Persones Membres del Consorci

Equip del EU Food Security Hub

Catarina Alves, Laura Buehler, Maria Creixell, Marina Fancelli, Mireia Munté Martín, Teresa Peset de l'ABD

Marco Ferrari, Martina Pedrazzoli, Davide Tuniz, Alessandra Alloni, Lucia Maggioni de l'ACRA

Thanos Loules, Elli Nikolakopoulou, Theodora Alexopoulou, Dimitra Noni, Myrto Pigidi, Nela Pacani de l'IASIS

Giovanni Barbieri, Alejandra Infante de Land Impresa Sociale

François Guiton, Flavia Fattuzo, Samuel Holder d'Urgenci

Laia Perez, Ana Rodriguez de l'EQU

Disseny gràfic i Maquetació per Elli Nikolakopoulou

Autor corresponsal: IASIS NGO

Aquesta publicació va ser cofinançada pel programa Erasmus+ KA220-VET Cooperació en associacions d'educació i formació professional. Aquesta publicació ha estat produïda amb el suport financer de la Unió Europea. El contingut d'aquesta publicació representa les opinions de les persones autores i és responsabilitat exclusiva del projecte EU Food Security HUB i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Unió Europea.

Centre de Seguretat Alimentària de la UE

Kit d'Eines per a la
formació professional

iasis

